

INARIJÄRVI

INARIN KUNTA

OSAYLEISKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS

ehdotuksen SELOSTUS 25.01.2016

AIRIX Ympäristö
FMC GROUP

Mäkelininkatu 17 A

90100 OULU

www.airix.fi

riitta.yrjanheikki@airix.fi

INARIN KUNTA

Vireilletulosta on ilmoitettu 07.11.2006

Hyväksytty kunnanvaltuustossa xx.xx.2016 xx §

Näkymä jäätyneen lahden yli Väylästä kohti Muurahaisniemeä 20.10.2009.

SISÄLLYSLUETTELO

1 LÄHTÖKOHDAT	5
2 SELVITYKSET	6
2.1 Selvitysmenetelmät	6
2.2 Selvitykset	7
2.2.1 Aluerakenne ja historia	7
2.2.2 Inarijärven osayleiskaava-alueen ja Inarin kirkonkylän asemakaava-alueen arkeologinen inventointi	8
2.2.3 Rakennettu ympäristö ja kulttuuriympäristö	9
2.2.4 Maisemakuva	11
2.2.5 Luontoselvitys	11
2.2.6 Liikenne	12
2.2.7 Yhdyskuntatekniikka	13
2.2.8 Maanomistus ja emätilaselvitys	14
2.2.9 Suunnittelutilanne	15
2.2.10 Väestö ja työpaikat	20
2.2.11 Asuminen ja palvelut	24
2.2.12 Virkistyspalvelut	24
2.2.13 Sosiaaliset ja kulttuuriset olot	28
3 TAVOITTEET	29
3.1 Tavoitteet ja mitoitus	29
3.2 Tavoitteiden käsittely	36
4 MAANKÄYTTÖVAIHTOEHDOT – 1. JA 2. YLEISKAVALUONNOS	37
4.1 Luonnosten muodostamisperiaatteet ja kuvaus	37
4.1.1 Inarijärven rantojen ja saariston loma-asutuksen mitoituksen lähtökohdat voimassa olevassa yleiskaavassa 1994	37
4.1.2 Alustavat luonnokset 2008-2009	38
4.1.3 Rakentamisen mitoitus 1. luonnosvaiheessa 2009-2010	40
4.1.4 Mitoituksen muutokset 2. luonnosvaiheessa, syksy-talvi 2010	45
5 5. YLEISKAVAEHDOTUS	46
5.1 Yleiskaavan kuvaus	47
5.1.1 Kokonaisrakenne ja mitoitus	47
5.1.2 Liikenne ja yhdyskuntatekniikka	49
5.1.3 Loma-asuntoalueet	50
5.1.4 Matkailualueet	53
5.1.5 Asuinalueet	57
5.1.6 Virkistysalueet ja reitistöt	58
5.1.7 Metsä- ja porotalousalueet sekä luontaiselinkeinot	60
5.1.8 Ympäristönsuojelu	62
5.1.9 Ympäristömuutoksia kuvaavat merkinnät	69
5.2 Vertailevat tarkastelut	70
5.2.1 Valtakunnallisten tavoitteiden huomiointi kaavoituksessa	70
5.2.2 Maakuntakaavan tavoitteiden huomiointi	74
5.2.3 Kunnan ja osallisten tavoitteiden huomiointi	75
6 YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET	80
6.1 Arviointimenetelmät (ks. kohta 4.2)	80
6.2 Ympäristövaikutukset	80
6.2.1 Suunnitteluvaiheet ja niiden vaikutukset	81

6.2.2	Inarijärven matkailijamäärien ja käyttöpaineen kasvuarviointi	81
6.2.3	Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen ilmaan ja ilmastoon	82
6.2.4	Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin	84
6.2.5	Vaikutukset maisemaan ja rakennettuun ympäristöön	86
6.2.6	Mannerrantojen lisärakentamisen vaikutukset rantojensuojeluohjelman toteuttamiseen ja vapaaseen rantaviivaan.	86
6.3	Taloudelliset vaikutukset	88
6.3.1	Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta ja energiatalouteen sekä liikenteeseen	88
6.3.2	Vaikutukset asukkaiden toimeentuloon	90
6.4	Sosiaaliset vaikutukset	91
6.4.1	Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	91
6.4.2	Natura tarveharkinta, mitoituslaskelma Natura-arviointia varten	94
7	YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN	97
7.1	Oikeusvaikutukset	97
7.2	Toteuttamisen vaihteellisuus	99
7.3	Rakentamisohje ja toteuttamistoimenpiteet	100
7.3.1	Saamelaiskulttuuri, perinteinen rakentamistapa	100
7.3.2	Perinteen soveltaminen nykypäivän tarpeisiin	102
7.3.3	Rakentamisen sijoittelu ja toimintojen suunnittelun periaatteet	103
7.3.4	Rakentamistapa:	104
7.3.5	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten perusparannus- ja korjausohjeita	107
7.4	Vesi- ja jätevesihuolto	109
7.5	Haittojen vähentämistoimenpiteet	112
8	SUUNNITTELUN VAIHEET	112

Liitteet:

Liite 1 Loma-asutuksen ja matkailupalvelujen mitoitus, kartta A3

Liite 2 Kohdeluettelo muinaisjäänöksistä

Osa-alueiden kaavakartat 1:20 000, 7 kpl ja yleiskaavamerkinnät

Kaavamuutoksella syntyneet uudet rakennuspaikat, karttaliite 1:100 000

Emätilalaskelma

Liiteraportit:

Toiminnallinen kehittämissuunnitelma 2007, AIRIX Ympäristö, Vähäyylkkä Kimmo ja Lehto Johanna

Perusselvitykset tarkistuksineen 2006-2015;

Luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristö, AIRIX Ympäristö: Puikko Maire, Kurttila Terttu, Toratti Tiina, Yrjänheikki Riitta

Arkeologinen inventointi, 2008, Museovirasto ja Metsähallitus, Ojanlatva Eija, Piritta Häkälä.

Natura tarvearviointi, Natura-arviointi 2010-15, AIRIX Ympäristö/Sweco, Degerman Aija

Lähdeluettelo: ks. selvitykset

1 LÄHTÖKOHDAT

Suunnittelualue kattaa pääpiirteissään aiemmin laaditun Inarijärven osayleiskaavan alueen. Aluetta on supistettu kaakkoisrannalta, jossa on vireillä Ivalon alueen yleiskaava. Suunnittelualuetta on laajennettu ulkoilu- ja retkeilyalueelle Nukkumapäähän ja Inarin pohjoispuolella Pielpajärvelle. Vaikutusalueetta on Inarin kirkonkylä.

Inarijärven kokonaispinta-ala on 1386 km² ja siinä on 3318 saarta. Rantaviivan pituus on noin 2776 km. Tämä kaava-alue käsittää noin 2/3 osaa Inarijärvestä. Rannat ovat karut ja jyrkät.

Alueelle laaditaan oikeusvaikutteinen yleiskaava Inarijärven yleiskaavan ja suunnitellun Inarijärven retkeilyalueen rajaamalle alueelle sisältäen myös yksityiset maa-alueet. Suunnittelualueeseen ei sisälly Kirkonkylän asemakaava-alue, rantakaava-alueet eikä Ivalon alueen yleiskaavaan sisältyvä Inarijärven ranta-alue välillä Ivalojohti-Paatsjoki. Yleiskaava on tarkoitettu olemaan sellainen MRL: 44 §:n ja 72 §:n tarkoittama yleiskaava, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan käyttämisestä rakennusluvan perusteena.

Syynä kaavamuutokselle on rakennettavien alueiden ja tonttien puute. Paikallisille asukkaillekaan ei riitä mökkitontteja myyntiin. Myöskään matkailuelinkeinoille ei ole osoitettu riittävästi alueita.

Asukkaiden ja yrittäjien sekä eri väestöryhmien väliset näkemuserot aiheuttavat erimielisyyttä, mikä estää elinkeinojen kehittymistä ja työllisyyden paranemista. Tarkoituksena on löytää kaavoituksella sellainen kompromissiratkaisu, jonka kaikki osapuolet voisivat hyväksyä.

Aluksi laadittiin Inarijärven osayleiskaavan ja toiminnallisen kehittämisen suunnitelma, jonka valtuusto hyväksyi erillisenä asiakirjana. Tämän jälkeen laaditaan Inarijärven osayleiskaava, joka toteuttaa kehittämisen suunnitelmassa esitetyt tavoitteet.

Suunnittelun lähtökohtia ja alustavia tavoitteita ovat

- vuorovaikutteisen suunnittelun avulla luodaan mahdollisimman suuri yksimielisyys alueen kehittämisen periaatteista
- lähtökohtana ovat alueella asuvat ihmiset ja heidän jälkeläistensä toimeentulomahdollisuudet: tavoitteena on hyödyntää vuodenajat, erämaat, suojelualueet, maisema ja tuleva retkeilyalue tuloa tuottavina elementteinä
- kaavoitus pohjautuu suunnitteluprosessin alussa laadittavaan toiminnallisen kehittämisen suunnitelmaan
- Inarijärven retkeilyalueen rajaaminen ja perustaminen
- retkeily- ja ulkoilureitistöjen suunnittelu
- matkailu- ja ohjelmalvelujen kehittäminen ja sijoittuminen alueelle
- elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen ja työpaikkojen lisääminen
- ympäristöarvojen, maiseman ja saamelaiskulttuurin säilymisen turvaaminen
- rakentamisen sijoittaminen mannerrannoille
- järven ja saariston varaaminen yleiseen retkeily- ja ulkoilukäyttöön
- rantojen suojelu- ja Natura-ohjelmien toteuttaminen

2 SELVITYKSET

Alueelle on laadittu laajat ympäristöselvitykset, jotka ovat tämän kaava-aineiston liitteenä. Luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristö selvitys on laadittu AIRIX Ympäristö Oy:ssä. Maisemaselvityksen on tehnyt voimassa olevan yleiskaavan selvityksen pohjalta maisema-arkkitehti Terttu Kurttila. Rakennuskannan inventoinnin teki arkkite. yo. Tiina Toratti vuosina 2008-2009. Luontoselvityksen on tehnyt kahdessa vaiheessa: 2006-07 ja 2010 sekä, inarilainen luontokartoittaja, MTI Maire Puikko. Siskelijärvelle ja Ukonjärvelle tehtiin lisäselvitykset kesällä 2011-12 ja 2015. Selvityksiä on ohjannut projektipäällikkö arkkite. Riitta Yrjänheikki.

Arkeologinen inventointi tehtiin 1. luonnosvaiheen jälkeen kesällä 2008. Kunta tilasi työn Museoviraston arkeologiselta osastolta ja siihen osallistui myös Metsähallituksen Lapin luontopalvelut. Työn suorittivat maastossa inventoijat FM Eija Ojanlatva ja HuK Piritta Häkälä. Siskelijärven RM-alue tarkistettiin syksyllä 2013 ja Ukonjärven pää kesällä 2015. Tässä kappaleessa on tiivistelmät tätä työtä varten laadituista selvitysraporteista sekä muusta kaavan lähtötietoaineistosta.

2.1 Selvitysmenetelmät

Kantatilaselvitys laadittiin kunnassa jo aiempaan osayleiskaavaan ja se päivitettiin Lapin maanmittaustoimistossa vuonna 2006. Kantatilaksi, nykyään emätilaksi, on määritelty 31.12.1969 voimassa ollut tilajako. Kartalla näkyy myös sen jälkeen emätilasta lohkotut tilat rekisterinumeroineen. Selvitys sisältää myös tilojen omistajatiedot osoitteineen, joita kunta voi käyttää tiedottaessaan osallisille kaavoituksen vaiheista. Pääosa suunnittelualueen maista on valtion omistuksessa.

Väestö ja elinkeinorakenne selvitettiin osana toiminnallisen kehittämisen suunnitelmaa ja sitä on päivitetty ehdotuksen laatimisvaiheessa syksyllä 2011.

Oleva infrastruktuuri; tiestö, asutus, elinkeinoalueet, suojelualueet ja -kohteet kerätään olemassa olevasta aineistosta ja selvityksistä sekä ympäristöhallinnon tietokannoista.

Maisemakuva- ja kulttuuriympäristöselvitys tehdään kartta-aineiston avulla sekä keräämällä tietoja aiemmin tehdyistä selvityksistä ja valtiohallinnon julkaisuista. Lisäksi tehtiin maastokatselmut kesällä 2006 ja 2007. Selvityksen pohjalta annettiin maankäyttösuositukset alueille, joille kohdistuu maankäyttöpaineita.

Luontoselvitys oli jo edellisessä yleiskaavassa melko kattava. Lisäksi Metsähallituksella on runsaasti inventointeja alueiltaan. Kesällä 2007 tehdyt maastokäynnit suunnattiin sellaisille alueille, joille on suunnittelutarvetta ja joille on tulossa rakentamista. Muut alueet kartoitetaan pohjakartan ja olevien selvitysten mukaan. Lisäkartoitusta ja tarkistuksia aineistoon tehtiin kesällä 2010 kun tiedostoihin lisättiin Metsähallituksen uusimmat inventointitiedot. Keväällä 2011 käytiin tarkistamassa Siskelijärven pohjoispuolisen alueen sopivuus asemakaavoitettavaksi alueeksi ja syksyllä 2012 eteläpuolinen alue. Kesällä 2015 tarkistettiin vielä Ukonjärven pohjoispää. Tällöin päivitettiin myös uusimmat tiedot Metsähallituksen ja Ympäristöhallinnon tietokannoista sekä Ivalojojkisuun lintuselvityksistä Natura-arviointia varten.

Suunnittelualueelle tehtiin luonnosvaiheessa Natura-tarvearviointi, jonka pohjalta Ympäristöviranomaisen päätti, että varsinainen Natura-arviointi on tarpeen. Arvioinnin teki biologi Aija Degerman AIRIX Ympäristössä vuosina 2010- 2015. Arviointi laajennettiin

koskemaan myös kaikkien alueella olevien, muiden yleis- ja asemakaavojen yhteisvaikutuksia.

Luonnosvaiheen jälkeen Museovirasto totesi, että maakuntakaavan muinaisjäännösten inventointi ei ole riittävä yleiskaavatyötä varten. Kunta tilasi inventoinnin, yhdessä Metsähallituksen kanssa, Museovirastolta. Arkeologisen inventoinnin aikana tarkastettiin lähes kaikki kavasuunnitelmaan kesällä 2008 merkityt uudet rakennuspaikat, jotta niillä mahdollisesti sijaitsevat muinaisjäännökset havaittaisiin ja saatettaisiin suojelun piiriin. Eensisijaisiksi inventointikohteiksi valittiin alueet, joihin oli merkitty useampia rakennuspaikkoja ja jotka olivat helposti saavutettavissa. Lisäksi valintakriteereihin vaikutti rakennuspaikan suhde tunnettuihin muinaisjäännöksiin, maasto ja vesistö. Rakennuspaikkojen läheisyydestä pyrittiin aina tarkastamaan myös maastossa tai kartalla suotuisalta vaikuttavat alueet, kuten hiekkarannat ja – harjut, vaikkei niihin kohdistunut rakennuspaineita. Inarijärven lukuisista saarista ehdittiin täsmäinventoida suurin osa uusista rakennuspaikoista sekä ennalta tunnetuista muinaisjäännöksistä. Useita suotuisia hiekkarantoja jouduttiin Inarijärvellä ohittamaan veneellä, sillä kaava-alueen saarten inventointiin tuskin riittäisi kaksikaan kesäkautta. Siskelijärven eteläranta tarkistettiin maastossa syksyllä 2013 ja kahden siirretyn kalakentän uudet paikat syksyllä 2014 sekä Ukonjärven pohjoispää kesällä 2015.

Kaava-alue kattaa Inarin vanhimmat historiallisen ajan asutuskeskittymät ja alueella tiedettiin olevan lukuisia vanhoja kenttiä. Inventoinnissa kiinnitettiin erityistä huomiota saamelaiseen arkeologiseen kulttuuriperintöön, sillä sitä ei ole aikaisemmin järjestelmällisesti inventoitu. Erityisen tärkeä ryhmä asutus- ja elinkeinohistoriallisten jäännösten ohella olivat saamelaisten pyhät paikat.

Inventoinnin aikana ei tarkastettu koko osayleiskaava-aluetta (1400 km²), sillä siihen parin kuukauden inventointiaika ei mitenkään riittänyt. Tulevaisuuden inventointeja ajatellen kiinnostavilta kohteilta vaikuttavat Pyhävaaran seutu ja Otsamon rinteet, Harju-, Kutu- ja Alajärven rannat, Nukkumajoen ja Juutuanjoen väliset lammet ja järvet, Paatsvuonon alue, Tervavuonon ja Nellimin kylän edustan saaret sekä useat saaret Partakko-Väylävälisen alueen edustalla.

2.2 Selvitykset

2.2.1 Aluerakenne ja historia

Inarinjärven ympäristö on ollut asutettu ainakin 10 000 vuotta. Saamelaiset ovat liikuneet seudulla jääkauden jälkeen. Kalaisa järvi on tarjonnut ruokaa ympäri vuoden ja Inarinsaamelaiset ovatkin pitkään olleet paikallaan pysyvää kansaa, ei paimentolaisia. Vanha kota-asutus on jättänyt vain vähän merkkejä maisemaan. Asuinkuoppia on löytynyt mm. Nukkumajoelta, Juutuanjoen suulta ja Pielpajärven ympäristöstä.

Kaava-alueen tuntumassa muita asuinpaikkoja ovat olleet Rahajärven, Solojärven ja Muddusjärven rannat sekä itäpuolella Nellim ja Virtaniemi.

Järvet ja joet ovat vanhimpia kulkuteitä. Myös jalkaisin on taivallettu pitkiä matkoja kesä- ja talvikylien välillä tai kalastamassa tunturijärvillä.

Historiallisella ajalla tunnettuja kulkuväyliä ja kauppateitä ovat olleet yhteydet Jäämerelle, Reisivuonon ja Karasjoen talvitiet sekä pirkkalaisten, kruunun verottajien käyttämä Kittilän-Utsjoen ratsutie.

Pysyvää asutusta, kirkkotupia syntyi 1700-luvulla Pielpajärven kirkon ympäristöön. Kun kirkko siirrettiin Inariin, myös tuvat siirrettiin sinne. Suomalaisasutusta alkoi levitä alueelle 1800-luvun lopulla ja he asettuivat asumaan Inarin kirkonkylälle ja Ivaloon. Myös saamelaisten kiertävä elämäntapa muuttui ja he perustivat uudistiloja rinnan suomalaisten kanssa. Maa- ja karjataloutta alettiin harjoittaa vasta 1910-luvulla. Suu-

rin osa väestöstä eli kuitenkin luontaistaloudessa metsästyksellä, kalastuksella ja poronhoidolla.

2.2.2 Inarijärven osayleiskaava-alueen ja Inarin kirkonkylän asemakaava-alueen arkeologinen inventointi

Suunnittelualueelle tehtiin Museoviraston ja Metsähallituksen toimesta arkeologinen inventointi kesällä 2008 inventoijana FM Eija Ojanlatva ja HuK Piritta Häkälä. Inventoinnit liittyvät Inarijärven yleiskaavaan ja Inarin kirkonkylän asemakaavaan. Museovirasto edellytti kaavaluonnosvaiheessa syksyllä 2007 arkeologista inventointia erityisesti niille alueille, joille kaavoissa oli osoitettu uutta rakentamista. Inarin kunta tilasi inventoinnin Museovirastolta keväällä 2008. Tämän lisäksi Metsähallituksen Lapin luontopalvelut päätti inventoida kaava-alueilta valtion toteutettavaksi suunnitellut rakennuspaikat.

Inventointien aikana tarkastettiin lähes kaikki kaavasunnitelmaan kesällä 2008 merkityt uudet rakennuspaikat, jotta niillä mahdollisesti sijaitsevat muinaisjäännökset havaittaisiin ja saatettaisiin suojelun piiriin. Esihistorialliseen asutukseen ja muuhun toimintaan soveltuvia alueita olivat erityisesti Inarijärven lukuisat niemet sekä järveen laskevien jokien varret ja suuseudut. Inventoinneissa tarkastettiin myös kaava-alueelta ennestään tunnettujen muinaisjäännösten tila.

Lisäksi tarkistettiin elokuussa 2013 Siskelijärven ja elokuussa 2015 Ukonjärven rantaan kaavaillun lomakylän alue. Ojanlatva ei löytänyt alueelta muinaisjäännöksiä vaan muutaman mahdollisen peltupuun Siskelijärveltä. Ukonjärven pohjoispäästä ei löytynyt muinaisjäännöksiä.

Tulokset

Inventoinneissa tarkastettiin 128 arkeologista kohdetta, joista 47 oli ennestään tuntemattomia (32 kiinteää muinaisjäännöstä, 14 mahdollista muinaisjäännöstä ja 1 irtolöytöpaikka). Lisäksi inventoinneissa määriteltiin luonnonmuodostelmiksi, eli suojelun ulkopuolelle, 5 aiemmin muinaisjäännöksiksi arvioitua kohdetta. Raporttia kirjoitettaessa kaava-alueilta tunnetaan yhteensä 126 kiinteää ja rauhoitettua muinaisjäännöstä. Inventointien aikana tehtyjen havaintojen perusteella 27 rakennuspaikkaa on merkitty muinaismuistolain suojaamien kiinteiden muinaisjäännösten alueelle tai niiden välittömään läheisyyteen ja neljä rakennuspaikkaa sotahistoriallisten kohteiden alueelle.

Muinaisjäänöksien levintä vaikuttaa melko tasaiselta Inarijärven rannoilla ja sisämaassa, mutta kaava-alueilla on selkeästi kolme muinaisjäänöskeskittymää: 1) Partakko, 2) Väylä ja sen eteläosa sekä 3) Nukkumajoki ja Inarin kirkonkylän eteläosa. Inarijärven keski- ja itäosan saarista ei tällä hetkellä tunneta juurikaan muinaisjäännöksiä. Tämä johtuu mitä ilmeisimmin siitä, ettei saaria ole vielä kattavasti inventoitu.

Saamelainen kulttuuriympäristökäsite ja pyhien paikkojen rajaus

Pyhät paikat ovat osa saamelaista kulttuuriympäristöä, joka poikkeaa länsimaisesta kulttuuriympäristökäsityksestä. Saamelainen kulttuuriympäristökäsite ei painota ihmistä luonnon muokkaajana. Maisema voi kantaa kulttuurimaisemaan liittyviä merkityksiä ja arvoja, vaikka se kulttuurin ulkopuoliselle näyttääkin luonnonmaisemalta – ihmisen koskemattomalta erämaalta. Norjansaamelaisen arkeologin Audhild Schanchen mukaan saamelainen kulttuuriympäristö muodostuu sekä immateriaalisesta, ihmisen luomasta symbolisesta maisemasta että materiaalisesta maisemasta, jossa kulttuurin jäljet näkyvät. Hän jakaa maisemakäsityksen vielä historialliseen, poliittiseen, myytti-

seen ja maagiseen maisemaan, joista maagiseen maisemaan kuuluvat juuri pyhät paikat. (Schanche 1995:40-44, 2002:157)

Saamelaiden pyhillä paikoilla on muinaisjäännöksen status ja ne tulee huomioida myös kaavoituksessa, mutta usein niiden aluerajaus muodostuu ongelmalliseksi niiden laajuuden ja/tai uhripaikan paikantamattomuuden vuoksi. Muinaisjäännösten, etenkin pyhien paikkojen suojelun kannalta saamelaisen kulttuuriympäristökäsitteen ymmärtäminen on tärkeää. Museoviraston arkeologian osaston ja Saamelaiskäräjien tulisi suunnitella ja luoda yhdessä selkeät ohjeet, miten saamelaiset pyhät paikat määritetään ja rajataan, jotta ne voidaan tulevaisuudessa suojella riittävän hyvin. Ohjeistus palvelisi myös maastossa toimivia inventoijia sekä maankäyttöä ja kaavoitusta.

Kohteet on merkitty selvitysraporttiin pääosin aluerajauksina. Kaavakartalla käytettiin sekä kohde että aluumerkintöjä. Kuitenkin jäännösalueet ovat lähes säännönmukaisesti laajempia kuin pistemerkintä. Tämän selostuksen lopussa on liite 2, jossa on luettelo inventoiduista kohteista.

2.2.3 Rakennettu ympäristö ja kulttuuriympäristö

Suunnittelualueella on kiinteää kyläasutusta Partakossa, jossa on 15 taloa ja matkailun majoitusyritys lakkautetussa koulussa. Lahdenperällä, Hietajoella, Kontiojansuulla, Paloniemenharjulla, Väylässä, Jolnivuonolla ja Tupalahdella on pari vakinaisesti asuttua taloa kussakin. Länsirannalla asutuksen painopiste on Inarin kirkonkylässä ja sen vieressä Vuopioniemi-Sarviniemessä, missä on 25 taloa ja eteläpuolella Nikulanperällä 20 asuintaloa. Kahdeksan asuintaloa sijoittuu Talvituvanjärven ympäristöön. Siskelijärvenpalossa on yksi luontaiselinkeinotila.

Muilla rannoilla on pelkästään loma-asutusta, joka on syntynyt rantakaavoituksella ja edellisen osayleiskaavan perusteella. Inarijärven saarissa ja rannoilla on 6 nykyistä ja 6 entistä kalakenttää sekä 18 autiotupaa tai yleistä rantautumispaikkaa. Yksityisten mailla saarissa on noin 130 loma-asuntoa. Mannerrannoille on rakennettu suurin osa olevissa yleis- ja ranta-asemakaavoissa merkityistä loma-asunnoista, eli yhteensä koko alueelle 441 kpl.

Arvokas kulttuuriympäristö alueineen ja rakennuskohteineen on selostettu tarkemmin erillisessä, liitteenä olevassa perusselvitysraportissa. Raportin ja kaavan arvoluokitus on saatu valtakunnallisesti merkittävien kohteiden osalta Museoviraston uusimmasta rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnista 1.1.2010. Kulttuurihistoriallisesti merkittäviksi kohteiksi on määritelty maakuntakaavassa esitetyt kohteet sekä osa on johdettu kulttuuriympäristöt tutuksi-hankkeen arvotuksista. Luokkaan kuuluvat seudun vanhimmat ja parhaiten säilyneet rakennukset ja asuinkentät. Kolmanteen luokkaan kuuluu pääosin jälleenrakennuskauden kohteita, kämppiä ja tupia.

Valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristökohteita vky-1 ovat seidoista Ukonvälän Ukko - Inarijärven Äijijä ja inarinsaamelaiden vuotuismuuton talvi- ja kesäpaikoista Mahlattinuorassa Nuoran Juhani ja Pielpajärven kirkko ympäristöineen. Pielpajärven kirkko on suojeltu myös kirkkolain nojalla. Alue on myös maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita ja muinaisjäännösalueita.

Kulttuurihistoriallisesti merkittäviä alueita tai kohteita sr on 17 kpl, joista merkittävimmät ovat Inarijärven hautuumaasaaret, Haapakosken kalastusvalvojan maja, Nukkumajoen talvikyläpaikat ja Kaapin Matin 3 asuinkenttää. Kohteista useimmat ovat 1800-luvun puolelta. Muita kohteita ovat Kultalahti, Mutenian kalakämpä, Sarsuualui, Kankivuono, Kankiniemi, Morottajan kesäkenttä ja talvitupa, Sarren tila Paavisjärvellä, Aikion kenttä, Sarviniemi ja Kärppätupa.

Kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti tai maisemakuvan kannalta arvokkaita rakennuskohteita s on 32 kpl, joista suuri osa kämppiä ja saamelaiden asuinkenttiä: Mosurin, Ulmala, Petäjäsaaren tupa, Jäsaaren kämpä, Hämähäkkiemi, Mahlatin

Laattianiemen erakkomaja ja asentopaikka, Sarre, Katsomasaaren talo, Sota-Matti, Partakon koulu, Ranta, Korppilammen metsätyökämpä, Kaunisrovan metsätyökämpä, Ulmalan poroaita, Usvaranta, Seurujärven kioski, Lahdenperä, Viinapetäjenniemi, Saunalahti, Akuniemi, Lauran kari, Sainiemi ja Sainiemen vanha kenttä, Paloniemi ja Paloniemen vanha kenttä, Palttoniemi, Hietämäki, Jolnivuono, Kotkavuono, Hietaniemi, Varankiniemi, Turunen.

Tunnettuja seitoja ja pyhiä paikkoja alueelta on löydetty 11 kpl: Ukonselän Ukko, Kalkuvaaran Akku, Ukonjärven Ukko ja Akku, Ukonkivi, Naarassaaret, Seitalaassa, Päälyskivi, Moossinasaarten kallio, Seitanen ja Tuulispää.

Sotahistoriallisia kohteita alueelle sijoittuu 10 kpl: Uruvaaran korsu, Nukkumajoen saha, Saksalaisten tukikohta Kankivuonolla, Ukonjärven pohjoiskulma, Kivisalmi, Martinkotajärvi, Karhunpesävaara, Karipääjärven vankileiri, Korppivaara pohjoinen ja Korppioja lounas.

Saamelaiskulttuurin ominaisuuksista keskusteltiin Pekka Aikion kanssa 21.2.2007 Sodankylässä. Hänen mukaansa vanhan kulttuurin ydinarvoja ovat:

- 3 saamelaiskieltä: tunturisaame, inarinsaame ja kolttasaame
- vaateperinne: käsityöperinne
- perinteiset elinkeinot: vapaasti laiduntava poronhoito, kalastus ja sekatalous (vuotuismuutto / Irja Jefremoff)
- tietotaito luonnossa elämisestä: poro liikkumisvälineenä, toimeentulo luonnossa, eläminen luonnon kanssa sopusoinnussa
- saamelaisille pyhiä nähtävyyksiä ovat Otsamo. Pielpajärvi ja Ukonkivi

Seidoista haastateltiin Ilmari Mattusta 24.8.2006. Seitoja on alueella paljon ja niihin liittyvä tarinaperinne on rikas. Seita on usein erityisen muotoinen kivi, jossa on kolo tai reikä uhrilahjan asettamista varten. Kolossa voi kasvaa esim. erityistä sammallajia. Myös puuhun veistettyjä seitoja on ollut, mutta ne häviävät helpommin. Seidalta toivottiin onnea kaikkiin elämään liittyviin asioihin kuten metsästys- ja kalaonnan tai lapsen saantiin ja synnytykseen. Ukko-seitoja järvellä on kolme ja ne muodostavat kartalla tasaviuksen kolmion kulmapisteet. Tunnetuin Ukko on hautumaasaarten lähellä oleva jylhä nähtävyyssaari. Toinen ukko on Ukonjärvessä oleva Ukonvaara. Kolmas Ukonkivi on Katsomasaaren edessä. Naisilla oli omat Ahku-seitansa, joita ovat mm. Ukonjärven Akkuvaaran laki, Jurmukosken seitakukkulan seitaämmi, jonka seita on hävitetty ja Naarassaaret, missä koko saari on seita. Naiset eivät saaneet mennä ukonsaariin uhraamaan. Muita seitoja voi olla mm. Joutavanlahden perällä ja Moossinasaarassa sekä Seitalaassan koko saari.

Alueella on noin 15 000 saamenkielistä paikannimeä, jotka liittyvät saamelaiskulttuuriin ja heidän maailmankuvaansa. Ukonjärven vanhoja nimiä ovat Pyhinjärvi, Pasmusjärvi ja Äijijärvi. Inari – Aanar tarkoittaa pitäjää ja Partakko juontuneen sanasta Pärtti eli tapaturma.

Eräkulttuuri ja metsätalous näkyvät rakennetussa ympäristössä. Korppijärven metsäkämpä.

2.2.4 Maisemakuva

Maisemiltaan alue on erittäin vaikuttava ja monimuotoinen. Maisemaa hallitsee Inarinjärven vesistö lukuisine saarineen ja lahtineen. Vesistön laajuutta ja avointen selkävesien näkymiä voi verrata saaristomeren näkymiin. Täällä upeat, kallioiset saaret ovat kuitenkin kasvillisuudeltaan karumpia ja järven vesi on uskomattoman kirkasta. Vesistö ja saaristo on niin laaja ja sokkeloinen, että paikkaa tuntematon eksyy helposti. Myöskin alueiden mittasuhteet ovat sellaiset, että ihmisvoimin ei pitkälle pääse.

Järvalankoa ympäröi länsipuolella korkea tunturiylänkö lukuisine huippuneen. Järven pohjois- ja itäpuolella maasto laskee alavaksi ja soiseksi. Pohjoisrantaa myötäilee hiekkainen harjukso, joka ulottuu Inarin Vuopajaniemestä Hautumaasaarten-Kotkaniemen-Paloniemen kautta Partakkoon. Saaret ovat kallioisia ja jyrkkärantaisia, varsinkin järven lounaiskulmalla ja etelärannalla. Sarminiemestä itäänpäin Nellimiin mentäessä maasto vähitellen laskee alavammaksi.

Koko Inarinjärvi on maisemallisesti vaikuttava varsinkin vesiltä päin ja laajoilta selkävesiltä katsottuna. Tieltä tarkasteltuna koko matka Ivalosta Inariin on komeita maisemia, mutta erityisen näyttävää, kivikkojen ja vesistöjen kirjomaa aluetta on Ukonjärvi-Myössäjärven seutu. Partakontie välillä Väylä-Partakko tarjoaa ajoittain järvi- ja hiekkarantanäkymiä alavien rantasoiden yli tai korkealta harjulta yli puiden latvojen. Lahdenperän ja Hietajoensuun hiekkaiset rannat näkyvätkin rantamaisemassa kauas.

Lähimaisema on hyvin pienipiirteinen ja korkeussuhteiltaan vaihteleva. Maasto kumpuilee ja kumpujen väliin jää pienempiä ja isompia järviä ja lampia. Laajoilla alueilla maasto on hyvin kivikkoista. Juutuanjokisuus, Pielpajärven ympäristö ja Partakko ovat maastomuodoiltaan ja maaperältään helppokulkuisempia hiekkamaita ja ne ovatkin vanhastaan asuttuja alueita.

2.2.5 Luontoselvitys

Suunnittelualan luonnonympäristö on arvokas ja ainutlaatuinen, minkä vuoksi järvi-alue on rantojen suojelualuetta ja kuuluu Natura-2000 alueisiin. Paatsjoen säännöstelystä huolimatta Inarinjärven saaristo on poikkeuksellisen luonnontilainen saaristo- ja rantakokonaisuus. Ivalonjokisuisto on soidensuojelualuetta. Juutuanjoki on suojeltu koskiensuojelulla.

Suunnittelualue rajautuu idässä Vätsärin erämaa-alueeseen ja lännessä Hammastunturin erämaa-alueeseen. Luoteiskulmalla suunnittelualue rajautuu Kettujen soidensuojelualueeseen.

Alueen yleisin metsätyyppi on kuivahko kangas jota kirjovat kuivan kankaan, tuoreen kankaan ja karukkokankaiden pienet kuviot. Tuntureiden vähätuottoiset lakimaat ovat suojametsäaluetta. Soita alueella on melko vähän ja ne ovat enimmäkseen pienialaisia, kapeita juotteja.

Kasvistoltaan arvokkaimpia alueita ovat saarten ja mannersaariston vähäpuustoiset kalliometsät ja erityisesti Myössäjärven ympäristön ja Rahajärven pohjoispuoliset vanhat metsät, joissa esiintyy myös runsaimmin uhanalaisia kasveja, enimmäkseen erilaisia kääpiä. Juutuanjokilaakso on kasvistoltaan muuta aluetta rehevämpää ja siellä on jopa lehtoesiintymä. Arvokkaat luontokohteet tarkistettiin ja täydennettiin syysylä 2010 ja 2015. Esiintymät painottuvat länsiosan tunturialueelle.

Juutuanjoki on linnustoltaan monipuolisempi kuin Inarinjärvi. Muita linnustollisesti arvokkaita alueita ovat Kaislalampien alue, Kotosjärvi, Palopää-Aviaispään puronvarsikuru ja Ivalojoen suisto sekä muuttoaikaan Paatsjoen joenniska ja Juutuanjoen sula. Vaarantuneista lintulajeista alueella esiintyy muuttohaukka, pikkutikka ja ampuhaukka. Silmällä pidettäviä lajeja ovat tuulihaukka, kaakkuri, mustalintu, sääksi ja koskikara. Uhanalaisista nisäkkäistä alueella tavataan ahmaa ja sutta sekä silmällä pidettävis-

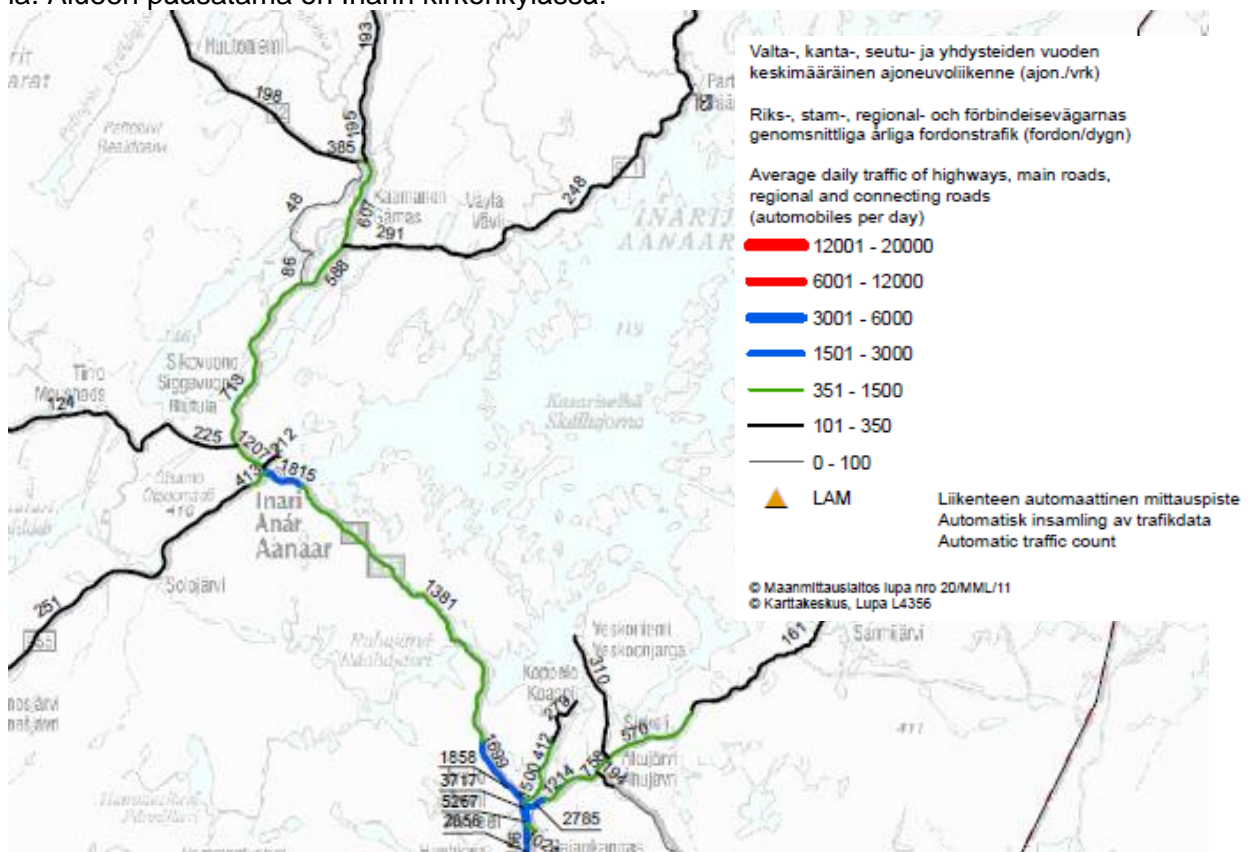
tä lajeista saukkoa ja karhua. Uhanalaisia kalalajeja ovat järvilohi ja järvitaimen sekä vaarantunut isonieriä. Uhanalaisista hyönteisistä alueella on esiintynyt kalmosärvikäs, nystyhaaskiainen, pohjantyyppijäärä ja lapinsilmähyrrä. Siskelijärven uuden lomakylän alue tarkistettiin kesällä 2012 ja Ukonjärven kesällä 2015. Niiden tiedot on liitetty vanhaan luontoselvitykseen.

2.2.6 Liikenne

Alueen tiestö on suhteellisen nuorta. Etelärannan Petsamontie, nykyinen seututie 969, on rakennettu 1931. Inari-Ivalo maantie, nykyinen valtatie 4, valmistui 1925. Tien linjaus maastossa on erityisen kaunis ja se lieneekin yksi Suomen kauneimmista tiemaisemista. Inarista Kittilään johtava Kittilän ratsutie, nykyinen seututie 955, on vuosisatoja vanha tie, joka kunnostettiin autolla ajettavaksi maantiekseksi 1960-luvulla. Tie Kaamasesta Partakkoon rakennettiin autolla ajettavaksi 1960-luvulla. Tie on nykyisin seututie 971. Alueen muut tiet ovat yksityisteitä tai metsäautoteitä, jotka toimivat samalla loma-asuntoteinä.

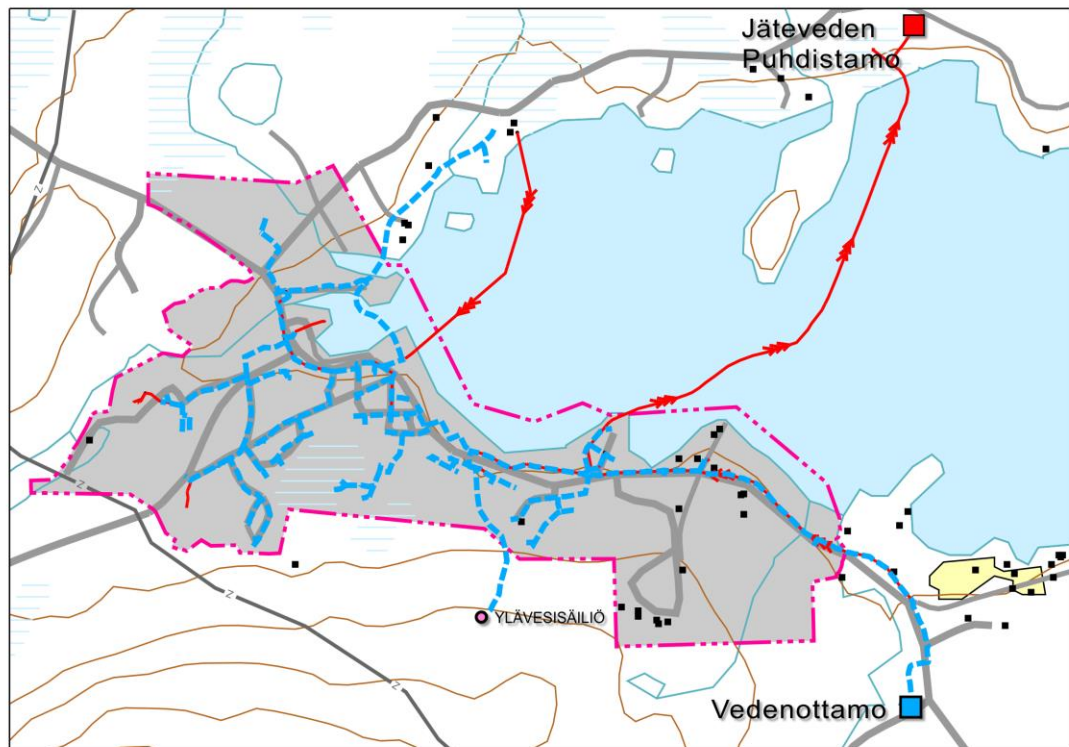
Suunnittelualan liikennemäärät näkyvät seuraavasta kuvasta (lähde: Lapin ELY-keskus). Valtatiellä 4 välillä Ivalo-Inari liikennemäärät ovat suurimmat, lähes 1400 ajoneuvoa vuorokaudessa (keskimäärin). Inarista Kaamaseenkin ajoneuvomäärät kohoavat reiluun 700:aan vuorokaudessa. Näillä tieosuuksilla myös raskaan liikenteen määrät ovat alueen suurimmat, 70 ja 190 ajoneuvon välillä (keskimäärin vuorokaudessa). Kaamasen ja Partakon välillä kulkee keskimäärin 200–300 autoa vuorokaudessa. Liikennemelun 45 dBA melualue ulottuu valtatie 4:ltä noin 130 m etäisyydelle ja Partakontieltä 60 m.

Suunnittelualan satamat ovat Veskonniemessä, Nangunniemessä, Peuravuonosassa, Paloniemessä ja Partakossa. Veneen laskuluiskia on Ukonjärvellä ja Apajalahdella. Alueen pääsatama on Inarin kirkonkylässä.

2.2.7 Yhdyskuntatekniikka

Suunnittelualueella sijaitsee Inergia Oy:n omistama Kirakkakönkään voimalaitos, jonka avulla säännöstellään Kirakkajokea ja Rahajärveä. Voimalaitos on rakennettu vuonna 1957. Voimalaitosta sivuaa 110 kV voimalinja, joka seuraa valtatieta Inariin. Suunnittelualueella on uusi vedenottamo Nukkumajoentien risteyksessä ja ylävesisäiliö Uruvaarassa. Vesijohto- ja viemäriverkostoja on pohjoisrannalla Puutteenperällä Opistolle asti ja sieltä tulee paineviemäri järven pohjaa pitkin kohti keskustaa. Nukkumajoelta on valtatie länsipuolella vesijohtolinja kohti keskustaa.

Kartaate Inarin kirkonkylän ja sen lievealueen vesi- ja viemäriverkostosta. Sinisellä vesijohtoverkosto ja punaisella paineviemärit. Harmaalla Inarin kirkonkylän asemakaavoitettu alue.

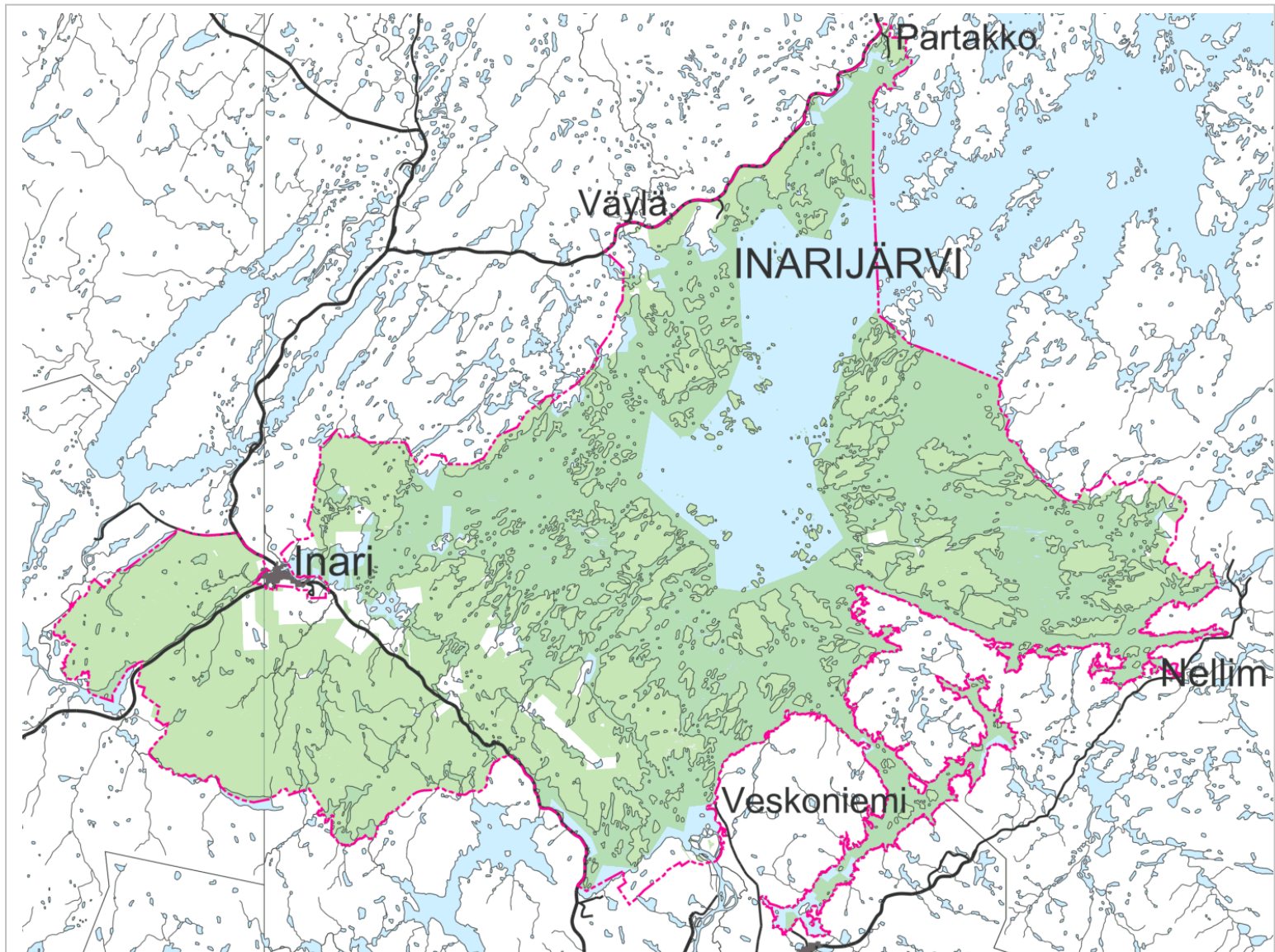
Muulla vesi- ja jätevesihuolto hoidetaan talo- tai ryhmäkohtaisesti. Inarijärven vesi on juomakelpoista. Suunnittelualueella on pohjavesialueita Myössäkärvellä ja Väylä-Partakon harjumuodostumissa, mutta ne ovat laadultaan heikoimpia, III-luokan pohjavesialueita, joilla ei ole merkitystä asutuksen vedenhankinnan kannalta. Nukkumajoen pohjavesialueen valtatie puoleinen osa on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, jonne on rakennettu vedenottamo vuonna 2013. Inarin vesihuollon kehittämissuunnitelma on laadittu vuonna 2009. Suunnittelualueelle ei ole näköpiirissä uusia vesihuollon alueita.

Inarijärveä on säännöstelty vuodesta 1941 lähtien, mutta yhtäjaksoisesti se on ollut säännöstelyallas vuodesta 1948 alkaen, jolloin Paatsjoki valjastettiin sähkövoiman tuotantoon Neuvostoliiton kanssa tehdyn sopimuksen mukaan. Niskakosken alapuolelle Paatsjokeen valmistui vuonna 1959 Kaitakosken voimalaitos. Jo vuodesta 1947 Neuvostoliitto säännösteli järveä Niskakosken padolla. Norjan ja Venäjän rajalla olevassa Paatsjoessa on seitsemän vesivoimalaitosta, joista 5 venäläisten ja 2 norjalaisien. Voimalaitosten keskimääräinen vuosituotanto on noin 1450 GWh. Säännöstelyä ja sen toteuttamista valvovat säännöstelyvaltuutetut, jotka tapaavat vuosittain. Inarijärven tutkimus ja seuranta on aktiivista. Monia hyödyllisiä suosituksia on syntynyt. Voimataloushyödyn ja ekologisten näkökohtien välille pyritään löytämään mahdollisimman hyvä balanssi. Suomen valtio pyrkii myös kehittämään Inarijärven kalatalousvelvotteita vastaamaan nykyistä paremmin järven kalataloudellisia olosuhteita.

2.2.8 Maanomistus ja emätilaselvitys

Pääosa alueen maista on valtion omistuksessa. Yksityisten maat sijoittuvat pieniksi ryhmiä Inarijärven rannalle. Näille on laskettu rakennusoikeus emätilaselvityksen perusteella. Myös valtion rantakaavoitetut alueet ovat siirtyneet yksityiseen omistukseen. Rantakaavoitetut alueet eivät sisälly kaavamuutosalueeseen, vaan nyt kaavoitetaan niiden välisiä valtion maita. Aiempaan yleiskaavaan verrattuna suunnittelualue on laajentunut länsipuolen tunturiylängölle, tulevalle valtion retkeilyalueelle. Alueetta hallinnoi Metsähallituksen luontopalvelut, samoin kun rantojen ja saarten valtionmaita, jotka on merkitty oheiselle kartalle vihreällä värillä.

Alueella toimivia yhteisöjä ja yrityksiä, jotka valvovat ja seuraavat maankäytön suunnittelua asukkaiden, jokamiehen ja erityisryhmien oikeuksien näkökulmasta, ovat Saamelaiskäräjät, Kolttien kyläkokous, Paliskunnat, Inarin kylätoimikunta, Saamelaismuseo ja Ylä-Lapin luontokeskus Siida, Pohjois-Lapin Matkailu Oy, Elinkeinoyhtiö Inlike Oy, Ivalon yrittäjät ry, Inarin luonnonystävät ry, Lapin luonnonsuojelupiiri, Inergia Oy, Inarin Lapin Vesi Oy, paikallinen riistanhoitoyhdistys, Lapin läänin rakennusperinne ry, Metsähallituksen, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos – Inarin kalanviljelylaitos, Inarijärvi-yhdistys ry, Inarijärven kalastajat ry, Rovaniemen moottoriuistelijat, jakokunnat, muut yhteisöt ja yritykset.

2.2.9 Suunnittelutilanne

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista tehtiin päätös valtioneuvostossa 30.11.2000 ja niiden täydennys astui voimaan maaliskuussa 2009.

Tavoitteet tulee huomioida kuntien kaavoituksessa. Tällä kaava-alueella ne koskevat seuraavia asioita. Tavoitteet on koottu Pohjois-Lapin maakuntakaavasta.

Toimiva Aluerakenne: omien vahvuuksien kehittäminen

- Ylimaakunnalliset kehittämisvyöhykkeet: Jäämeren käytävä; yhteistyö Finnmarkin ja Murmanskin alueen kanssa mm. liikenteen, matkailun ja ympäristönsuojelun suunnittelussa
- Kaupunkien ja maaseudun vuorovaikutus, kyläverkoston kehittäminen; kylien tukeminen pienyritystoiminnalla, matkailulla ja loma-asutuksella – keskuskylien ja maaseudun kehittämisalueiden osoittaminen
- matkailukeskusten ja –alueiden verkottuminen, toimivat palvelukokonaisuudet

Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu: edistetään ekologista, taloudellista ja sosiaalista kestävyyttä

- perusteltu väestönkehitysarvio, vaihtoehtoja: omat ennusteet, matkailijoiden huomiointi
- maaseudun asutus ja matkailu on suunnattava tukemaan taajamia, kyliä ja olevaa infrastruktuuria
- elinkeinoelämän suuntaaminen olevan yhdyskuntarakenteen sisään tai joukkoliikenneyhteyksien äärelle
- toimiva liikennejärjestelmä: väylien luokitus, itä-länsi suuntaiset yhteydet, joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parannetaan
- maa- ja kallioperän soveltuvuus suunniteltuun käyttöön
- liikenteen aiheuttaman meluhaitan huomioiminen toimintojen sijoittamisessa
- vedenhankinnan turvaaminen

Kulttuuri ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat: edistetään säilymistä

- valtakunnallisesti merkittävien maisema- ja kulttuuriperintöalueiden säilyttäminen: Ukko, Pielpajärvi, inarinsaamelaiden asuinkentät ja vuotuismuutto, hautuumaasaaret Nukkumajoki, Ukonjärvi
- ekologisesti ja virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet: suojelualueet, erämaa-alueet: Inarinjärvi, retkeilyalueet
- virkistyskäytön reitistöt ja verkostot, ekologisten yhteyksien edistäminen
- rantaluonnon suojelu, vesien hyvän tilan ylläpitäminen -> loma-asumisen viihtyisyys

Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto: vähennetään henkilöautoliikenteen tarvetta

- valtakunnallisesti merkittävät maantiet, vesiväylät: valtatie 4
- valtakunnalliset energiahuollon tarpeet: varautumien vaihtoehtoihin maakaasu- ja öljyputkien linjauksiin Venäjältä
- edistetään uusiutuvien energialähteiden hyödyntämismahdollisuuksia, energialaitosten aluetarpeisiin varautuminen

Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet: Lapin tunturialueet

- saamelaiden kotiseutualueiden alueidenkäytössä otetaan huomioon saamelaisille alkuperäiskansana kuuluva oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kulttuuriaan saamelaiden perinteisten elinkeinojen kehittämisedellytysten turvaamiseksi. Poronhoitoalueella turvataan poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset: alueiden käyttöä ja käytöstä päättämisen menettelyä ohjaavat kaavamääräykset ja suositukset.
- poronhoidon yhteensovittaminen metsäalueiden muiden käyttötapojen kanssa

Maakuntakaava

Pohjois-Lapin maakuntakaava on hyväksytty Lapin liiton valtuustossa 19.5.2006 ja se on vahvistettu valtioneuvostossa 27.12.2007. Maakuntakaavan yleismääräyksiä pidetään yleiskaavasunnittelun pohjana ja niitä tarkennetaan yleiskaavatasolle.

Suunnittelualue on saamelaisten kotiseutualuetta sa, ja kolttala-alueetta ka: molempia koskevat määräykset ja lainsäädäntö on huomioitava kaavoituksessa.

Saamelaisten kotiseutualue sa: *Viranomaisten on varattava saamelaiskäräjille tilaisuus tulla kuulluksi ja neuvotella kaikista laajakantoisista ja merkittävistä toimenpiteistä, jotka voivat välittömästi ja erityisellä tavalla vaikuttaa saamealaisten asemaan alkuperäiskansana ja jotka koskevat saamelaisten kotiseutualueella yhdyskuntasuunnittelun, valtionmaan, suojelualueiden ja erämaa-alueiden hoitoa, käyttöä, vuokrausta ja luovutusta, kaivoskivennäisten valtausta ja kaivospiirin perustamista tarkoittavia lupahakemuksia taikka muuta vastaavaa saamelaisten kieleen, kulttuuriin tai heidän asemaansa alkuperäiskansana vaikuttava alueiden käyttöön liittyvää asiaa. (Määräys perustuu lakiin saamelaiskäräjistä 974/1995, 9§)*

Metsähallituksen hallinnassa olevien luonnonvarojen hoito, käyttö ja suojelu on sovittava yhteen Saamelaiskäräjissä annetussa laissa tarkoitettulla saamelaisten kotiseutualueella siten, että saamelaisten kulttuurin harjoittamisen edellytykset turvataan, sekä poronhoitolaissa tarkoitettulla poronhoitoalueella siten, että poronhoitolaissa säädetyt velvoitteet täytetään. (laki Metsähallituksesta 1378/2004, 4.2§)

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain mukaisissa toimenpiteissä on kiinnitettävä erityistä huomiota saamelaisten mahdollisuuksiin ylläpitää ja kehittää kulttuurimuotoonsa kuuluvia elinkeinoja saamelaisten kotiseutualueella. (Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki 45/2000, 1.2§)

Suositus: Saamelaisten kotiseutualueella metsätalouden tulisi käyttää luontaista uudistamista sille soveltuvilla kohteilla ja välttää maanpinnan voimakasta käsittelyä.

Kolttala-alue ka: *"Kolttala-alueella valtion ja kunnan viranomaisten on varattava kolttien kyläkokoukselle ja kolttaneuvostoille tilaisuus lausunnon antamiseen kolttien elinkeinoja ja elinolosuhteita koskevissa laajakantoisissa ja periaatteellisissa asioissa. (Määritys perustuu kolttalakiin 253/1995, 44 ja 56§)*

Jäämeren käytävä on keskeinen kehittämisvyöhyke ja valtakunnallisesti tärkeä kansainvälinen liikennekäytävä, jonka perusrungon muodostaa valtatie 4 Kaamaseen. Jäämeren käytävä yhdistää Suomen pohjoisosat voimakkaasti kehittyville Finnmarkin ja Murmanskin alueille. Käytävään voivat sijoittua myös sähkölinjat, kaasua- ja öljyputket sekä tietoliikenneyhteydet.

" Jäämeren käytävää kehitetään kansainvälisenä liikennekäytävänä, jonka maankäytön suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen, liikenteen ja matkailun palveluihin, liikennenympäristön laatuun sekä luonnon-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvoihin. Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon korkealuokkaisen maantien sekä energia- ja tietoliikennejohtojen tilavaraukset ja rajoitukset ympäröivälle maankäytölle."

Partakontie on merkitty muutettavaksi seudullisesta tiestä kantatieksi ja myös sen ympäristö on yksi haara jäämeren käytävää. Nellimintie säilyy seututienä.

Inarijärven länsiranta on matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue mv : *"Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla".*

Länsiranta on myös maaseudun kehittämisen kohdealue mk. *"Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä."*

Suunnittelualue sivuaa Nellimin ja Väylä-Partakon maaseudun kehittämisen kohdealuetta, jolla korostuu saamelaiskulttuuri **mk-1**: ”Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Alueella tulee pyrkiä saamelaiskulttuurille ja muulle paikalliselle perinteelle ominaisen rakentamistavan säilyttämiseen ja kehittämiseen.”

Inarijärvi on rantojen suojelualue ja Natura 2000-alue.

S Suojelualue: Alueelle voidaan suunnitella sijoitettavaksi yleiskaavassa osoitettavalla, luontoon ja maisemaan sopivalla tavalla retkeilyn taukopaikkoja, alueella olevien matkailupalvelujen kehittämistä ja mv-vyöhykkeen sisällä mantereella myös uusia matkailupalveluja. Suunniteltavien matkailupalveluiden tulee olla ympäristövaikutuksiltaan vähäisiä.

Pielpajärven kirkko ympäristöineen on suojelualue S. Alueen varausperusteita ovat kirkkolaki, valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö, talvikylän paikka, maakunnallisesti arvokas maisema-alue sekä maa- ja seutukunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäänös.

”Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset, rakennelmat ja muinaisjäänökset ympäristöineen sekä maisema- ja luontoarvot säilytetään. Kunnostus ja hoitotyöt suunnitellaan yhteistyössä museoviranomaisten ja Siidan kanssa. Saamelaiskulttuuria korostetaan ja opastusta kehitetään. Otetaan huomioon sijainti matkailun vetovoima-alueella ja Jäämeren käytävän varrella.”

Ivalojokisuulla on soidensuojelualue. **SL Luonnonsuojelualue:** Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita.

Pääosa rannoista on metsätalous- ja porotalousvaltaista aluetta **M-1**: Merkinnällä osoitetaan pääasiassa metsätalouteen ja poronhoitoon tarkoitettuna alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.

Tuleva valtion retkeilyalue Otsamo-Nukkumapää-Aviaispää on osoitettu **MU-1** merkinnällä, mikä ei sulje pois metsätalouden harjoittamista. MU-1 merkinnällä osoitetaan alueita, jotka on tarkoitettu pääasiassa metsätalouteen ja poronhoitoon, joille suuntautuu ulkoilupaineita ja joille on tarkoitus sijoittaa ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi polkuja tai ulkoilureittejä levähdys- ja muine tukialueineen.

Maisemallisesti arvokkaita alueita **ma** ovat Ukonjärvi-Myössäjärvi, Nukkumajoen talvikyläpaikat, Inarijärven Ukonsaari ja hautasaaret (Iso- ja Pieni Hautuumaasaari). Alueen suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Juutuanvaara ja Veskonieniemi on merkitty virkistys- /matkailukohteiksi **V**. Juutuanvaaran alue on seudullisesti merkittävä virkistysalue ja kilpaurheilualue. Venesatamat on osoitettu kirkonkylälle, Veskoniemeen ja Nellimiin. Moottorikelkkailun ja veneilyn runkoreitit on merkitty. Arvokkaimmat muinaismuistoalueet ja kohteet **SM**, ovat muinaismuistolain nojalla suojeltuja, valtakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviä alueita. Merkittävät kohteita ovat Nukkumajoki, Ukonsaari, Einejärvi, Vanha hautuumaasaari, Hautuumaasaari, Ukonjärven Ukko ja Täyssinän rauhankivi.

Kirakkaköngkällä on vesivoimalaitos, energiahuollon alue **EN**

MAAKUNTAKAAVAN SUUNNITTELMÄÄRÄYKSIÄ:

- Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyssä on otettava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjeistoista.

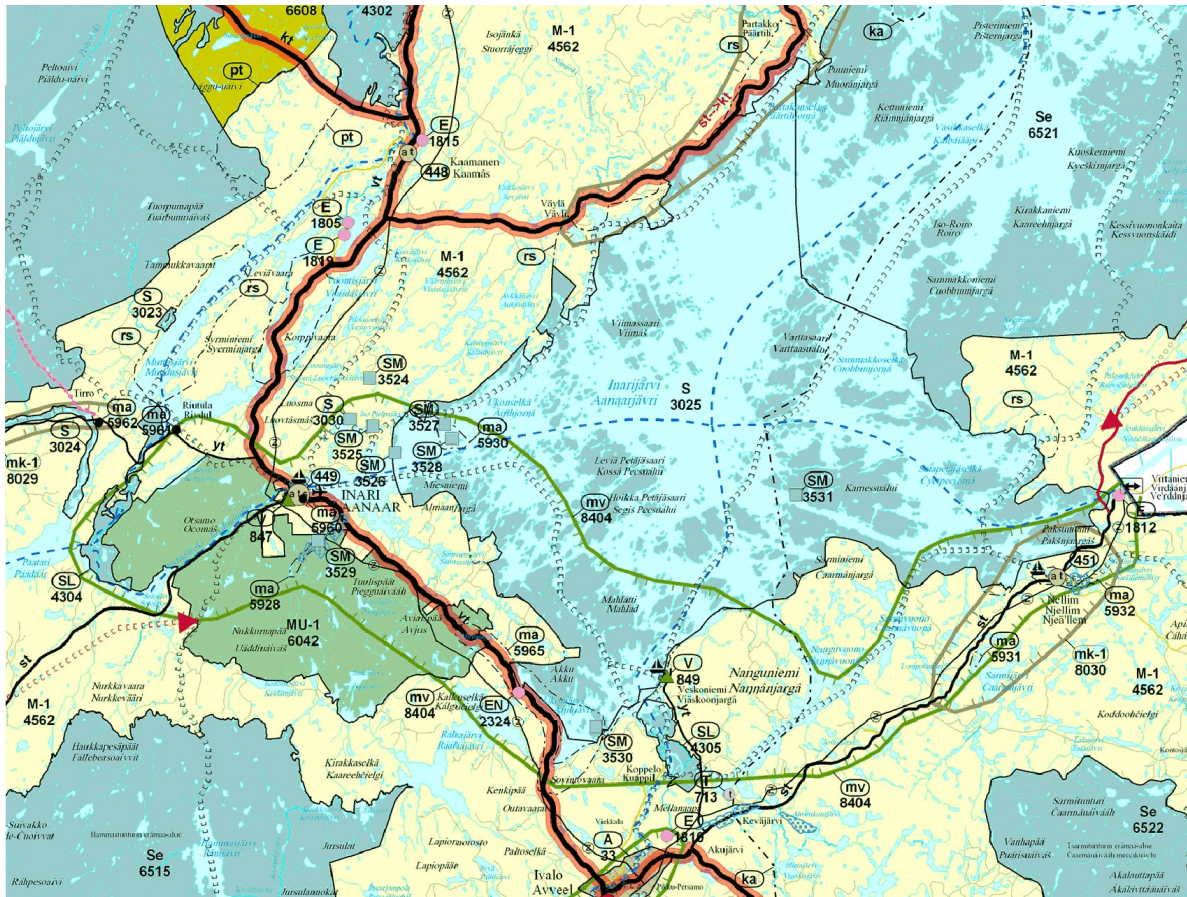
- Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun.
- maisemallisesti herkillä alueilla, kuten tunturialueilla, jokien ja järvien rannoilla sekä pääteiden, matkailukeskusten, retkeilyreittien ja taajamien läheisissä metsissä eri käsitteilytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyrittävä välttämään suuria muutoksia.
- Ranta-alueilla, taajamatoimintojen alueiden ulkopuolella, vapaan rantaviivan osuus tulee olla vähintään puolet muunnetusta rantaviivasta.
- Ranta-alueilla tulee turvata rannan suuntainen kulkuyhteys.
- Tulva-, sortuma- ja vyörymävaara-alueet on osoitettava yleis- ja asemakaavoissa joko aleina tai rakentamisrajoituksina. Rakennuspaikkoja ei saa suunnitella sijoitettavaksi aleilla, joilla on tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa.
- Malminetsintä ja siihen liittyvät toimenpiteet alueella on turvattava.
- Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava ... MU-1, V, S, SL alueilla. Metsätaloutta, turvetuotantoa, matkailutoimintoja ja loma-asutusta suunniteltaessa on otettava huomioon porotaloudelle tärkeitä alueita. Suunniteltaessa valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.
- Suojelu, luonnonsuojelu- ja erämaa-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmista on pyydetävä lausunto alueen kunnilta, lapin liitolta, Lapin ympäristökeskukselta, Lapin työvoima- ja elinkeinokeskukselta, Saamelaiskäräjiltä saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kyläkokoukselta kolttala-alueella, paliskuntain yhdistykseltä, alueen paliskunnilta sekä muilta viranomaisilta ja yhteisöiltä, joiden toimialaan suunnitelma liittyy.
- Rakennuksia tai muita huomattavia rakenteita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti aroille paikoille, kuten kapeisiin niemiin ja kannaksille sekä rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle.
- Hyville, yhtenäisille tai maisemallisesti tärkeille pelloille ei tule suunnitella sijoitettavaksi muuta kuin maa- ja metsätalouteen liittyvää rakentamista, ellei niitä ole yksityiskohtaisemmassa kaavassa rakentamiseen sopivaksi osoitettu.

RAKENTAMISRAJOITUS

- Maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen, ehdollinen rakentamisrajoitus on voimassa virkistys- ja suojelualueeksi taikka liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetuilla alueilla. Rajoitus laajennetaan koskemaan puolustusvoimien alueita, suojavyöhykkeitä sekä tärkeitä ja vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita.

SUOJELUMÄÄRÄYKSET

- Suunniteltaessa sellaisen alueen käyttöä, jolla on kiinteä muinaisjäänös, on neuvoteltava Museoviraston kanssa. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäänöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Lupaa haetaan ympäristökeskukselta, jonka on kuultava asiassa Museovirastoa.
- Suunniteltaessa suojelualueen tai suojeluohjelmaan kuuluvan alueen käyttöä, on neuvoteltava luonnonsuojelusta ja alueen hallinnasta vastaavien viranomaisten kanssa. Natura 2000-alueisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin tarveharkinta ja tarvittaessa vaikutusten arviointi on tehtävä luonnonsuojelulain 65 ja 66:n mukaisesti.

Yleiskaavat

Suunnittelualue rajautuu eteläosaltaan Ivalon alueen osayleiskaavaan. Nellimin alueen 1. asteen osayleiskaava on hyväksytty 31.5.1984 ja Keväjärven 1. asteen yleiskaava 17.9.1992.

Suunnittelualueella voimassa oleva Inarijärven osayleiskaava on vahvistettu Ympäristöministeriössä 1.3.1996. Kaava on tyypiltään selkeästi rantarakentamista mitoitettava, kantatilalaskelmiin perustuva osayleiskaava. Kaavan ensisijainen päämäärä oli maanomistajien tasapuolinen kohtelu ja erämaaluonnon ympäristön suojeleminen kestävän kehityksen periaatteita noudattaen. Mannerrannoilla mitoitettiin 5 loma-asuntoa muunnettua rantaviivakilometriä kohti. 0-5 ha saarissa ei ole rakennusoikeutta. Yli 5 ha saarissa laskettiin 1 loma-asunto/5 ha tai 5 loma-asuntoa muunnettua rantakilometriä kohti. Mantereella rakennusoikeutta oli 100 k-m² ja saarissa 60 k-m². Erillinen saunarakennus saa olla kooltaan enintään 20 k-m²

Kaava-alueelle osoitettiin kaikkiaan 767 rakennuspaikkaa, joista valtion maille vuoratontteja, lisäalueita, kalakenttiä ja valtion omia alueita 195 kpl, 7 muinaismuistoaluetta SM, 18 retkeily- ja ulkoilualueita VR, 3 kyläkeskusta AT, 3 asuntoaluetta AP, 2 matkailupalvelu- aluetta RM, 2 yhdyskuntateknisen huollon aluetta ET, 1 teollisuusalue T ja 6 venesatamaa LV. Kaava-alueen pinta-ala oli 112 000 km², josta maa-pinta-alaa 373 km².

Järvialue on ollut tuolloin rantojensuojelualueita ja metsähallituksen luonnonhoitometsää. Vaikka alueen tunnetuimmat, arvokkaat kulttuurihistorialliset kohteet ja maisemallisesti erityiset alueet kartoitettiin jo tuolloin, niitä kaikkia ei ole kuitenkaan osoitettu kaavakartalla. Nykykatsannossa kaavamerkinnot ja -määräykset ovat puutteelliset, koska rakentamista ohjaaviin lakeihin on tullut runsaasti muutoksia (luonnonsuojelulaki, yva-laki, uusi maankäyttö- ja rakennuslaki) kaavan laatimisen jälkeen.

Asemakaavat ja ranta-asemakaavat

Inarin kirkonkylän asemakaavat, muutokset ja laajennukset 1963 ... 1993 ... 2005 -2014
Ranta-asemakaavoja on vahvistettu seuraaville suunnittelualueella ja sen rajalla oleville alueille. Yleiskaavalla ei muuteta olevia ranta-asemakaavoja.

Nangunniemi: Ämmänhiekkä 6.5.1981, Menesvaara 6.2.1985, Kortteli 36 - 27.2.1986

Kaakkuriniemi 13.6.1986

Mahlattinuora 25.2.1993, Nuottamajärvi 25.2.1993

Mielgnjarga 21.8.1995, Peuravuono 4.9.1995

Nellimö 9.7.1998, Kankiniemi 4.11.1999

Seulavaara 13.12.2001, Nellimövuonon Vuopaja 5.11.2003

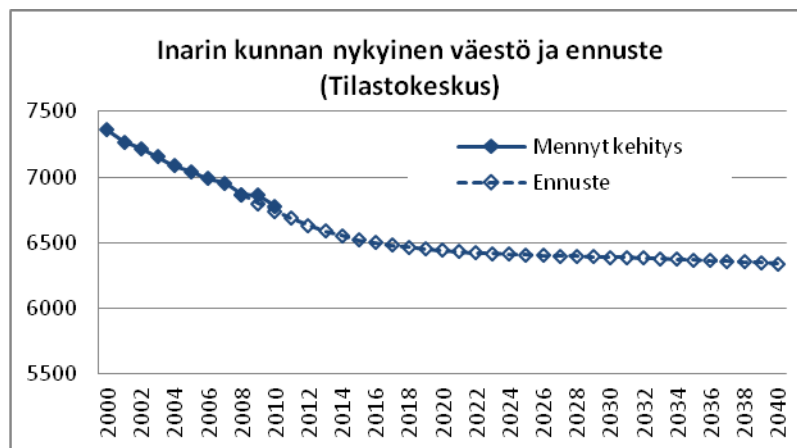
Muut suunnitelmat

Kalakenttien palstoitussuunnitelma, Metsähallitus 1989

Valtion retkeilyaluesuunnitelma, Metsähallitus 2006 –

2.2.10 Väestö ja työpaikat

Inarin kunnan väkiluku on laskenut viime vuosina lähes joka vuosi muutamalla kymmenellä henkilöllä. Vuoden 2005 lopussa Inarin kunnassa oli 7 043 asukasta, ja vuoden 2010 lopussa 6 778 asukasta. Väkiluvun väheneminen selittyy ennen muuta negatiivisella muuttotaseella, mutta ikärakenne on myös muuttumassa vanhuspainotteiseksi ja kuolleisuus tulee olemaan syntyvyyttä suurempaa. Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Inarissa on vuonna 2030 hieman alle 6 400 asukasta, ja väkiluvun ennustetaan vakiintuvan reiluun 6 300:aan vuoteen 2040 mennessä. Kunnan oma väestöennuste on huomattavasti positiivisempi: kunnassa uskotaan, että väkiluvun väheneminen pysähtyy.

Väkiluvun väheneminen on kunnille kallista. Tällä hetkellä väkiluvun väheneminen aiheuttaa Inarin kunnalle vuosittain noin 150 000 € valtionosuuksien menetyksenä. Yksittäisen poismuuttajan vaikutuksia kuntatalouteen on arvioitu seuraavasti:

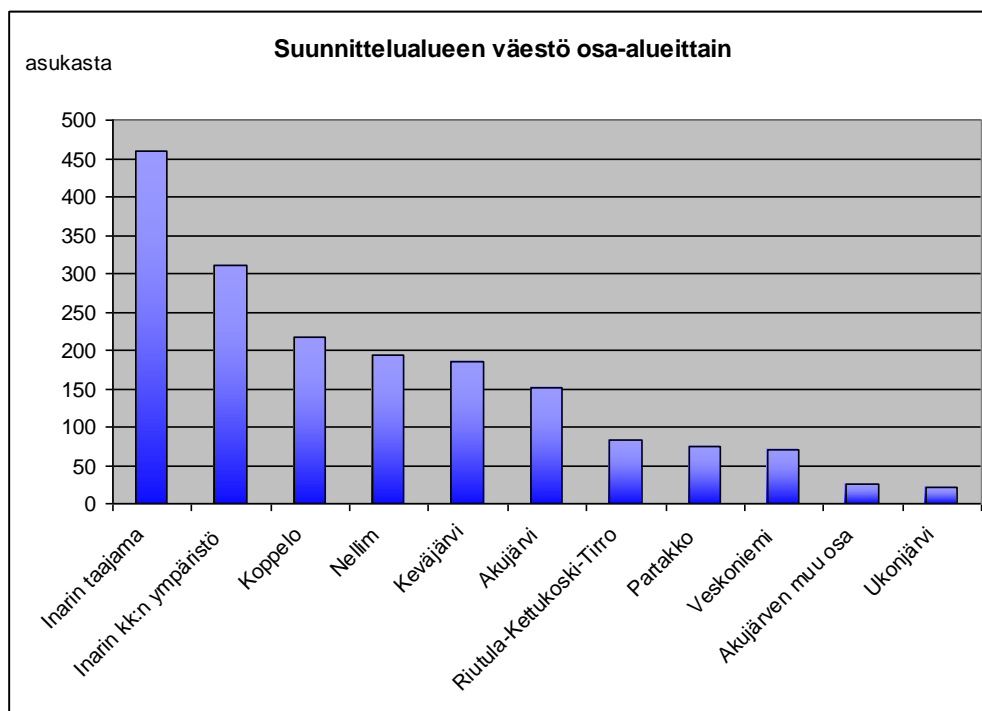
- Karkeasti yhden asukkaan poismuutto maksaa kunnalle noin 4 500 € verotulojen, valtionosuuksien ja palvelumaksujen menetyksinä. Lisäksi jokainen kuntalainen käyttää muita julkisia ja yksityisiä palveluja, joiden tulovaikutus jää saamatta. Vastaavasti jokainen tulomuuttaja parantaa kunnan taloutta.

Kunnan tulevaisuuden kannalta *Inariin tulisi tavoitella tulomuuttajiksi ennen kaikkea nuoria perheitä ja parhaassa työiässä olevia muuttajia.*

Tilastokeskuksen mukaan Inarissa oli vuonna 2010 kesämökkejä 2 426 kpl, joista hieman yli puolet arvioidaan olevan ulkokuntalaisten omistuksessa. Ulkokuntalaisten kesäasukkaiden osuus koko kunnan väkiluvusta oli kohtalaisen suuri, 34 %. Kuntaan tulisi saada nimenomaan tulomuuttajia, sillä ulkokuntalaisten mökkiläisten vaikutus kuntatalouteen on kokonaisuudessaan hieman negatiivinen¹. Toisaalta vaikka vaikutukset kuntatalouteen ovat negatiivisia, mökkikunnilla on kuitenkin ollut intressi kehittää mökkiläisten palveluja. Mökkiläisten tekemät ostot vaikuttavat kunnan elinvoimaisuuteen parantamalla yritysten toimintaedellytyksiä ja lisäämällä kuntalaisten tuloja.

Lapin liiton selvityksen² mukaan väkiluku on Inarissa viimeisen kymmenen vuoden aikana vähentynyt noin 10 %. Yllättävää on se, että kun koko Lapissa väestö keskittyy taajamiin, on tarkastelujaksolla 1995–2005 Inarissa väestö kylissä ja haja-asutusalueilla vähentynyt 4 %, mutta taajamissa (kirkonkylä, Ivalo, Saariselkä) yhteensä 14 %. Myös muut väestömuutokset ovat olleet taajamissa kylä- ja haja-asutusalueita selvästi voimakkaampia, taajamissa vanhusten osuus on kasvanut dramaattisesti. *Suunnittelualueella tulisi toisaalta tukea asumismahdollisuuksia kylissä, mutta vahvistaa myös Inarin kirkonkylän asemaa erityisesti nuoria ja työkäisiä houkuttelevana asuinpaikkana.*

Alueen väestö on keskittynyt Inarin kirkonkylään ja kirkonkylän taajaman liepeille. Varsinaisista suunnittelualueen kylistä merkittävimmät ovat Nellim ja Partakko. Veskoniemessä ja Ukonjärvellä asutus on pääasiassa loma-asutusta. Suunnittelun lähtökohtana on toimintojen kehittäminen niin, että ne tukevat olemassa olevien taajamien ja kylien kehittymistä, eivätkä hajota olemassa olevia asutus- ja kylärakenteita.

Toiminnallisen suunnitelman tarkastelualue on varsinaista kaava-aluetta laajempi ja mm. väestötarkasteluun on otettu mukaan tilastoalueita, jotka sijoittuvat pääasiassa varsinaisen suunnittelualueen ulkopuolelle. Alueen asukkaiden toiminnallinen vaikutus ulottuu kuitenkin Inarijärven yleiskaava-alueelle.

¹ Sisäministeriö 2006. Mökkiläiset kuntapalvelujen käyttäjinä.

² Lapin liitto 2005. Väestömuutokset Lapissa vuosina 1995-2005 vyöhykkeittäin.

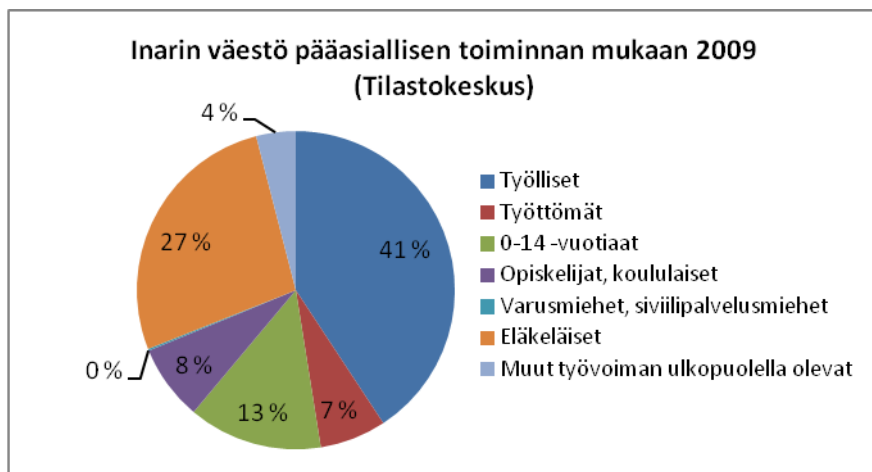
Saamelaiset ovat Euroopan pohjoisin ja Pohjoismaiden ainoa alkuperäiskansa. Suomessa saamelaisia on arvon mukaan n. 7 000. Heistä yli 4 000 asuu kotiseutualueella (Enontekiö, Inari, Utsjoki ja Sodankylän pohjoisosa), 2 000 muualla Suomessa ja loput ulkomailla.

Suomen perustuslain mukaan saamelaisilla on alkuperäiskansana oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Saamelaisten asioita edistää saamelaiskäräjät. Inari on Suomen saamelaisten keskus, jossa saamelaisuus voi näyttäytyä alkuperäiskansoista ja -kulttuureista kiinnostuneille parhaimmillaan.

Suunnittelualueella elävät saamelaiset jakaantuvat kielellisesti ja kulttuuriperinteensä kautta inarinsaamelaisiin, kolttiin ja pohjoissaamelaisiin.

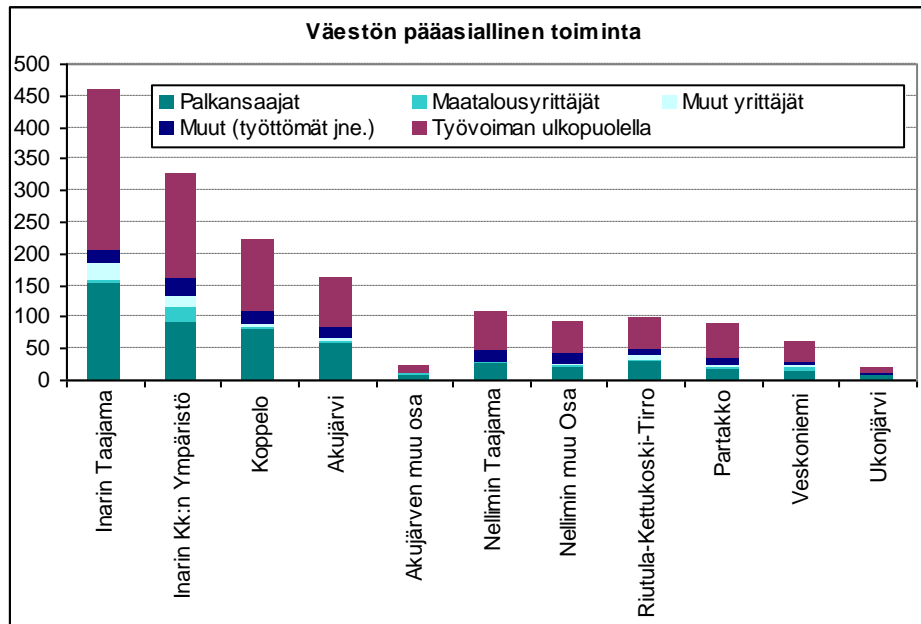
- *Inarinsaamelaiset* ovat ainoa saamelaisryhmä, joka asuu yhden valtion ja yhden kunnan sisällä, Inarijärven ympäristössä. Nykyiset inarinsaamelaiset ovat integroituneet hyvin nyky-yhteiskuntaan. Heitä on noin 700 henkeä.
- *Koltat* ovat Kuolan niemimaan alkuperäisväestöä, jotka evakuoitiin viime sotien loppuvaiheessa Suomen puolelle Suomen menetettyä Petsamon alueen. Kolttia on Suomessa noin 700. Nykyisin heistä noin kolmannes asuu koltta- ja saamelaisalueiden ulkopuolella eri puolilla Suomea, Ruotsia ja Norjaa. Koltta-alue on Inarijärven osayleiskaava-alueen ulkopuolella, mutta sen vaikutus näkyy, koltta-asutus keskittyy erityisesti Nellimin, Keväjärven ja Sevettijärven alueisiin.
- *Tunturisaamelaiset* eli pohjoissaamelaiset ovat vahvin saamelaisryhmä. He asuvat Suomessa Utsjoen ja Enontekiön kunnissa.

Työvoimaan Inarin väestöstä kuuluu vajaa puolet, 48 %, mutta noin 40 % on työllisiä. Työvoiman ulkopuolisesta väestöstä suurin osa on eläkeläisiä. Muita työvoimaan kuulumattomia ovat lapset (0-14 -vuotiaat), opiskelija ja koululaiset, varusmiehet sekä muut (esimerkiksi työkyvyttömät, omaa kotitaloutta hoitavat jne.).

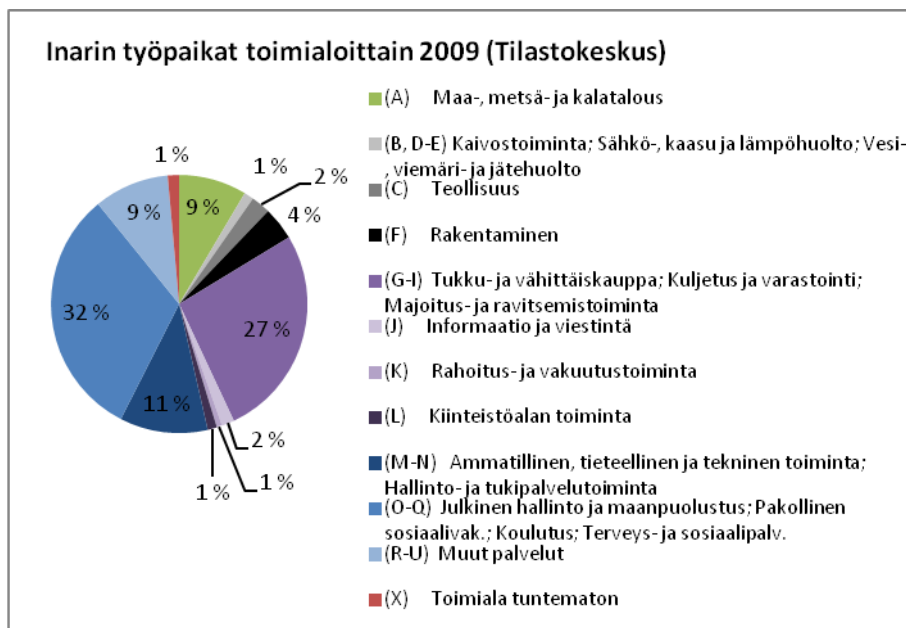
Koko Inarin työvoimasta oli elokuun 2011 lopussa työttömänä 12,6 % (keskimäärin 12,4 % vuonna 2010).³ Työttömyys on laskenut merkittävästi, sillä se oli keskimäärin 17,8 % vuonna 2005 ja 20,1 % vuonna 2002. Suunnittelualueen työvoimapotentiaali sijoittuu hyvin selvästi Inarin kirkonkylään ja sen liepeille. *Merkittävimmät lähivuosien investoinnit tulisikin siksi suunnata ennen muuta kirkonkylän alueelle.* Paikallisesti uusilla työpaikoilla on suurta merkitystä kuitenkin myös muilla alueilla, erityisesti alueen kylissä.

³ Lapin ELY-keskus, Lapin työllisyyskatsaus (joulukuu 2010 ja elokuu 2011)

Inarin kunnassa palvelutyöpaikkojen merkitys on erittäin suuri, vuonna 2009 julkisen hallinnon osuus oli 32 % ja yksityisten palvelujen osuus reilu 40 % kaikista työpaikoista. Myös alkutuotannon osuus on suhteellisen suuri, 9 % työpaikoista. Jalostustyöpaikkojen merkitys on sen sijaan pieni (8 %). Kunnan suurimmat työnantajat ovat Inarin kunta, Rajavartiolaite ja Metsähallitus, jotka työllistävät myös suunnittelualueen asukkaita. Myös matkailu on merkittävä työllistäjä, ja matkailu sekä siihen liittyvät oheispalvelut ovat yksi työvoimavaltaisimmista aloista. Inarin kirkonkylässä merkittäviä työllistäjiä ovat saamelaismuseumo ja Ylä-Lapin luontokeskus Siida, hotelli Inarin kultahovi ja kirkonkylän kauppaliikkeet.

Maa- ja metsätalouden työpaikat ovat vähentyneet Inarissa yli kolmanneksella viimeisen kymmenen vuoden aikana. Poroja oli v. 2003 Inarissa noin 36 000 ja poron omistajia noin 600. Ammattikalastajien määrä on vähentynyt kolmanneksella. Noin 1000 paikallisen kotitarvekalastajan rinnalle tulee kesäisin lohituristit. Kalastusmatkailu on mm. Inarijärvellä merkittävää. (lähde maakuntakaava 2003)

Työpaikkojen määrä on laskenut Inarin kunnassa viime vuosina siten, että vuonna 2009 kunnassa oli 2 715 työpaikkaa. Viime vuosina Inarissa on pääsääntöisesti ollut enemmän aloitaneita kuin lopettaneita yrityksiä. Uutta, mielellään työvoimavaltaista yritystoimintaa olisi luontevinta kehittää taajamiin ja kylien yhteyteen. *Elinkeino toiminnan painopistealueita suunnittelualueella ja sen läheisyydessä ovat Inarin kirkonkylä, Partakko, Nellim, Veskonieni ja Ukonjärvi.* Uusia työllistymismahdollisuuksia voi löytyä esimerkiksi saamelaiskulttuurissa ja -hallinnossa, luonnontuotteiden jatkojalostamisessa, luontomatkailussa ja kaupallisissa palveluissa. Haasteina työpaikkojen luomiselle ovat mm. osaavan työvoiman löytyminen, investointien ja pääomien saaminen Inariin sekä oikeiden kanavien ja kumppanien löytäminen tuotteistukseen ja markkinointiin.

2.2.11 Asuminen ja palvelut

Inarin kirkonkylä on kunnan vanha kuntakeskus, jossa tällä hetkellä on kohtuullisen kattavat peruspalvelut. Kunnan tarjoamista palveluista Inarin kirkonkylässä sijaitsevat mm. peruskoulu, terveystalo, paloasema ja Inari-talossa sijaitseva kirjasto. Hallinnollisia, koulutus- ja tiedotuspalveluja tarjoavat mm. saamelaisalueen koulutuskeskus, posti, Ylä-Lapin luontokeskus ja saamelaismuseo Siida sekä Sámi Radio. Matkailupalveluja Inarin kirkonkylässä tai sen lähituntumassa on useita: mm. kaksi hotellia, leirintäalue, useita mökkikyliä ja ravintolapalveluja. Kirkonkylässä on myös matkailijoille suunnattuja saamelaiskäsiömyymälöitä ja matkamuittomyyymälöitä. Kaupallisia palveluja tarjoavat kaksi päivittäistavarakauppaa ja lisäksi kirkonkylässä on huoltoasema.

Inarin kirkonkylällä on erityisasema saamelaisalueen kulttuuri- ja hallintopalvelujen tuottajana. Kun tähän yhdistetään kiinnostus kulttuurimatkailuun, voi Inariin syntyä merkittävästi uusia palvelutyöpaikkoja.

Muualla suunnittelualueella on lähinnä matkailupalveluja: mökkikyliä, erähotelleja ja leirintäalueita. Nellimissä on mm. kauppa- ja kahvilapalvelut, ortodoksinen kirkko, porotiloja sekä majoitusta tarjoava erähotelli. Kylässä on myös aktiivisessa käytössä olevat venesatama ja kalasatama. Partakossa on kaksi majoituspalveluja tarjoavaa yritystä ja venesatama. Veskoniemessä on satama ja sen läheisyydessä erähotelli.

Inarin retkeilyalue kattaa käytännössä koko suunnittelualueen: Inarijärven vesistöalueen Vät-särin erämaa-alueen rajaan saakka, järven pohjoisrannan Partakosta Inarin kirkonkylään, Pielpajärven alueen sekä Otsamotuntureiden ja Nukkumajoki-Nukkumapään -alueet valtatie 4 länsipuolelta.

Alueen retkeilypalvelujen määrä ja laatu on tällä hetkellä kohtalaisen hyvällä tasolla. Suunnittelualueella on seitsemän autiotupaa, joista varsinaisella järviolueella viisi. Villi Pohjolan hallinnoimia ja vuokraamia vuokrakämppejä alueella on viisi: Rovajärven, Juutuanjoen ja Nukkumajoen kämpät manneralueella sekä Hoikka Petäjäsaaren kämppejä järviolueella. Tulistelupaikkoja ja laavuja on Juutuanjoen ja Myössäjärven ympäristössä useita ja muutamia myös Inarijärven saarissa. Venesatamia on Inarin kirkonkylässä, Veskoniemessä, Nanguniemessä ja Nellimissä sekä veneenlaskupaikkoja Partakossa, Kotalahdessa, Apajalahdessa, Ukonjärven rannassa ja Siskelissä. Retkeilyalueen opastuspalvelut ja luontokeskuksen palvelut on keskitetty Siidaan.

2.2.12 Virkistyspalvelut

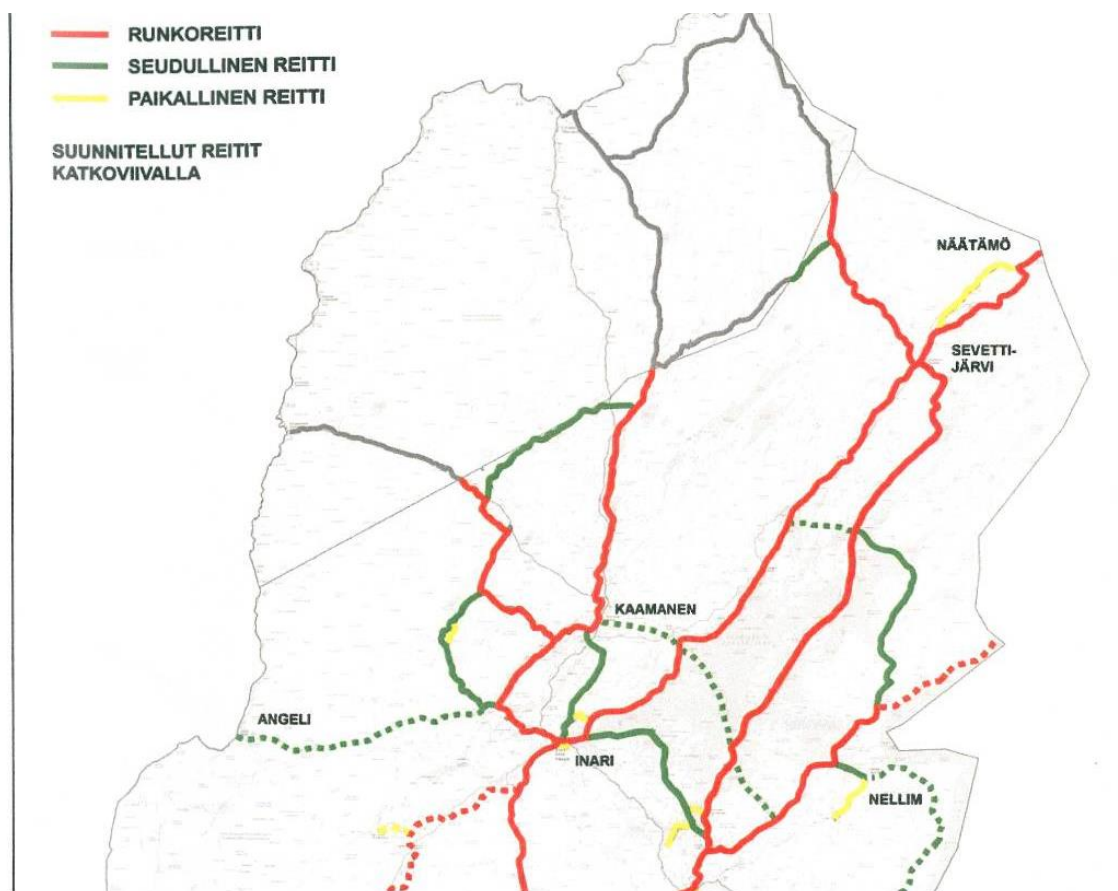
Maakuntakaavassa on esitetty seudullinen moottorikelkkailun runkoreitistö ja ulkoilureitit. Viralliset reitit tulisi sijoittaa maa-alueelle mutta vaikeissa maasto-olosuhteissa myös vesialue-

eelle. Reitit on pyritty linjaamaan luonnonsuojelualueiden sekä porotalouden kannalta arkojen alueiden ulkopuolelle. Kelkkailureitin etäisyys oleviin teihin tulisi olla peitteisessä maastossa vähintään 40 metriä ja avoimessa maastossa 80 metriä, jotteivät niiden valokeilat häiritse muuta liikennettä. Ulkoilun runkoreittejä ei ole tarkoitettu moottoriajoneuvolla kulkemiseen. Kokemusten mukaan käyttö keskittyy kunta- ja matkailukeskusten paikallisreiteille. Reittien tulee palvella käyttäjien, ohjelmapalveluyritysten ja matkailun markkinoinnin tarpeita sillä reitit ovat tärkeitä matkailun vetovoimatekijöitä.

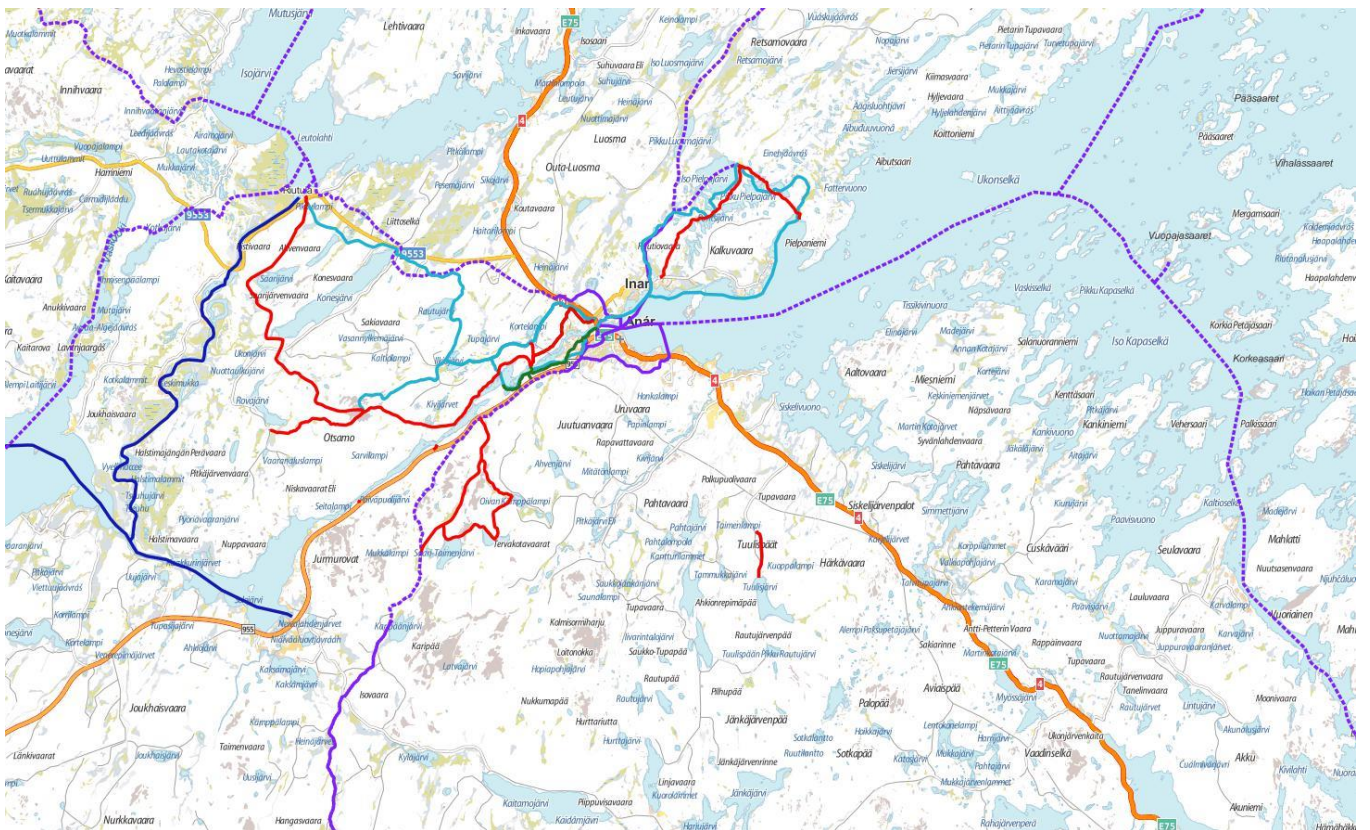
Vesistöjen veneily- ja melontareitistöjä ylläpitää Merenkulkulaitos. Inarijärvi sopii erityisen hyvin kajakkimelontaan, koska järvellä on paljon suojaista salmia. Lapin parhaita melontareittejä ovat Inarijärvellä reitit Ukonjärvi-Jääsaari-Kärppäsaari-Kahkusaari-Suovasaari-Ukko-Inarin kirkonkylä 87 km ja Inari-Petäjäsaari-Ukonjärvi 45 km. Saarten välit ovat noin 12-20 km.

Inarin kunnan reitistöselvitys tehtiin vuonna 2005. Tarkoituksena oli laatia elinkeinojen toimintaedellytykset turvaava reitistöselvitys koko kunnan alueelle (moottorikelkka, mönkijä, enduropyörä, poro, koiravaljakko, ratsastajat, vaeltajat, hiihtäjät). Alkuvaiheessa tehtiin myös tarvekartoitus kunnan matkailuyrittäjille kohdistetulla kyselyllä, jonka pohjalta esitettiin reitistöjen uudet yhteystarpeet. Kaikille käyttäjäryhmille suositellaan omia reittejä mahdollisten vaaratilanteiden estämiseksi ja luontomatkailuimagon takia.

Tälle yleiskaava-alueelle esitetään uutta moottorikelkkareitin yhteystarvetta Iso Jääsaaren vierestä Kasariselän yli Väylän kautta Kaamaseen.

Moottorikelkkailureitistöön reittiluokitus. (lähde maakuntakaava)

Inarin kirkonkylän ympäristön olevat reitistöt: tummasininen melontareitti, violetti moottorikelkkareitti, punainen vaellusreitti, turkoosi hiitlatu ja tummavihreä luontopolku (lähde Metsähallituksen retkikartta 2014)

Inarin retkeilyalueen perustaminen on ollut vireillä vuodesta 1994 lähtien. Metsähallitus on esittänyt Juutuan alueen ja Inarijärven läntisen osan perustamista ulkoilulain 606/73 mukaiseksi valtion retkeilyalueeksi (raportti 3.5.2004). Alueella on ulkoilun kannalta huomattava yleinen merkitys. Retkeilyalueen perustamisesta päättää valtioneuvosto ja käyttöä ohjaa hallinnoiva viranomaisen järjestysjärjestyksellä. Valtioneuvosto voi säätää alueelle laadittavaksi hoito- ja käyttösuunnitelman, josta on pyydettävä lausunto alueelliselta ympäristökeskukselta. Inarijärven Natura-alue ei vaadi erillistä hoito- ja käyttösuunnitelmaa, vaan ne käsitellään samalla vahvistusmenettelyllä (Metsähallituksen johtoryhmä vahvistaa suunnitelman).

Alue on huomattavasti suurempi kuin muut, olemassa olevat valtion retkeilyalueet. Juutuan alue noin 22 930 ha ja Inarijärvi noin 98 890 ha, joista vesistöä 68 450 ha.

Retkeilyalueilla on metsätalouden harjoittaminen, metsästys, kalastus sekä maa- ja vesialueiden muu käyttö järjestettävä niin, että ulkoilutoiminnan tarpeet tulevat riittävästi huomioon otetuiksi. Poronhoitoalueella on lisäksi kiinnitettävä huomiota siihen, ettei porotalouden harjoittamista oleellisesti vaikeuteta.

Koko alue on matkailuyrittäjien ja retkeilijöiden käytössä ympäri vuoden. Kesä on perinteisesti vilkkainta virkistyskäyttökautta, mutta myös talvimatkailu on lisääntynyt viime aikoina. Alue on tärkeä myös paikallisten asukkaiden metsästys, kalastus ja virkistysalueena.

Alueen palvelujen, reitistöjen ja taukopaikkojen taso täyttää jo nyt retkeilyalueen laatukselliset, jopa kansainväliset vaatimukset. Luonnonarvot on otettu huomioon jo 1950-luvulla. Vuonna 1984 perustettiin Juutuan, Myösjärven (karhunpesäkieli ja Suomen vanhimmat, noin 700-vuotiaat männiköt) ja Inarijärven luonnonhoitometsät sekä metsätaloussuunnitelmassa valtatie varsi määriteltiin tehostetun maisemanhoidon alueeksi.

Alueella arvioidaan olevan kävijöitä noin 200 000 henkeä vuosittain, mihin sisältyy 80 000 Ylä-Lapin luontokeskuksen ja Saamelaimuseon kävijää. Kävijöiden viipymä alueella on arviolta noin 400 000 vuorokautta. Kirkonkylän suunnalta arvioidaan Juutuan alueelle tulevan kävijöitä noin 15 000 vuodessa. Suosituin kohde on Juutuanjoki, Otsamo ja Juutuanvaaran alueen helposti saavutettavat pienet järvet. Ukonkivellä kävijöitä, venematkailijoita on vuosittain noin 10 000 ja Pielpajärven kirkolla noin 20 000.

Alueella olevia, metsähallituksen ylläpitämiä palveluja ovat:

- autiotupia 7, vuokratupia 3
- huollettuja tulipaikkoja joilla laavu 10, ilman sääsuojaa 12 kpl
- rantautumispaikkoja 11 kpl
- Juutuan luontoplku 10 km, muita merkittäviä polkuja Juutuanvaaran alueella n. 60 km + Juutuanvaaran hiihtokeskus kirkonkylällä (Inarin kunta).
- Maastopyöräilyreittejä 15 km, retkilatuja 60 km
- Moottorikelkkauria jääpeitteisellä alueella n. 250 km, portaita 510m

Lisäksi järvellä on Merenkululaitoksen ylläpitämiä veneilyreittejä noin 400 km, kunnan ylläpitämiä kalasatamia 3 kpl ja veneenlaskupaikkoja 7 kpl sekä yksi iso, yksityisen ylläpitämä venesatama Veskoniemessä.

Kunnassa toimii 30-40 ohjelmalveluyrittäjää, jotka hyödyntävät toiminnassa tämänkin alueen palvelurakenteita. Toimintaa on tarjolla ympärivuotisesti.

Retkeilyalueella lomarakentaminen on keskittynyt vahvasti järven länsiosaan. Vanhassa yleiskaavassa valtion mailla oli yhteensä 245 rakennuspaikkaa, joista länsiosan saarissa 95 paikkaa, mantereella 33 ja 30 rakennuspaikkaa kalakentille, joista 22 on vanhoja vuokrauksia. Venesatamille on varattu 6 paikkaa.

Venevalkama Ivaloajokisuistossa, yksityisillä rantatonteilla on omia venevalkamia.

Inarin kunnan maankäytön kansainvälinen markkinaselvitys tehtiin vuonna 2006 (Talous tutkimus Oy - Inarin kunta). Kysely tehtiin Britanniassa, Ranskassa, Saksassa ja Venäjällä sekä kevyemmin Norjassa. Kunnan matkailustrategioissa on määritetty, että matkailun kasvu haetaan pääosin ulkomaisista asiakkaista. Tätä varten haettiin tietoa miten maankäyttö olisi suunniteltava ja etsittiin toimijoita, jotka olisivat kiinnostuneita investoimaan ja myymään matkailutuotteita Inarin alueelle.

Vain pieni osa matkanjärjestäjistä oli kiinnostunut Inarin alueesta investointikohteena tai matkanmyyntikohteena, esim. Ranskassa alle 10%. Kiinnostuksen puute johtui tiedon puutteesta tai etteivät he usko alueen potentiaaliin. Kiinnostus investointeihin oli hyvin vähäinen mutta alueen matkailutuotteiden myynnistä oltiin kiinnostuneita. Etäisyys lentokentästä ei rajoita potentiaalia. Norjasta ja osin Venäjältä matkustetaan alueelle omilla autoilla.

Pienet kylät nähtiin kiinnostavina mutta aktiviteettien riittävyys voi olla ongelma. Kylien majoituksen tulisi heijastaa kulttuuria ja tutustuttaa paikallisiin ihmisiin mm. porotiloilla.

Hyvin yleinen näkemys oli, että mökkikylä on paras majoitusmuoto, mikä sopii hyvin ryhmässä matkustaville turisteille. Mökkien on oltava korkeatasoisia kaikilla mukavuuksilla. Matkailijat haluavat tuntea luonnon läheisyyden ja erämaahenkisyyden, turvallisuuden villin luonnon keskellä. Toivottiin tiiviitä mökkikylä, jonka reunoilla on väljempiä alueita. Toiveet mökkien koosta vaihtelivat paljon: osa toivoi noin 100 m² mökkejä, mutta monille riittää 30-40 m², jos palvelukeskus on lähellä. Erähotellien kysyntä on vähäistä ja ne nähtiin maisemallisina riskinä. Kalastajat eivät vaadi korkeatasoista majoitusta. Saksalaiset ovat kiinnostuneet vaellusmatkoilla isoista, 15 hengen mökeistä. Myös vähittäiskauppa ja ruoanlaittomahdollisuus mökeissä on tarpeen. Perille on päästävä autolla. Aitous on majoituksessa tärkeää: tunnelmallista, maisemaan sopeutuvaa. Mökiltä avautuvat lähimaisemat ovat tärkein seikka, rannan läheisyys, järvi- ja kaukomaisemat.

Majoituksen lähellä tulee olla tarjolla aktiviteettipalveluja ja ravintolapalveluja. Suomeen matkustavat ovat aktiviteetti-ihmisiä, mutta kulttuuri lisää alueen kokonaisvetovoimaa. Hiljaisuuden ja erämaaimagon merkitystä korostettiin, mutta moottorikelkkailu ja -veneily sallitaan yleisesti. Vetovoimaisimpina aktiviteetteina pidettiin kalastusta, koirasafareita, poroajeluita, moottorikelkkasafareita, maastohiihtoa, melontaa ja laivamatkoja. Osaa kiinnostaa myös marjastus ja sienestys sekä metsästys. Kesässä on paljon potentiaalia – nyt Suomi mielletään kylmänä talvimatkailumaana ja ei kulttuurimaana.

Metsähallituksen luontopalvelut teetti laajan tutkimuksen Inarijärven nykykäytöstä ja alueen kehittämistarpeista 2006-2007. Kävijälaskureiden ja havainnoinnin perusteella Inarijärvellä on noin 200-300 kävijää päivittäin, veneilykaudella noin 25 000 kävijää. Koko tutkimusalueella käy vuosittain noin 220 000 kävijää.

2.2.13 Sosiaaliset ja kulttuuriset olot

Alueen erityispiirre on monikulttuurisuus ja kulttuurien väliset törmäykset, arvostiriidat. Alueella asuvat inarinsaamelaiset, koltat, tunturisaamelaiset ja suomalaiset, joilla kullakin on elinkeinoihin ja harrastuksiin liittyviä intressejä, joita he puolustavat. Tämä on johtanut kiistoihin esim. poro- ja metsätalouden kesken.

Saamelaisille on turvattu alkuperäiskansana oikeus harjoittaa kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan saamelaisten kotiseutualueella on turvattava alueidenkäytössä saamelaiskulttuurin ja elinkeinojen kehittämisedellytykset ja sovitettava ne yhteen luonnon kestokyvyn kanssa. Myös poronhoidon kehittämisedellytykset on turvattava poronhoitoalueella ja sovitettava yhteen metsien muiden käyttötapojen kanssa.

Saamelaiskäräjien lausunnon mukaan perinteisiä saamelaisten elinkeinoja ovat kalastus, keräily, metsästys ja poronhoito sekä pienimuotoinen matkailuyrittäminen.

Kolttien elinolosuhteita ja toimeentulomahdollisuuksia sekä kulttuurin edistämistä varten on säädetty kolttalaki 24.2.1995. Lain 9 § mukaan ”*koltta-alueella asuvalla koltalla on tällä alueella sijaitsevilla valtion maa- ja vesialueilla ilman eri korvausta oikeus:*

1. *Käyttää omaa polttopuutarvetta varten valtion metsissä olevaa maapuuta ja kuivaa puuta, ei kuitenkaan rakennuspuuksi kelpaavaa puuta*

2. saada välttämättömiin tarpeisiin metsähallintoviranomaisen osoituksen mukaan määrätyiltä paikoilta rakennus-, poltto- ja muuta kotitarvepuuta sekä rakennus- ja muuta kotitarvetta varten soraa ja täytemaata
3. sijoittaa metsähallintoviranomaisten luvalla poro-, metsästys- ja kalapirttejä, kalakellareita ja varastosuojia tarvittaville paikoille
4. pitää venevalkamia ja kalastusvälineiden kuivatuspaikkoja ilman erityistä lupaa
5. laiduntaa karjaa sekä koota sille heinää, lehdeksiä, järviluhtaa ja –kortetta sekä metsähallintoviranomaisen luvalla myös jäkälää
6. kunnostaa metsähallintoviranomaisen luvalla peltoa, niittyä ja laidunta sekä harjoittaa kalastusta valtion vesialueilla

Metsähallintoviranomaisen luvalla voidaan 1 momentin 1,2,4 ja 7 kohdassa tarkoitettuja etuuksia erityisestä syystä antaa myös kolttien muodostamille yhteisöille. Metsähallintoviranomainen voi myöntää kohdassa 3 tarkoitettua etuuden myös kalataloutta harjoittavalle yhteisölle sekä kohdassa 6 tarkoitettua etuuden paikalliselle paliskunnalle. Edellä 1 momentin 3 ja 5 kohdassa tarkoitettua luvan saa myöntää vain, jos asianomaisen rakennuksen sijoittamista tai jäkälän keräämistä on pidettävä koltan ja hänen perheensä toimeentulon tai luontaiselinkeinojen harjoittamisen kannalta perusteltuna.”

3 TAVOITTEET

3.1 Tavoitteet ja mitoitus

Alueelle laaditaan oikeusvaikutteinen yleiskaava Inarijärven yleiskaavan ja suunnitellun Inarijärven retkeilyalueen rajaamalle alueelle sisältäen myös yksityiset maa-alueet. Suunnittelualueeseen ei sisälly Kirkonkylän asemakaava-alue, rantakaava-alueet eikä Ivalon paliskunnan yleiskaavaan sisältyvä Inarijärven ranta-alue välillä Ivalojoki-Paatsjoki. Yleiskaava on tarkoitettu olemaan sellainen MRL: 44 §:n ja 72 §:n tarkoittama yleiskaava, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan käyttämisestä rakennusluvan perusteena.

Yleiskaava laaditaan kaksivaiheisena. Aluksi laaditaan Inarijärven osayleiskaavan ja toiminnallisen kehittämisen suunnitelma, joka viedään valtuuston hyväksyttäväksi erillisenä asiakirjana. Tämän jälkeen laaditaan Inarijärven osayleiskaava, joka toteuttaa kehittämisen suunnitelmassa esitetyt tavoitteet.

Kunnan asettamia, suunnittelun alustavia lähtökohtia ja tavoitteita ovat:

- vuorovaikutteisen suunnittelun avulla luodaan mahdollisimman suuri yksimielisyys alueen kehittämisen periaatteista
- lähtökohtana ovat alueella asuvat ihmiset ja heidän jälkeläistensä toimeentulomahdollisuudet: tavoitteena on hyödyntää vuodenajat, erämaat, suojelualueet, maisema ja tuleva retkeilyalue tuloa tuottavina elementteinä
- kaavoitus pohjautuu suunnitteluprosessin alussa laadittavaan toiminnallisen kehittämisen suunnitelmaan
- Inarijärven retkeilyalueen rajaaminen ja perustaminen
- retkeily- ja ulkoilureitistöjen suunnittelu
- matkailu- ja ohjelmapalvelujen kehittäminen ja sijoittuminen alueelle
- elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen ja työpaikkojen lisääminen
- ympäristöarvojen, maiseman ja saamelaiskulttuurin säilymisen turvaaminen
- rakentamisen sijoittaminen mannerrannoille
- järven ja saariston varaaminen yleiseen retkeily- ja ulkoilukäyttöön

Yleiskaavan sisältövaatimukset MRL 39§

- yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys

- olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö
- asumisen tarpeet ja palvelujen saatavuus
- mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla
- mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
- kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen
- ympäristöhaittojen vähentäminen
- rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen
- virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Viranomaisneuvottelu pidettiin syyskuussa 2006 ja siinä asetettiin suunnitelman sisällölle seuraavia tavoitteita:

Lapin liitto:

- Lähtökohtana pidetään uutta maakuntakaavaa, ei tarvitse huomioida seutukaavoja. Tavoitteita voi poimia myös maakuntasuunnitelmasta ja ohjelmasta.
- Maakuntakaavan selvitykset ja aluekuvausten suunnitteluperiaatteet hyvä pohja, yleiskaavassa määrittelyä jatketaan syvemmälle
- Saamelaisen kotiseutualuetta ja koltta-alueita: molempia koskevat määräykset ja lainsäädäntö huomioitava.
- Jäämeren liikennekäytävä on keskeinen kehittämisvyöhyke, jota koskevia suunnittelumääräyksiä tulee pitää suunnittelun pohjana. Länsiranta on matkailun vetovoimaa aluetta ja maaseudun kehittämisen kohdealuetta.
- Suojelualueita koskevat aluekohtaiset määräykset. Pääosa on metsätalous- ja porotalousvaltaista aluetta. Paliskuntien rajat näkyvät kartalla.
- Valtion retkeilyalue on osoitettu MU-1 merkinnällä, mikä ei sulje pois metsätalouden harjoittamista.
- Maisemallisesti arvokkaita alueita ovat Ukonjärvi, Nukkumajoki ja Hautuumaasaaret.
- Moottorikelkkailun runkoreitit on merkitty. Juutuanvaara ja Veskonniemi on merkitty virkistysalueiksi. Venesatama on osoitettu kirkonkylälle, Veskonniemeen ja Nellimiin.
- Maakuntakaavan yleismääräyksiä on hyvä pitää suunnittelun pohjana ja tarkentaa niitä yleiskaavatasolle. Selostuksessa on paljon asiaa ja uusia kehittämistavoitteita.

Merenkululaitos:

- Jos alueelle suunnitellaan isompia mökkialueita, on syytä varata niille satama/ venevalkama ja väylät.
- Veneväylät tulee merkitä kaavakartalle, samoin merimerkit, tiedot saadaan numeerisena merenkululaitokselta.

Ympäristökeskus:

- virkistystoiminnot tulee turvata: reitit voidaan piirtää tarkan reitistösuunnitelman pohjalta, muuten osoitetaan ohjeellisena tai yhteystarpeena. Sitovat reitit vaativat tarkat selvitykset.
- lentoliikennetoimintaa tulee ohjata.
- huomioitava rakennuspaikan soveltuvuus rakentamiseen (tulva, sortuma, vyöry).
- kalastuksen kehittämisessä on huomioitava paikallinen kalastuskulttuuri.
- MRL 73§:n mukaiset selvitykset ja sisältövaatimukset.
- huomioitava erittäin hienot kulttuurikohteet: Museovirasto lähetti lausuntonsa huomioitavista asioista. Tärkeimpiä ovat Ukonsaari, hautuumaasaaret ja Pielpajärvi sekä muinaisjäänökset.
- rakentamisohjeita tulee syventää maakuntakaavamääräyksiensä pohjalta (saamelainen rakennuskulttuuri).

- Natura-ohjelman ja rantojensuojeluohjelman toteuttaminen tällä kaavalla. Rantojensuojeluohjelma-alueella kehittäminen ei ole mahdollista, retkeilyaluetta voi kehittää enemmän. Alueelle on tehtävä Natura-tarvearviointi.
- lisäkartoitukset eivät ole ensisijaisesti tarpeen rantojensuojeluohjelma-alueella, koska sinne ei ole rakentamismahdollisuuksiakaan. Kohdennetaan ympäristöselvitykset rakentamisalueille.
- turvataan luonnon monimuotoisuus.
- vedenlaatu tulee säilyttää ja huomioida vaikutustarkastelussa.
- retkeilyalueelle tehtävä maisemaekologinen tarkastelu, joka ohjaa suunnittelua
- maisemanselvitysten tulee ohjata suunnittelua
- kartoitettava linnuston kannalta tärkeät luodot
- valtakunnallisten tavoitteiden arviointi, tulee tarkentaa ja eritellä tarkemmin kaava-selostuksessa.
- saamelaiskulttuuri on läpileikkaavana kaikessa toiminnassa / vaikutusten arvioinnissa
- taloudellisissa vaikutuksissa tulee korostaa erityisesti toimeentulomahdollisuuksia, työpaikkojen syntymistä ja niiden taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia
- vesiliikenteen vaikutukset vuonoissa on arvioitava (ravintolalaivahankkeet)
- ratkaisuja arvioitava suhteessa kirkonkylän asemakaavaan ja päinvastoin
- luonnosvaiheen vaihtoehdot tulee arvioida

Yleisötilaisuus pidettiin elokuussa 2006 ja siellä nousivat esiin seuraavat tavoitteet:

- Oletteko varma että hotellihanke olisi 5 tähden priimaa - eikö ainakin osa matkailijoista halua erähenkeä mieluummin?
- järven luonne pitää olla erämainen; puhdas, hiljainen, karu, yksi Saariselkä riittää
- Ukonjärven alue on jo menetetty, sinne voi tehdä lisää mökkejä
- eräalueitakin tarvitaan vastapainona huippuvarustelluille mökeille
- Ivalon alueen kaavassa on iso mitoitus Nellimöön, Nangunniemeen ja Veskoniemeeseen – tuleeko tänne samanlaista !?
- tiedostettava mihin tänne suuntautuva asiakaspotentiaali perustuu
- vaatimukset palveluille: erämaa, palvelut yhdelle koolle, tieltä satamaan ja saaristoon
- Onko kaavoittajille esitetty vuodepaikkamäärää - huomattava määrä tulossa Ivaloon
- ei haluta, että järven maisemaa pilataan rakentamisella, mökit näkyvät järvellä
- määriteltävä kuinka pitkälle mennään, emme halua massaturismia
- matkailuyrittäjä toivoo että turismia ja matkailua on, mutta että se säilyisi pienimuotoisena
- alueella ei ole tällä hetkellä tarjolla hyvää ohjelmatuotetta
- erityispalvelut voitava hinnoitella kilpailukykyisiksi ja vetovoimaisiksi
- mitkä alueet kyläläisten omaan käyttöön, mitkä turismin?
- kylä on matkailijoiden silmissä ja saamelaiskulttuurin keskus, rakennuskanta on kamalan näköistä; peltilaatikkoa ja muuta vastaavaa. Pitäisi olla kaunista, omaperäistä, kun kylän sijainti on näin hieno - ei silti mitään keinotekoista teennäisyyttä.
- vanhan saha-alueen käyttämättä jättäminen on haaskausta, pitäisi hyödyntää
- tuntuisi mielekkäältä että rakennukset ja kylän ilme olisivat ”täkäläisemmät”, yhdenmukaisemmat, maisemaan sopivat.
- isoa hotellia ei haluta eikä hyväksytä Petäjäsaareen, pieni rakennus hyväksyttäisiin, hotellihanke vaikuttaa paljon maisemaan.
- järven vettä ei saa pilata
- säännöstely järvessä pitäisi lopettaa, nyt kalakanta on istutusten varassa
- kalakenttäalueet voi muuttaa loma-asunnoiksi, ammattikalastus loppuu

Asukaskyselylomakkeesta saatiin lisäksi seuraavia osallisten tavoitteita:

- majoitustilat ym. kiinteät rakenteet, matkailubisnes mantereelle kyliin
- mieluummin majoitusmökkejä kuin isoja hotelleja
- olevan rakennuskannan siistiminen

- rakentamista ei saa lisätä saariin, tärkeää mökkien sijoitustapa ja väritys
- polttoaineiden jakelupisteet venesatamiin, satamat muutenkin kuntoon, nykytilanne lähinnä kaaos!
- Inariin vierasvenesatama palveluineen, venepaikkoja lisää, veneenvuokrauspalvelua
- rantautumispaikkoja järvelle sopivasti
- Inarin retkeilyalue perustettava mahdollisimman pian
- hiihtolatuja muuallekin kuin stadionille
- kehitettävä ohjelmalveluja, retkeilyä ja luonnonsuojelua: melonta, hiihto, kelkkailu
- kalastusmatkailun monipuolistaminen
- taukopaikkojen viherrakentamisella parannetaan viihtyisyyttä, hoito ja huolto tärkeää
- mökkien saantia helpotettava kuntalaisille, sijoittelu hajautetusti
- paikallisten asukkaiden tarpeiden huomioiminen, ei vain turistien
- alue on ainutlaatuinen, pidetään se sellaisena – turistit arvostavat nimenomaan alueen erämaisyyttä

Samana päivänä pidettiin työryhmän 1. kokous, jossa asetettiin seuraavia tavoitteita:

- koko järveä saarineen ei pois rakentamisesta
- reuna-alueille, kylien lähelle tiiviitä majoitusyksiköitä
- ranta-alueille lisää asemakaavoitettavia alueita: omia, yksityisiä tontteja paikallisille asukkaille, piilopirtejä (aiemman oyk kartoitus ja hyväksymättä jätetyt tontit)
- Apajalahti on viimeinen oyk:n mukainen rantakaavoitettava alue, lisää tarvitaan
- saarissa perheiden vakinaisia, epävirallisia laavupaikkoja penkkeineen ja pöytineen
- kalakenttien asettaminen ryhmiin ei onnistu täällä, ei ole paikallinen tapa
- Otsamo-Tuulispäälle on matkailurakentamistarvetta, samoin Juutuanjoelle Kirkonkylän tuntumaan.
- Nukkumajoella on muinaismuistoja, ei matkailurakentamista
- valtion retkeilyalueelle tarvittaneen ohjelmalveluyritysten tukikohtia
- mökkikylä Siidan pohjoispuolelle
- satamapalvelujen kehittäminen kylissä, mm. polttoaineen myynti
- saariin ei yksityistä lomarakentamista
- huomioitava porojen laidunalueet ja aidat, ei sallita moottorikelkkailua ympäriinsä !
- Metsähallituksella ei ollut tarvetta uusille tauko- ja rantautumispaikoille?
- Villi Pohjola toivoo enemmän mökkejä vuokravälitykseen
- uudet loma-asuntoalueet mannerrannoille
- matkailu- ja ohjelmalvelut Inarin kirkonkylään, Partakkoon, Nellimiin ja Veskonniemeen
- kirkonkylälle paremmat satamapalvelut ja korkeatasoinen hotelli
- Petäjäsaaren hotellihanke voitaisiin siirtää Kankiniemeen
- yksittäisille veneilijöille hyviä rantautumispaikkoja
- ohjelmalveluyrityksille omia tukikohtia saaristoon, keveitä rakennelmia
- reitit reittiselvityksen mukaan
- uistelijoiden satamatarve?
- lähireitit taukopaikkoineen naisille, lapsille, ikääntyneille, ym. ketkä eivät halua liikkua konevoimin kauas
- koltille erityisperusteiset kalakentät, nyt myönnetty poikkeuslupia muutamille

Toiminnallisessa suunnitelmassa määritellyt tavoitteet:

- Saamelaiskulttuurin säilyminen elinvoimaisena
- Matkailun kehittäminen Inarin pääelinkeinona
- Selvittää kansainvälinen ja kotimainen investointihalukkuus alueelle
- Inarijärven retkeilyalueen rajaaminen ja perustaminen
- Reitistöjen kehittäminen paikallisten asukkaiden ja matkailijoiden käyttöön
- Yritysten toiminnan turvaaminen ja työpaikkojen lisääminen
- Ympäristöarvojen ja maiseman turvaaminen: Inarijärven erämainen luonne ja hiljaisuuteen liittyvät arvot

- Väestön väheneminen Inarissa on pysäytettävä
- Tulomuuttajiksi on tavoiteltava erityisesti parhaassa työiässä olevia (lapsiperheitä)
- Nuorille on tarjottava vaihtoehto jäädä kotiseudulle
- Kunnan on tarjottava monipuolisia asuinmahdollisuuksia

- Suunnittelualueella on panostettava erityisesti Inarin kirkonkylään
- Elinkeinotoiminnan painopistealueita ovat suunnittelualueella Inarin kirkonkylä, Partakko, Nellim, Veskonieni ja Ukonjärvi
- Uusia työllistymismahdollisuuksia on löydettävä monipuolisesti
- Työvoimavaltaista yrittäjyyttä kannattaa erityisesti tukea
- Porot ja porotalous ovat yksi Inarin vetovoimatekijä
- Porotuotteiden jatkojalostukseen ja poromatkailuun tulisi panostaa
- Kalastuksen kehittäminen edellyttää tuotteistusta, satamapalveluja ja markkinointia
- Vapaa-ajankalastuksen kehittäminen on Inarijärven suuri mahdollisuus
- Luontaiselinkeinot ja keräilytuotteet tukevat matkailua
- Metsätaloudella on merkittävä työllistävä vaikutus Inarissa, metsätalouden tulee olla ekologisesti kestävä
- Inarin kirkonkylän palveluvarustus ja palvelutyöpaikat kasvavat merkittävästi, jos matkailurakentaminen toteutetaan
- Saamelaiden hallinto- ja kulttuuripalvelujen toteuttaminen Inarin kirkonkylään lisää myös palveluja
- Kylissä nykyiset palvelut voidaan säilyttää matkailuinvestointien myötä

- Nellim-Paatsjoki -tieyhteyden rakentaminen parantaisi erityisesti Nellimin palveluja
- Retkeilyn taukopaikkoja ja yöpymispaikkoja tulee lisätä siellä, missä käyttöä on eniten
- Eri maankäyttömuodot on sovittava yhteen ja toimintojen päällekkäisyys on tietyissä rajoissa sallittava
- Vuokramökkien määrän lisääminen mannerrannoilla
- Venesatamien kehittäminen ja rantautumispaikkojen lisääminen
- Lisää lyhyitä päiväretkiä Inarin kirkonkylän ja muiden kylien läheisyyteen
- Uusien harrastuslajien kasvu huomioitava suunnittelussa

- Muuttuviin tilanteisiin reagointi nopeasti eri toimenpitein
- Yrittäjien yhteistyön lisääminen ja tiivistäminen
- Opastus- ja neuvontapalvelujen kehittäminen
- Tärkeimmät lyhyen aikavälin toimenpiteet:
 - o Inarin kirkonkylän matkailuinvestoinnit (hotelli, lomakylä)
 - o Saamelaiskulttuurikeskus
 - o Inarin kirkonkylän vierasvenesatama, satamapalvelut Partakkoon
 - o Inarin kirkonkylän liikekorttelin täydennysrakentaminen ja taajamaympäristön viihtyisyyden parantaminen
 - o Rengasreitit kirkonkylän ympäristöön, Juutuanjoen ylitys ja retkeilypalvelut
 - o Loma-asutusalueet: Ukonjärven pohjoispää, Simmettijärvi-Ukonjärvi

- Tärkeimmät pitkän aikavälin toimenpiteet:
 - o Inarin kirkonkylän sataman kehittäminen
 - o Uudet asuinalueet Inarin kirkonkylään
 - o Lomakylät Partakkoon ja Sarviniemeen
 - o Nellim-Paatsjoki -tieyhteys
 - o Nellimin matkailurakentaminen ja kaupalliset palvelut

Maankäyttömuoto	Toimenpiteet ja niiden kohdistuminen suunnittelualueella
<p>Asuminen</p> <p><i>saamelaiskulttuuri = taloudellisuus, pienimitakaavaisuus, ulkoilmaelämä</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Uusi asutus ohjataan ensisijaisesti Inarin kirkonkylään, toissijaisesti oleviin kyliin</u> • Inarin kirkonkylään uusia omakotialueita (200–500 asukkaalle (Nukkumajoen suu, Inarijärven ranta-alueet) • Inarin kirkonkylään vuokra-asuntoja (matkailuyritysten työntekijät) • Inarin kirkonkylään palveluasuntoja vanhuksille • Hotellimajoitusta ja tiivistä loma-asutusta (lomaosakkeita, lomakyliä) Inarin kirkonkylään (Juutuanjoen pohjoispuoli), <u>Partakkoon (Hietajoki) ja Sarviniemeen</u> • <u>Loma-asuntoalueita/lomakyliä pääasiassa vyöhykkeelle Ukonjärvi-Inarin kirkonkylä sekä kylien läheisyyteen, jonne tieyhteys ja kunnallistekniikka saatavissa</u> • Tapauskohtaisesti <u>yksittäisiä loma-asuntoja / ohjelmanpalvelujen tukikoh-tia Inarijärven ranta-alueille ja joihinkin saariin</u>
<p>Elinkeinot, työpaikat, yritystoiminnan alu- eet ja palvelut</p> <p><i>saamelaiskulttuuri = ei tuhlausta - tietotaito luonnossa elämisestä ja luonnon kestävästä käytöstä, porotalous, kalastus, keräily, käsityöt, kuvataide. Kieli on kulttuurin perusta.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Matkailun majoitus-, ravintola-, ohjelma- ja hyvinvointipalvelujen uusia työpaikkoja Inarin kirkonkylään • Ympäri vuorokautinen opastuspalvelu majoitustilojen vastaanotoissa kirkonkylällä: opastetaulut, infopiste, viikon retkiohjelmat ym. • Rakennusalan työpaikat: rakennustarve Inarin kirkonkylään arviolta n. 30 000–50 000 k-m² lomakylä- ja hotellitiloja. Lisäksi <u>3 000–5 000 k-m² lomakylät Sarviniemeen ja Partakkoon (Hietajoki)</u>. Asuntorakentamista ja liiketilojen rakentamista kirkonkylän keskustaan. Loma-asuntojen rakentamista ranta-alueille sekä ulkoilureittien rakentamista • Kiinteistö- ja ympäristöhoidon (taajamassa ja luonnossa) uudet työpaikat • Saamelaisten hallinto-, koulutus- ja kulttuuripalvelut Inarin kirkonkylään (Saamelaisten hallinto- ja kulttuurikeskus), saamelaiskulttuurin arvoihin pohjautuvan matkailun uudet ohjelmanpalvelut • Kaupallisia palveluja Nellimiin, mikäli Paatsjoen tie rakennetaan • Kaupallisten palvelujen kaksinkertaistaminen Inarin kirkonkylällä • Juutuan kalanviljelylaitoksen laajentaminen • <u>Satama-alueiden rakentaminen ja palveluiden parantaminen:</u> laiturialueet ja kalankäsittelytilat (Veskonieni, Nellim, Partakko) yhteyteen • Porotalouden toimintaedellytysten turvaaminen ja porotuotteiden jatkojalostus • Luonnontuotteiden jalostustilat Inarin kirkonkylään
<p>Virkistys ja hyvinvointi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Ympäri vuotinen, mutta kesäpainotteinen retkeily- ja luontomatkailualue (Inarijärvi, Inarin kirkonkylän lähialueet)</u> • <u>Retkeilyn rengasreitit Inarin kirkonkylästä lähikohteisiin (Otsamo, Pielpajärvi, Juutuanjoki, Nukkumajoki, Tuulispäät)</u>
<p>Virkistys ja hyvinvointi</p> <p><i>saamelaiskulttuuri = rauhallinen elämänta-</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Melontareitti Riutula-Kettujoki-Juutuanjoki-Inari ja hiihtoreitti Inari-Ivalo</u> • <u>Maastopyöräily- ja mönkijäreitit (Inarin lounaispuolen metsäautoteillä)</u> • <u>Koiravaljakkoreitin suunnittelu Inarijärven jäälle</u> • Vanhan Reisivuonontien, Jäämerentien ja Petsamontien kehittäminen <u>vaellus ja poro-/hevosajelureittinä kestiekivareineen</u>

<p><i>pa, ulkoilmaelämä: luonnontuotteiden ke- räily, kalastus ja met- sästys, markkinat, saamelaisten juhlapäi- vät</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Kylien lähivirkistysreitit</u> (Partakko, Veskoniemi, Nellim), Juutuan urheilua- alueen kehittäminen kirkonkylällä • Opastetut retket ja reitit historia- ja kulttuurikohteisiin • <u>Tunturikalastusalueet</u> vaellusreittien varrella • Uudet rantautumis- ja taukopaikat Inarijärvelle kylien läheisyyteen • Inarin kirkonkylään ohjelmalveluyrittäjien tukikohta • <u>Miesniemen kärkeen Siskelijärven puolelle taukopaikka ja tukikohta</u> • <u>Juutuanjoen ylitys</u>, taukopaikat ja polkuverkosto joen molemmin puolin • Sataman virkistyspalvelujen kehittäminen: veneily, moottorikelkat, asun- tovaunut, lentäminen, liitovarjolen- to, retkiluistelu, lumikenkävaellus, jää- surffaus, jääkiipeily / välinevuokraus • Uusia <u>rantautumis- ja taukopaikkoja retkeilijöille ja kalastajille</u> sekä Inari- järven saariin että kylien läheisyyteen • <u>Moottorikelkkareitti</u> Inarin kirkonkylästä Nellimiin • Veskoniemi-Sevettijärvi -moottorikelkkareitiltä oikaisu Partakkoon • Kattavat hoiva- ja hyvinvointipalvelut Inarin kirkonkylään / sauna- ja avantouintikeskus, sukellusretket, pieni ”hoivakylpylä” • Monipuoliset nuorten palvelut Inarin kirkonkylään • Inarin kirkonkylän yleisilmeen parantaminen: liikekortteli, tori, satama, puistot rantapolkuineen
<p>Liikenne ja logistiikka</p> <p><i>saamelaiskulttuuri= ei kiirettä, liikkumiseen valitaan maastollisesti kevein kuljettava reitti, kuljetukset jaksotetaan vuodenajoittain, liikku- minen lihasvoimin: porolla, veneellä sou- taen tai purjehtien</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nellim-Paatsjoki -tieyhteyden rakentaminen • Inari-Partakko-Kirkkoniemi tieyhteyden ylläpito ja parantaminen • Nellimin tien parantaminen • Uudet <u>levähdysalueet opastetula- uineen valtatielle välille Ukonjärvi-Inari</u> • <u>Vierasvenesataman</u> rakentaminen Inarin kirkonkylään palveluineen • Risteilyalusliikenteen ja retkiveneilyn mahdollistavien satamapalvelujen lisä rakentaminen Veskoniemeen, Nellimiin ja Partakkoon: polttoaineja- kelu, wc, septitankit, jätekeräys, pesutilat ym. • Merkityt ja turvalliset väylät satamien välillä • Moottorikelkkareittien turvalliset alikulut Inarin kirkonkylässä
<p>Ympäristö ja suoje- lu</p> <p><i>saamelaiskulttuuri = luonnon kestävä käyttö</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inarijärvi säilyy suurelta osin rakentamattomana ja erämaisena • Hiljaiset alueet Inarijärven keski- ja itäosissa • Ympäristöarvojen turvaaminen nykyisillä suoje- lualueilla • Luonnonilmiöiden tarkkailupaikat matkailu- alueiden lähellä • Nykyiset suoje- lualueet opetus-, virkistys- ja soveltuvin osin matkailukäy- tössä

3.2 Tavoitteiden käsittely

Yleiskaavan tavoitteita käsiteltiin ohjausryhmän 4:ssä kokouksessa 28.5.2007, jolloin myös hyväksyttiin Inarijärven toiminnallinen suunnitelma. Kokouksessa oli läsnä myös Lapin liiton ja Ympäristökeskuksen edustus. Tilaisuudessa esiteltiin alustava yleiskaavaluonnos, josta annettiin seuraavia tavoitteita jatkosuunnittelulle:

- uudet poro- ja koiravaljakkoreitit voivat haitata porotaloutta
- kaikki saamelaisten kulttuuriperintökohteet eivät voi olla virkistys tai matkailukohteina
- sisäjärvien rannoille osoitetaan rakennuspaikat tällä yleiskaavalla, ei edellytetä ranta-kaavoitusta
- valtion mailla voidaan osoittaa uusia rakennuspaikkoja lähelle jo rakennettuja alueita
- pitkiä ulkoilureittejä vain yksi runkoreitti, runsaammin päivärittejä matkailukeskusten yhteyteen
- retkeilyalueen merkintä M-alkuinen, kuten maakuntakaavassa
- kyläalueille (Partakko, Väylä, Sarviniemi, Nikulanperä) sallitaan enemmän rantarakentamista, 7 as/km, myös rakennusoikeus tonteilla isompi kuin syrjämpänä
- oleville RA-tonteille saisi rakentaa kaksi asuinrakennusta samaan pihapiiriin
- yleiskaavalla voi toteuttaa rakennusoikeutta RM-alueella enintään 500 k-m²
- porojen kuljetusreitit (laaksot) ei saa katkaista rakentamisella
- yleiskaavamerkintöjä tulisi kehittää maakuntakaavamerkintöjen pohjalta eteenpäin

4 MAANKÄYTTÖVAIHTOEHDOT – 1. ja 2. yleiskaavaluonnos

4.1 Luonnosten muodostamisperiaatteet ja kuvaus

4.1.1 Inarijärven rantojen ja saariston loma-asutuksen mitoituksen lähtökohdat voimassa olevassa yleiskaavassa 1994

Suunnittelun pääperiaatteena on, että järviolueen saariston osalta yleiskaavan mitoitusta ei muuteta aiemmasta, vaan korjataan siihen mahdollisesti jääneet mitoitusvirheet. Laajennusalueelle sijoittuu retkeily- ja ulkoilualueita, joten sinne ei kohdistu merkittävää rakentamispainetta.

Lähtökohtana käytettiin Inarijärven osayleiskaavaa vuodelta 1994, jossa oli seuraavat perusteet kantatilalaskelmaan, kokonaismitoitukseen ja aluevarauksiin:

Suunnittelualan rakennuskanta on pääosin toisen maailmansodan jälkeen rakentunutta ja on nykyisin pääosin virkistyskäytössä. Loma-asutus on muodostunut pääosin valtion maalle. Luontaiselinkeinolain toteuttamiseksi on valtion maalle osoitettu kalakenttäalueita, joista vuokrataan luontaiselinkeinoharjoittajalle kalastustukikohtia. Metsähallitus on rakentanut alueelle kattavan autiotupaverkoston retkeilijöiden käyttöön.

Inarijärven karut ja jyrkät rannat asettavat kovat vaatimukset loma-asutuksen sijoitukselle. Aiemmassa yleiskaavassa loma-asutuksen mitoitusperusteena on ollut 5 loma-asuntoa muunnettua rantaviivakilometriä kohti. Lisäksi alle 1 ha saarissa ja niissä saarissa, joissa maasto-olosuhteet eivät sitä mahdollista ja niiden pinta-ala on 1-0,5 ha ei ole rakennusoikeutta, eikä niiden pinta-alaa tai rantaviivaa lueta muiden alueiden hyväksi. Saarella, jonka pinta-ala on 5-100 ha, rakennusoikeus lasketaan keskiarvona seuraavista normeista: 1 l-as/5ha saaren maa-alueita ja 5 l-as/muunnettu rantaviivakilometri. Yli 100 ha saarissa rakennusoikeus lasketaan normilla 5 l-as/ muunnettua rantaviivakilometriä kohti.

Omarantaiseksi lomarakennuspaikaksi on katsottu rakennuspaikka, jossa rakennukset sijoituvat lähemmäksi kuin 100 metriä rannasta, elleivät poikkeukselliset maastosuhteet toisin edellytä. Mikäli loma-asutus muodostetaan yhteisranta-alueena, voidaan rakennusoikeus kaksinkertaistaa. Tällöin kaikki rakennukset on sijoitettava vähintään 100 m etäisyydelle rannasta, elleivät poikkeukselliset maastosuhteet muuta edellytä.

VOIMASSA OLEVASSA YLEISKAAVASSA Inarijärven kaakkoisosaan Sarminiemen valtion maalle on manerrannoille vahvistettu 20 lomarakennuspaikkaa. Saaristoon yksityisten maalle osoitettiin 17 uutta lomarakennuspaikkaa.

Kokonaismitoitus oli 767 rakennuspaikkaa, joista yksityisten mailla 572 ja valtion mailla, joita on yli 90% suunnittelualan pinta-alasta, 195 rakennuspaikkaa. Näistä 52 rakennuspaikkaa on sijoittunut myöhemmin ranta-asemakaavoitetuille alueille.

Valtion maalla oli 133 vuokratonttia, 21 lisäaluetta, **33 kalakenttää ja 8 tonttia valtion omiin tarpeisiin** varattuja alueita. Lisäksi alueella oli 2 rantakaavoitettua aluetta ja **2 uutta ranta-kaavoitettavaa aluetta**.

Muita alueita olivat 7 muinaismuistoaluetta, 18 retkeily- ja ulkoilualueita, 3 kyläkeskusta, 2 asuntoaluetta, 2 matkailupalvelualueita, 2 yhdyskuntateknisen huollon aluetta, 1 teollisuusalue ja 6 venesatamaa.

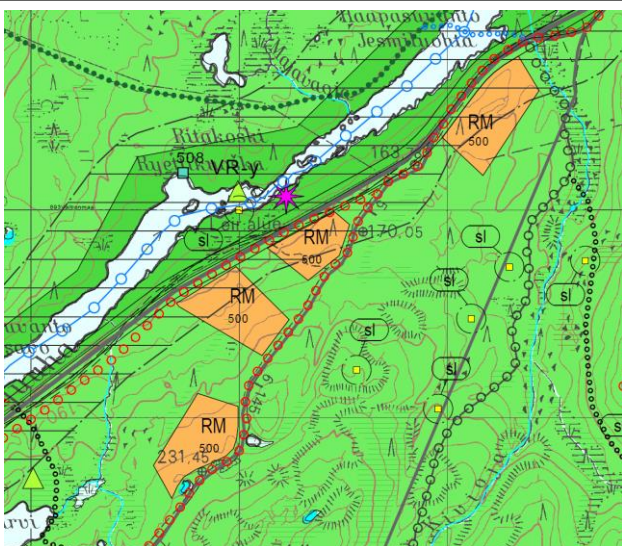
Nämä kaikki alueet on merkitty nyt laadittavaan osayleiskaavan muutokseen, tarkennettuna ja perustietojen osalta täydennettynä.

4.1.2 Alustavat luonnokset 2008-2009

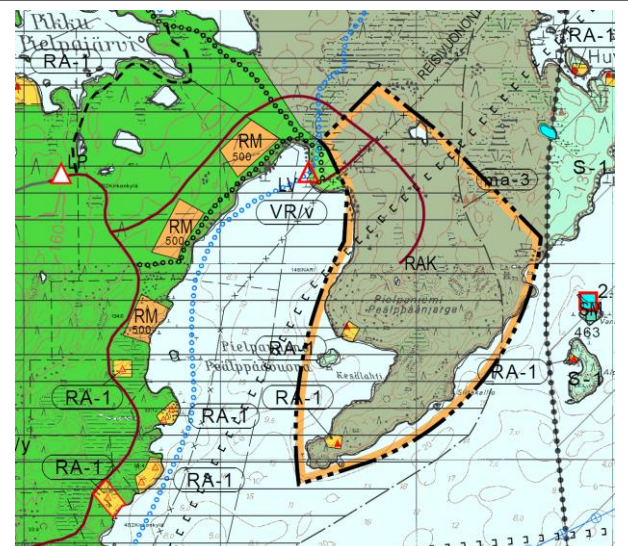
Alueelle on laadittu em. yleiskaava 1990-luvulla ja nyt kyseessä on sen tarkistaminen sekä suunnittelualueen laajentaminen Inarinjärven länsipuolen tunturialueelle.

Suunnittelun pohjaksi on laadittu ympäristöselvitykset sekä toiminnallinen suunnitelma, jossa ympäristön rajoitukset ja mahdollisuudet sekä toimintojen tarve ja sijoittumisen periaatteet on määritelty. Näistä syistä johtuen suunnittelun päämäärät olivat melko selkeät. Vähäisen uudisrakentamisen sijoittuminen ja määrä on muotoutunut pitkän valmisteluaiheen kuluessa saadun runsaan palautteen perusteella. Lisäksi suunnittelun sisältöä ohjaavat valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet ja maakuntakaava.

Alustavissa luonnoksissa vuosina 2007-2009 esitettiin matkailu ja lomarakentamista mm. Juutunjokivarteen, Pielpaniemeeseen ja retkeilyalueen järville. Luonnoksia esiteltiin yleisötilaisuuksissa ja paliskunnille palaverissa. Osallisilta saadun palautteen pohjalta näistä alueva-
rauksista luovuttiin.

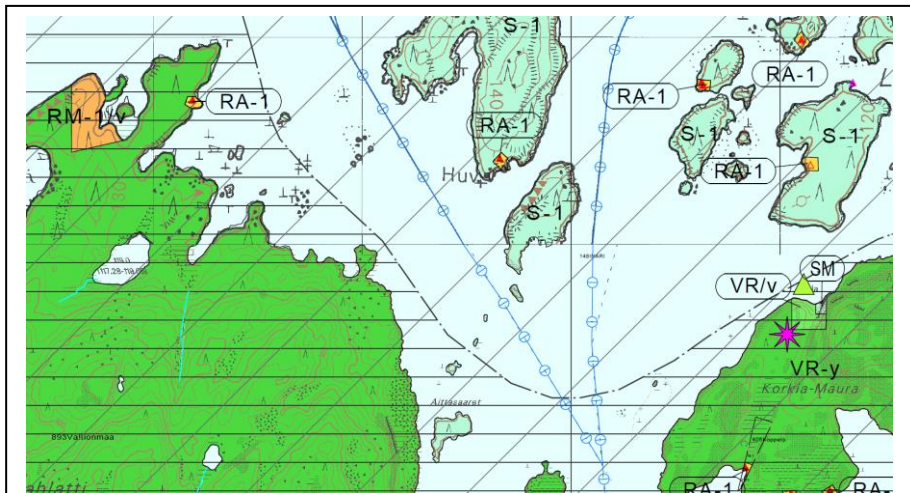

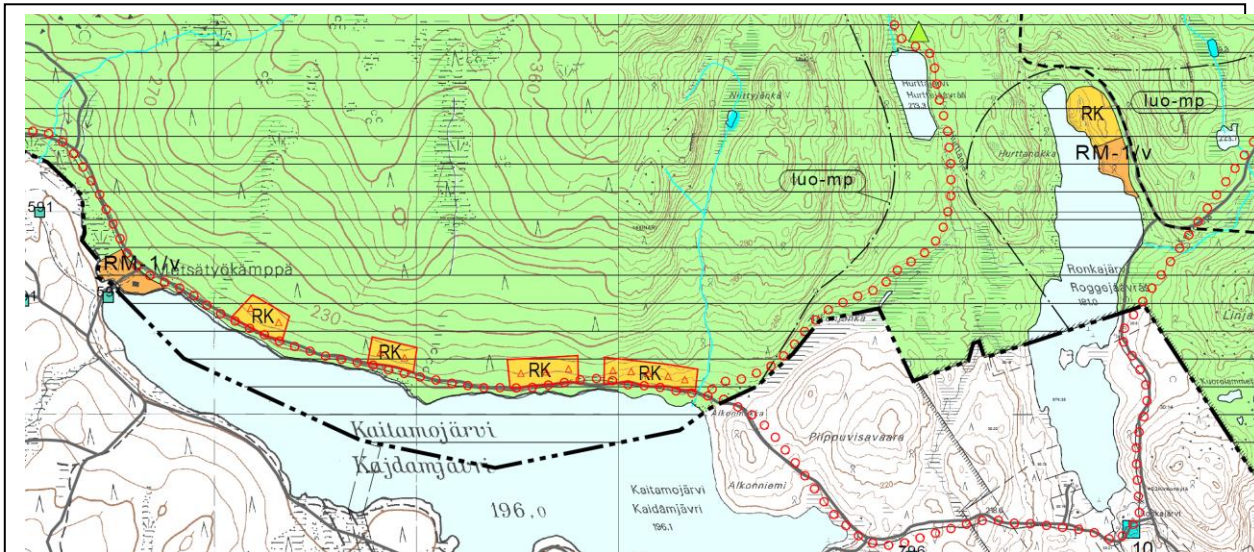
luonnos 28.5.2008.
Tehokkaampaa majoitusrakentamista Juutuan-
jokien varteen > ei kysyntää, ohjataan taajamaan

luonnos 28.5.2008
Valtionmaalle ranta-asemakaavoitusta > liian
lähellä arvokasta Pielpajärven miljöötä.

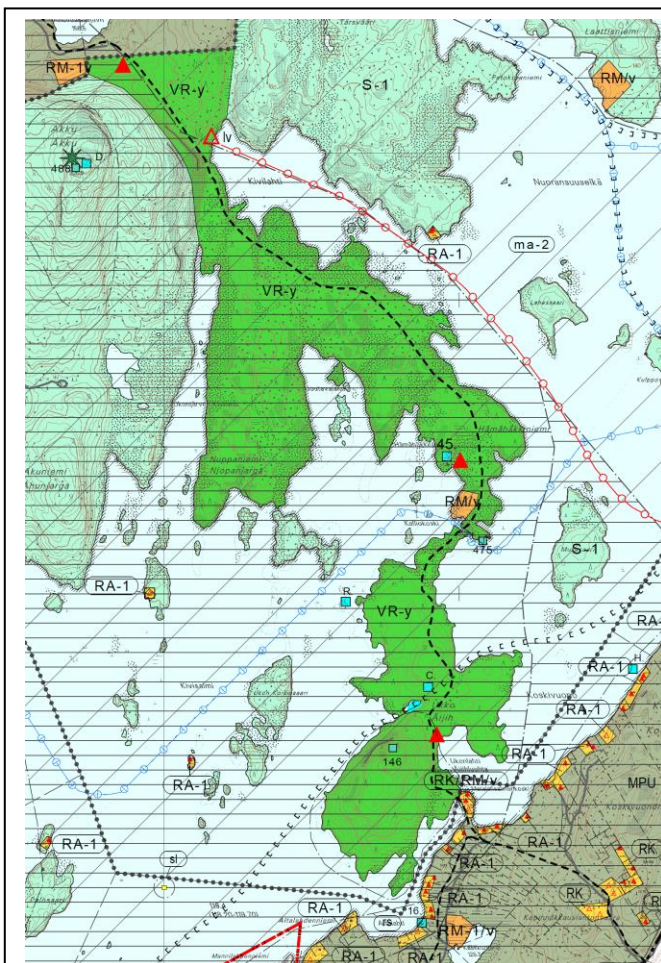
luonnos 28.5.2008
Mannersaaristo osoitettiin lähiretkeilyalueeksi, missä olisi isoja kämpäkartanoita ja rakennetut reitistöt turistiryhmiä varten.
>
Metsähallituksen edustajat eivät nähneet ideassa toteutusmahdollisuuksia, kallis ylläpitää.

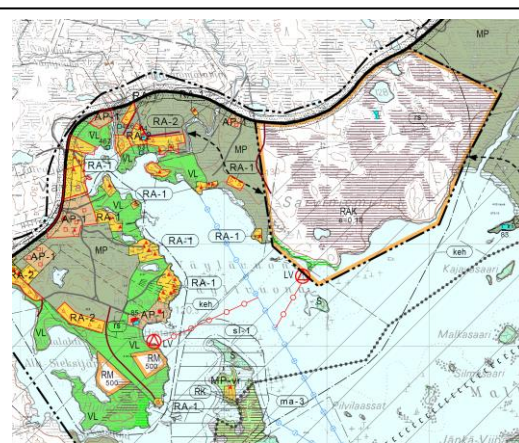
luonnos 28.5.2008

Majoitusta retkeilijöille vuokrakämpissä > paliskunta vastusti poronhoidolle syntyvien häiriöiden takia. Uusista reiteistä kiistaa > ei osoiteta uusia reittejä, korkeintaan yhteystarve.

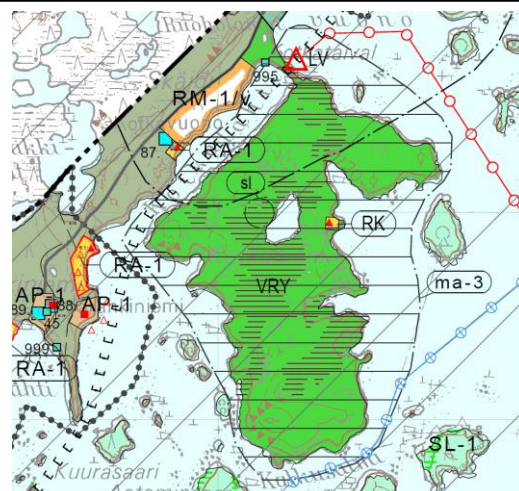

luonnos 28.5.2008

Idea vaellusreitistä Ivalo-Inari, patikoiden tai meloen ja patikoiden, "karhunkierros 50 km" . > reitit suunnitellaan hoito- ja käyttösuunnitelmasa. Onko realistinen tässä vaiheessa?

luonnos 26.1.2009 Väylän kylän matkailun kehittäminen, tontteja valtionmaalle.

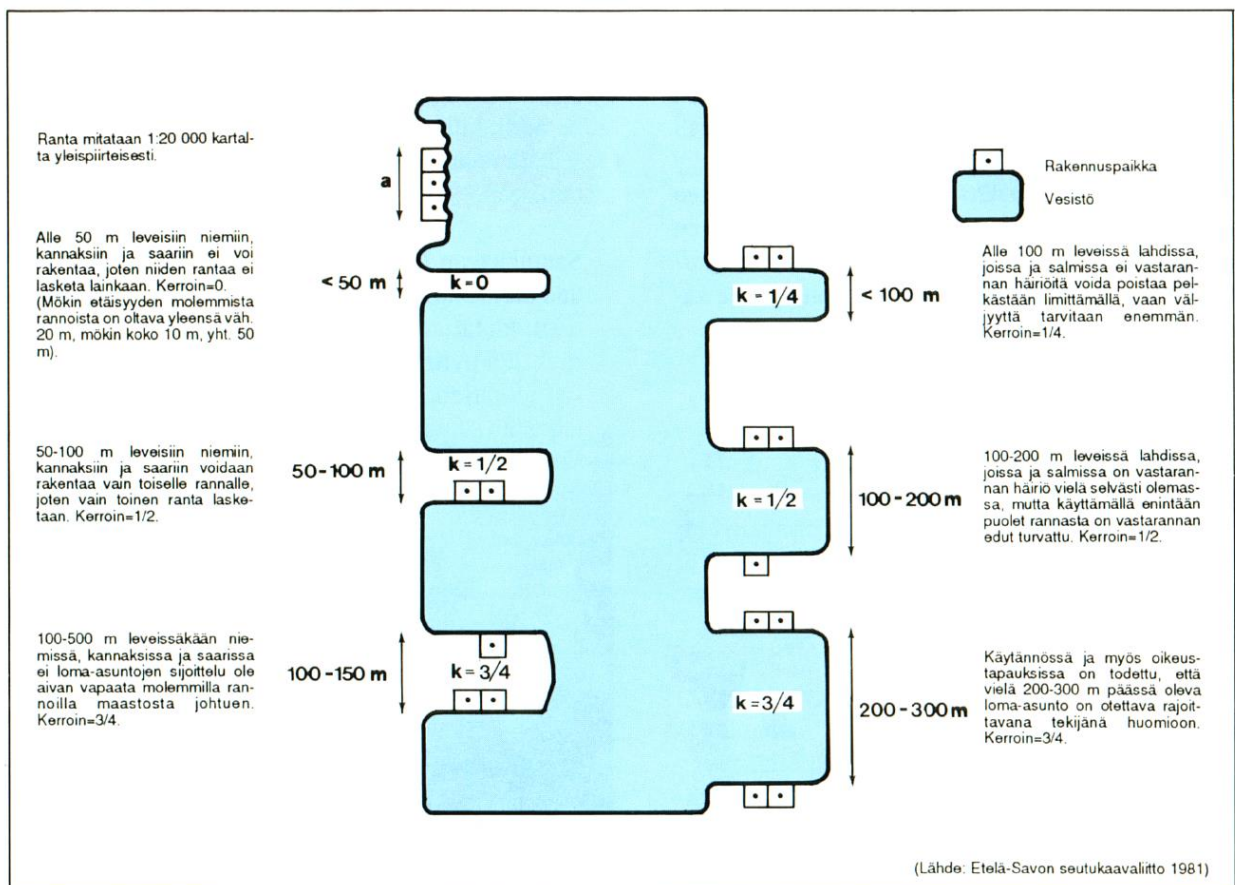
luonnos 1.12.2008

Veneilyn tukikohtia pohjoisrannalle > ei löydy sopivaa paikkaa.

4.1.3 Rakentamisen mitoitus 1. luonnosvaiheessa 2009-2010

Uusien rakennustarpeiden määrittämiseksi on kuultu alueen matkailuyrittäjiä ja asukkaita sekä laadittu kehittämissuunnitelma. Tavoitteena on uusien loma-asuntojen rakennuspaikkojen kaavoittaminen ja matkailuelinkeinon edistäminen. Saariin loma-asuntorakentamista ei lisätä, mutta mannerrannoille osoitetaan lisää rakennusoikeutta oleviin kyliin ja niiden liepeille. Tällä pyritään tukemaan olevien kylien elinvoimaisuutta ja matkailuelinkeinon kehittämistä. Rakentamisen sijoittumiseen on vaikuttanut tehdyt luonto- ja maisemaselvitykset sekä ties-
tön, vesi- ja energiahuollon läheisyys.

Rantaviivan pituuden laskentaohjeena on käytetty oheista kaaviota, jossa vesistön tai maa-alueen kapeus vähentää laskennallisen rantaviivan pituutta. Alueille on laadittu kantatilaselvitys Lapin maanmittauslaitoksella vuonna 2006, jonka perusteella rakennusoikeudet on laskettu ja jaettu tiloille. Kantatilaselvelmästä on erillinen raportti.

Kylät ja niiden lievealueet

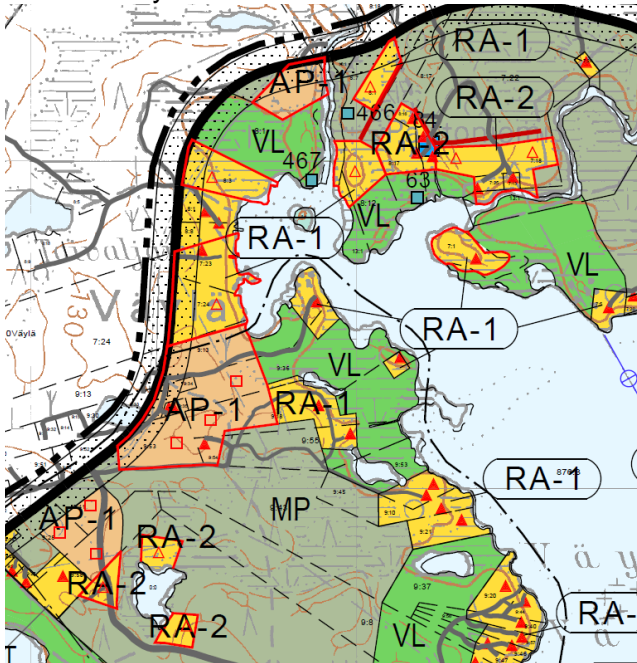
Tehokkaammin rakennettavia kyläalueiden rantoja ovat Partakko-Hietajoki-Kontio-ojansuu, Väylä, Kalkulahti-Pielpavuono, Sarviniemi, Nikulanperä-Siskelivuono, Talvituvanjärvi ja Konesniemi. Näillä loma-asuntojen RA rakennusoikeus on korotettu 7 loma-asuntoon muunnettua rantakilometriä kohti (vanha kaava 5 l-as/km). Näistä alueista Väylä, opiston ympäristö Sarviniemessä, Nikulanperä ja Talvituvanjärvi on jo pääosin rakentunut tämän korkeamman mitoituksen mukaan, joten niiden osalta merkittävää muutosta ei tule nykytilanteeseen. Inarijärven länsipuolelle, yksityisten omistamille maille sisäjärvien rantaan, on osoitettu loma-asutusta. Mitoitus on ollut 5 l-as/km.

Valtion toteutettavat taukopaikat ja tukikohdat

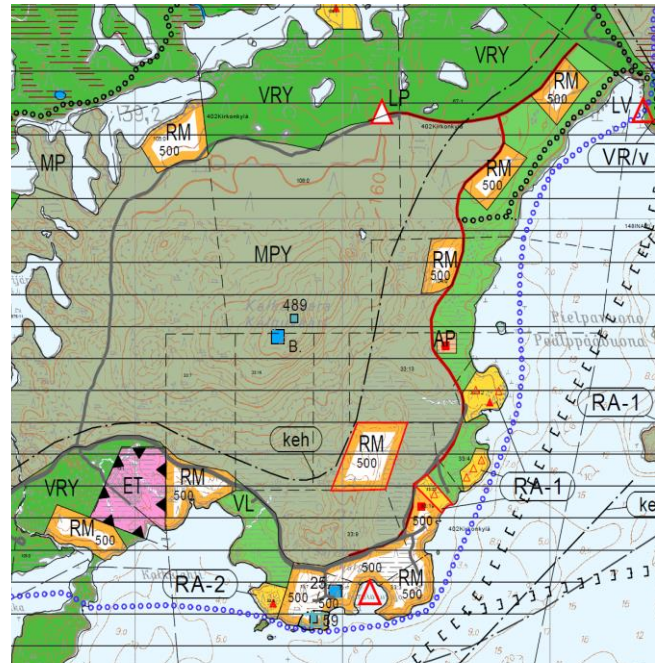
Matkailua palvelevaa rakentamista, valtion toteutettavia taukopaikkoja osoitettiin muutamia uusia myös saariin. Mannerrannoille osoitetuista ohjelmalvelujen tukikohdista osa voidaan luovuttaa yksityisten matkailuyrittäjien toteutettaviksi. Tukikohta-alueita on kolmea tyyppiä, perinteinen autiotupa merkinnällä VR/v, pieni vuokrattava paritupa RM/v ja isommille ohjelmalveluyrityksille ryhmämajoitukseen tarkoitetut tukikohdat RM-1/v.

Yksityisten toteutettavat matkailupalvelualueet

Matkailupalvelujen aluetta RM 500 on osoitettu Partakoon, kirkonkylän liepeelle, runsaasti Kalkuvaaran rannoille, Miesniemeen, Myössäjärvelle ja Ukonjärvelle. Nämä pienet yksiköt sijoittuvat oleviin kyliin tai jo olevien palvelujen tai pysähdyspaikkojen viereen kuten tavoitteissa edellytetään.

Väylän kyläalueen täydennysrakentamista

Kalkuvaaran matkailupalvelualueita.

Ranta-asemakaavoitettavaksi tarkoitetut alueet

Yleiskaavatyön pohjaksi laadittiin toiminnallisen kehittämisen suunnitelma, jossa matkailupalvelut päätettiin ohjata kyliin. Partakon Käyräniemeen, Väylän Sarviniemeen ja Mahlattinuoran Apajalahti-Järvikäiseen osoitettiin ranta-asemakaavoitettavaksi tarkoitetut alueet valtion maalta. Alueet sijoituivat rantojensuojeluohjelma-alueelle ja Mahlattinuora myös Natura-2000 rajauksen sisälle. Nämä alueet tukevat kyliin mahdollisesti syntyviä matkailu- ja ohjelmalveluyrityksiä.

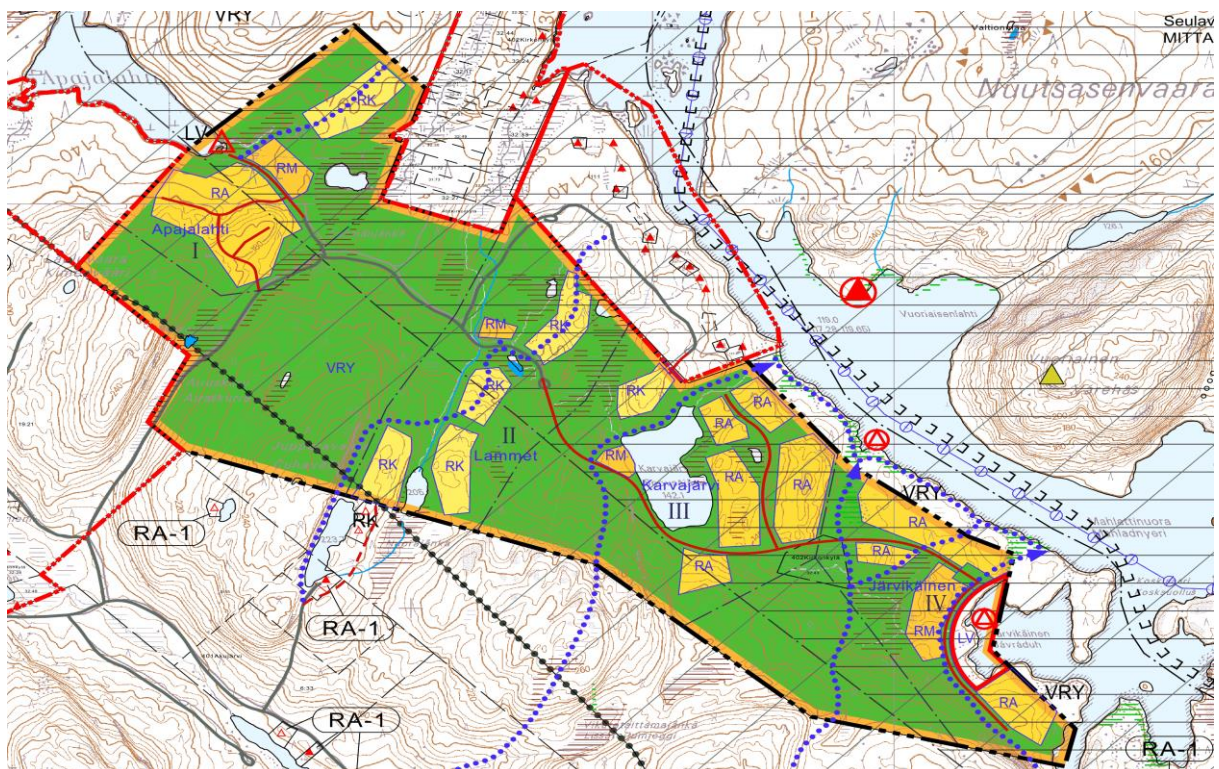
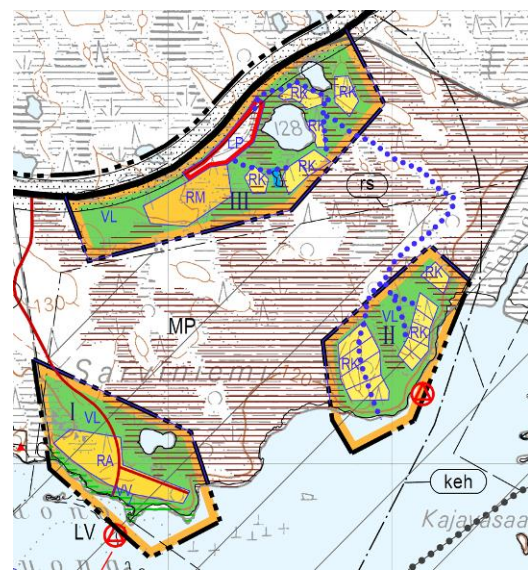
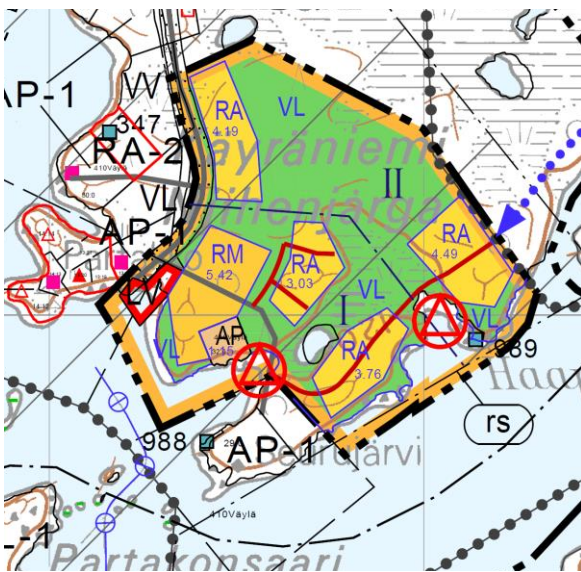
Yksityisten maita, joille voidaan laatia ranta-asemakaava, sijoittuu Hietajokisuulle ja mahdollisesti Kalkulahti-Pielpavuonoon. Hietajokisuulle voidaan suunnitella asemakaavalla enintään 9000 k-m² lomakylä.

Toiminnallisessa suunnitelmassa ei otettu kantaa Mahlattinuoran alueen rakentamiseen tai matkailun vetovoima-alueen hyödyntämiseen kylien ulkopuolella muuhun kuin retkeilyyn. Kaavatyön edetessä ilmeni, että uusien loma-asuntojen rakennuspaikkojen määrä jää kuitenkin melko vähäiseksi ja suuri osa niistä sijoittuisi yksityisten maille, joilla tonttien myynti on epävarmaa. Matkailuelinkeinon kehittymismahdollisuus, tonttien saanti ja hintatason pysyminen kohtuullisena haluttiin turvata osoittamalla valtion maille ranta-asemakaavoitettavia alueita. Alueet sijoitettiin kylien liepeelle sekä olevien ranta-asemakaava-alueiden yhteyteen, missä voidaan hyödyntää jo olemassa olevaa tiestöä ja rantautumispaikkoja. Nämä ranta-asemakaavoitettaviksi tarkoitetut alueet sijaitsevat päätavoitteiden mukaisesti ja ovat maise-

mallisesti vetovoimaisilla alueilla. Muita vastaavia alueita, joille rakentamista voitaisiin ohjata, ei tällä yleiskaava-alueella ole.

Tavoitteena on rakentamisen sijoittaminen tehokkaan keskitetyksi siten, että kylämäisten loma-asutusryppäiden välissä säilyy riittävän laajat, koskemattomat luontoalueet. Ulkoilua ja retkeilyä varten tulee rakentaa hyvin opastetut reitit ja taukopaikat, mikä vähentää luonnon kulumista. Alueet rakennetaan vaiheittain ja järjestelmällisesti edeten, mikä estää rakenteen hajaantumisen, tehostaa maan ja infrastruktuurin käyttöä ja pitää kustannukset kohtuullisina.

Rakentamisen mitoituksen ja vaikutusarvioinnin pohjaksi ranta-asemakaavoitettaville alueille, valtion hallinnoimille maille, tehtiin kaavarunkotasoiset mitoitusluonnokset. Kolmelle alueelle arvioitiin mahtuvan yhteensä noin **440 loma-asunto- tai kämppätonttia**. Valtaosa eli noin 320 sijoittuisi Apajalahti-Järvikäisen kolmelle lomakyläalueelle. Partakkoon voisi rakentua 65 ja Väylän kolmelle osa-alueelle 52 loma-asuntoa. Matkailupalvelualueita Partakossa on 1-2, Väylässä 1 ja Apajalahti-Järvikäisellä 12 kpl. Rakennusoikeutta Partakossa oli 13 400 k-m², Väylässä 10 400 k-m² ja Järvikäisellä 75 000 k-m².

Suunnitteluratkaisun perustelut rantojensuojelu- ja Natura2000-alueelle sijoittumisesta

Yleiskaavaluonnoksen merkittävin uusi loma-asutus- ja matkailualue, Apajalahti-Järvikäinen, osoitetaan Inarijärven lounaisrannalle, mikä on Natura 2000 aluetta ja **maakuntakaavassa** osoitettua matkailun vetovoima-alueetta, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealuetta mv : ”Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla”.

Maakuntakaavan aluerajaus sisältää Inarin kirkonkylän, Inarijärven eteläosan ja Nellimin. Perusteet alueen käytölle ovat vetovoimaiset luonto- ja kulttuurikohteet (Inarijärvi, Ukonjärvi-Myössäjärvi, muinaisjäännökset), hyvät liikenneyhteydet (valtatie 4), paljon olevia matkailupalveluja (Myössäjärvi, rantakaava-alueet) sekä mahdollisuudet keskinäiseen yhteistyöhön ja verkottumiseen. Kehittämisen keinoja ovat kulttuurikohteiden ja luonnonmaisemien vaaliminen ja hoitaminen, teiden kunnossapito, hyvä opastus ja viitoitus sekä yhteismarkkinointi. Matkailun ja virkistykseen kehittämisyöhykkeille tulisi laatia toiminnallinen kehittämissuunnitelma ja oikeusvaikutteinen yleiskaava.

Natura 2000 suojelualueiden ensisijainen suunnitteluväline on hoito- ja käyttösuunnitelma. Natura-alueelle sijoittuvaa toimintaa koskee suojelumääräys: *Suunniteltaessa suojelun alueen tai suojeluohjelmaan kuuluvan alueen käyttöä, on neuvoteltava luonnonsuojelusta ja alueen hallinnasta vastaavien viranomaisten kanssa. Natura 2000 alueisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin tarveharkinta ja tarvittaessa vaikutusten arviointi on tehtävä luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:n mukaisesti.*

”Alueelle voidaan suunnitella sijoitettavaksi yleiskaavassa osoitettavalla, luontoon ja maisemaan sopivalla tavalla retkeilyn taukopaikkoja, alueella olevien matkailupalvelujen kehittämistä ja mv-vyöhykeen sisällä mantereella myös uusia matkailupalveluja. Suunniteltavien matkailupalvelujen tulee olla ympäristövaikutuksiltaan vähäisiä.”

”Osa Inarijärven Natura-alueesta sisältyy matkailun vetovoima-alueeseen maisemansa, luonnonarvojen sekä tärkeiden reittien ja virkistykseen tukikohtien vuoksi. Alue on osa alueen matkailullista vetovoimaa parhaiten, kun sen suojeluarvoja vaalitaan. Natura-luontotyyppien ja lajien suojaaminen kasvavien matkailijamäärien aiheuttamalta kulutukselta ja häiriöltä hoidetaan kanavoimalla liikkuminen poluille, vesireiteille ja rantautumispaikoille. Kaavamääräys velvoittaa suunnittelemaan virkistykseen ja matkailuun liittyvät rakennukset ja muut rakenteet luontoon sopivalla tavalla.”

VAT-tavoite matkailukeskusten suunnittelulle: ”Maakunnan suunnittelussa on tuettava matkailukeskusten ja -alueiden verkottumista sekä vapaa-ajan käytön vyöhykkeiden kehittämistä niin, että muodostuu toimivia palvelukokonaisuuksia. Ensisijaisesti on kehitettävä olemassa olevia matkailukeskuksia ja -alueita. Alueidenkäytön suunnittelussa matkailualueita tulee eheyttää ja osoittaa matkailun kehittämiseksi riittävät alueet.”

Kaikki edellä mainitut, kolme asemakaavoitettavaksi tarkoitettua aluetta sijoittuvat rantojensuojelualueelle. **Rantojensuojeluohjelman** päätavoite on säilyttää ohjelman alueet rakentamattomina ja luonnontilaisina ja niille on tarkoitus perustaa luonnonsuojelun alueita. Alueella on mahdollista liikkua ja retkeillä sekä hyödyntää luonnon antimia perinteisten jokamiehenoikeuksien mukaisesti.

Suojelutavoitteita voidaan täsmentää kunnan laatimassa yleiskaavassa, missä selvitetään ja määritellään suojeluun, virkistykseen ja muuhun käyttöön tulevat alueet yksityiskohtaisesti. Mikäli luonnonsuojelun tavoitteet eivät vaarannu, voidaan yksittäisiä rakennuspaikkoja osoittaa rso-alueille, esimerkiksi jo olevan rakennuskannan yhteyteen. Lopullinen rajanveto suojeltavien alueiden suhteen tehdään rakennuslain mukaisissa kaavoissa ja perustettaessa luonnonsuojelulain mukaisia suojelun alueita. Yleiskaavaa laadittaessa tulisi pyrkiä rantojen-

suojeluohjelman mukaiseen suojelualueiden toteuttamiseen, mutta paikallisten näkökohtien vuoksi voidaan ohjelmasta poiketa, mikäli suojelutavoite ei tästä olennaisesti vaarannu. Eri-tyisesti poikkeaminen voi olla perusteltua kunnissa, joissa on runsaasti rantojensuojeluohjelmaan kuuluvia alueita.

Perusteluja poikkeamiselle:

- Maakuntakaavan mukainen matkailun vetovoima-alue -> matkailumajoituksen lisääminen vetovoimaisimmalla Inarijärven rannalla, valtatie varren paikat eivät vetovoimaisia, koska ei yhteyttä isoon vesistöön.
- Rakentaminen täydentää jo olevia ranta-asemakaavoitettuja alueita rajautuen niihin
- Hyödyntää olevaa tiestöä
- Uusi rakentaminen edellyttää kunnallistekniikkaa, joten rakentamisen määrä ja sijoittuminen pitää olla keskitettyä (lomakylät) tai kokonaan ilman kunnallistekniikkaa (kämpät)
- Loma-osakekylien rakentaminen mahdollistaa myös yksityisten (mutta vuokrattavien) mökkien hankinnan, joille on kysyntää
- Inarijärven suojeluarvot kohdistuvat painavimmin vesistön laatuun, mitä kaavoitus-/ rakentamishanke hyvin toteutettuna ei uhkaa
- Rakennettavan rantametsän osuus alueesta ja merkitys suojelulle on pieni
- Vähiten haittaa ja muutosta aiheutuu Apajalahti-Karvajärvi välisen alueen rakentamisesta
- Maisemaltaan vetovoimaisin alue on Järvikäisen ranta - Vuoriainen
- Alueen etäisyydet jokamiehen lähiretkeilyyn sopivat, 4-5 km lenkit Lintujärven suuntaan, melonta ja soutu Mahlattuoralla >< Inarijärven risteilylaivan reitti Mahlattuoraan, jolloin matkailija pääsee järviristeilylle ja kirkonkylän palveluihin laivalla.
- Pitkän tähtäimen visio: rautatie Rovaniemi-Inari- Kirkkoniemi -> kestävä massamatkailu -> majoitustarpeen kasvu

1. luonnosvaiheen kuulemisen palaute

Luonnoksesta saadussa palautteessa kommentoitiin suurta rakennusoikeutta ja erityisesti ranta-asemakaavoitettavien alueiden rakennusoikeuden määrää. Partakossa ja Väylässä asukkaat vastustivat laajana rintamana lomakylien rakentamista kylän viereen. Mahlattiin alueen rakennusoikeutta pidettiin aivan liian suurena ja osa vastusti alueen rakentamista ylipäänsä. Yksityisten maille toivottiin lisärakentamista erityisesti Nikulanperällä.

Käkkyrämänty Kankiniemessä, matkailun tukikohdan rakentamista alueelle vastustettiin.

4.1.4 Mitoituksen muutokset 2. luonnosvaiheessa, syksy-talvi 2010

Ensimmäisestä luonnoksesta saadun palautteen pohjalta rakentamisen mitoitus vähennettiin voimakkaasti rantakaavoitettavaksi tarkoitetuilta alueilta.

Korotettu mitoituskerroin 7 las / km säilytetään kylien liepeillä.

Partakon ja Väylän kyliin valtionmaille osoitetut ranta-asemakaavoitettavat alueet poistettiin kokonaan asukkaiden vastustuksen takia. Nyt kylien matkailun ja muiden elinkeinojen kehittämismahdollisuudet rajautuvat kylissä jo olevien matkailuyritysten ja porotilojen kehittämiseen ja tarvittaessa laajentamiseen.

Hietajokisuulle yksityisten maalle osoitettu ranta-asemakaavoitettavaksi tarkoitettu alue säilytetään. Sen rakennusoikeutta vertailtiin Saariselän vastaaviin alueisiin ja mitoitus todettiin kohtuulliseksi. Aluetehokkuus on noin 0,1, mikä on pienehkö, kun huomioidaan ettei alueelle tarvita uutta katuverkkoa tai virkistysalueita. Rakennusoikeus on 9000 kerrosalaneliömetriä, mikä on puolet Mahlatin alueelle osoitetun rantakaava-alueen rakennusoikeudesta tai melkein kaksinkertainen sinne osoitetun palvelurakentamisen määrään verrattuna.

Valtion ja yksityisten maille osoitettuja matkailutontteja RM 500, poistettiin Kalkuvaarasta 7 kpl, Rovajärveltä 1 kpl ja Ukonjärven päästä - Myössäjärveltä 2 kpl. Kalkuvaaran RM-alueet muutettiin loma-asuntotonteiksi tai asuintonteiksi.

Valtionmaille osoitettuja kämppekartanoita poistettiin Myössäjärveltä ja Kaitamojärveltä sekä pienennettiin Rovajärven kohteen rakennusoikeus kämppekartanosta vuokratupaan.

Apajalahti –Järvikäisen alue sijoittuu Natura-alueelle ja sen rakentamista vastustettiin tai esitettiin mitoituksen laskemista. Alueella oli rakennusoikeutta 75 000 kerrosalaneliömetriä. Nyt asemakaavoitettavaa aluetta on rajattu noin puoleen entisestään ja rakennusoikeutta on saman verran kuin Nangunniemen alueella eli majoitustiloille 18 000 k-m² ja palveluille 5000 k-m².

Luonnoksessa on osoitettu rakennuspaikkoja myös sisäjärvien rannoille yksityisten maille. Ivalon alueen yleiskaavan yhteydessä päätettiin 15.8.2006, että rakentamista voidaan ohjata yli 4 ha järvien rannoille. Pienempien järvien (4-35 ha) mitoitusluku on 3-5 ja muiden järvien mitoitusluku on 5. Loma-asunto ja vakituinen asunto ovat mitoituksessa samanarvoisia.

Loma-asunnon tai asunnon pihapiiriin kuuluvaa saunarakennusta ei lasketa erilliseksi rakennuspaikaksi. Sen sijaan tilalla sijaitseva yksittäinen saunarakennus lasketaan lomarakennuspaikaksi. Olemassa olevan, luvallisesti rakennetun rakennuksen voi peruskorjata tai korvata uudella, kaavamääräykset huomioon ottaen, mikäli rakennuspaikka on rakennuskelpoinen (MRL 116§), vaikka tilan yleiskaavan mukainen rakennusoikeus olisi jo käytetty.

Luonnosta tarkistettiin poistamalla luonnos-1:ssä näytetyt lomarakennuspaikat alle 4 ha järviltä tai lammilta. Myöskään rantavyöhykkeen ulkopuolelle sisämaahan ei näytetä olevia rakennuspaikkoja eikä osoiteta uusia rakennuspaikkoja. Näiden alueiden rakentamismahdollisuus tutkitaan tapauskohtaisesti poikkeamisluvilla tai suunnittelutarveratkaisuilla kunnassa. Vesistöjen mitoitetut rantavyöhykkeet näytetään kartalla sinisellä viivalla.

Olemassa olevat, rakentuneet rakennuspaikat näkyvät kartalla umpinaisella kolmiolla ja rakentamattomat tontit avokolmiolla.

Tällä kaavamuutoksella syntyneet rakennuspaikat näytetään myös erillisellä liitekartalla. Näitä on yhteensä 149 kpl, joista 34 kpl +2RM-aluetta sisäjärvien rannoilla ja 115 kpl + 8 RM-aluetta Inarijärven rannoilla. Voimassa olevan yleiskaavan tontteja on vielä rakentumatta 128 kpl eli lähes sama määrä, mitä nyt tulee uusia paikkoja.

Valtionmaalle on ositettu matkailun taukopaikkoja RM/v ja RM-1*, joihin saa rakentaa majoitustiloja. Ensimmäiseen saa rakentaa 80 k-m² vuokratuvan ja toiseen* 300 k-m² kämppäkartanon.

Paikkoja oli sisämaan järvillä 4 kpl (Rautujärvi, Haapakoski, Karipääjärvi, Ukonjärvi*) ja Inarjävellä 6 kpl (Miesniemi*, Hoikka-Petäjäsaari, Mahlatinsalmi, Kaikunuoran Tylyvaara, Pääsaarensalmi ja Lillukkalahti*). Näistä uusia paikkoja olivat Karipääjärvi, Tylyvaara, Pääsaarensalmi ja Lillukkalahti, joka oli aiemmassa kaavassa kalakenttäaluetta.

Natura 2000-alueilla saarissa on vanhan yleiskaavan rakennukset + 3 uutta RA-5 /-6 rakennuspaikkaa sekä em. 4 uutta, metsähallituksen toteutettavaa RM-taukopaikkaa (Kaikunuora, Pääsaarensalmi).

Lisäksi saaristossa on neljä uutta, luontaiselinkeinoille varattua paikkaa MP-2, esim. paliskunnille ja kalastajille. Paikat on osoitettu paliskuntien toiveesta Viimassaareen, Leviä-Petäjäsaareen, Eärbinsualuihin ja Kaamassaaren Selkälahteen. Perusteluina on talviaikainen porojen kokoamispaikkojen tarve ja mahdollisuus yöpyä porokämpässä, mikä vähentää edestakaista ajelua jäällä. Kämppien tarkoitus on verrattavissa valtionhallinnon huoltokämppiin. Viimassaaren alue oli luonnosvaiheessa kalakenttien aluetta.

Ranta-asemakaavoitettavaksi tarkoitettujen alueiden, Karvajärvi – Järvikäisen asemakaavoitettavan alueen mitoitus oli noin kolmasosa aiemmasta luonnoksesta, alue oli puolittunut kooltaan ja oli rakennusoikeudeltaan saman kokoinen kuin Nanguniemeen Ivalon yleiskaavassa osoitettu lomakyläalue. Alueen rakennusoikeus oli 18 000 + p 5000 k-m² eli rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä ja palvelurakentamiseen käytettävissä oleva rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä. Alue ajateltiin toteutettavaksi neljässä vaiheessa osa-alueittain. Alueelle voidaan sijoittaa noin 100 rakennuspaikkaa ja niille yhteensä 560 – 920 vuodepaikkaa. Matkailuyrityksille oli varattu rakennusoikeudesta 5000 km² ja 18 000 k-m² loma-asunnoille.

Vanha metsätyökämpä Kankiniemessä. Perinteinen rakentaminen sopii lappilaiseen maisemaan hyvin muotonsa ja värityksensä puolesta. Valmismökit ovat usein tyyliltään vieraita. Harva sijoittelu kuitenkin estää pahimmat riitasoinnut erityylisten rakentamistapojen välillä. Tiiviimminkin mitoitetuilla kyläalueilla rakentamistavan yhtenäisyyteen tulee kiinnittää huomiota.

5. YLEISKAVAEHDOTUS

5.1 Yleiskaavan kuvaus

5.1.1 Kokonaisrakenne ja mitoitus

Suunnittelun pääperiaatteena on ollut alueen nykyisen, erämaisen luonteen säilyttäminen. Uudisrakentaminen on ohjattu oleviin kyliin tai olevien loma-asuntoalueiden ja olevan tiestön tuntumaan. Näin suurin osa alueesta säilyy erämaisena retkeilyalueena. Inarijärven rantaviivasta, mannerrannasta ja saarista, jätetään yli 90 % rakentamisen ulkopuolelle. Saaret ovat luonnonsuojelualueita tai virkistysaluetta.

Saaristoon Natura-alueelle on osoitettu kaksi uutta vuokrakämppekohdetta RM/v, Pääsaarensalmeen ja Kaamassaaren Tyllylahteen sekä 2 rantautumispaikkaa VR/v Pikku-Jääsaareen. Tsärbinsualuissa oleva loma-asuntontti on muutettu autiotupa / vuokrakämppekohteeksi RM/v. Yksityisen maille on osoitettu uudet lomarakennuspaikat Tissikivisaareen ja Kaamassaareen sekä paliskunnan taukotupa Iso-Petäjäsaareen.

Mannerrannan aiemman kaavan loma-asutuksen mitoituksessa ollut virhe Lahdenperällä on nyt korjattu ja tontit siirretty jo rakennetuille paikoille.

Yleiskaavaa on nyt laajennettu länsirannan tunturialueelle, joka on osoitettu ulkoilu- ja retkeilyalueeksi. Uutta lomarakentamista on osoitettu mannerrannalle ja sisäjärvien rannoille välille Ukonjärvi-Inari. Pääosa tavoitellusta matkailun kasvusta osoitetaan Inarin kirkonkylän asemakaava-alueelle, jonne laadittiin asemakaavan muutosta samanaikaisesti.

Rannan pituutta laskettaessa ei ole huomioitu vähäisiä mutkia, tulvaherkkiä tai rakennuskelvottomia alueita, kapeita niemiä ja lahtia. Alle 100 metrin levyisten salmien kohdalla rantaviivasta lasketaan vain puolet.

Loma-asutus on ohjattu jo 1990-luvulla laaditussa yleiskaavassa pääosin peitteisille rannoille, ei kuitenkaan merkityille väylille avautuville rannoille. Rantavyöhykkeen peltoaukeat, avokalliot, niemien kärjet ja kannakset on pyritty jättämään rakentamattomiksi. Samoja periaatteita on noudatettu tässäkin suunnitelmassa.

Rakennusoikeus on laskettu maanomistajille tasapuolisesti ja tilakohtaisesti emättilaperiaatteen mukaan. Loma-asuntojen rakennusoikeus on määritetty ja yleiskaava tehty siten, että tavanomainen omarantainen loma-rakentaminen voidaan toteuttaa suoraan kunnan rakennuslupamenettelyllä (oikeusvaikutteinen yleiskaava).

Partakossa ja Inarin kirkonkylän liepeillä sallitaan tiiviimpi rakentaminen kyläalueille.

YLEISKAAVAN MITOITUSPERIAATTEET

- Inarijärven saariin ei lisätä uusia rakennuspaikkoja yksityisille > entinen mitoitus
- **kyläalueiden liepeillä nostetaan rakennusoikeutta** yksityisten mailla entisestä 5 loma-asuntoa / km > 7 loma-asuntoon / km.
- laajennusalueella, yli 4 ha sisämaaajärvillä mitoitus on 3-5 l-as / km
- rakennusoikeudet laskettu myös porotiloille
- matkailupalveluja osoitetaan mannerrannoille kylien liepeille ja valtionmaalle retkeilyalueelle - kuitenkin hyvin säästeliäästi Natura-alueelle.

Seuraavassa kaaviokuvassa on esitetty rakennusoikeuden muutos osa-alueittain. Osa-alueiden sisällä on jaksoja, joissa tilanne säilyy vuoden 1994 yleiskaavan mukaisena. Ennaltaan säilyviä alueita ovat pohjoiskulmalta alkaen Paloniemi (11 rakentumatonta rakennuspaikkaa), Muurahaisniemi-Kuortakkivuono (25 rp), Hyljelahti (11 rp), Miesniemi, Mahlatti-

nuora, Ivaloajokisuisto ja Nangunvuonon saaret. Nellimin mitoitus on entinen, mutta rakentamismäärä on kuitenkin hieman kasvanut porotilojen mitoituksen takia.

TUULISPÄÄ

Tunturialueen pienvesistöt, Talvitupajärvi, Konesjärvi, Myössäjärvi

1994: ei yleiskaavaa; 8 AP, 26 RA, 4 RM/v, 3 RM, 1 RH/v

2015: 33 uutta RA, 4 RM 500, 1 RM/v

JUUTUA

Kalkuvaara, Siskelivuono

1994: Kalkuvaarassa 10 rp ja Pielpavuonossa 1. Siskelivuonolla 38 RA, Nikulanperän AT-alue ja Kaakkuriniemen ranta-
asemakaava-alue.

2015: Kalkuvaaraan 24 uutta rakennuspaikkaa ja 3 RM 500/300, Siskelivuonolle 28 uutta RA ja 2 AP, RM 500 Miesniemeen, 3 olevaa RA muutettu RM 500.

VÄYLÄ

Paloniemi -
Kotkaniemi

1994: 98 rp ja R/v Paloniemessä

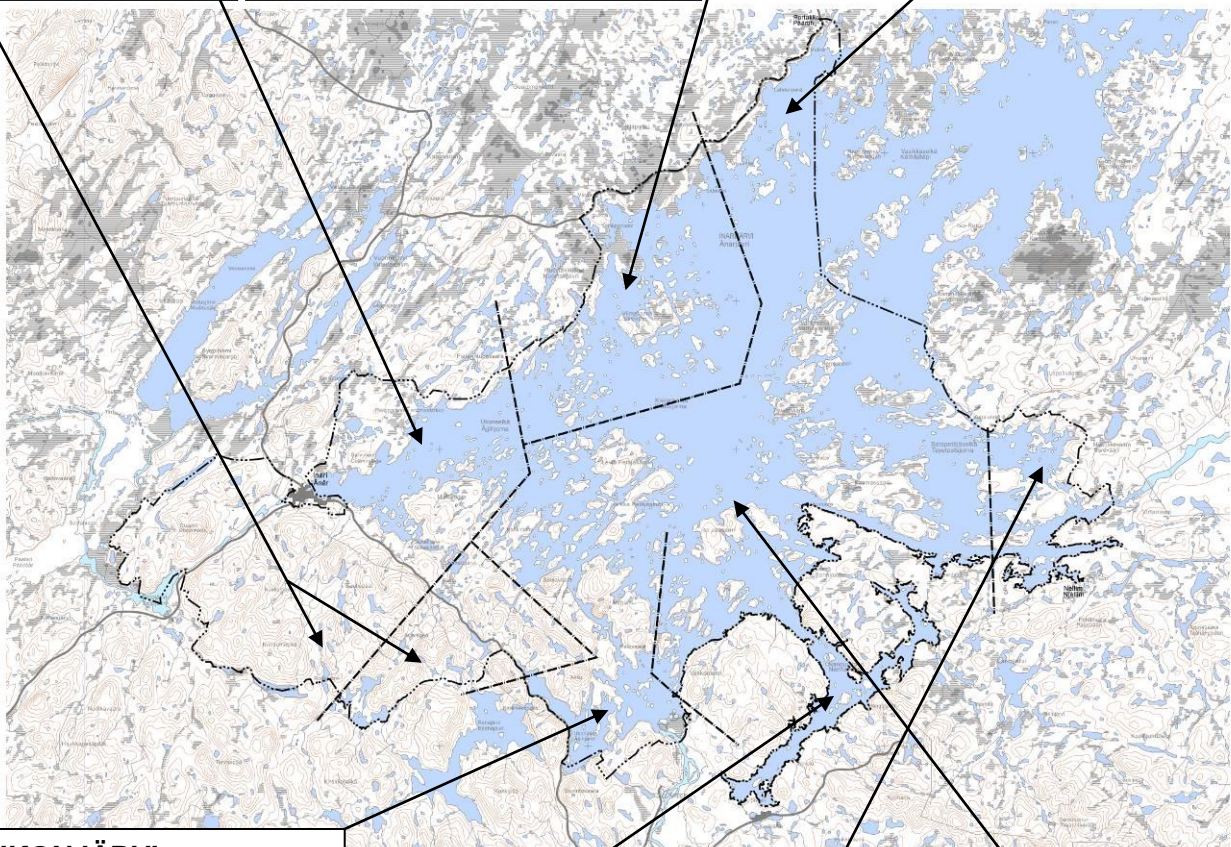
2015: 16 uutta rp Väylän kylälle, Paloniemessä nyt RM 300

PARTAKKO

Käyräniemi -
Akuniemi

1994: AT ja RM-
aluetta, eteläosa 15 rp.

2015: muutos vaikea määritellä merkintäeron vuoksi > 7 uutta rp AT-
alueella eteläosalla 14 uutta rp ja Akuniemessä VR/v-
alue

UKONJÄRVI

Konesniemi - Ivaloajokisuu

1994: 6 rantakaava-
aluetta R/v, 52 RA + Jyllinsaaret 3, 2 VR/v aluetta, Ukonjärven vuokrakämpä.

2015: 11 uutta lomarakennuspaikkaa, ja 5 sisäjärvillä. RM 4000 Ukonjärven pohjoispäähän.

NANGUN- VUONO

vuonon saaret

1994: 10 RA,
1 KK
2015: ei muu-
tosta

NELLIM

Tervavuono

1994: 25 rp

2015: 9 uutta rakennuspaikkaa porotiloille, joista 2 sisäjärvellä.

SAARISTO

Inarijärven saaret, **Natura-2000 alue** – myös manner-
rannat

1994: 173 rp, 14 rantautumis-
paikkaa ja 1 RM

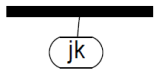
2015: 2 uutta lomarakennus-
paikkaa, 2 RM/v, 2 VR/v, 1 MP-2, poistettu 5 kalakenttää

MUUTOS- ALUEEN kasvu 16,8% v. 2014	uusien loma-asuntojen/asuntojen	96 + 43* kpl	> <	569 kpl	yleiskaavassa 1994
	uusien matkailupaikkojen	4 kpl	> <	2+6 kpl	RM+ R/v
	uusien retkeilyn tukikohtien	2 kpl	> <	15 kpl	VR/v merkinnällä
	uusien rantautumispaikkojen	2 kpl	> <	- " -	

(*43 kpl uusista tonteista sijaitsee kaavan laajennusalueella tai mannerrannan järvillä)

5.1.2 Liikenne ja yhdyskuntatekniikka

Suunnittelualueetta sivuaa länsilaidalla valtakunnallinen pääväylä, valtatie 4 eli E75 Rovaniemeltä Utsjoelle ja siitä edelleen Norjaan. Teyhteys on merkitty maakuntakaavan mukaan Jäämeren käytäväksi jk.

JÄÄMEREN KÄYTÄVÄ

Valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tärkeä liikennekäytävä, jolle voidaan sijoittaa kansainväliset sähkölinjat, kaasu- ja öljyputket sekä tietoliikenneyhteydet. Liikenneväylän suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen sekä liikenneympäristön laatuun. Paikalliselle liikenteelle ja reiteille tulee rakentaa eri tasossa olevia kulkuyhteyksiä.

Inarin kirkonkylän pohjoispuolella siitä erkanee seututie 971, Sevettijärventie Kaamasesta Partakkoon ja siitä edelleen Norjan puolelle Kirkkoniemeen. Kirkonkylältä erkanee toinen seututie 955 lounaaseen kohti Kittilää ja hieman pohjoisempaa paikallistie 9553, Angelintie luoteeseen. Muut tiet ovat paikallisia yhdys- ja pääsyeitä metsiin, järville ja loma-asuntoihin. Uudet rantatontit voinevat pääosin hyödyntää olevaa tieverkkoa.

	VALTATIE, JÄÄMERENKÄYTÄVÄ
	SEUTUTIE, JÄÄMERENKÄYTÄVÄ
	YHDYSTIE, PÄÄSYTIE
	METSÄTIE
	AMPUMARADAN LIKIMÄÄRÄINEN MELUALUE
	OHJEELLINEN, UUSI VENESATAMA
	OHJEELLINEN, UUSI VENEIDEN TALVISÄILYTYSPIAIKKA (Siskelijärvi)
	OHJEELLINEN, UUSI VENEVALKAMA

Olevat venesatamat sijoittuvat Inarin kirkonkylään, Partakkoon, Veskoniemeen ja Nellimiin. Uusi venesatamavaraus on osoitettu Ukonjärvelle. Veneiden talvisäilytyspaikaksi on osoitettu Siskelijärvi lähellä valtatieä, mutta kuitenkin pois näkyvistä. Pienempiä, uusia venevalkamia on osoitettu Pahtaniemeen, Miesniemeen, Tissikivinuoraan, Akuniemeen, Ukonjärvelle, Mahlatinsalmeen, Jääsaarensalmeen, Kaikunuoran Tyllyvaaraan ja Pääsaarensalmeen.

YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE

Alueella voi sijaita yhdyskuntateknisen huollon toimintoja, kuten masto, vedenottamo tai jäteveden puhdistamo.

ENERGIAHUOLLON ALUE

AMPUMARATA-ALUE

Ampumaradan melusuoja-alueelle ei tule sijoittaa uutta asutusta, loma-asutusta tai ulkoilureittejä.

ET merkinnällä on osoitettu kirkonkylän jätevedenpuhdistamo ja kohdemerkinnöillä Kirakkonkään vesivoimalaitos, Nukkumajoen uusi vedenottamo ja Uruvaaran ylävesisäiliö. EN-merkintä osoittaa 110 kV seudullisen voimalinjan.

Oleva Lauuvaaran seudullinen ampumarata EA-1 sijoittuu noin 3 km päähän kirkonkylän luoteispuolelle Kaunisrovalle. Radalle on osoitettu 1 km ohjeellinen suojavyöhyke. Radalla järjestetään paikallis- ja piiritason kilpailuja ja ampumakokeita. Alueen melutasoja ei ole selvitetty tarkemmin. Alue sijoittuu vaarojen väliin, jotka estävät melun etenemistä.

5.1.3 Loma-asuntoalueet

Tällä kaavalla suunnitellut uudet loma-asuntotontit ja -alueet esitetään erillisellä liitekartalla. Olevat rakennukset on tarkistettu maastomittauksin kesällä 2009 -2010 ja kaikki tontit on rajattu uusimman kiinteistörekisterin mukaan. Tissikivisaassa rakentamattomien rakennuspaikkojen sijaintia on tarkistettu ehdotuksen laatimisvaiheessa.

Lähes kaikki uudet loma-asuntoapaikat sijoittuvat yksityisten maille kylien liepeille. Valtion maalle on osoitettu paikkoja ainoastaan Konesjärven rantaan kirkonkylän pohjoispuolelle. Rakennusoikeuden laskenta on kuvailtu kappaleessa mitoitus. Kaavassa näytetään sinisellä ”vyöhyke-rajalla”, mitkä alueet on mitoitettu emätalalaskelman perusteella.

Mannerrannoille ja sisäjärvien rannoille osoitetuilla alueilla käytetään seuraavia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä:

Perusmerkintää **RA** käytetään mannerrannoilla ja erämaajärvillä. Kylien liepeillä sallitaan mittavampi rakentaminen merkinnällä **RA-4**. Tavoitteena on saamelaisperinteen mukainen pihapiiri, joka koostuu useista pienistä rakennuksista. Pienimittakaavainen rakentaminen on joustavaa ja sen käyttö helposti muunneltavaa. Suurin osa pihapiirin rakennuksista voi olla kylmiä hirsirakennuksia, joiden ylläpito on edullista. Pihapiiri voi kasvaa hitaasti, usean sukupolvenkin aikana, rakentajan varallisuuden kasvun mukaan. (ks toteuttaminen, Nuoran Juhanin pihapiiri)

Mannerrannoille osoitettujen RA-alueiden rakennusoikeus on 200 k-m².

Kylien liepeille sijoittuville RA-4 alueilla rakennuspaikan rakennusoikeus on 300 k-m² ja se mahdollistaa laajan pihapiirin ja isompien talusrakennusten rakentamisen. Erityisesti nämä alueet sopivat esim. eläkeläisten osa-aikaiseen asumiseen ja harrastamiseen.

Ympäristöllisesti aroilla paikoilla saaristossa on käytetty kaavamerkintöjä RA-5 ja RA-6, joissa rakennuspaikkakohtainen rakentamisen määrä on pieni, 80 tai 40 k-m².

Kalakenttien rakennusoikeus on vain 40 k-m², koska rakenteet ovat väliaikaisia.

Rakennustyylien kirjavuutta matkailurakentamisessa Hietajokisuulla. Rakennusten pieni mittakaava pelastaa tyylit suuremmilta ristiriidoilta, mutta pihapiiri on kuitenkin kokoelma ja tulos eri aikakausien matkailurakentamisesta – ajallisesti kerrostunut miljö.

RA LOMA-ASUNTOALUE

Rakennuspaikalle saa sijoittaa päärakennuksen, vierasmajan, aitan, erillisen enintään 30 k-m² saunan ja tarvittavia talousrakennuksia samaan pihapiiriin kokonaisrakennusoikeuden puitteissa.

Rakennuspaikan kokonaisrakennusoikeus on 200 k-m² ja vähimmäiskoko 2000 m². Muilta osin rakentamisessa noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.

RA-4 LOMA-ASUNTOALUE

Rakennuspaikalle saa sijoittaa päärakennuksen, vierasmajan, aitan, erillisen enintään 30 k-m² saunan ja tarvittavia talousrakennuksia samaan pihapiiriin kokonaisrakennusoikeuden puitteissa.

Rakennuspaikan kokonaisrakennusoikeus on 300 k-m² ja vähimmäiskoko 2000 m². Muilta osin rakentamisessa noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.

RA-5

YMPÄRISTÖLLISESTI ARALLE ALUEELLE SIJOITTUVA LOMA-ASUNTOALUE

Rakennuspaikalle saa rakentaa loma-asunnon ja talousrakennuksia, yhteensä enintään 80 k-m². Loma-asunto saa olla kooltaan enintään 60 k-m² ja talousrakennukset 20 k-m².

Muilta osin rakentamisessa noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.

RA-6

YMPÄRISTÖLLISESTI ARALLE ALUEELLE SIJOITTUVA LOMA-ASUNTOALUE

Rakennuspaikalle saa rakentaa loma-asunnon ja talousrakennuksia, yhteensä enintään 40 k-m². Lisärakentaminen ilman erityistä syytä on kielletty.

Muilta osin rakentamisessa noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.

Rakentamisen tapaa koskevat vaatimukset ja ohjaus toteutetaan alla olevien yleiskaavan suunnittelu- ja rakentamismääräysten avulla, joiden noudattamista kunnan rakennusluvan myöntäjä valvoo myöntäessään alueelle rakennuslupia.

YLEISKAAVAMÄÄRÄYKSET:

1. Yleiskaava voidaan käyttää ranta-alueilla sijaitsevilla AP-, AP-2-, RA-, RA-4, RA-5, RA-6, RH/v, KK ja RM-alueilla rakennusluvan myöntämisen perusteena (MRL 43.2§ ja 72§). Tilojen rakennusoikeudet on osoitettu RA- ja AP-alueille. Rakentamiseen osoitettujen alueiden rajoista voidaan poiketa pohjakartan tarkkuusvaatimusten puitteissa.
2. Rakennushankkeeseen ryhtyvän tulee osoittaa rakennuspaikan rakennettavuus ja tarvittaessa toimenpiteet rakennuspaikan vahvistamiseksi rakennusluvan yhteydessä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 49§:n mukaisesti tehtävän selvityksen (perustamis- ja pohjaolosuhteet) lisäksi.
3. Kyläkeskusten ulkopuolella loma-asuntojen etäisyys rantaviivasta tulee olla vähintään 30 metriä. Erillisen saunarakennuksen ja talousrakennuksen etäisyys rannasta tulee olla vähintään 20 metriä.
4. Rakentaminen tulee tapahtua alueen ympäristöarvoja loukkaamatta. Rakennukset ja muut rakennelmat, kuten lipputangot, eivät saa nousta vallitsevan puuston yläpuolelle. Rakennusten ja vesistön väliin tulee jättää suojapuustoa niin, että rakennukset eivät merkittävästi näy järvelle.
5. Maanomistajakohteisesti mannerrannalla voi yhdistää rakennusoikeudet saman omistajan mailla.
6. Rakennuspaikka ei saa olla tulvauhanalainen (MRL 116§). Alaville alueille rakennettaessa tulee huomioida tulva- ja kosteusvahinkojen vaara. Kosteudelle alttiit rakennusosat on sijoitettava vähintään 0,5 m ylemmäksi kuin kerran 100 vuodessa laskettu korkein tulvakorkeus (HW 1/100), elleivät kaavan hyväksymisen jälkeen valmistuvat selitykset muuta osoita, taikka rakennusluvan myöntävä viranomais ei olosuhteista johtuen vaadi rakennusta sijoitettavaksi korkeammalle. Mikäli em. rakentamiskorkeus on joskus ylitetty (jäätötulva), on tämä korkeampi korkeus otettava määrääväksi korkeudeksi alimpia rakentamiskorkeuksia määritettäessä. Niillä alueilla, joilla HW 1/100 laskentaa ei ole tehty, alimmat rakentamiskorkeudet määritetään tapauskohtaisesti suurimpien havaittujen tulvakorkeuksien perusteella.
7. Veneväylien ja reittien rakentamiseen ja ylläpitoon tarvittavat turvalaitteet voidaan rakentaa maa-alueille, ellei maa-alue ole erityisesti varattu rakentamiseen.
8. Yleisten teiden varsilla ennen rakennusluvan myöntämistä on uusille rakennuspaikoille haettava liittymälupa tai liittymän käyttötarkoituksen muutoslupa. Uusia teitä rakennettaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, ettei niiden rakentamisesta aiheudu merkittäviä maisemallisia vaurioita.
9. Melualueille ei saa sijoittaa uusia asuin- ja lomarakennuksia. Alueen yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa sekä rakennesuunnittelussa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista.
10. Jätevesien käsittelyssä noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa jätevesilainsäädäntöä ja -asetusta sekä Inarin kunnan rakennusjärjestystä. Jätevedet on käsiteltävä alan asiantuntijan ja kunnan hyväksymän suunnitelman mukaan.
11. Tällä yleiskaavalla ei rajoiteta (lukuun ottamatta kaavassa todettuja erityisen merkittäviä luontokohteita) eikä ole ratkaistu mahdollisia uusia maa-, kivi- ja kallioainesten ottoon liittyviä toimintoja ja aluevarauksia. Edellä mainitut toiminnot ratkaistaan tarvittaessa erillishankkeina.
12. Alueiden rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä, ellei kaavassa ole toisin osoitettu.
13. Asemakaava-alueen ulkopuolella rakentamisen tulee olla matalaa, enintään II-kerroksista ja ympäristöön sopivaa. Rakennusten sijoittelussa, mitoituksessa ja ulkoasussa on huomioitava perinteinen rakentamistapa sekä soveltuvuus maisemaan.
14. Sähkölinoja saariin vedettäessä, vesistöjen ylityksissä ja saarten ranta-alueilla on aina käytettävä vesistö- ja maakaapeleita ilmajohtojen sijasta.
15. Luonnonsuojelualueilla olevilla ja niihin rajautuvilla loma-asuntotonteilla on venepaikkojen ja väylien ruoppaaminen kielletty.

Viranomaiselle suunnattu määräys:

1. Yleiskaava voidaan käyttää ranta-alueilla sijaitsevilla AP-, AP-2-, RA-, RA-4, RA-5, RA-6, RH/v, KK ja RM-alueilla rakennusluvan myöntämisen perusteena (MRL 43.2§ ja 72§). Tilojen rakennusoikeudet on osoitettu RA- ja AP-alueille. Rakentamiseen osoitettujen alueiden rajoista voidaan poiketa pohjakartan tarkkuusvaatimusten puitteissa.

Esimerkillisesti maastoon sijoitettu loma-asunto.

Partakon koulu toimii nykyään matkailuyrityksenä. Koulu sijoittuu kyläalueelle AT.

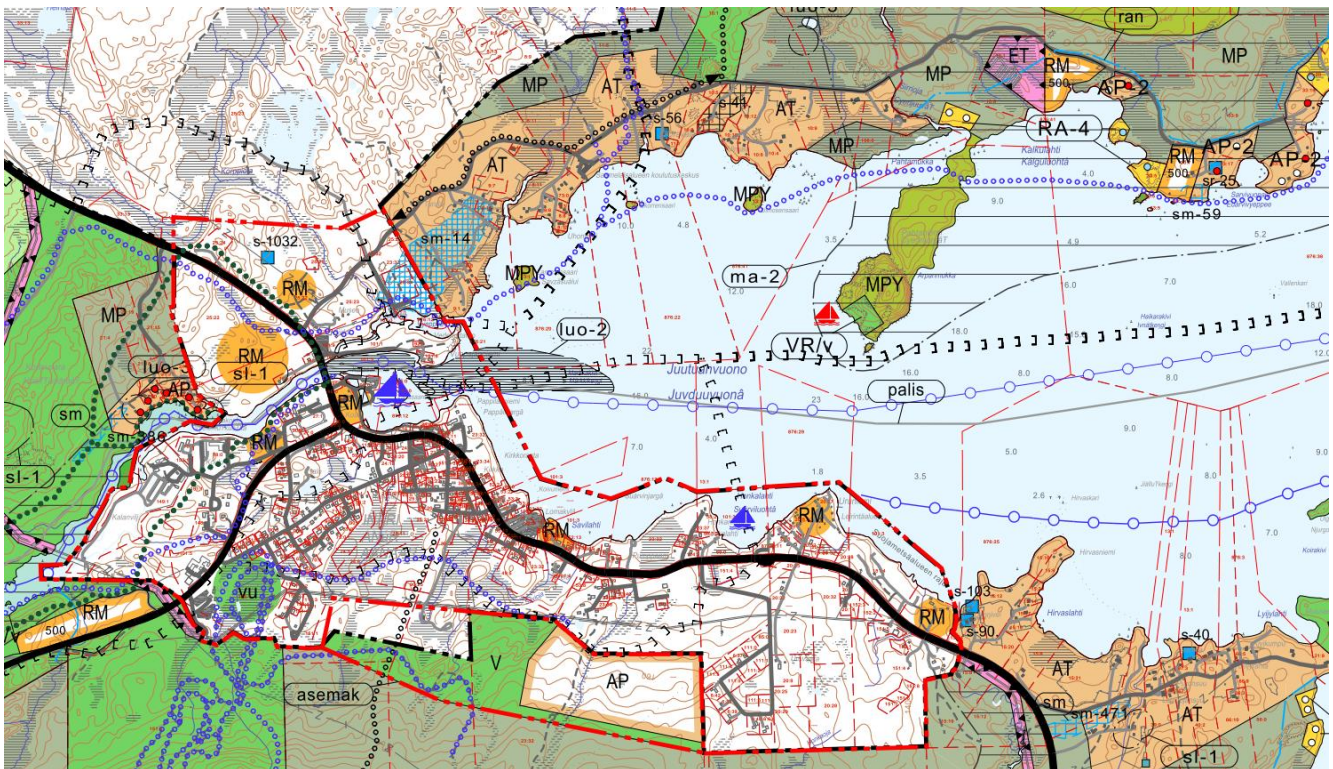
5.1.4 Matkailualueet

Kehittämissuunnitelman mukaan matkailupalvelut tulee sijoittaa ensisijaisesti kyliin tai olevien yritysten yhteyteen. Pienimuotoisia, yksityisiä matkailupalveluja on tällä hetkellä Partakon koululla, Hietajokisuun asuntovaunualueella, Kalkuvaarassa ja Myössäjärvellä.

Asukaskyselyn ja yleisten tavoitteiden mukaan alueelle ei toivota massamatkailua. Yksityisten omistamien tilojen pienen koon ja maastonkin perusteella lähes kaikille yksittäisille matkailun majoitustilojen RM-alueille ja niiden pienyrittäjille sopiikin hyvin yleiskaavan 500 k-m² rakennusoikeus, joka ei edellytä ranta-asemakaavan laatimista. Yksikköön voidaan majoittaa noin 30-40 matkailijaa.

Matkailupalvelujen RM 500 rakennuspaikat ovat vähentyneet koko suunnitteluprosessin ajan eli luonnosvaiheen 22:stä ehdotuksen 12:een. Jäljellä ovat Iso-Petäjäsaarella oleva vanhan yleiskaavan mukainen rakennuspaikka, Kotalahti 1, Kalkuvaara 2 aluetta/tilaa joista toinen on uusi, Pielpavuono 1, Miesniemi 1, Siskelivuono 1, joilla korvataan olevat 3 lomarakennuspaikkaa, Myössäjärvi 2 aluetta joista toinen on uusi, Juutuanjokivarsi 1 uusi alue taajaman kupeessa sekä olevat kämpät Nukkumajoella ja Rovajärvellä, yhteensä **12 kpl, 5 800 k-m²**. Näistä vain Kalkuvaaran ja Siskelivuonon alueet ovat yksityisessä omistuksessa ja muut valtion hallinnassa.

Edellisten lisäksi matkailupalveluja ja -tiloja voi sijoittaa kyläalueille AT, pientaloalueille AP-2, karkeasti arvioiden yhteensä noin 5-7 rakennuspaikkaa. Asemakaavoitettava alueita ovat Hietajokisuu ja Ukonjärven pohjoispää, joihin voidaan rakentaa 3000 ja 4000 k-m². Isoimmat matkailupalvelu-yritykset sijoittuvat Inarin kirkonkylän asemakaava-alueelle, johon tulee lähes kolminkertainen matkailupalvelutarjonta, (34 200 k-m²), verrattuna tämän yleiskaavan aluevarauksiin.

Kirkonkylä - Kalkulahti matkailupalvelukeskittymä sekä Nikulanperän ja Puutteenperän kyläalueet AT.

Omatoimisia matkailijoita palvelevat pienemmät **retkeilijöiden tukikohdat RM/v**, joista monilla on jo autiotupia. Alueen rakennusoikeus on 80 k-m².

Uusia aluevarauksia on osoitettu Kaikunuoran Kaamassaareen ja Pääsaarensalmeen sekä vanhan kalakentän paikalle Selkälahteen ja retkeilyalueella Karipääjärvelle. Ne palvelevat yksittäisten retkeilijöiden lisäksi mm. alueen matkailuyrittäjiä retkikohteina.

Olevia tukikohtia on Hoikka-Petäjäsaarella, sekä Juutuanjoen Haapakoskella, Rautujärvellä ja Nukkumajoella. 8 rakennuspaikan yhteenlaskettu rakennusoikeus on 640 k-m².

Inarijärvellä **rantautumispaikat** sijoittuvat **VR/v alueille**. Osalla niistä sijaitsee autiotupa. Uusi aluevaraus on osoitettu Akuniemeen ja 2 kpl Pieni-Jääsaareen. Ennestään rantautumispaikat ovat Kahkusaarella, Kärppäsaarella, Suovasaarella, Hoikka-Petäjäsaarella, Maurassa, Ukonjärvellä 3 rantaa, Palosaarella, Iso-Jääsaarella, Ikkerinvuonossa ja Haapasaarella, Kovasaarella ja Kaamassaaren Tylylahdessa. – yhteensä 17 kpl.

YLEISKAAVAMERKINNÄT

RM MATKAILUPALVELUJEN ALUE

Alue on varattu matkailu- ja lomakeskuksille sekä lomakylille.

Kun aluevarauksen toteutettava rakennusoikeus ylittää 500 k-m², on alue asema-kaavoitettava.

Rakentamisen tulee olla matalaa, enintään II-kerroksista ja ympäristöön sopivaa.

RM MATKAILUPALVELUJEN ALUE

500 *Luku osoittaa tilakohtaisen rakennusoikeuden kerrosalaneliömetreinä.*

Yleiskaavan perusteella voidaan rakentaa enintään 500 k-m² matkailua palvelevia rakennuksia kuten lomakyliä palvelutiloihin

RM/v RETKEILYN JA LUONTOMATKAILUN TUKIKOHTA-ALUE, JOKA ON TARKOITETTU VALTION TOTEUTETTAVAKSI

Alueelle voidaan rakentaa majoitus-, huolto- ja varastorakennuksia yhteensä enintään 80 k-m².

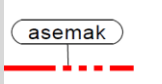
VR/v RETKEILY- JA ULKOILUALUE

Retkeily- ja ulkoilualue joka on varattu valtion tarpeisiin. Muu kuin yleistä virkistystä sekä alueen hoitoa ja valvontaa palveleva rakentaminen on kielletty. Vesistöä rajaavaa suojapuustoa ei saa poistaa.

RH/v HUOLTO- JA VALVONTAKÄMPPÄ

Alueelle voidaan rakentaa valtionhallinnon eri viranomaisten toimintoja palveleva huoltokämppä ja varastorakennus, joiden yhteenlaskettu rakennusoikeus on enintään 35 k-m².

Valtionhallinnon huoltokämppeiden RH/v paikat on osoitettu saarissa jo olemassa oleville, tässä käytössä oleville paikoille. Kämpät sijoittuvat Inarijärvellä Varttasaaren Suovanuoraan ja Lillukkalahteen, Eärbinsualuin Kotalahteen ja mantereella Juutuanjoelle.

RANTA-ASEMAKAAVOITETTAVAKSI / ASEMAKAAVOITETTAVAKSI TARKOITETTU ALUE

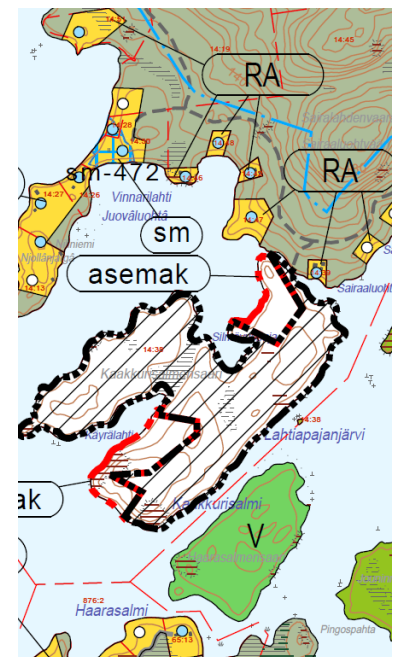
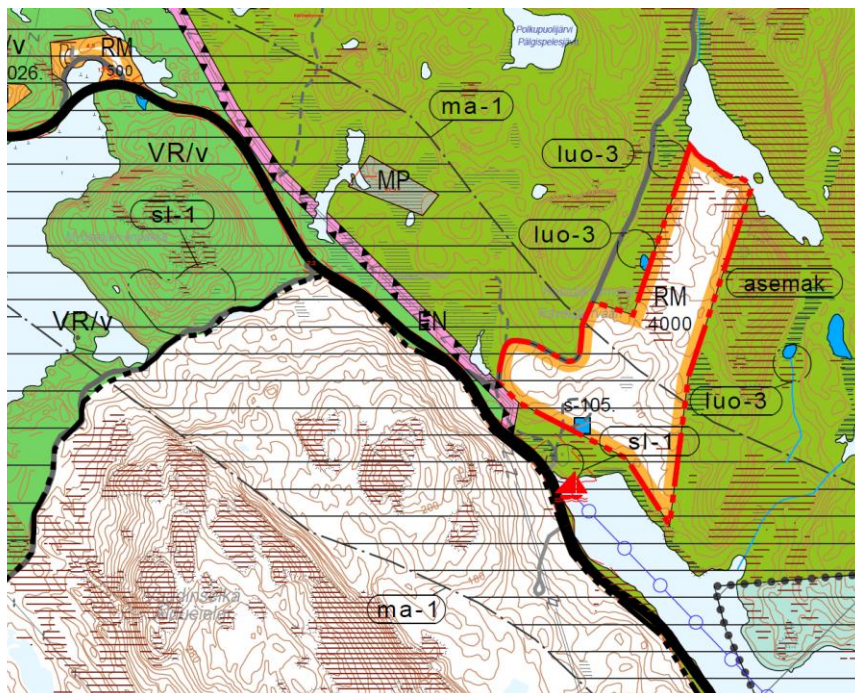
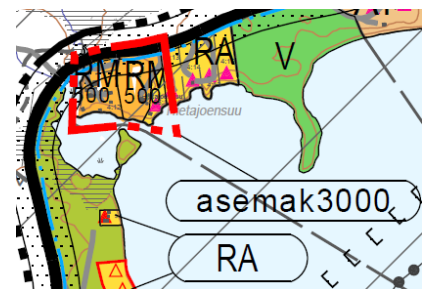
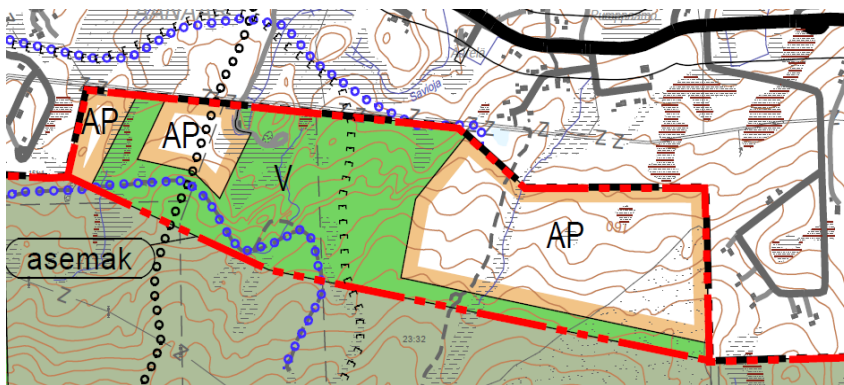
Alue on tarkoitettu asemakaavoitetuksi. Asemakaavassa alueen maankäyttö ratkaistaan yleiskaavaa yksityiskohtaisemmin.

Suunnittelualueelle on osoitettu neljä asemakaavoitettavaksi tarkoitettua aluetta.

Yksi sijoittuu Inarin kirkonkylän asemakaavan eteläreunalle, jonne asemakaavaa voidaan tarvittaessa laajentaa. Alue on tarkoitettu pääasiassa asumiseen. Rakentamisen määrä tutkitaan asemakaavalla.

Toinen alue sijoittuu yksityisten maille Hietajokisuulle, minne on mahdollista laatia ranta-asemakaava matkailun kehittämiseksi. Asemakaavalla alueelle voidaan suunnitella enintään 3000 kerrosalaneliometriä rakennusoikeutta. Kolmas alue on Kaakkurinsalmen asemakaavan reunoilla, jonne toivottiin uutta kaavatarkastelua ja tonttien sijoittelua.

Neljäs alue on Ukonjärven pohjoispuolella Metsähallituksen hallinnoimalla maalla. Alueelle voidaan suunnitella ranta-asemakaavalla lomakylää ja matkailupalveluja yhteensä enintään 4 000 k-m².

Kaakkurinsalmensaari

5.1.5 Asuinalueet

Uusia asuinpaikkoja voidaan rakentaa **kyläalueille AT** oleviin kyliin Partakkoon, Puutteenperälle ja Nikulanperälle. Yleiskaavalla ei ohjata rakentamisen sijoittumista talokohtaisesti vaan rakentaminen harkitaan kunnassa tapauskohtaisesti suunnittelutarveratkaisuilla. Jos rakentamisen paine kasvaa suureksi, alueet voidaan myöhemmin asemakaavoittaa.

Maaseudun hajakenttä on osoitettu merkinnällä **AP-2**. Näitä pientaloalueita on mm. Talvituvanjärvellä, mistä uudet rakennuspaikat poistettiin luonnos-2 vaiheessa. Muita AP-2 alueita on Siskelivuonon Paloniemessä, Kalkuvaarassa, Väylässä, Varankiniemen Tupalahdessa, Kontio-ojansuulla, Hietajoella, Siuttajokisuulla ja Partakon Käyräniemessä. Näissä on uusia rakennuspaikkoja yhteensä 11 kpl ja olevia 39 kpl.

Alueille voidaan rakentaa uusia pientaloja AP-2 määräyksellä, jossa rakennusoikeus voi olla enimmillään 500 k-m². Tämä mahdollistaa esim. pienimuotoisen yritystoiminnan sijoittamisen asuintontille. Tavoitteena on tukea kylien asutusta ja vahvistaa paikallista kulttuuria sekä lisätä kyliin matkailun myötä uutta elinvoimaa.

AP-alueita on osoitettu Uruvaaraan kirkonkylän asemakaavan kupeeseen, jonne voidaan myöhemmin laajentaa asemakaavaa.

AP PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE (Uruvaara)

Alue varataan pääasiassa asuinpientaloille, kuten 1-2 asuntoisille erillispientaloille, kytketyille pientaloille ja rivitaloille. Rakentamisen suurin sallittu kerroskorkeus on II. Alueella varaudutaan keskitetyn kunnallistekniikan rakentamiseen. Asemakaavoittamattomilla alueilla tulee rakennuspaikan olla vähintään 2000 k-m² suuruinen. Rakentamisessa noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.

AP-2 PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE (kylien liepeet, pienkyliät)

Alueelle saa rakentaa enintään kaksiasuntoisia erillispientaloja. Kullekin rakennuspaikalle voidaan rakentaa myös kaksi erillistä asuinrakennusta ja enintään 3 talousrakennusta, sijoitettuna yhteen pihapiiriin. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 500 k-m², kuitenkin enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta. Rakentamisen suurin sallittu korkeus on II. Asemakaavoittamattomilla alueilla tulee rakennuspaikan olla vähintään 2000 m². Uudisrakentaminen on sovitettava huolellisesti maisemaan ja kyläkuvaan. Rakentamisessa noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.

AT KYLÄALUE (Partakko, Puutteenperä, Nikulanperä)

Alue varataan kyläasutukselle ja kylää tukeville elinkeinoille, kuten matkailulle ja palveluille. Uudisrakentaminen on sovitettava huolellisesti maisemaan ja kyläkuvaan. Rakennuspaikan on oltava vähintään 2000 m² suuruinen ja rakentamisen suurin sallittu kerroskorkeus on II. Muutoin rakentamisessa noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.

5.1.6 Virkistysalueet ja reitistöt

Virkistysalueita on osoitettu kylien rannoille ja lähisaariin (lähivirkistysaluetta **V**), lomakylien tai ohjelmalvelujen tukikohtien yhteyteen. Alueiden metsiä tulisi hoitaa puistomaisina ja jättää rantaan suojaavaa puustoa, kuitenkin niin että näköaloja järvelle syntyy puiden lomasta. Rantaan voidaan rakentaa uimapaikkoja ja venevalkamia tarpeen mukaan. Nämä alueet ovat usein myös paikallisesti arvokkaita maisema-alueita, joilla maasto ja luonto on ulkoilun kannalta mielenkiintoista ja maisemat vaikuttavia.

Juutuanvaaran hiihtokeskus on osoitettu merkinnällä **VU**, urheilu- ja virkistyspalvelujen alue. Alueelle voidaan sijoittaa urheilu-, virkistys- ja vapaa-ajan toimintoja palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

Suunnitteluvaiheiden jälkeen päädyttiin siihen, että tällä yleiskaavalla ei suunnitella retkeilyn erilaisia alueita ja reittejä. Yleiskaava osoittaa vain **ulkoilu- ja retkeilyalueen** VR jakautumisen Inarin kirkonkylän lähiretkeilyalueeseen **VR-vI** ja varsinaiseen retkeilyalueeseen **VR-1** toiminnallisen kehittämissuunnitelman perusteella. Suurin ulkoilupaine kohdistuu lähiretkeilyalueelle, minne mm. matkailijoiden liikkuminen painottuu. Määrittely helpottaa mm. vaikutusten arviointia.

Valtatien ja Inarijärven välinen alue on osoitettu **MPU**-alueeksi, jossa on tarvetta järjestää ulkoilureittiyhteyksiä ranta-asemakaavoitetuilta loma-asuntoalueilta Myössäjärvelle ja tunturiylängön ulkoilu- ja retkeilyalueelle.

Olemassa olevat veneväylät ja melontareitit, hiihtoladut, luontopolut, retkeily- ja vaellusreitit, moottorikelkkareitit, porosafarireitit ja vanha Kittilän ratsutie on näytetty kaavakartalla. Lisäksi on osoitettu näihin liittyviä olevia venevalkamia, pysäköintialueita ja autiotupia kohdemerkinnöin.

Ulkoilun oletetaan painottuvan tulevaisuudessa yhä enemmän opastetuille reiteille ja järvi- ja matkailu painottuu risteilyihin. Huippusezonkien ulkopuolella voi lisääntyä hiljaisuutta etsivien matkailijoiden määrät, hyväkuntoiset eläkeläiset, jotka harrastavat mm. hiihtoa, patikointia, melontaa ja kalastusta.

Retkeilyyn osoitetuille alueille on laadittava erillinen suunnitelma, missä ulkoilun erilaiset reitistöt suunnitellaan. Metsähallitus voikin laatia alueelle kaavan vahvistumisen jälkeen hoito- ja käyttösuunnitelman, jossa ulkoilureittien paikat tarkemmin selvitetään ja arvioidaan.

Talviajan harrastajista moottorikelkkailijoille ja hiihtäjille, poro- ja koirasafareille on varattava kullekin omat reittinsä. Kesäaikaan omat reitit suunnitellaan ratsastajille, retkeilijöille/vaeltajille, maastopyöräilijöille ja mönkijöille. Kesä- ja talvireitit voivat olla samat, esim. moottorikelkka / mönkijä, hiihtolatu / maastopyöräily, porosafari / ratsastus. Kaavan tauko- ja rakentamisalueet on osoitettu oletettujen reitistöjen solmukohtiin ja vetovoimaisille maastopaikoille.

Maakuntakaavan selostuksen mukaan ”Virkistysalueverkoston on tarjottava mahdollisuudet luonnon monimuotoisuuden kokemiseen, monipuoliseen luonnossa liikkumiseen, urheiluun, kalastukseen yms. matkailua sekä muuta virkistäytymistä palveleviin toimintoihin. Toisaalta virkistysalueiden muu käyttö kuten porotalous, riistanhoito, metsästys, metsäntuotteiden keräily ja metsätalous asettavat omia tavoitteitaan ja rajoituksiaan virkistysalueiden toteuttamiselle.

Metsätalous virkistysalueilla on yleensä sallittua, vaikka alueiden maisemanhoitoon onkin kiinnitettävä erityistä huomiota. Metsätaloutta ohjaavat metsälaki, metsätalouden ympäristöohjelma, alueellinen metsäohjelma, metsänhoitosuosukset, maisemanhoito-ohjeet, yksityismaiden monitavoitteinen metsäsuunnittelu sekä valtionmaiden luonnonvarasuunnitelmat ja alue-ekologiset suunnitelmat.

Virkistysalueita varattaessa on otettu huomioon alueen laajat ja asumattomat selkoset. Nykyaikainen, ympäristönäkökohdat huomioon ottava metsätalouden harjoittaminen mahdollistaa samanaikaisesti myös tehokkaan ulkoilu- ja virkistyskäytön metsästäjille, kalastajille, marjastajille, moottorikelkkailijoille sekä muille luonnossa virkistäytyville. Nämä vähentävät varsinaisen virkistysaluevarausten tarvetta”.

YLEISKAAVAMERKINNÄT

V VIRKISTYSALUE (Partakon harju ja uimaranta, Siskelivuonon saaria)

Alueelle voidaan yksityiskohtaisemman suunnittelun pohjalta toteuttaa virkistystä palvelevia rakennuksia ja rakenteita.

VR/v RETKEILY- JA ULKOILUALUE

Retkeily- ja ulkoilualue, joka on varattu valtion tarpeisiin. Muu kuin yleistä virkistystä sekä alueen hoitoa ja valvontaa palveleva rakentaminen on kielletty. Vesistöä rajaavaa puustoa ei saa poistaa.

VR- vi RETKEILY-, ULKOILU- JA PORONHOITOVALTAINEN ALUE

Alue on tarkoitettu pääasiassa lähivirkistykseen. Metsätalous on sovitettava alueella harjoitettavaan virkistyskäyttöön ja porotalouteen. Alueen käytön ohjauksessa otetaan huomioon alueen tärkeys poronhoidolle. Alueelle voidaan sijoittaa retkeilyreittejä taukopaikkoineen sekä ohjelmapalvelu- yms. matkailutukikohtia.

Alueilla on erityisiä luonto- ja maisema-arvoja. Osalla aluetta sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsänhoito ja käyttö alueen erityisluonteen edellyttämällä tavalla siten, että maisemalliset ja muut ympäristölliset arvot säilyvät. Alueen virkistys- ja metsätaloustyö ei saa vaarantaa alueen suojeltavia luontotyyppisiä ja lajeja.

VR-1 RETKEILY-, ULKOILU- JA PORONHOITOVALTAINEN ALUE

Alue on tarkoitettu pääasiassa virkistys- ja luontomatkailuun. Retkeilyalueen metsätalous on sovitettava alueella harjoitettavaan virkistyskäyttöön ja porotalouteen. Alueen käytön ohjauksessa otetaan huomioon alueen tärkeys poronhoidolle. Alueelle voidaan sijoittaa retkeilyreittejä taukopaikkoineen sekä ohjelmapalvelu- yms. matkailutukikohtia.

Alueilla on erityisiä luonto- ja maisema-arvoja. Osalla aluetta sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsänhoito ja käyttö alueen erityisluonteen edellyttämällä tavalla siten, että maisemalliset ja muut ympäristölliset arvot säilyvät. Alueen virkistys- ja metsätaloustyö ei saa vaarantaa alueen suojeltavia luontotyyppisiä ja lajeja.

MPU METSÄ- JA POROTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA

Alue muodostaa ekologisen käytävän ja se mahdollistaa viheryhteystarpeet. Alueen käytön suunnittelussa on metsätalouden ja valtionmaalla myös poronhoidon harjoittamismahdollisuuksien säilyttämisen lisäksi kiinnitettävä huomiota ulkoilumahdollisuuksia parantavien ja ulkoilusta aiheutuvia haittoja vähentävien ulkoilupolkujen ja -reittien järjestelymahdollisuuksiin. Alueelle suuntautuu ulkoilupainetta ja sillä on ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi tarkoitus toteuttaa ulkoilureittejä levähdys- ja muine tukialueineen. Alueella on sallittua vain maa- ja metsätaloutta sekä poronhoitoa palveleva rakentaminen (MRL 43.2§). Rakentamisen sopeuttamiseen maisemaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Alueella sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsien hoito ja käyttö alueen erityisluonteen edellyttämällä tavalla siten, että maisemalliset ja muut ympäristölliset arvot säilyvät.

5.1.7 Metsä- ja porotalousalueet sekä luontaiselinkeinot

Perinteiset saamelaiselinkeinot on huomioitu ja niiden jatkuvuus turvattu kaavoituksessa erityisillä kaavamääräyksillä. Niitä on suunniteltu yhdessä paliskuntien, Metsähallituksen ja ympäristökeskuksen kanssa. Toiminnalle tarpeellisia rakennuksia ja rakennelmia saa rakentaa tarpeen mukaan erilaisille MP-alueille. Poronhoidolle erityisen tärkeät kuljetusreitit Tuulispään alueella on kartoitettu perusselvitysvaiheessa ja ne on näytetty arviointikartalla. Reiteille ei sijoitu rakentamista.

Paliskunnilla on ilmennyt tarvetta porokämppien rakentamiseen. Neljä **luontaiselinkeinojen aluetta MP-2** on osoitettu saariin paliskuntien toiveiden mukaisesti. (Hammastunturi, Muddusjärvi, Paatsjoki, Ivalo) Näille alueille voi sijoittua myös muita luontaiselinkeinojen harjoittajia kuten kalastustukikohtia. Viimassaaren MP-2 alue oli merkitty luonnosvaiheessa ja vanhassa yleiskaavassa loma-asuntoalueeksi RA-3/v. Yksi kalakentistä siirrettiin Tarpeskasalmeen, missä rantautuminen on mahdollista kaikilla säillä. Selkälahden MP-2 alueella on oleva, vanhan kaavan mukainen loma-asunto/ kämppä, samoin Tsärbinsualuissa. Uusi MP-2 aluevaraus tehtiin Iso-Petäjäsaaren Vuopajaan.

Metsästys ja keräily on mahdollista koko suunnittelualueella. Kaava ei vaikuta näihin luontaiselinkeino-oikeuksiin, joita ohjaa oma lainsäädäntönsä.

Naturaan ja suojelualueisiin kuulumattomat (Nangunvuono) tai yksityisomistuksessa olevat saarten palstat on osoitettu merkinnällä **MPY** eli metsä- ja porotalousvaltainen alue, jolla on ympäristöarvoja. Ympäristöarvot liittyvät saaristomaisemaan, mutta myös luonto saarilla on hyvin samantyyppinen kuin järvien suojellulla alueella.

Natura-alueelle saariin rakentaminen: kalakentät ja käytön muutokset

Olevien kalakenttien kohtalosta on keskusteltu koko suunnitteluprosessin ajan. Vuoden 1995 yleiskaavassa tälle yleiskaavan muutosalueelle sijoittui 28 kalakenttää. Vanhoista kalakentistä loma-asuntotonteiksi on muutettu 6 kalakenttää, jotka ovat olleet olemassa jo ennen 1. yleiskaavaa. Saarten kalakenttien merkintä KK on muutettu RA-5:ksi seuraavissa saarissa: Pääsaari, Tissisaari, Tavesaari, Mannersaari, Lenje ja Lehtisaari.

Muut, vanhan yleiskaavan mukaiset kalakentät osoitetaan merkinnällä KK ja ne on tarkoitettu ainoastaan elinkeinon harjoittamiseen. Jos elinkeino lakkaa, kenttä voidaan luovuttaa toiselle kalastajalle. Näin toimien estetään kaikkien kalakenttien muuttuminen vähitellen loma-asunnoiksi, jolloin tulevaisuuden kalastajille ei jäisi paikkoja saariin.

Kalakenttäalueilla KK on yhteensä 15 palstaa, joista rakentumattomia vielä 8 kpl. Vain Viimassaaren KK-alueella (3) ei ole vielä yhtään rakennettua kalakenttää ja siellä oli varaus kahdelle. Loppuvaiheessa, syksyllä 2014 nämä kentät siirrettiin metsähallituksen pyynnöstä Kahkusaareen ja Pikku Pääsaareen. Varttasaareen on yksi oleva kenttä ja kaksi rakentamattomaa. Koutukinsaaren kahdella alueella on kolme olevaa kalakenttää ja kaksi vapaata paikkaa, sekä Haapasaaren alueella yksi oleva ja kaksi vapaata kenttäpaikkaa.

Kaksi kalakenttää on poistettu Kovasaaresta ja loppuvaiheessa kaksi Koutukinsaaresta, entisten 3 lisäksi, sekä yksi kolttatukikohta Aitalahdesta.

Metsähallituksen pyynnöstä Eärbinsualuin Lillukkalahdella kaksi loma-asuinpaikkaa on poistettu, kaksi loma-asuntoa paikkaa osoitettu valtion huoltokämpiksi RH/v ja yksi loma-asunto paikka muutettu matkailun tukikohdaksi RM/v. Kaamassaaren Selkälahden loma-asunto paikka on muutettu luontaiselinkeinojen / porokämpän alueeksi MP-2. Muut luontaiselinkeinoalue- / porokämpävaraukset on osoitettu Eärbinsualuihin, Leviä-Petäjäsaareen täysin uusi aluevaraus, ja yksi vanhan loma-asuntoalueen paikalle Viimassaareen.

Kolttalain mukaisia luontaiselinkeinojen tukikohtia ei näytetä kaavakartalla. Tällaisia kohteita on olemassa kymmenkunta lähinnä Sarminiemen ja Nangunvuonon alueella. Alueella on lisäksi nykyisen yleiskaavan vahvistamisen jälkeen poikkeamisluvilla myönnettyjä kolttalain mukaisia tukikohtia. Nämä kalakentät sijoittuvat Sarminiemen Sahavaaraan 4 kpl, Sarminvuonoon, Sikastovuonoon ja Peskanlahteen. Kolttille voidaan luovuttaa kalakenttiä erityislainsäädännön perusteella. (ks s. 23, sosiaaliset ja kulttuuriset olot, Kolttalaki).

KK KALAKENTTÄALUE.

Alue on tarkoitettu käytettäväksi kalastusta elinkeinonaan harjoittavien tukikohta-alueena. Rakennuspaikat on tarkoitettu Inarijärvelle suuntautuvia kalastus-, elinkeino- ja virkistystarpeita varten. Rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala on enintään 40 k-m². Alueen maankäytön yksityiskohtaisessa suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee huomioida aluevarauksen säilyminen rantojensuojeluohjelma-alueeseen ja Natura-2000 verkostoon. Rakentaminen ei saa vaarantaa em. ohjelmissa todettujen luonto- ja ,maisema-arvojen säilymistä. Muilta osin rakentamisessa noudatetaan voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräyksiä.

MP MAA- JA METSÄTALOUS- SEKÄ POROTALOUSVALTAINEN ALUE.

Alueella turvataan nykyisten elinkeinojen, kuten maa- ja metsätalouden sekä valtionmaalla myös poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. Aluetta voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta merkittävästi haittaamatta myös muihin käyttötarkoituksiin. Alueella sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsien hoito ja käyttö. Erityislainsäädännön perusteella voidaan osoittaa valtionmaan rantavyöhykkeelle luontais- ja sivuelinkeinojen kannalta välttämättömiä rakennuksia. Rantavyöhykkeellä em. rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala on enintään 40 k-m².

MP-1 LUONTAISLINKEINOJEN ALUE

Alueella turvataan nykyisten elinkeinojen, kuten metsätalouden sekä poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. Alueella sijaitsee luontaiselinkeinojen vaatimia toimintoja (kuten poroerotus), joiden vuoksi alueella on sallittua vain niihin liittyvä rakentaminen (MRL 43.2§). Alueella sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsien hoito ja käyttö.

MP-2 LUONTAISLINKEINOJEN ALUE

Alueella turvataan nykyisten elinkeinojen kuten poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. Alueelle voidaan rakentaa (MRL 43.2§) luontaiselinkeinoja palvelevia aitauksia sekä majoitus - ja varastorakennuksia enintään 60 k-m².

MPY MAA- METSÄTALOUS SEKÄ POROTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON YMPÄRISTÖARVOJA.

Alueella on sallittua vain maa- ja metsätaloutta sekä poronhoitoa palveleva rakentaminen (MRL 43.2§). Rakentamisen sopeuttamiseen maisemaan on kiinnitettävä erityistä huomiota. Alueella sallitaan metsälainsäädännön ja metsänhoitosuosituksen puitteissa tapahtuva metsien hoito ja käyttö seuraavin poikkeuksin/ täsmennyksin: alueella ei saa tehdä avohakkuita eikä rantoja rajaavaa puustoa saa kokonaan poistaa (MRL 41.2§)

Kesällä 2014 ortodoksinen seurakunta esitti hiljentymispaikan eli ekumeenisen kappelin rakentamista järvelle. Paikaksi esitettiin Täyssinän rauhan rajapyykin seutua Kaamassaassa. Tällainen julkinen hanke voitaneen toteuttaa poikkeamispäätöksellä sitten, kun sen mahdollinen paikka, koko ja vaikutukset on tarkemmin selvitetty.

MPY-merkinnällä on osoitettu kaikki rantojensuojelualueet, jotka eivät sisälly Natura 2000 -suojelualueisiin, sekä maisemallisesti arvokkaat alueet kuten Ukonjärven kaakkoisranta ja niemet valtatie laidalla. Myös Inarijärven Natura-2000 alueen mannerrannoilla ja saarissa olevat yksityismaat on osoitettu tällä merkinnällä.

5.1.8 Ympäristönsuojelu

Natura- 2000 alueet ja rantojensuojelualueet sekä muut suojelualueet on määritelty ja kerätty Ympäristöhallinnon tietokannasta. Inarijärven Natura 2000 alueen suojeltavia luontotyyppiä ovat niukkaravinteinen järvi jossa runsaasti pohjaversokasvillisuutta, luonnontilaiset tai niiden kaltaiset mäntyvaltaiset vanhat metsät, mäntyvaltaiset puustoiset suot, vaihtumis- ja pallesuot, kallioiden pioneerikasvillisuus ja kasvipeitteiset silikaattikalliot. Ivalojoen Natura 2000 alueen suojeltavia luontotyyppiä ovat Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit, pohjoiset boreaaliset tulvaniityt, aapasuot, hiekkamaiden niukkamineraaliset vedet, vaihtumissuot ja rantasuot sekä humuspitoiset lammet ja järvet. Alueet säilytetään rakentamattomina ja luonnontilaisina.

Rantojensuojelualueella esiintyy vesilain, metsälain ja luonnonsuojelulain nojalla suojeltavia luontotyyppiä ja lajeja, jotka on suojeltava.

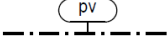
Alueella on mahdollista retkeillä sekä hyödyntää luonnon antimia perinteisen jokamiehenouden mukaisesti. Retkeilyreitit taukopaikkoineen tulee sijoittaa siten, että luotoarvot eivät vaarannu. Saariin voidaan sijoittaa vain sellaisia matkailupalveluja, jotka ovat ympäristövaikutuksiltaan vähäisiä. Rantojensuojelualueiden metsiä voidaan yksityismailla käsitellä keskumetsälautakuntien antamien rantametsien hoitosuosituksen mukaisesti, poikkeuksena erittäin harvinaisten eläin- ja kasvilajien esiintymäalueet.

Juutuanjoen vesistöalue, joka on suojeltu koskiensuojelulailla, on osoitettu merkinnällä SW. Järvialueelle ei ole osoitettu uutta loma-asuntorakentamista kahta poikkeusta lukuun ottamatta: vanhaa rakentamatonta kiinteistöä Tissikivisaassa ja Kaamassaassa.

Kaavan mahdollistaman rakentamisen ja toimintojen kasvun vaikutuksista suojelukohteisiin on tehty erillinen Natura-arviointi.

nat	NATURA-2000 VERKOSTOON KUULUVA ALUE <i>Alue on suojeltu luontodirektiivin mukaisesti SCI- ja /tai lintudirektiivin SPA-alueena. Alueen suojeluarvojen huomioon ottamisesta on säädetty LSL 65 ja 66§:ssä.</i>
rs	RANTOJENSUOJELUALUE <i>Alue kuuluu valtioneuvoston periaatepäätöksen 20.12.1990 mukaiseen rantojensuojeluohjelmaan.</i>
SL-1	LUONNONSUOJELUALUE <i>Inarijärvi on suojeltu luontodirektiivin mukaisena SCI-alueena (Natura-alue). Alue kuuluu myös rantojensuojeluohjelmaan.</i>
SL-2	LUONNONSUOJELUALUE <i>Ivalojokisuisto on suojeltu sekä luontodirektiivin mukaisena SCI-alueen että, lintudirektiivin mukaisena SPA-alueena (Natura-alue). Ivalojoen suiston suot kuuluvat soidensuojeluohjelmaan.</i>
SW	JUUTUANJOEN KOSKIENSUOJELUALUE <i>Vesistöalue kuuluu koskiensuojelulain piiriin. Vesistön rakentaminen voimatalouden tarpeisiin ja siihen liittyvät säännöstely- ja tekoallashankkeet on kielletty.</i>

Suunnittelualueella on III-luokan pohjavesialueita Nukkumajoella, Väylä-Partakon harjujaksolla ja Talvituvanjärven kaakkoispuolella. Nukkumajoelle on rakennettu Inarin kirkonkylän vedenottamo vuonna 2013 ja siinä yhteydessä muodostuman itäisin osa on nostettu luokkaan I.

	<p>VEDENHANKINTAA VARTEN TÄRKEÄ POHJAVESIALUE.</p> <p>Alueella tapahtuvaa rakentamista ja muita toimintoja rajoittavat pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17§) ja (YSL 16§) mukainen maaperän pilaamiskielto sekä pohjaveden muuttamiskielto (VL 3 luvun 2§).</p> <p>Alueelle ei saa sijoittaa pinta- tai pohjaveden laatua vaarantavia toimintoja. Rakentaminen, maankaivu ja metsänhoitotoimenpiteet on tehtävä siten, ettei aiheuteta pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen.</p> <p>Kaikkien jätevesien, myös puhdistettujen, imeyttäminen maaperään on kielletty.</p>
---	--

Väylä-Partakon alueen kuuden III-luokan muodostuma-alueen reunoille sijoittuu yhteensä 42 rakennuspaikkaa, jotka ottavat vetensä omista tai ryhmäkohtaisista kaivoista. Talvituvanjärvellä kaksi asuinpiiriä sijoittuu muodostuman reunalle. Oleva käyttö ja menettelmät eivät ole aiheuttaneet veden pilaantumista. Niiden vesihuoltoa koskee yleiskäytävämääräys 10:

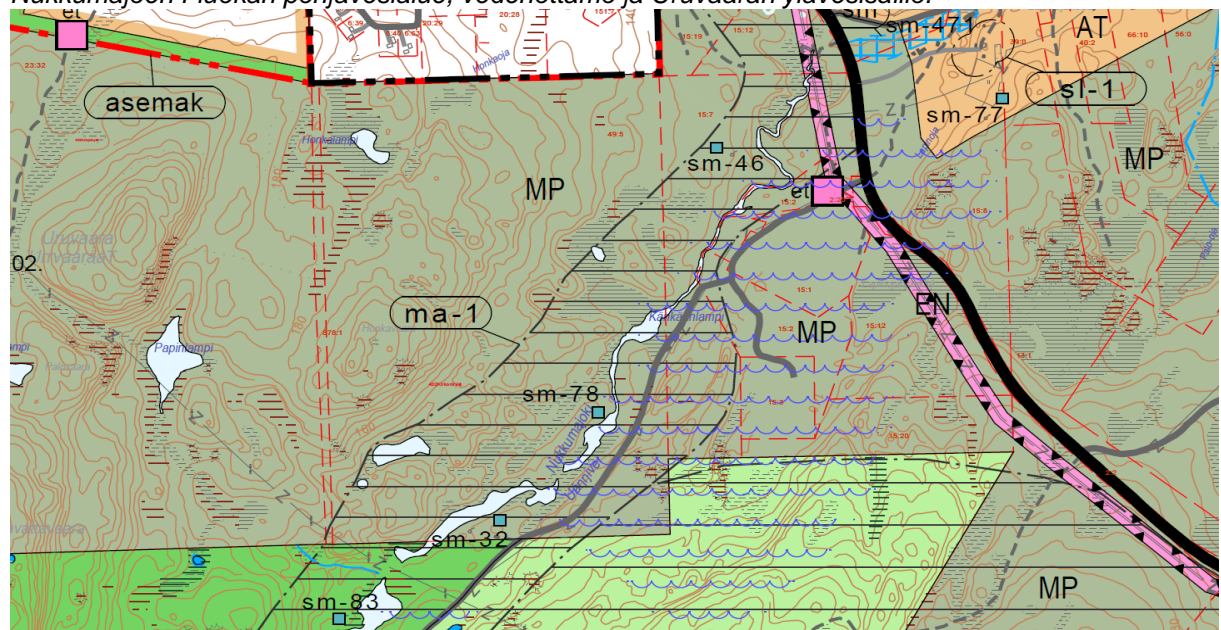
Jätevesien käsittelyssä noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa ympäristönsuojelujätevesilainsäädäntöä sekä alueellisia muita määräyksiä, kuten Inarin kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä ja rakennusjärjestystä. Jätevedet on käsiteltävä asianomaisen viranomaisen hyväksymällä tavalla.

Ranta-alueilla ja pohjavesialueilla talousjätevesien käsittelyssä tulee saavuttaa pilaantumiselle herkiltä alueilta vaadittavat puhdistustasot.

Loma-asuntoalueilla, jotka eivät ole yleisen tai ryhmäkohtaisen viemäriverkoston piirissä, suositellaan kuivakäymälöitä tai kompostoivia käymälöitä.

Vesihuoltoa koskeva rakentamishoje on tämän raportin sivulla 109-111.

Nukkumajoen I-luokan pohjavesialue, vedenottamo ja Uruvaaran ylävesisäiliö.

Museovirasto inventoi alueen arkeologiset löydökset syksyllä 2008, tutkimalla rakentamiseen osoitetut alueet. Selvitysraportti valmistui helmikuussa 2009 ja sen tiedot on siirretty kaavakartalle. Osa mannerrannan tonteista siirrettiin pois muinaisjäänneksen päältä tai lähetyviltä. Kaikille löytyi korvaavat paikat läheltä. Löydöt liittyvät saamelaiskulttuuriin ja osa voi olla tärkeitä kehittämiskohteita alueen matkailun kannalta. Jos alueella ryhdytään rakennushankkeeseen muinaisjäänneksen laajuus tulee selvittää museovirastosta tai maakuntamuseosta.

Maakunnallisesti merkittävät maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt ovat myös tärkeitä luontokohteita ja kulttuuriympäristöjä. Alueen muu maankäyttö ei saa vaarantaa kulttuurikohteiden säilymistä. Alueet ovat arvokkaita luonnonmuodostumia tai nähtävyyksiä, joiden virkistyskäytössä on huomioitava luonnonmukaisen ilmeen säilyminen.

Ukonsaari on muinaisjäänne, seita ja valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö.

Maisemallisesti arvokkaat alueet on saatu maakuntakaavasta ja voimassa olevasta yleiskaavasta. Maisemaselvitys on tarkistettu ja täydennetty tätä suunnitelmaa varten.

ma-1 MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE
Pielpajärvi, Ukonjärvi-Myössäjärvi, Nukkumajoen talvikyläpaikat, Inarijärven Ukonsaari, Hautasaaret: Iso- ja Pieni Hautuumaasaari

Alueen tarkemmassa suunnittelussa, esim. rakennuslupien myöntämisen yhteydessä, tulee huomioida maisematekijät.

ma-2 MAISEMALLISESTI ARVOKAS ALUE
Muurahaisniemi, Riuruvaara-Vuopioniemenharju, Lounais-Inarin tunturiylänkö, Karhunpesävaara, Akku-Ukonjärvi-Ukko, Ivalojojisuu, Vuoriainen-Korkia-Maura, Kaikunuora, Tervasaaret-Tiaisniemi.

Maisemallisesti arvokkailla alueilla ma-1 ja ma-2 on voimassa MRL 43.2§ ja 128§:n mukainen toimenpiderajoitus (maisematyölupa). Maisematyölupa vaaditaan maisemaa merkittävästi muuttavaa toimenpidettä kuten maanrakennustyötä sekä avo- ja siemenpuuhakkuuta varten. Lupaa ei tarvita yleis- tai asemakaavan toteuttamiseksi tarpeellisten taikka myönnetyn rakennus- tai toimenpideluvan mukaisten töiden suorittamiseen eikä vaikutuksiltaan vähäisiin toimenpiteisiin.

Maisematyölupaa koskevia säännöksiä ei sovelleta sellaiseen maa-ainesten ottamiseen, johon tarvitaan maa-aineslaissa (555/1981) tarkoitettu lupa.

YLEISKAAVAMERKINNÄT

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö. Lähteiden, purojen ja pysyvän vedenjuoksu-uoman muodostavien norojen sekä pienten lampien välittömät lähiympäristöt.

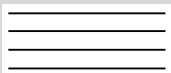
LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE

Alueella on metsälain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, vähäpuustoisia soita ja rantaluhtia. Alueita hoidetaan metsälain mukaan.

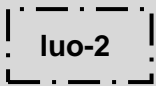

METSÄLAIN MUKAINEN, ERITYISEN TÄRKEÄ ELINYMPÄRISTÖ

Alueella on metsälain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä; rotkoja, kuruja, jyrkänteitä ja niiden välittömiä alusmetsiä sekä puuntuotannollisesti vähätuottoisia hietikoita, kallioita, kivikoita ja louhikoita. Alueita hoidetaan metsälain mukaan.

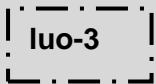
TUNTURIEN LAKIALUEET

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE

Ivalojoen suisto, Paatsjoen joenniska, Juutuanjoen sula, Heinäniemi-Partakonsaari, Solojärvi, Kaislalammet, Katosjärvi, Pahtajärvi, Sotkapää.

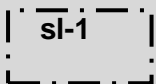
Alueet ovat linnuston kannalta tärkeitä alueita. Elinympäristön tilaa ei saa muuttaa tai heikentää.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE

Uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien alue tai kohde.

Alueen luontoarvoja ei saa vaarantaa tai heikentää.

LUONNONSUOJELULAIN NOJALLA SUOJELTAVA ALUE TAI KOHDE

Muurahaisniemen luonnontilainen hiekkaranta / vähäpuustoinen dyyni.

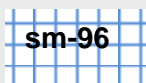
Alueen luontoarvoja ei saa vaarantaa tai heikentää.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet ja suojeltavien lajien esiintymät on siirretty luontoselvityksestä kaavakartalle erilaisin merkinnöin. sl-1 merkinnällä on osoitettu arvokkaimmat, luonnonsuojelulain 29 § nojalla suojeltu luontotyyppi, luonnonsuojelulain 47§:n erityisesti suojeltavat lajit, luontodirektiivin luonnonsuojeluasetuksella rauhoitetut lajit, liitteen IV tiukan suojelun lajit ja Suomen vastuulajit. Kohteet on päivitetty keväällä 2015. Arvokkaille luontoalueille ei ole osoitettu rakentamista mutta ne ovat tärkeä matkailun ja virkistyksen vetovoimatekijä. Ympäristön vaaliminen on matkailun kehittämisen perusedellytys.

Suunnittelutyön alussa kartoitettiin maastossa sotahistoriallisia kohteita osana rakennetun ympäristön inventointia. Seidoista kysyttiin paikalliselta asiantuntijalta Ilmari Mattukselta. Muinaisjäännökset otettiin alussa maakuntakaavan aineistosta.

Luonnosvaiheen jälkeen tehtiin tarkempi arkeologinen inventointi, jonka pohjalta aineistoa on täydennetty ja korjattu kaavakartalle.

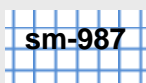
YLEISKAAVAMERKINNÄT

MAAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ KIINTEÄ MUINAISJÄÄNNÖS
Vuopaja 14, Nukkumajoki 80-83, 444, 445, Ukonsaari 53, Pielpajärvi 67, Einejärvi 65, Täyssinän rauhankivi 433, Hautuumaasaari 96 ja Vanha hautuumaasaari 463.

Muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja maankäyttösuunnitelmista on kuultava Saamelaismuseo Siidaa ja museovirastoa.

Muinaisjäännöksen laajuus tulee selvittää Museovirastosta tai maakuntamuseosta. Kaava-alueelta löydetyt kohteet on lueteltu arkeologinen inventointi -raportissa.

KIINTEÄ MUINAISJÄÄNNÖS

Muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja maankäyttösuunnitelmista on kuultava Saamelaismuseo Siidaa ja museovirastoa.

Muinaisjäännöksen laajuus tulee selvittää Museovirastosta tai maakuntamuseosta. Kaava-alueelta löydetyt kohteet on lueteltu arkeologinen inventointi -raportissa.

s-102. SOTAHISTORIALLINEN KOHDE

Alueella olevat rakenteet ja ympäristö tulee säilyttää. Alueella tehtävistä toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.

Numerotunnus viittaa kulttuuriympäristöselvitykseen ja arkeologiseen inventointiin.

102 Uruvaaran korsu
103 Nukkumajoen saha
104 Saksalaisten tukikohta (kankivuono)
105 Ukonjärvi pohjoinen
474 Kivisalmi

1025 Martinkotajärvi
1026 Karhunpesävaara
1027 Karipääjärven vankileiri (Jurmurova)
1028 Korppivaara pohjoinen
1032 Korppioja lounas

Sm -489 SEIDAT JA PYHÄT PAIKAT

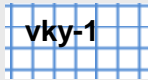
Muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Alueella olevat rakenteet ja ympäristö tulee säilyttää. Alueelle tehtävistä toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.

Kirjaintunnus viittaa kulttuuriympäristöselvitykseen ja numero suluissa arkeologiseen inventointiin.

- A. Äijjih eli Ukko (Ukonkivi, Ukonsaari) Ukonselällä
- B. Äkku eli Akka Kalkuvaaran Akku (sm-489)
- C. Äijjih eli Ukko, Ukonjärvessä (sm-146)
- D. Äkku eli Akku (sm-488)
- E. Äijihkeđgi eli Ukonkivi (sm-956)
- F. Niñálássuolluuh eli Naarassaaret (sm-534)
- G. Sieidilássá eli 'Seitalaassa' (sm-976)
- H. Pajaláskeđgi eli Päällyskivi (sm-908)
- K. Moossinasaarten kallio
- M. Siäidáš suomeksi 'Seitanen'
- N. Tuulispää (Pieggoäiváäh)

Merkittävät kulttuuriympäristöt on kartoitettu työn alussa tehdyssä kulttuuriympäristöselvityksessä. Valtakunnalliset kohteet kartoitettiin museovirastossa ja hyväksyttiin valtioneuvostossa joulukuussa 2009. Perusselvitysraportti kohteiden kuvauksineen on kaava-aineiston liitteenä.

YLEISKAAVAMERKINNÄT

vky-1

VALTKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ

srk-1 Pielpajärven kirkko ympäristöineen (kirkkolain nojalla suojeltu kohde) / Inarinsaamelaisten vuotuismuuton talvi- ja kesäpaikat
sk- 2a Inarijärven Äijjih - Ukonselän ukko / Seitapaikat
sk-3 Nuoran Juhani / Inarinsaamelaisten vuotuismuuton talvi- ja kesäpaikat

Kohteen ympäristö on säilytettävä. Valtakunnallisessa inventoinnissa mainittua rakennuskohdetta ei saa purkaa ilman MRL 127§:n mukaista lupaa. Rakennusten ja muun ympäristön olennaisista muutoksista on pyydetty museoviranomaisen lausunto. Kohdenumero on esitetty sk-merkinnän jälkeen. Kohdenumero viittaa kaavan kulttuuriympäristöselvitykseen.

srk-1. ■ VALTAKUNNALLISESTA MERKITTÄVÄ RAKENNUSKOHDE Pielpajärven Kirkko

Kirkkolain 14 luvun 5§:n nojalla suojeltu kirkollinen rakennus. Korjaus ja muutostöistä on pyydetty Museoviraston lausunto.

s-3. ■ KULTTUURIHISTORIALLISESTI MERKITTÄVÄ ALUE TAI KOHDE

Rakennukset tai rakenteet tulee säilyttää. Kohdetta ei saa purkaa ilman MRL 127 §:n mukaista lupaa. Rakennusten ulkoasua ei saa muuttaa siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas tai miljöönsä kannalta merkittävä luonne muuttuu. Kohdenumero, joka on esitetty s-merkinnän jälkeen, viittaa kaavan kulttuuriympäristöselvitykseen.

Valtakunnallisesti arvokkaissa kulttuuriympäristöissä Pielpajärvellä, Ukonkivellä ja Nuoran Juhaniin kesäpaikalla, maaston kulumista estävät rakenteet kuten pitkospuut ja portaat ovat suositeltavia. Alueilla liikkuminen tulisi sallia vain opastetuilla reiteillä. Alueiden kulutuskestävyyttä olisi seurattava ja tarpeen mukaan rajoitettava kohteiden retkeily- ja matkailukäyttöä. Kohteista Nuoran-Juhani sijaitsee Seulavaaran rantakaava-alueella. (vky-1, sk-3 ja sm-1015)

Kulttuurihistoriallisesti merkittävät alueet ja kohteet ovat vanhoja asuinpaikkoja, joissa on ehkä jäljellä vain asuinkenttä, vanhoja asuintaloja, kalakämppejä ja tupia sekä metsätölkämppejä. Ympäristön ja rakennusten vaaliminen on perusta paikallisen väestön identiteetin säilymiselle ja tärkeää matkailun vetovoiman kannalta.

Kohteet sr-19, sr-20/sm-983, sr-23 ja sr-24/sm-1002 sijaitsevat rantakaava-alueilla. Samoin muinaisjäännöskohteet sm-730 ja sm-613. Kohteiden suojelu vahvistuu tällä yleiskaavalla ja on huomioitava mahdollisissa asemakaavojen muutoksissa.

- 2b Inarijärven hautumaasaaret
4. Haapakosken kalastusvalvojan maja
5. Nukkumajoen talvikyläpaikat (Ua`ddiveist)

22. Morottjan talvitupa Ukonjärvellä
23. Anni Sarren tila Paavisjärvellä
- 24 Aikion kenttä

- 13. Kultalahti
- 16. Mutenian kalakämpä
- 18. Saressualue
- 19 Kankivuono
- 20 Kankiniemi
- 21 Morottajan kesäkenttä Kaurinsaaressa

- 25. Sarviniemi
- 26. Kaapin Matin kenttä, kesäpaikka
- 27 Kaapin Matti
- 28 Kiviniemen tila, Kaapin Matti
- 30 Kärppätupa

Saamelaiskulttuuri- ja jälleenrakennuskauden kohteita ovat: s-

- 40 Mosurin
- 41 Ulmala
- 42 Petäjäsaaren tupa
- 43 Jääsaaren kämppä
- 45 Hämähäkkinielemi
- 46 Mahlatin Laattianiemen erakkomaja ja asentopaikka.
- 49 Sarre
- 50 Katsomasaaren talo
- 51 Sota Matti
- 52 Partakon koulu
- 53 Ranta
- 54 Korpilammen metsätyökämpä
- 55 Kaunisrovan metsätyökämpä
- 56 Ulmalan poroaita
- 70 Usvaranta

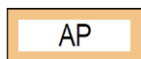
- 71 Seurujärven kioski
- 75 Lahdenperä
- 76 Viinapetäjänielemi
- 77 Saunalahti (Posti-Matin paikka)
- 78 Akuniemi
- 79 Luran kari, Luran koulusaari
- 80. Sainielemi
- 81 Sainiemen vanha kenttä
- 82 Palonielemi
- 83 Palonielemi vanha kenttä
- 84 Palttonielemi
- 85 Hietämäki
- 86 Jolnivuono
- 87 Kotkavuono
- 88 Hietanielemi
- 89 Varankinielemi
- 90 Turunen

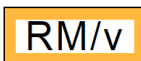
Pielpajärven kirkko on myös kirkkolain nojalla suojeltu kohde. kuva Pekka Junttila

5.1.9 Ympäristömuutoksia kuvaavat merkinnät

Merkinnöillä korostuvat merkittävimmät muutokset, mitä kaavoitus aiheuttaa ympäristöön ja ne on helppo havaita kartalta.

PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE (Uruvaara)
Mahdollinen laajenemisaalue

RETKEILYN JA LUONTOMATKAILUN TUKIKOHTA-ALUE, JOKA ON
TARKOITETTU VALTION TOTEUTETTAVAKSI

MATKAILUPALVELUJEN ALUE

Merkinnöillä on osoitettu uusia aluevarauksia, joissa ei ole olevaa rakennuskantaa. RM/v alueita on osoitettu 2 Inarijärven saariin Nellimön kulmalle ja tunturialueen Kari-pääjärvelle. Uusia RM 500/300 alueita on osoitettu Myössäjärvelle, kirkonkylän ympäristöön ja Miesniemeen. Olevat lomarakennuspaikat on osoitettu RM-merkinnällä mm. Pielpalahdessa ja Siskelivuonossa.

KANAVAN YHTEYSTARVE

Yhteystarvetta on Ukonjärveltä Inarijärvelle. Ukonjärven länsirannalle valtatie kuppeeseen on esitetty uusi venesataman paikka palvelemaan alueen lomakylää. Kanavan paikalla on kivikko, joka toimii joskus esteenä vedenpinnan vaihtelujen mukaan. Kanavasta tehdään aikanaan erilliset suunnitelmat ja vaikutusten arviointi.

ULKOILUREITIN YHTEYSTARVE

Merkinnällä on osoitettu yhteystarpeet kirkonkylältä Pielpajärven polun alkuun, maantietä seuraten ja toinen Inarin kirkonkylän lähivirkistysalueelta Myössäjärven lähivirkistysalueen reitille.

OHJEELLINEN UUSI VENESATAMA

Uusi venesatama on osoitettu Ukonjärven länsirannalle, missä se palvelee ympäröiviä lomakylää ja loma-asuntoalueita.

OHJEELLINEN UUSI VENEIDEN TALVISÄILYTYS-PAIKKA (Siskelijärvi)

Veneiden talvisäilytyspaikka on osoitettu Siskelivuonon perälle Siskelijärven etelärannalle. Alueelle on oleva tie, jota voidaan hyödyntää veneiden laskuvaiheessa keväällä ja nostovaiheessa syksyllä. Alue on suojaisa ja maisemaan piiloutuva.

OHJEELLINEN UUSI VENEVALKAMA

Uusia, pieniä venevalkamia on osoitettu Pahtaniemeen, Miesniemeen, Tissikivinuoraan, Mahlatinsalmeen, Ukonjärvelle, Pikku Jääsaareen, Kaikunuoran tylyvaraan ja Pääsaarensalmeen sekä Akuniemeen.

JK

JÄÄMEREN KÄYTÄVÄ

Valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tärkeä liikennekäytävä, jolle voidaan sijoittaa kansainväliset sähkölinjat, kaasu- ja öljyputket sekä tietoliikenneyhteydet. Liikenneväylän suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen sekä liikenneympäristön laatuun. Paikalliselle liikenteelle ja reiteille tulee rakentaa eri tasossa olevia kulkuyhteyksiä.

Oleva maantie on linjaukseltaan ja maisemiltaan Suomen kauneimpia. Verkostojen rakentaminen ei saa pilata matkailunkin kannalta arvokasta tieympäristöä. Koska reitistöjä ei ole suunniteltu tässä yleiskaavassa, eritasoreittien paikkoja ei ole voitu määrittellä. Ukonjärven päähän tulevan lomakylän lähetyvillä sellainen voi olla tarpeen.

ran

VYÖHYKE, JOLLA ON NOUDATETTU EMÄTILATARKASTELUA RANTARAKENNUSOIKEUDEN MÄÄRITTELYSSÄ.

Merkinnällä on osoitettu yksityisten omistamat, mitoitettujen rantajaksojen rantavyöhykkeet, jonka keskimääräinen leveys on 150 metriä.

5.2 Vertailevat tarkastelut

5.2.1 Valtakunnallisten tavoitteiden huomiointi kaavoituksessa

Toimiva aluerakenne: Jäämeren käytävä, yhteistyö Finnmarkin ja Murmanskin alueen kanssa mm. liikenteen, matkailun ja ympäristönsuojelun suunnittelussa:

Valtatielle ei ole osoitettu uusia liittymiä eikä rakentamista sen välittömään läheisyyteen. Matkailijoista osa voi tulla myös Norjan suunnasta ja Murmanskista. Valtaosa kesämatkailijoista on läpiajomatalla Rovaniemeltä Kirkkoniemeeseen, Nordkapiin ja Tromssaan. Näitä turistivirtoja pysäyttämään suunnitellaan majoitus- ja muita palveluita Inarin kirkonkylän asemakaava-alueelle. Valtatien varteen on osoitettu uusi matkailupalvelualue RM 500 Myössäjärvelle ja isompi, uusi venesatama Ukonjärvelle. Ukonjärven uusi, asemakaavoitettava loma-asuntoalue sijoittuu noin 0,5 km etäisyydelle valtatiestä. Oleva voimalinja seuraa valtatiestä Kirakkakoskelta pohjoiseen. Tälle vyöhykkeelle on mahdollista sijoittaa myös muuta infrastruktuuria kuten kaasuputkia. Valtatiellä varaudutaan myös rekkaliikenteen kasvuun, minkä takia uusi rakentaminen on sijoitettu etäälle tiestä. Loma- ja matkailurakentaminen painottuu vahvasti Inarijärven länsipuolelle tämän valtatieen vaikutuspiiriin, missä on useita asemakaava-alueita.

Kyläverkoston kehittäminen: kylien tukeminen pienyritystoiminnalla, matkailulla ja loma-asutuksella:

Väylään ja Partakkoon suunniteltiin valtion maalle ranta-asemakaavoitettavat lomakylät luonnosvaiheessa, mutta ne poistettiin asukkaiden vastustuksen takia. Alueille jää niillä jo toimivat matkailuyritykset, Partakon entinen koulu ja Hietajokisuun leirintäalue. Partakon kyläalueelle on mahdollista rakentaa myös uusia matkailu- ja ohjelmapalveluja sekä pienyrityksiä. Loma-asutusta on osoitettu kylien ympäristöön suuremmalla mitoituksella yksityisten mailla, mikä mahdollistaa rakentamisen ja palvelujen ylläpidon ja vähäisen kasvun. Partakon alueella on rakentamattomia tontteja 26 kpl ja Väylän seudulla 58 kpl, joista noin puolet, 46 kpl, on jo vanhassa yleiskaavassa suunniteltuja tontteja.

Liikenteen meluhaitan huomioiminen toimintojen sijoittamisessa, Barents käytävä: Tien läheisyyteen ei ole osoitettu loma-asutusta. Liikenteen keskimääräinen 45 dBA melualue Inarinteillä on noin 130 metriä ja Partakonttiellä 60 metriä tien molemmin puolin.

Vedenhankinnan turvaaminen: pohjavesialueiden suojele > Kirkonkylän asemakaava-alueella on tärkeä pohjavesialue ja ottamo. Järvivesi on kaikkialla juomakelpoista ja sitä varjellaan lain mukaisella jätevesien käsittelyllä sekä vähäisellä rakentamisella.

Valtakunnallisesti merkittävä maisema- ja kulttuuriperintö, Ukko, Pielpajärvi, inarin-saamelaiden asuinkentät ja vuotuismuutto, Hautuumaasaaret, Nukkumajoki, Ukonjärvi: Kohteet on merkitty kaavakartalle erilaisin suojelumerkinnöin. Alueet ovat myös matkailunähtävyyksiä.

Ekologisesti ja luonnon virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet, suojelualueet, erämaa-alueet, Inarijärvi, Ivalojoensuu, Juutuanjoki : Alueille ei osoiteta uutta rakentamista, paitsi Ivalojoensuun mannerrannalle, joka ei ole suojelualueita, 4 uutta loma-asunnon rakennuspaikkaa.

Matkailukeskusten ja alueiden verkottuminen, toimivat palvelukokonaisuudet, erikoistuminen, yhteistyö:

Inarijärvi poikkeaa muista Lapin matkailukeskuksista, koska sen painopiste on kesäkaudessa ja vesistöalueilla. Lisäksi sille pyritään luomaan vahva saamelainen identiteetti. Kaavalla osoitetaan alueita erilaisille toiminnoille ja vaihtoehtoisia paikkoja useille eri matkailuyrittäjille. Toimintojen paikalliseen verkottumiseen ja yhteistyöhön kaavalla ei voida paljonkaan vaikuttaa, koska esim. erilaisia ulkoilureitistöjä ei suunnitella tällä kaavalla, vaan niistä laaditaan myöhemmin erillinen suunnitelma metsähallituksen toimesta. Markkinoinnissa, ohjelmalvelujen kehittämisessä, majoitustilojen monimuotoisessa tarjonnassa ja ympäristönhoidossa on suurta tarvetta yhteistyölle sillä ilman sitä matkailuelinkeino ei voi kasvaa. Pääosin matkailun kasvu kohdistuu Inarin kirkonkylään ja ranta-asemakaavoitettaville alueille. Inarijärven matkailukohteiden tulisi verkottua keskenään ja luoda kullekin keskukselle oma luonne. Erikoistumisesta ja yhteistyöstä annetaan suosituksia ja ideoita tässä kaavaselostuksessa.

Ranta-alueiden säilyminen, loma-asumisen viihtyisyys, kyläverkoston tukeminen, nykyisen infrastruktuurin hyväksikäyttö: olevien alueiden täydentäminen, kylien lähialueiden suosiminen: Uudisrakentaminen painottuu juuri näille alueille. Rakentamistavan ohjauksella, tyylin yhtenäisyydellä on iso merkitys alueiden viihtyisyydelle.

Lapin tunturialueiden säilyminen: suojelualueet, erämaa-alueet, luontaistalousalueet, kylien ominaispiirteet > Tunturialueelle osoitetaan vain retkeily- ja ulkoilutoimintoja sekä ohjelmalveluiden tukikohtia ja taukopaikkoja sekä autio- ja vuokratupia. Alueen metsätaloudessa huomioidaan tarkasti virkistys- ja porotalouden tarpeet. Kylien lisärakentaminen ohjataan kunnassa suunnittelutarveratkaisuilla tai poikkeamisluvilla.

Saamelaiden kotiseutualueella turvataan alueidenkäytössä saamelaiskulttuurin ja elinkeinojen kehittämisedellytykset ja sovitetaan ne yhteen luonnon kestävyyden kanssa: alueen, kulttuurin ja elinkeinojen tunnistaminen, aluemääräykset, kaavamääräykset ja suositukset. Perinteisiä saamelaiden elinkeinoja ovat kalastus, keräily, metsästys, poronhoito ja pienimuotoiset matkailupalvelut. Nykyään ensimmäiset näistä luetaan harrastukseksi ja niitä harjoittavatkin lähes kaikki paikalliset asukkaat. Kaava ei heikennä näitä toimintamahdollisuuksia merkittävästi, vaikka matkailu kasvaisikin uutena elinkeinona. Valtaosa suunnittelualueesta säilyy luonnontilaisena ja siellä voidaan harjoittaa perinteistä elämänmuotoa. Metsänhakuista kaavassa ei määrätä tai

kielletä, vaan sitä ohjaa metsälaki. Uudisrakentaminen on osoitettu pääosin paikallisten omille maille. Kulttuurin elinvoimaisuuteen vaikuttaa myös elinkeinon monipuolisuus, sillä kaikki eivät halua harjoittaa perinteisiä elinkeinoja. Työpaikkojen puutteen vuoksi suuri osa saamelaisista asuu mm. pääkaupunkiseudulla. Elinkeinorakenteen monipuolistuminen toisi alueelle työpaikkoja ja saamelaisten paluumuutto vahvistaisi saamelaiskulttuuria.

Poronhoidon kehittämisedellytysten turvaaminen poronhoitoalueella: yhteensovitus metsien muiden käyttötapojen kanssa:

Kaavoituksen eri vaiheissa on neuvoteltu paliskuntien kanssa useaan otteeseen ja rakennuspaikkoja poistettu tai siirretty heidän tarpeidensa mukaan. Vasomis- ja erotusalueilla kulkua voidaan rajoittaa ohjelmapalvelujen suunnittelulla. Turismin huippusesongit eivät kuitenkaan osu näille aikajaksoille. Eniten yöpymisiä on heinäkuussa, maaliskuussa ja joulukuussa, vähiten toukokuussa ja lokakuussa (lähde: maakunta-kaava). Porojen kuljetusreiteille ja kokoontumisalueille ei ole osoitettu uutta loma-asutusta, ulkoilureittejä tai taukopaikkoja.

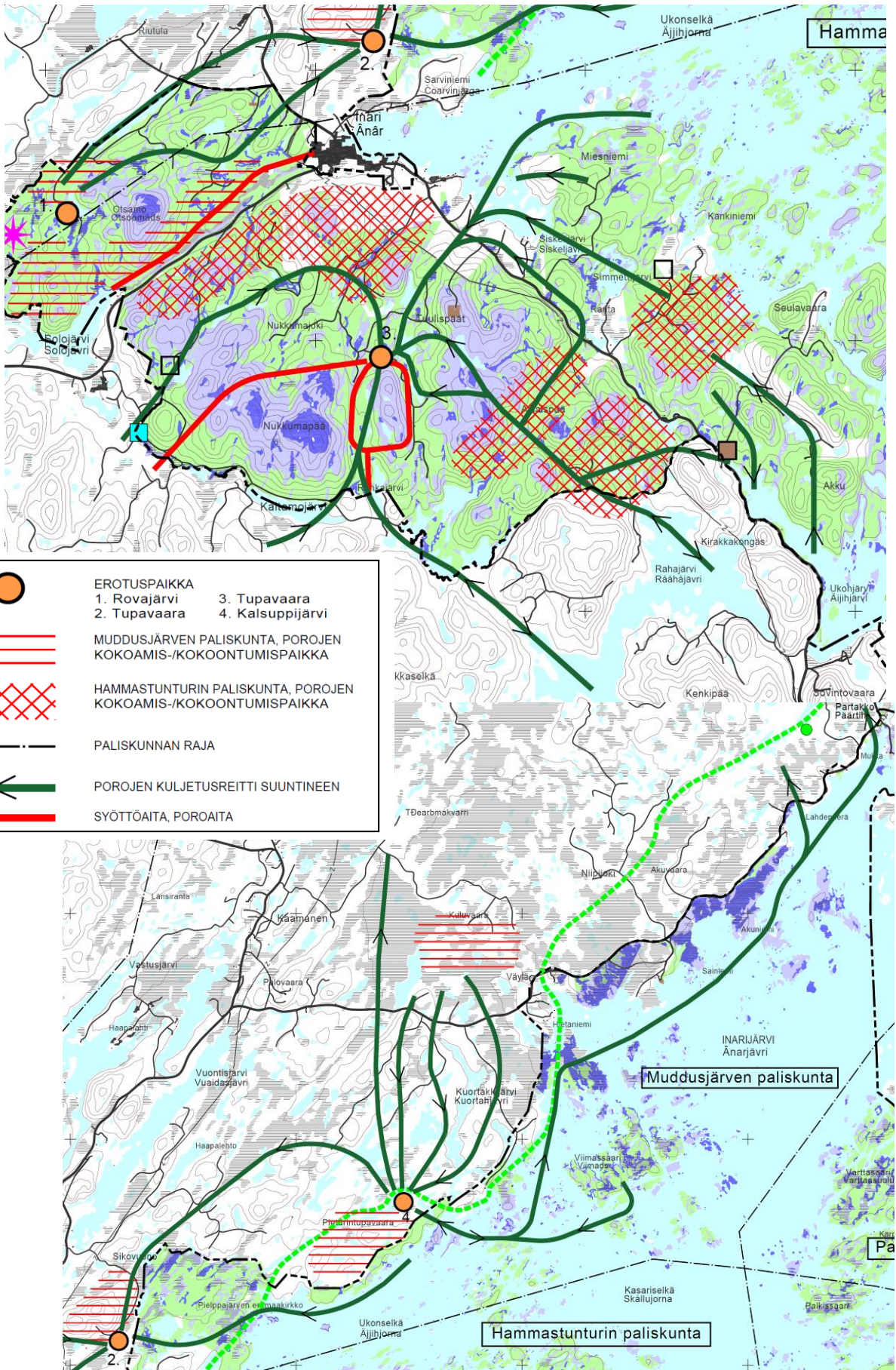
Varsinkaan laidunalueilla ei tule tehdä massiivisia hakkuita eikä kulkureiteillä maaperän voimakasta muokkausta, jotta elinympäristö säilyisi tuottoisana poroille ja talvi-ruokintaa ei tarvittaisi. Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet ja porojen kuljetusreitit on näytetty luontoselvityksiin liittyvässä kartassa.

Porojen vasomisaika toukokuussa on jakso, jolloin matkailijoiden liikkumista tulee rajoittaa ja suunnitella tarkemmin. Talvella erotusaikaan on vähemmän liikkujia, mutta moottorikelkkailijat voivat häiritä porojen kokoamista merkittävästi. Haitta voidaan välttää sopimalla liikkumisajankohdista matkailuyrittäjien kanssa. Meluavaa liikennettä ei tulisikaan sallia retkeilyalueella muuten kuin poikkeustapauksissa sillä se häiritsee eläinten lisäksi myös alueella liikkuvia patikoijia ja hiihtäjiä. Koska matkailun kasvusta merkittävä osa olisi ulkomaisia turistiryhmiä, liikkumisen ohjaaminen on mahdollista, millä voidaan vähentää haittavaikutuksia poroelinkeinolle.

Poronhoidon kehittämisedellytyksiä rajoittaa laidunmaiden laajuus ja kestävyys. Porojen määrä on jo nyt yläräjällä suhteessa ympäristön kantokykyyn. Kehittämisedellytyksiä onkin enemmän porotuotteiden jalostuksen ja poroon liittyvien matkailun ohjelmapalvelujen kehittämisessä kuin lihatuotannon lisäämisessä.

Poroaita Sirrijärven alueella. kuva Maire Puikko

	EROTUSPAIKKA
1. Rovajärvi 3. Tupavaara
2. Tupavaara 4. Kalsuppijärvi
	MUDDUSJÄRVEN PALISKUNTA, POROJEN
KOKOAMIS-/KOKOONTUMISPAIKKA
	HAMMASTUNTURIN PALISKUNTA, POROJEN
KOKOAMIS-/KOKOONTUMISPAIKKA
	PALISKUNNAN RAJA
	POROJEN KULJETUSREITTI SUUNTINEEN
	SYÖTTÖAITA, POROAITA

5.2.2 Maakuntakaavan tavoitteiden huomiointi

MAAKUNTAKAAVAN SUUNNITTELUMÄÄRÄYKSIÄ:

- *Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyssä on otettava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjearvoista. >*
Melualueille ei ole osoitettu uutta asutusta tai virkistystoimintoja.
- *Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun. >*
Kaikki ympäristöselvitysten tulokset on näytetty kaavakartalla, ja niille on annettu suojelumääräyksiä.
- *Maisemallisesti herkillä alueilla, kuten tunturialueilla, jokien ja järvien rannoilla sekä pääteiden, matkailukeskusten, retkeilyreittien ja taajamien läheisissä metsissä eri käsitteilytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyrittävä välttämään suuria muutoksia. >*
Kaavamääräyksissä annetaan ohjeita metsien käsittelyyn ja arvokkaimilla alueilla vaaditaan maisematyöluja.
- *Ranta-alueilla, taajamatoimintojen alueiden ulkopuolella, vapaan rantaviivan osuus tulee olla vähintään puolet muunnetusta rantaviivasta. >*
Osalla aluetta rantaviiva on jo nykyisellään rakentunut niin, että vapaata rantaviivaa on jäljellä vähemmän kuin puolet (Simmettijärvi, Konesniemi, Partakko). Yleensä lähetyvillä on kuitenkin vapaata rantaa valtion maalla kuten Partakon V-alueet. Kaavassa osoitettujen uusien tonttien koko on isompi kuin minimivaatimus, mikä näyttää syövän vapaata rantaa. Isolla koolla on haluttu mahdollistaa sopivan rakennuskohdan hakeminen maastossa. Pareittain merkityt tontit tarkoittavat niiden sijoittamista vierekkäin yhteisen tien päähän, mikä jättää vapaata rantaa alueen molemmille puolille.
- *Ranta-alueilla tulee turvata rannan suuntainen kulkuyhteys. >*
Kyläalueet on jo rakennettu niin, että rannan suuntainen kulkuyhteys on mahdollista toteuttaa vain harvoissa paikoissa ja melko lyhyillä jaksoilla. Yleensä vesistö on nähtävissä vain yleisiltä teiltä paikoitellen kuten Ivaloajokisuulla, Ukonjärvi-Myössäjärvellä, Jolnivuonossa ja Lahdenperä-Hietajokisuu-Partakossa. Luoteisrannan harjujaksolle osoitettiin luonnosvaiheessa ulkoilun yhteystarpeita, mutta ne poistettiin vastustuksen takia. Rantaan pääsee jokamiehen oikeudella pisteittäisesti mm. edellä mainituilta teiltä. Tietömien rantajaksojen kohdilla ja saarissa on erittäin runsaasti vapaata rantaa, varsinkin valtion omistamilla mailla.
- *Tulva-, sortuma- ja vyörymävaara-alueet on osoitettava yleis- ja asemakaavoissa joko alueina tai rakentamisrajoituksina. Rakennuspaikkoja ei saa suunnitella sijoitettavaksi alueille, joilla on tulvan, sortuman tai vyörymän vaaraa. >* Maanomistajien mukaan rantavyörymiä on tapahtunut luoteisrannan harjumuodostuman reunoilla Riuruvuono -Hietajokisuu alueella. Näillä paikoilla rantaanei ole osoitettu uusia tontteja ja vanhan kaavan mukaiset, rakentumattomat tontit on siirretty kauemmaksi rannasta.
- *Malminetsintä ja siihen liittyvät toimenpiteet alueella on turvattava. >* Kaavamääräys mahdollistaa alueella malminetsinnän.
- *Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava ... MU-1, V, S, SL alueilla. Metsätaloutta, turvetuotantoa, matkailutoimintoja ja loma-asutusta suunniteltaessa on otettava huomioon poro-*

taloudelle tärkeät alueet. Suunniteltaessa valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa. > Alueiden käytöstä on neuvoteltu paliskuntien kanssa koko suunnitteluprosessin ajan.

- Suojelu, luonnonsuojelu- ja erämaa-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmista on pyydetty lausunto alueen kunnilta, Lapin liitolta, Lapin ympäristökeskukselta, Lapin työvoima- ja elinkeinokeskukselta, Saamelaiskäräjiltä saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kyläkokoukselta kolttala-alueella, paliskuntain yhdistykseltä, alueen paliskunnilta sekä muilta viranomaisilta ja yhteisöiltä, joiden toimialaan suunnitelma liittyy. > Hoito- ja käyttösuunnitelma laadittaneen vasta kaavan vahvistumisen jälkeen.*
- Rakennuksia tai muita huomattavia rakenteita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti aroille paikoille, kuten kapeisiin niemen kärkiin ja kannaksille sekä rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle. > Rakentamista ei ole osoitettu em. paikoille.*
- Hyville, yhtenäisille tai maisemallisesti tärkeille pelloille ei tule suunnitella sijoitettavaksi muuta kuin maa- ja metsätalouteen liittyvää rakentamista, ellei niitä ole yksityiskohtaisemmassa kaavassa rakentamiseen sopivaksi osoitettu. > Alueella ei ole juurikaan käytössä olevia pelloja.*

RAKENTAMISRAJOITUS

- Maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen, ehdollinen rakentamisrajoitus on voimassa virkistys- ja suojelualueeksi taikka liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetuilla alueilla. Rajoitus laajennetaan koskemaan puolustusvoimien alueita, suojavyöhykkeitä sekä tärkeitä ja vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita.*

5.2.3 Kunnan ja osallisten tavoitteiden huomiointi

Kunnan asettamia, suunnittelun alustavia lähtökohtia ja tavoitteita:

- *vuorovaikutteisen suunnittelun avulla luodaan mahdollisimman suuri yksimielisyys alueen kehittämisen periaatteista > kaavoitusprosessiin on osallistuttu aktiivisesti ja eri eturyhmät ovat esittäneet mielipiteitään, jotka on huomioitu prosessin kuluessa*
- *lähtökohtana ovat alueella asuvat ihmiset ja heidän jälkeläistensä toimeentulomahdollisuudet: tavoitteena on hyödyntää vuodenajat, erämaat, suojelualueet, maisema ja tuleva retkeilyalue tuloa tuottavina elementteinä > alueelle on suunniteltu erilaisia matkailupalveluja, mutta prosessin kuluessa ne ovat karsiutuneet kahteen asemakaavoitettavaksi tarkoitettuun alueeseen ja kymmeneen pieneen yksikköön RM 500, osalliset epäilevät ympäristön kuluva liikaa käyttäjien määrän kasvaessa. Lisäksi valtion mailla on kaksi uutta vuokrakämpän paikkaa.*
- *kaavoitus pohjautuu suunnitteluprosessin alussa laadittavaan toiminnallisen kehittämisen suunnitelmaan > toiminnallisessa suunnitelmassa esitettyjä asioita on vähän kaavassa, koska mm. reittejä ei suunnitella tällä kaavalla ja yhteistyö sekä markkinointiteemat eivät kuulu kaavoitukseen*
- *Inarijärven retkeilyalueen rajaaminen ja perustaminen > kaavassa ei oteta kantaa retkeilyalueen perustamiseen*

- [retkeily- ja ulkoilureitistöjen suunnittelu](#) > reitistöjä ei suunnitella tässä kaavassa vaan myöhemmin metsähallituksen toimesta, jos retkeilyalue perustetaan. Kaavakartalla näytetään vain olemassa olevat ulkoilureitistöt.
- [matkailu- ja ohjelmapalvelujen kehittäminen ja sijoittuminen alueelle](#) > kehitettäviä alueita / kohteita ovat: Ukonjärven uusi venesatama, Myössäjärven, Miesniemen, Juutuanjoen, Rovajärven ja Kotalahden sekä Iso-Petäjäsaaren matkailupalvelukohteet RM 500/300, Siskelijärven lomakylä ak 4000, Kalkulahden kaksi matkailupalvelukohdetta RM 500, Hietajokisuun lomakylä 2xRM500 / ak 3000. Metsähallituksen toteutettavia uusia, pieniä vuokrakämppejä RM/v on Kaikunuorassa, Pääsaarensalmessa ja Tsärbinsualuissa sekä uusia rantautumispaikkoja VR/v tulee Akusalmeen, Pahataniemeen, Miesniemeen, Tissikivinuoraan ja Pikku Jääsaareen. Lisäksi tunturialueella olevat kämpät Karipääjärvellä, Nukkumajoella, Haapakoskella ja Rautujärvellä on osoitettu merkinnällä RM/v eli ne ovat retkeilijöille tarkoitettuja autiotupia tai varaustupia. (harmaalla tekstillä Natura-alueella sijaitsevat kohteet)
- [elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen ja työpaikkojen lisääminen](#) > matkailu luo uusia työpaikkoja sekä rakennusalueelle että palvelualueille, 640 matkailun vuodepaikkaa luo 64 työpaikkaa ja matkailutuloa 6,4 m€. (Saariselän kertoimet, huone = 2 vuodepaikkaa).
- [ympäristöarvojen, maiseman ja saamelaiskulttuurin säilymisen turvaaminen](#) > luonto-, maisema- ja kulttuuriarvot on näytetty kaavakartalla ja niitä koskevat suojelumääräykset
- [rakentamisen sijoittaminen mannerrannoille](#) > uusi rakentaminen sijoittuu lähes 100%:sti mannerrannoille tai sisämaajärvien rannoille.
- [järven ja saariston varaaminen yleiseen retkeily- ja ulkoilukäyttöön](#) > vesistön käyttö säilyy ennallaan eli kalastus- ja ulkoilualueena
- [reuna-alueille, kylien lähelle tiiviitä majoitusyksiköitä](#) > Hietajokisuulla, Kotalahdessa, Kalkulahdella ja Kirkonkylän länsireunalla on RM 500 -alueita. Mittavampaa rakentamista ranta-asemakaavoilla kylien liepeille paikalliset asukkaat vastustavat.
- [ranta-alueille lisää asemakaavoitettavia alueita: omia, yksityisiä tontteja paikallisille asukkaille, piilopirttejä](#) > kaksi uutta asemakaavoitettavaa aluetta: Ukonjärvi ja Hietajokisuu, eniten tontteja saavat paikalliset maanomistajat.
- [kalakenttien asettaminen ryhmiin ei onnistu täällä, ei ole paikallinen tapa](#) > kalakenttien sijoittelutapaa ei ole muutettu, osa kk-tonteista kuitenkin poistettu
- [Otsamo-Tuulispäälle on matkailurakentamistarvetta, samoin Juutuanjoelle Kirkonkylän tuntumaan](#) > alueille hyväksyttiin vain olevat rakennuspaikat, uusia Karipääjärvi ja Juutuanjokivarsi SAKK:n kupeessa.
- [Nukkumajoella on muinaismuistoja, ei matkailurakentamista](#) > ei uutta rakentamista
- [valtion retkeilyalueelle tarvittaneen ohjelmapalveluyritysten tukikohtia](#) > 4+3 uutta
- [mökkikylä Siidan pohjoispuolelle Inarin asemakaava-alueelle, supistettu mitoitus](#)
- [saariin ei yksityistä lomarakentamista](#) > uusia paikkoja vain 2 kpl

- huomioitava porojen laidunalueet ja aidat, ei sallita moottorikelkkailua ympäriinsä > on huomioitu, ei rakentamista ulkoilu- ja retkeilyalueelle
- matkailu- ja ohjelmapalvelut Inarin kirkonkylään, Partakkoon, Nellimiin ja Veskonniemeen > kasvua tulee Partakkoon hyvin vähän, kirkonkylään paljon.
- kirkonkylälle paremmat satamapalvelut ja korkeatasoinen hotelli > asemakaavalla, veneiden talvisäilytyspaikka on osoitettu tällä yleiskaavalla Siskelijärvelle.
- Petäjäsaaren hotellihanke voitaisiin siirtää Kankiniemeen > ei siirtoa, pieni 300 k-m² rakennusoikeus jää Petäjäsaareen
- ohjelmapalveluyrityksille omia tukikohtia saaristoon, keveitä rakennelmia > Metsähallituksella on rakentamattomia RM tontteja: Kotalahdessa, Miesniemessä ja Myössäjärvellä. Saaristoon hyväksytään vain metsähallituksen ylläpitämät tukikohdat.
- reitit reittiselvityksen mukaan > tässä yleiskaavassa näytetään vain olevat reitit
- uistelijoiden satamatarve > näytetään olevat satamat ja rantautumispaikat sekä uudet rantautumispaikat, yhteensä 6 satamaa ja 34 virallista rantautumispaikkaa VR/v ... RM/v mannerrannoille tai saariin.
- lähireitit taukopaikkoineen naisille, lapsille, ikääntyneille, ym. ketkä eivät halua liikkua konevoimin kauas > kirkonkylän ja Myössäjärven vieressä laajat lähivirkistysalueet sekä kylillä Partakossa ja niiden edustan saarissa Nikulanperällä virkistysalueet V.
- koltille erityisperusteiset kalakentät, nyt myönnetty poikkeuslupia muutamille > kolttien kalakenttiä ei näytetä kaavassa

Yleisötilaisuus ja asukaskysely, osallisten tavoitteita:

- majoitustilat ym. kiinteät rakenteet, matkailubisnes mantereelle kyliin > näin tehty
- mieluummin majoitusmökkejä kuin isoja hotelleja > rakentamisen ohjaus
- olevan rakennuskannan siistiminen > kunnan rakennusvalvonnan tehtävä
- rakentamista ei saa lisätä saariin, tärkeää mökkien sijoitustapa ja väriyty > ei lisätty
- polttoaineiden jakelupisteet venesatamiin, satamat muutenkin kuntoon, nykytilanne lähinnä kaaos! > toteuttamisasiaa, ei näy kaavassa
- Inariin vierasvenesatama palveluineen, venepaikkoja lisää, veneenvuokrauspalvelua
- rantautumispaikkoja järvelle sopivasti > olevat + muutama uusi
- Inarin retkeilyalue perustettava mahdollisimman pian > ei päätetä tällä kaavalla
- hiihtolatuja muuallekin kuin stadionille > reitit suunnittelee metsähallitus
- kehitettävä ohjelmapalveluja, retkeilyä ja luonnonsuojelua: melonta, hiihto, kelkkailu
- kalastusmatkailun monipuolistaminen > ei näy kaavakartalla
- mökkien saantia helpotettava kuntalaisille, sijoittelu hajautetusti > vapaita paikkoja 240
- paikallisten asukkaiden tarpeiden huomioiminen, ei vain turistien > rakennusoikeus jaettu pääosin paikallisille maanomistajille, reitit palvelevat kaikkia
- alue on ainutlaatuinen, pidetään se sellaisena – turistit arvostavat nimenomaan alueen erämaisyyttä > rakentamisen määrä on vähäinen
- Ukonjärven alue on jo menetetty, sinne voi tehdä lisää mökkejä > alueella on korotettu mitoitus, ei sisälly tähän yleiskaavaan
- Ivalon paliskunnan kaavassa on iso mitoitus Nellimöön, Nangunniemeen ja Veskonniemeen – tuleeko tänne samanlaista ? > pienehkö mitoitus Siskelijärvellä ja Hietajokisuulla

- tiedostettava mihin tänne suuntautuva asiakaspotentiaali perustuu, määriteltävä kuinka pitkälle mennään, emme halua massaturismia > rakentamista on harvassa ja vähän huomioiden alueen laajuus
- alueella ei ole tällä hetkellä tarjolla hyvää ohjelmatuotetta, erityispalvelut voitava hinnoitella kilpailukykyisiksi ja vetovoimaisiksi > ei kaavalla ratkaistavissa
- mitkä alueet kyläläisten omaan käyttöön, mitkä turismin > ei erottelua
- tuntuisi mielekkäältä että rakennukset ja kylän ilme olisivat ”täkäläisemmät”, yhdenmukaisemmat, maisemaan sopivat. > rakentamisohjeessa annetaan suosituksia
- järven vettä ei saa pilata > rakentamisen jätevesihuolto hoidetaan hyvin / rakennuslupa-asia
- kalakenttäalueet voi muuttaa loma-asunnoiksi, ammattikalastus loppuu > ei lopu pitkällä aikatahtimella, muuttuu ehkä erilaiseksi kuin nykyään

Toiminnallisessa suunnitelmassa määritellyt tavoitteet:

- Saamelaiskulttuurin säilyminen elinvoimaisena > kaavaprosessin aikana on vastustettu muutoksia nykytilanteeseen, puuttuu saamelaisten visio mitä kulttuurin elinvoimaisuus laajemmin tarkoittaa, nyt on keskitytty poronhoitoon
- Matkailun kehittäminen Inarin pääelinkeinona > alueen luontoarvot ja imagotavoite asettavat rajat matkailun kehittämiselle, halutaan pienimuotoista matkailutarjontaa
- Selvittää kansainvälinen ja kotimainen investointihalukkuus alueelle > on selvitetty ja se on toistaiseksi vähäinen
- Inarijärven retkeilyalueen rajaaminen ja perustaminen > päätetään myöhemmin
- Reitistöjen kehittäminen paikallisten asukkaiden ja matkailijoiden käyttöön > suunnitellaan myöhemmin osana hoito- ja käyttösuunnitelmaa
- Yritysten toiminnan turvaaminen ja työpaikkojen lisääminen > vähäinen rakentamisen ja palvelujen kasvu voi luoda muutamia uusia työpaikkoja
- Ympäristöarvojen ja maiseman turvaaminen: Inarijärven erämainen luonne ja hiljaisuuteen liittyvät arvot > matkailu- ja lomakylärakentamisen mitoitusta on koko ajan pienennetty. Yksityisten maille suunniteltuja tontteja ei ole vähennetty.
- Väestön väheneminen Inarissa on pysäytettävä > kaavan rakentamistavoite tällä alueella ei lupaa suurta väestökasvua mutta muiden alueiden kehittämisellä kunta voi nee vähintäänkin säilyttää nykyisen asukaspuhjan.
- Tulomuuttajiksi on tavoiteltava erityisesti parhaassa työiässä olevia (lapsiperheitä) > tälle yleiskaava-alueelle ei ole tulossa sellaisia toimintoja, jotka työllistäisivät lapsiperheitä merkittävästi.
- Nuorille on tarjottava vaihtoehto jäädä kotiseudulle > yleiskaavan maankäyttö ei lisää merkittävästi valinnanmahdollisuuksia nuorille. Kylillä voi perustaa yrityksiä, mutta se ei ole useinkaan kokemattomille nuorille mahdollista. Matkailupalvelujen kasvu voi työllistää nuoriakin.
- Kunnan on tarjottava monipuolisia asuinmahdollisuuksia > kunta ei rakenna yleiskaava-alueelle.
- Suunnittelualueella on panostettava erityisesti Inarin kirkonkylään > kehittämisen painopiste on kirkonkylä ja sen tekeillä oleva asemakaava
- Elinkeinotoiminnan painopistealueita ovat suunnittelualueella Inarin kirkonkylä, Partakko, Nellim, Veskonieni ja Ukonjärvi. > Partakon kyläalueella voi kehittää elinkeino- ja yksityisyrittäjänä. Ukonjärvelle on osoitettu uusi lomakylä.
- Uusia työllistymismahdollisuuksia on löydettävä monipuolisesti > Työpaikat keskittyvät taajamiin, ei yleiskaava-alueelle
- Työvoimavaltaista yrittäjyyttä kannattaa erityisesti tukea > ei kaavalla toteutettava asia
- Porot ja porotalous ovat yksi Inarin vetovoimatekijä > porotalouden edut ovat olleet etusijalla suunnittelussa
- Porotuotteiden jatkojalostukseen ja poromatkailuun tulisi panostaa > -`-
- Kalastuksen kehittäminen edellyttää tuotteistusta, satamapalveluja ja markkinointia > olevien satamien kehittäminen on mahdollista ilman yleiskaavaakin

- Vapaa-ajankalastuksen kehittäminen on Inarinjärven suuri mahdollisuus > olevat ja muutama uusi rantautumispaikka on osoitettu kaavassa
- Luontaiselinkeinot ja keräilytuotteet tukevat matkailua > osa matkailun kehittämis- ja ohjelmopalveluja
- Metsätaloudella on merkittävä työllistävä vaikutus Inarissa, metsätalouden tulee olla ekologisesti kestävä > asiaan ei vaikuteta kaavalla
- Inarin kirkonkylän palveluvarustus ja palvelutyöpaikat kasvavat merkittävästi, jos matkailurakentaminen toteutetaan > kehitys keskittyy taajamaan asemakaava-alueelle.
- Saamelaisten hallinto- ja kulttuuripalvelujen toteuttaminen Inarin kirkonkylään lisää myös palveluja > kehitys keskittyy taajamaan asemakaava-alueelle
- Kylissä nykyiset palvelut voidaan säilyttää matkailuinvestointien myötä, lomakylät Partakkoon ja Sarviniemeen > pienissä kylissä ei ole enää mitään julkisia palveluja ja pääosin ikääntyneet asukkaat eivät hyväksy uusia lomakyliä, joten kehittäminen kasvun avulla on vähäistä
- Nellim-Paatsjoki -tieyhteyden rakentaminen parantaisi erityisesti Nellimin palveluja > ei ole tällä kaava-alueella
- Retkeilyn taukopaikkoja ja yöpymispaikkoja tulee lisätä siellä, missä käyttöä on eniten > kirkonkylällä
- Eri maankäyttömuodot on sovittava yhteen ja toimintojen päällekkäisyys on tietyissä rajoissa sallittava > kylillä sallitaan monimuotoiset asumisen ja yrittämisen ratkaisut
- Vuokramökkien määrän lisääminen mannerrannoilla, Ukonjärven pohjoispää, Simmettijärvi-Ukonjärvi > suunniteltu uusia, yksityisiä mökkipaikkoja ja ranta-asemakaavoitettava alue Ukonjärvellä, joiden vuokraaminen on suositeltavaa
- Venesatamien kehittäminen ja rantautumispaikkojen lisääminen > uusia rantautumispaikkoja on Ukonjärven satama ja 6 venevalkamaa tai tukikohtaa, käyttö sesonki-luontoista
- Lisää lyhyitä päiväreittejä Inarin kirkonkylän ja muiden kylien läheisyyteen, rengasreitit kirkonkylän ympäristöön, Juutuanjoen ylitys ja retkeilypalvelut > lähialue on osoitettu lähivirkistysalueeksi, jonne tulee suunnitella tiheämpi ulkoiluverkosto.
- Uusien harrastuslajien kasvu huomioitava suunnittelussa > huomioidaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa ja kirkonkylän asemakaavassa

Kunnan päätavoite kaavoitukselle on ollut kehittää matkailua ja siten luoda työpaikkoja. Suunnitteluprosessin kuluessa on tullut ilmi suunnittelulle asetetut tiukat rajoitteet sekä osallisten että ympäristöviranomaisten taholta. Toiminnallisessa kehittämissuunnitelmassa asetettuja tavoitteita ei silloin peilattu sosiaalisiin lähtökohtiin ja mahdollisuuksiin, jotka ovat myöhemmin yleiskaavan suunnitteluvaiheessa mitätöineet useat asetetuista tavoitteista. Paikalliset asukkaat eivät olleetkaan tavoitteiden takana, kun ne realisoituivat rakennuspaikkoina kaavakartalle.

Esimerkiksi matkailun toimintojen kehittäminen ja aluevarausten tekeminen on vaikeaa, kun niihin liittyviä verkostoja ei ole suunniteltu. Toisaalta paliskunnat ja osalliset vastustivat lähes kaikkia reittejä, sijaintipaikkoja ja hankkeiden kokoa, joten matkailun kehittämismahdollisuudet ovat ohjautuneet pääosin kirkonkylän asemakaava-alueelle. Sielläkin mitoitus on pienentynyt asemakaavaprosessin edetessä. Yleiskaavassa osoitetut uudet toiminnot eivät merkittävästi lisää alueen elinkeinoja ja työpaikkoja muuten kuin rakennusvaiheessa ja ylläpidossa.

6 YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

6.1 Arviointimenetelmät (ks. kohta 4.2)

Vaikutuksia on arvioitu tässä selostuksessa Maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla. Lisäksi on tehty laaja Natura-arviointi johon liittyy tämän yleiskaavan lisäksi muiden voimassa tai vireillä olevien kaavojen yhteisvaikutusten arviointi Natura-alueisiin.

Yleiskaavan ratkaisuja peilataan valtakunnallisiin, maakunnallisiin ja tälle työlle asetettuihin tavoitteisiin. Tässä työssä korostuvat ympäristövaikutukset, taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset ihmisiin, jossa erityisesti huomioidaan saamelaiskulttuuri. Taloudellisissa vaikutuksissa on arvioitu erityisesti asukkaiden toimeentulomahdollisuuksia ja työpaikkojen syntymistä.

Vaikutusten arviointi tehdään monialaisesti. Suunnitteluratkaisua arvioivat konsultin toimesta eri alojen asiantuntijat: biologi luontovaikutuksia ja Natura-arviointia, maisema-arkkitehti maisemakuvallisia vaikutuksia, yhdyskuntatalouden suunnittelija toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia sekä kaavoittaja yhdyskuntarakenteellisia vaikutuksia. Muut osalliset pääsevät esittämään arvionsa suunnitelmista yleisötilaisuuksissa. Kunnan lautakunnat, poliittiset päättäjät antoivat arvionsa lausunnoissaan. Ohjausryhmä ja viranomaiset esittivät omia arviointejaan ja kommenttejaan kokouksissa.

Vaikutuksen arviointi osoittaa, kuinka hyvin maankäytön suunnitelma toteuttaa asetettuja kehittämistavoitteita, kuinka se huomioi ympäristön laatutekijät, taloudelliset ja sosiaaliset sekä kulttuuriset olosuhteet. Arviointi paljastaa, onko toimenpiteillä hyödyllisiä vai haitallisia vaikutuksia ja miten kaavaratkaisua tulee muuttaa haitallisten vaikutusten torjumiseksi.

6.2 Ympäristövaikutukset

Tässä kaavaselostuksessa on kuvailtu rakentamisen vaikutuksia ympäristöön. Tarkemmat luontovaikutukset Natura-alueiden ympäristöarvoihin, esim. vedenlaatuun on kuvailtu erillisessä Natura-arviointiraportissa, jonka osassa I on kuvailtu tämän osayleiskaavan vaikutuksia ja osassa II kaikkien Inarijärven ympärillä olevien tai tekeillä olevien kaavojen yhteisvaikutuksia Inarijärven Natura-alueeseen.

Inarin kirkonkylän asemakaava-alue sijoittuu tämän yleiskaavan sisälle ja sen rakentamisen vaikutuksia on kuvailtu jonkin verran tässä kaava YVA-arvioinnissa. Tarkempi kuvaus käytön suuntautumisesta on Natura-arviointiraportissa, missä arvioidaan eri kaavojen yhteisvaikutuksia ympäristöön. Kirkonkylä ei sijoitu suojelualueille ja sen vaikutukset hajaantuvat joka suuntaan, pääosin tunturialueelle, Juutuanjokivarteen ja Pielpajärven kulttuuriympäristöön. Arvio perustuu pääpiirteittäin alueen nykyiseen käytöjakautumaan, mutta arviot ovat aina jossain määrin erävarmoja ja jokin yksittäinen uusi vetovoimatekijä voi muuttaa kysynnän suuntaa. Kirkonkylän toimintojen käyttöpaine ympäristöönsä on kuitenkin 3-4 kertaa suurempi kuin tällä kaavalla suunniteltujen toimintojen vaikutukset (vuodepaikkojen suhde, vakituinen asutus).

Yleisenä huomiona on syytä panna merkille, että Inarin kunnan väkiluku on laskenut viime vuosikymmeninä yli 1000 hengellä ja järven sekä metsien käyttö on vähentynyt tänä aikana. Paikalliset asukkaat käyttävät järveä enemmän kuin lomailijat ja matkailijat, joten lomailijoiden määrän vastaava kasvu, mitä paikallisväestöä on poistunut, ei

kuitenkaan aiheuta yhtä suurta kulutusta ympäristöön ja maisemaan mitä täällä aiemmin on jo ollut.

6.2.1 Suunnitteluvaiheet ja niiden vaikutukset

Suunnitelmia on arvioitu kussakin työvaiheessa ja tämä arviointiteksti on prosessin aikana rakentunut nykyiseen muotoonsa. Valintoja ja muutoksia on tehty erityisesti osallisten kommenttien mukaan. Paliskuntien kannanotot ovat vaikuttaneet voimakkaasti toimintojen sijoittumiseen erityisesti länsirannalla. Myös yleinen mielipide matkailukyläen rakentamisesta olevien kylien liepeille on vähentänyt merkittävästi uudisrakentamisen määrää. Voidaankin sanoa että osallisten arviointi rakentamisen määrästä ja sen sopivuudesta alueen luonteeseen on ollut ratkaisevampi kuin ympäristöselvityksistä johtuvat luonnonympäristön rajoitukset. Rakentamisen kritiikki on kuitenkin kohdistunut pääosin valtion maihin ja yksityisille osoitetut uudet rakennuspaikat eivät ole herättäneet yhtä suurta vastustusta.

Mahlattinuoran Natura-alueelle tuleva täydennysrakentamismahdollisuus haluttiin selvittää tässä kaavaprosessissa ja alkuvaiheessa se näyttikin mahdolliselta. Suunnittelun edetessä ajatus sai kuitenkin yhä enemmän vastustusta ja lopulta myös ympäristöhallinnon viranomaisilta saatiin vastustava kannanotto. Lisärakentamisesta luovuttiin 2. luonnosvaiheen jälkeen ja rantakaavoitettavaksi tarkoitettu alue, huomattavasti pienemmällä rakennusoikeudella, siirrettiin Siskelijärven ja siitä myöhemmin Ukonjärven rantaan, missä ei ole suojelualueita.

Tämän yleiskaavan uusien rakennuspaikkojen määrä on lopulta hyvin vähäinen verrattuna kaava-alueen kokoon. Rakentamisen ja matkailun kehittämisen painopiste on haluttu keskittää Inarin kirkonkylän asemakaava-alueelle. Rakentamisen määrää supistava vaikutus on ollut myös kaavatyön puolivälissä aloitetulla Natura-arvioinnilla ja varsinkin alueen kaikkien kaavojen yhteisvaikutusten arvioinnilla. Koska tämä Inarijärven yleiskaava on laajin tämän seudun isommista kaavahankkeista, siinä tasataan koko Inarijärven ympäristön rakentamisen määrää kestäväälle tasolle.

6.2.2 Inarijärven matkailijamäärien ja käyttöpaineen kasvuarviointi

Kävijämäärien (matkailijoiden) kasvu tehokkaimmin rakennettavien alueiden mitoituksen pohjalta on laskettu seuraavasti Natura-arviointia varten:

- Inarin kirkonkylän asemakaava-alueella on noin 360 vuodepaikkaa ja sinne voi syntyä yhteensä noin 1300 vuodepaikkaa x 292 yöpymisvuorokautta (80% huippukäyttöaste) => 484 720 yöpymisvuorokautta. Jos käyttöaste on nykyistä tasoa eli noin 50%, yöpymisvuorokausia on 302 120.
(arvio koko Inarin nykytilasta: 220 000 kävijää, 400 000 yöpymisvuorokautta / vuosi)

- Ukonjärvi	RA	160 vuodepaikkaa x 128 vrk =	20 480 vrk
- Hietajokisuu	RM	120 vp x 128 vrk =	15 360 vrk
- Kotalahti	RM	20 vp x 110 vrk =	2 200 vrk
- Kalkuvaara	RM	60 vp x 128 vrk =	7 680 vrk
- Miesniemi	RM	30 vp x 110 vrk =	3 300 vrk
- Myössäjärvi	RM	30 vp x 110 vrk =	3 300 vrk
- Juutua	RM	30 vp x 128 vrk =	3 840 vrk
- saaret	2xRM/v	24 vp x 110 vrk =	2 640 vrk
Yhteensä		474 vp	58 800 vrk

Yleiskaavaehdotuksen mukaisille lomakyläalueille RM tulisi yhteensä noin 470 vuodepaikkaa. Inarijärven olemassa olevissa, 441 loma-asunnossa arvioidaan olevan noin 1700 vp. Rakentumattomia tai uusia lomarakennuspaikkoja on 240 kpl ja niissä noin 1000 vuodepaikkaa. (1000x110 vrk = 110 000 yöpymisvrk)

Koko kunnassa on noin 6 800 asukasta. Jos jokainen heistä käy Inarijärvellä 5 kertaa vuodessa, siitä syntyy noin 34 000 käyttökertaa (vrt. laskuri: 25 000 kävijää veneilee).

Metsähallituksen luontopalvelut teetti laajan tutkimuksen Inarijärven nykykäytöstä ja alueen kehittämistarpeista 2006-2007. Kävijälaskureiden ja havainnoinnin perusteella Inarijärvellä on noin 200-300 kävijää päivittäin, veneilykaudella noin 25 000 kävijää. Koko tutkimusalueella käy vuosittain noin 220 000 kävijää. Suurimman osan päiväkävijöistä eli noin 75% oletetaan majoittuvan Saariselälle tai olevan läpikulkumatalla. Inarijärven alueella kävijöistä yöpyy siis noin 55 000 kävijää.

Kaavan mahdollistama rakentamisen kasvu perustuu matkailun ja siihen liittyvien aktiviteettien kasvuun. Voidaan olettaa, että noin 10-20% myös tulevaisuuden matkailijoista käy vesillä kalastamassa / laivaristeilyllä ja talvella moottorikelkkailemassa. Noin puolet yöpymisvuorokausista kuluu maastossa retkeillen.

Näillä oletuksilla Inarijärvelle kohdistuu noin 2,5-3 kertainen käyttöpaine ja kulutus nykytilanteeseen verrattuna. Tästä kasvusta kirkonkylän asemakaava yksinään mahdollistaa nykykäytön määrän kaksinkertaistumisen. Tästä käyttöpaineesta suurimman osan oletetaan kuitenkin suuntautuvan tunturialueen retkeilyalueelle, ei Inarijärvelle. Tämän Inarijärven yleiskaavan aiheuttama kasvuksi on arvioitu noin 71 000 yöpymisvuorokautta (nykytila koko kunnassa 400 000). Käytön kasvu hajaantuu ympäri järveä uusien loma-asuntojen määrän suhteessa, painottuen Juutua-Ukonselälle ja Partakko-Väylän edustalle.

Matkailun ja lomailun kasvu edellyttää, että retkeilyreittien ja taukopaikkojen määrää hieman lisätään, jotta ympäristön kulutus säilyisi enintään nykyisellä tasolla. Jos kasvava osuus tulevaisuuden ulkoilijoista kulkee ohjelmopalvelujen järjestämällä retkillä, kulutusta voidaan hallita nykyistä paremmin. Risteilijät eivät kuormita saaristoa vaan mannerrantojen satamia, joiden ympäristön laatua ja kestävyyttä tulisi parantaa.

6.2.3 Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen ilmaan ja ilmastoon

Uuden rakentamisen määrä on vähäinen ja kohdistuu pistemäisesti tiettyihin paikkoihin, joten merkittäviä vaikutuksia veden tai ilman laatuun ei oleteta syntyvän (Natura-arviointi s. 75). Jätevesien osuus voi kasvattaa 1%:n järven kokonaiskuormitusta. Saaristoon ei ole osoitettu uutta rakentamista kahta lomatonttia ja valtion kahta tukikohtaa lukuun ottamatta. Erityisen huolellinen jätevesien suhteen tulee olla saariin ja rannoille rakennettaessa, sillä juomavesi otetaan suoraan järvestä ja rantavesi ei saa pilaantua. Ongelmaksi on koettu jäällä kulkevat koiravaljakkoreitit, jotka sotkevat jään koirien ulosteilla. Nämä reitit, aikakin niiden lähtöpaikat, tulee jatkossa sijoittaa pääosin maalle, ei vesistöjen jäälle. Pohjavesialueita koskee omat, tiukemmat määräykset rakentamisesta ja maaperän käsittelystä (yleiskaavamerkintä pv ja -määräys 10).

Siellä, missä rakentaminen on tiheämpää, rakennetaan esim. lomakylää varten oma vedenottamo ja lain edellyttämä vesihuoltojärjestelmä puhdistamoinen tai jätevesien umpisäiliöt. Kaikkialle suositellaan kuivakäymälöitä tai kompostoivia käymälöitä, mikä vähentää huomattavasti jätevesien määrää ja helpottaa käsittelytapaa. Asemakaavoitettavaksi tarkoitettut alueet kannattaa viemäroidä. Hietajokisuulla hiekkamaan kaivaminen on helppoa mutta maasto muuten erittäin kulutusarkaa, mikä tulee huomioi-

da toimintojen sijoittelussa. Ukonjärvellä rinnemaasto on pääosin kivikkoista moreenia, jossa rakennusten sijoittelu vaatii tarkkaa suunnittelua, jotta hienoimmat, inventoidut kivikot säilyvät ehjinä.

Osa rakennuspaikoista sijoittuu hyvin kivikkoisille alueille mm. Myössäjärven-Talvituvanjärven ja Kalkuvaaran seudulla. Rakennuksen sijoituspaikka tontilla tulisi valita niin, että voimakeinoja tarvitaan mahdollisimman vähän. Väylä-Partakko alueella rakentaminen on helpompaa hiekkaisen maaperän ansiosta.

Ulkoilu ja retkeilyreitit suunnataan pääosin länsiosan tunturialueelle, jossa on jo olevia reittejä, jotka ovat helposti saavutettavissa kirkonkylältä. Pääosa kulutuksesta tuleekin asemakaava-alueen kasvavasta matkailijavirrasta ja paine kohdistuu pääosin Pielpajärvelle ja Otsamo-Juutuanjoki-Juutuanvaara-Nukkumajoen lähiretkeilyalueelle. Opastettuja reittejä tulee lisätä maaperän kulutusta kestäville paikoille taajaman ja matkailupalvelujen läheisyyteen, mikä rajoittaa maaston kulumista muualla.

Retkeily järvelläkin voi hieman lisääntyä, mikä voi aiheuttaa rantojen kulumista saarissa. Saariston sokkeloisuus, vesistön ja rantojen kivikkoisuus kuitenkin vaikeuttaa veneilyä. Turistit eivät oletettavasti liikukaan yksin järvellä vaan ryhmissä opastetuilla retkillä ja risteilyillä, jotka rantautuvat isoimpiin venesatamiin Inariin, Partakkoon, Nelimiin ja Veskoniemeen. Rakennetut satamat ja kivikkoiset rannat kestävät melko hyvin kulutusta. Nykyisten rantautumispaikkojen on arvioitu riittävän kasvavallekin kävijäjoukolle. Turistimäärän kasvun aiheuttamaa kulutusta voidaan hillitä sekä metsissä että vesillä paremmalla opastuksella ja suuntautumalla yhä enemmän opastettuun, ympärivuotiseen ryhmämatkailuun.

Jos vesiliikenne lisääntyy merkittävästi, se voi synnyttää rantojen eroosiota varsinkin kapeissa vuonoissa, ”nuorissa” ja salmissa. Varsinkin risteilylaivojen reittien suunnittelussa tämä tulisi huomioida. Reitit tulisi sijoittaa mahdollisimman avoimille selille, ei saariston sokkeloihin. Tämän takia on tärkeää, että järvellä on useita vaihtoehtoisia reittejä veneilijöiden valittavaksi. Joitakin kapeimpia mannerrantojen vuonoja voitaisiin jopa rauhoittaa vain soutajien ja melojien käyttöön.

Veneilyn vaikutukset kalliorantoihin ovat vähäiset mutta luoteisosan hiekkarannat väliällä Muurahaisniemi-Kuortakkilahti ovat eroosioherkkiä ja siellä veneily tulisi ohjata kauemmaksi rannasta. Mannerrannan venevalkamiin tulisi vain keskitettyjä, pistemäisiä väyliä. Alueelle ei olekaan osoitettu yleisiä rantautumispaikkoja.

Inarijärvi on säännöstelty ja sekin on aiheuttanut merkittävää eroosiota luoteisrannoilla. Onkin vaikea arvioida kumpi on suurempi haitta rannoille: veneily vai vedenpinnan vaihtelut. Kuitenkin veneily tulee ohjata niin, että haitat minimoidaan ja tarvittaessa rajoittaa veneilyä tietyillä alueilla. Uusi venesatama on osoitettu Ukonjärvelle, jonka rannat ovat hyvin kiviset joten eroosiovaikutukset eivät ole merkittävät. Veneväylän avaaminen Kalliokoskelle edellyttää karikon raivaamista kulkukelpoiseksi veneille. Hanke vaatii omat suunnitelmansa ja vaikutusten arvioinnin.

Uusi tekniikka voi poistaa merkittävästi veneilyn haittavaikutuksia kuten oheisessa kuvassa oleva uusi, maailmanluokan prototyyppi- katamaraani melun ja aallokon.

Ilmastovaikutukset syntyvät pääosin fossiilisen energian käytöstä. Suomalaiset kuluttavat toiseksi eniten energiaa / henkilö maailmassa. Kuormitus syntyy asumisesta kylmässä ilmastossa, liikenteestä ja erityisesti vapaa-ajan liikenteestä. Rakentamisen ja matkustamisen tavalla voidaan siis vaikuttaa merkittävimmin ilmastoa muuttaviin tekijöihin.

Matkailu tulisi ohjata mieluummin juniin, busseihin ja (purje)laivoille kuin lentokoneisiin. Mitä kauempaa matkailijat tulevat, sen pidempi pitäisi viipymä paikkakunnalla olla – parempi on tehdä yksi kuukauden pituinen, ekologinen kiertomatka purjelaivalla ja busseilla kuin 4 kpl viikon pituisia lentolomamatkoja.

Loma-asuntojen ja lomakylien rakennusten tulisi olla sellaisia, että ne voidaan jättää tarvittaessa kylmilleen. Kestävän kehityksen ja ekologisen rakentamisen teema sopisi alueen matkailurakentamiseen.

Inari III kulkee teknisten ratkaisujensa ansiosta äänettömästi eikä aiheuta aaltoja.

6.2.4 Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin

Luonnonarvojen vaaliminen

Valtaosa suunnittelualueesta jää luonnontilaan rakentamisen ulkopuolelle. Luontoselvityksessä havaitut arvokkaat alueet ja kohteet näytetään kaavakartalla erilaisin merkinnöin eikä niiden lähelle osoiteta rakentamista. Suunnittelualueen laajuuden takia kaikkia paikkoja ei ole kuitenkaan voitu kartoittaa, mistä syystä asemakaavoitettavaksi tarkoitetuilla alueilla on tehtävä myöhemmin tarkemmat luontoselvitykset. Saarten ja retkeilyalueen luontoarvoja ei ole nyt erikseen kartoitettu, koska sinne ei suunnitellaan uutta rakentamista. Kun retkeilyalueelle aikoinaan tullaan laatimaan reitistösuunnitelmat, alueen luontokohteet tulee silloin tutkia tarkemmin.

Alueelle suunniteltu rakentaminen sijoittuu niin hajalleen ja harvaksen että luontoa, maastoa ja kasvillisuutta, ei uhkaa kuluminen näillä käyttäjämäärillä. Tontit on sijoitettu niin, etteivät ne vaaranna luontoarvoja ja tonttien paikkoja on vielä tarkistettu biologin maastokäynnin perusteella. Uusien lomakylien toteuduttua käyttäjämäärät voivat nousta niin korkeiksi, että varsinkin niiden lähimaastoa uhkaa kuluminen, ellei alueelle ole rakennettu polkuverkostoa lyhyille ja pidemmille matkoille. Massamatkailu ja sen vaatimat reitistöt taukopaikkoineen voivat pitkällä aikavälillä kuluttaa herkimpiä maastokohtia etäämpänäkin retkeilyalueilla, kuten tuntureiden lakimaita, kallioita, kivikoita, kosteikkoja, hiekkamaita ja saarten rantautumispaikkoja. Reittien ja taukopaikkojen sijoittaminen maastoon on pyritty tekemään niin, että herkimpiä alueita vältellään. Tarkoitus on myös ajoittain vaihtaa reittien paikkoja, jos kuluminen alkaa näkyä. Ulkoilualueet ovatkin niin laajat, että uhkien ilmaantuessa voidaan reittejä ja rantautumispaikkoja ohjata kokonaan uusille alueille. Tämä on ollut myös saamelaisen perinteinen toimintatapa – siirtyä uudelle alueelle, ennen kuin paikan ympäristö ja uusiutuvat luonnonvarat ovat kärsineet tai kulutettu loppuun.

Inarin kirkonkylän matkailurakentamisesta johtuva ulkoilupaine suuntautuu voimakkaimmin Pielpajärven, Otsamon ja Uruvaara-Nukkumajoen päiväretkialueelle sekä vesitse Miesniemeen ja Pielpalahdelle, mikä edellyttää näiden alueiden reitistöihin ja taukopaikkoihin kehittämispanostuksia ettei alueiden kasvillisuus ja eläimistö kärsi liikaa.

Linnusto voi kärsiä lisääntyvistä liikkujista, varsinkin pesimisaikaan. Porojen vasomisaika toukokuussa on myös jakso, jolloin liikkumista tulee rajoittaa ja suunnitella tarkemmin. Toukokuun vasomisaika on kuitenkin turistikausista hiljaisin, samoin poroerotusaika marras-tammikuulla, joten merkittävää haitan lisääntymistä ei liene odotettavissa. Syys- ja kevättalvella moottorikelkkailijat voivat häiritä porojen kokoamista merkittävästi. Haitta voidaan välttää sopimalla liikkumisajankohdista matkailuyrittäjien kanssa. Meluavaa liikennettä ei tulisikaan sallia ulkoilu- ja retkeilyalueella muuten kuin poikkeustapauksissa, sillä se häiritsee eläinten lisäksi myös alueella liikkuvia patikoijia ja hiihtäjiä. Koska matkailun kasvusta merkittävä osa olisi ulkomaisia turistiryhmiä tai eläkeläisryhmiä, liikkumisen ohjaaminen on mahdollista, millä voidaan vähentää haittavaikutuksia luontoon ja poroelinkeinoille.

Kalastus on lähes kaikkien paikallisten harrastus ja inarinsaamelaisten vanha pääelinkeino. Loimusiaan paistamisella on vuosituhansien perinne. kuva Pekka Junntila.

Alueen merkittävimpiä luonnonvaroja ovat metsien puut, porot, vesistöjen kalat ja metsien riista sekä marjat ja sienet, joista liikkujat voivat nauttia jokamiehenoikeuden nojalla. Metsänhakuuta rajoittavat erilaiset suojelualueet ja poronhoito. Puun kasvu kestää täällä pitkään ja tuottaa tiivistä puuta, jota tulisi jalostaa arvoiseensa käyttöön. Porokarjojen määrä on ylärajalla, ja sitä ei voida enää kasvattaa, jos ruokinta perustuu luonnonlaitumiin. Kalastuselinkeino on nyt hiipumassa, mutta tulevaisuudessa sillä voi olla paremmat edellytykset, jos merikalastus joutuu kriisiin ylikalastuksen takia. Sekä kalastus että marjastus ovat lähes kaikkien paikallisten asukkaiden ja lomailijoiden harrastuksia ja niistä voitaisiin kehittää lisäansiomahdollisuuksia. Luonnonvarojakin kuitenkin uhkaa ilmastonmuutos, joka voi pahimmillaan vähitellen tuhota kaikki

edellä mainitut luonnonresurssit. Paikallisten ihmisten käyttötarpeet eivät uhkaa uusiutuvia luonnonvaroja.

Ympäristöhaittojen vähentäminen

Loma- ja matkailurakentamisen ympäristöhaittoja voidaan merkittävämminkin vähentää toiminta- ja rakentamistapoja muuttamalla. Asenteiden muutos on tarpeen koko maailmassa, kun ilmastonmuutosta aletaan tosissaan torjua. Tavoitteena tällä alueella pitäisi olla suuntautuminen kestäväan matkailuun – sikäli kun matkailu voi olla ekologisesti kestävä toimintaa.

Kestävä tapa rakentaa, on käyttää paikallisia luonnonvaroja ja paikallisten yrittäjien tuotteita sekä rakentaa mieluummin niukasti kuin runsaasti jatkuvaa lämmitystä kaipaavia tiloja. Ekologinen rakentaja säästää luonnonvaroja rakentamalla pitkään kestäväan, tyyllitään ajattoman ja energiatehokkaan talon, hyödyntää maalämpöä, kerää aurinkolämpöä rakennusmassoilla ja tuottaa sähköä valokennoilla.

Perinteinen saamelainen toimintatapa onkin ollut juuri tällainen, rakennukset olivat pieniä ja maakota on hyödyntänyt maalämpöä.

Matkailijoiden aiheuttamaa ympäristöaristusta voidaan vähentää keskittämällä loma-asutus taajamiin ja kyliin, ottamalla rakennukset tehokkaaseen käyttöön sekä rakentamalla hyvin opastettuja reittejä sekä lisäämällä ohjelmapalveluja.

6.2.5 Vaikutukset maisemaan ja rakennettuun ympäristöön

Rakennetun ympäristön ja maiseman vaaliminen

Alueen ympäristöstä on tehty kattavat inventoinnit, jotta maisema ja kulttuuriperintö rakennuksineen voidaan ottaa huomioon. Kohteet painottuvat länsirannalle, mutta sijoittuvat yksittäin ja hyvin hajalleen. Myöhemmin selvitykseen lisättiin vuotuismuuttoreitit. Kaikki inventoidut kohteet on esitetty kaavakartalla eriasteisin suojelumerkinöin. Kulttuuri- ja rakennuskohteiden välittömään läheisyyteen ei ole osoitettu uutta rakentamista. Rakennetut, arvokkaat pihapiirit on osoitettu rakennuspaikkoina, jotta niitä voidaan kunnostaa ja ylläpitää. Suojelukohteille annetaan rakentamishjeet, joiden pohjalta rakennuksia voidaan kunnostaa ja tonttia täydennysrakentaa.

Alueella on useita maisemallisesti merkittäviä tai mielenkiintoisia kohteita, jotka on osoitettu kaavassa omilla merkinnöillään. Ne ovat myös matkailun ja retkeilyn parhaita kohdealueita, joita voi uhata kuluminen, kuten Ukonkivellä on käynyt. Maisema-alue-rajaukseen ei liity kaavamääräyksiä vaan ne on liitetty alueiden käyttömerkintöihin, joissa korostetaan luonnon säilyttämistä ja maisemien korostamista virkistyspaikoilla alueilla.

Loma- ja matkailupalvelurakennusten sijoittumien maisemaan on suunniteltu siten, että ne kätkeytyvät kapeiden lahtien tai saarten suojaan eivätkä näy kauas järvelle. Näin vesillä liikkujalle syntyy kuva erämaisesta, luonnontilaisesta järvestä.

Erilaiset retkeily- ja ulkoilureitit suunnitellaan myöhemmin erillisessä hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Ne tulee sijoittaa maastoon maisemakuvallisen ja –ekologisen tarkastelun pohjalta, hyödyntäen maisemien monimuotoisuutta mutta kuitenkin huomioiden maisematyyppien kulutuskestävyys.

6.2.6 Mannerrantojen lisärakentamisen vaikutukset rantojensuojeluohjelman toteuttamiseen ja vapaaseen rantaviivaan.

Yleiskaavamuutoksen yhtenä tavoitteena oli lisätä loma-asutusta olevien kylien yhteyteen ja siten vahvistaa kylien elinvoimaa. Aiemmassa yleiskaavassa rantarakentamisen mitoituskokolu oli 5/km ja tässä kaavassa se nostettiin 7/ km. Aiemmat kyläalueen rajaukset olivat huomattavasti laajemmat kuin nyt.

Uudet tontit sijoittuvat Nelimissä, Nanguvuonolla ja Ukonjärvellä yksittäisesti eivätkä vähennä merkittävästi vapaata rantaviivaa. Partakossa ja Väylässä rakennuspaikat sijoittuvat olevien väliin tai viereen. Rantoja pitkin ei pääse kulkemaan kylien lähellä pitkiä matkoja nytkään pirstoutuneen tilajaon ja hajalleen sijoittuneen asutuksen/ loma-asutuksen takia. Tästä syystä Partakon kylän keskellä olevat rannat on osoitettu virkistysalueiksi, mikä turvaa vapaata liikkumista rannoilla. Väylän ympäristössä on myös runsaasti vapaita rantoja Sarviniemessä ja Riuruvuonon suunnalla. Kaavassa rakentamisalueet on osoitettu laajempina, mitä ne todellisuudessa tulevat olemaan, jotta sopivimman maastokohdan löytäminen olisi helpompaa.

Rantojen suojelualueille rakennuspaikkojen lisäykset sijoittuvat seuraavasti:

- Nellimiin 4 tonttia porotiloille (4 las/km) ja vuokratupa RM/v Pääsaarensalmeen
- 1 lomatontti RA-5 Kortejärvelle, vuokratupa RM/v Kaamassaaren Tyllyvaaraan ja rantautumispaikat VR/v Pikku Jääsaareen, Mahlatinsalmeen ja Akusalmeen.
- Tissikivisaareen 1 RA-6 tontti ja Iso-Petäjäsaaaren MP-2 tontti.
- Ukonjärvi: 2 tonttia Akunalusjärvelle sisämaahan
- Väylän Ala-Sieksijärvelle porotilalle 5 RA-tonttia
- Partakko - Kontio-ojansuu-Lapinniemi alueelle 14 RA-tonttia + 4 AP tonttia

yhteensä 27 lomarakennuspaikkaa RA , 4 asuinpientalon AP rakennuspaikka, 2 vuokratupaa RM/v ja yksi paliskunnan huoltokämppä MP-2

Yhteensä rantojen suojelualueelle on siis osoitettu 31 uutta tonttia ja lisäksi valtionmaille 2 vuokratupaa, 1 paliskunnan huoltokämppä ja 3 rantautumispaikkaa. Saarten porokämpät olivat jo entisen yleiskaavan mukaisia rakennuspaikkoja, lukuun ottamatta Iso-Petäjäsaaaren paikkaa.

Voimassa olevassa yleiskaavassa em. alueille oli osoitettu rakennuspaikkoja seuraavasti:

- Nellim 29, Haapasaari VR/v
- Nanguvuono (ks.lvalon alueen yleiskaava) ,Pikku Jääsaari ja Kaamassaari VR/v
- Ukonjärvi (Ukonjärven yleiskaava), 9 loma-asuntoa ja 1 vuokratämpä
- Väylä: 108 + 18 Kontio-ojansuu-Lahdenperä
- Partakko AT-alueita

Rantojen suojeluohjelmaan on valittu vähintään valtakunnallisesti arvokkaat alueet. Valintakriteerejä olivat alueellinen edustavuus, monimuotoisuus, suojeltavat lajit, harvinaisuus, luonnontilaisuus, maisemalliset arvot ja tieteelliset kriteerit.

Rantojen suojeluohjelman perustavoite on säilyttää ohjelman alueet rakentamattomina ja luonnontilaisina. Alueille on tarkoitus perustaa luonnonsuojelualueita. Inarijärven rantojen suojelualue onkin lähes kokonaan perustettu Natura-2000 alueeksi.

Suojelutavoitteita täsmennetään kunnan laatimassa, oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa. 1990-luvulla laadittu yleiskaava toteutti rantojen suojeluohjelman tavoitteita. Nyt rakentamisen määrää on hieman lisätty myös rantojen suojelualueille, jotka on rajattu Natura-alueen ulkopuolelle (em. 31+3 rakentamispaikkaa). Tavoitteen mukaan rakentamisella tuli vahvistaa olevia kyliä kuten Väylää ja Partakkoa, jonne valtaosa näistä rakennuspaikoista sijoittuu. Tavoitteesta johtuen rakennusoikeutta ei ollut mahdollista siirtää muualle. Alueet ovat helposti saavutettavissa olevan tieverkon tai vesistön kautta, joten rakentaminen ei vaikuta tonttia laajemmalle alueelle. Pääosa yleiskaavan uusista rakennuspaikoista on kuitenkin osoitettu rantojen suojelualueen ulkopuolelle.

Edellä mainittu, tällä yleiskaavamuutoksella synnytetty tonttimäärän lisäys rantojen suojelualueelle on vaikutuksiltaan vähäinen, kun tarkastellaan vesistöjen ja ympäröivien erämaiden kokoa (rantaviivaa 2300 km, uudelleen mitoitettua rantaviivaa rs-alueella 11,3 km: 8 km Partakossa, 2 km Väylässä, 1.3 km Nellimissä). Rakentaminen tiivistyy raken-

nettavilla alueilla ja syntyy kylämäistä ympäristöä, mikä on ollut kunnan tavoite suunnittelulle: kehittää ja täydentää kyliä. Rakentaminen on sijoitettu jo rakennettuun ympäristöön, olevan rakennuskannan lomaan pääosin osallisten toiveiden mukaan. Vapaa rantaviiva on keskitetty kyliin valtion maille. Luonnonsuojelullisesti tai toiminnallisesti arvokkaat osat on selvitetty ja niille ei ole osoitettu uutta rakentamista.

6.3 Taloudelliset vaikutukset

6.3.1 Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta ja energiatalouteen sekä liikenteeseen

Yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys

Nykyinen yhdyskuntarakenne on hajaantunut yksityismaille ympäri järveä, varsinkin loma-asutus. Vakinainen asutus on keskittynyt kirkonkylään ja sen liepeille Nikulanperälle ja Opiston ympäristöön. Pienissä kylissä Partakossa, Kontio-ojansuulla, Väylässä ja Talvituvanjärvellä on vain muutamia asukkaita. Uutta asutusta ohjataan kyliin ja korotetulla mitoituksella laskettua uutta loma-asutusta olevien rakennusten ryhmiin tai lähettyville. Massiivisin matkailurakentaminen ja -palvelut ohjataan kirkonkylän asemakaava-alueelle, missä se sijoittuu olevan rakenteen reunalle. Saariin tulee vain kaksi uutta loma-asuntotonttia ja kaksi pientä matkailukohdetta. Kuusi kalakenttää on muutettu loma-asuntotontteiksi ja viisi tonttia kokonaan poistettu.

Hajalleen sijoittuva rakentaminen ei ole taloudellista, sillä se edellyttää pitkiä kulkumatkoja sekä kylästä toiseen että pääväyliltä yksittäisille mökeille. Jos energia kallistuu ja saatavuus vaikeutuu, syrjäiset paikat ja niihin tehdyt investoinnit voivat jäädä ensimmäisenä vähälle käytölle. Siksi on järkevää kehittää matkailua ja rakentamista olevia taajamia ja kyliä tiivistämällä tai laajentamalla. Se on myös taloudellisesti edullisinta infrastruktuurin kannalta. Jopa Inarin kirkonkylä, jonne matkailu keskitetään, on mittakaavaltaan niin pieni, että se tarjoaa turistille eksoottista hiljaisuutta ja erämaisuutta ja siten toimii hyvin matkailun vetovoiman kannalta.

Ivalon alueen yleiskaavassa tehtiin taloudellisten vaikutusten arviointi erilaisille kehittämismuutoksille. Vertailuun otettiin 100 mökin tai 100 hotellihuoneen yksikkö. Taloudellisia vaikutuksia arvioitiin ainoastaan ulkopaikkakuntalaisen mökinomistajan tai matkailijan osalta, sillä paikallinen omistus ei tuo alueelle lisärahaa. Laskennassa ei huomioitu myöskään rakentamisen aikaisia tuloja tai työpaikkoja. Arvioinnin tuloksena todettiin, että yksityisten lomamökit Inarijärvellä tai muilla erämaajärvillä tuottavat vain vähän tuloa ja työpaikkoja alueelle. Huomioiden myös välilliset ja johdetut työllisyysvaikutukset todettiin, että 100 mökkiä tuottaa noin 100 000 euroa välitöntä matkailutuloa, yhden pysyvän työpaikan 2700 euroa kunnallisveroa ja 16 000 euroa kiinteistöveroa. 100 hotellihuonetta Saariselällä tuottaa 2 miljoonaa euroa välitöntä matkailutuloa, noin 20 pysyvää työpaikkaa, 67 000 euroa kunnallisveroa ja 25 000 euroa kiinteistöveroa. Yksityisten omistamat, vuokratavat lomamökit tuottavat noin 10 työpaikkaa. Erot johtuvat seuraavista seikoista: erämaajärvien mökkien käyttöaste ja niissä majoittuvien rahankäyttö jää pieneksi kohdistuen vähittäiskauppaan, joka työllistää suhteessa liikevaihtoon selvästi vähemmän kuin matkailuala. Kaupallisen 100 majoitusyksikön vaikutus on 12 pysyvää työpaikkaa, 35 000 € kunnallisverotulot ja 17 000 vuosittaiset kiinteistöverotulot. (ote Ivalon alueen yleiskaavan selostuksesta 2010)

Olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö

Uusi lomakyläalue Ukonjärvellä on mitoitettu niin (30-50 asuntoa), että tiestön ja vesihuollon rakentamisen kustannukset jakautuvat riittävän suurelle asukasjoukolle ja jotta ympäristön suojeluvaatimukset ja asukkaiden mukavuustoiveet täyttävä infrastruktuurirakentaminen olisi taloudellisesti mahdollista.

Yksityisten mailla rakennusoikeutta on lisätty olevien kylien ympäristöön, mikä voi tukea kylän asukkaiden ja palveluyrittäjien toimeentuloa. Yllä olevan vertailun pohjalta matkailurakentamisen vuodepaikkojen tuotto matkailutuloina ja työpaikkoina on noin 20- kertainen verrattuna yksityisiin perhemökkeihin.

Alueen asukkaille on tyypillistä omatoimisuus ja omavaraisuus – elämisen tarpeita otetaan yhä edelleen suoraan luonnosta, ei pelkästään kaupan tiskiltä. Tältä kannalta katsoen asutuksen hajanaisuus ja syrjäisyys ei ehkä olekaan täällä niin epäekologista kuin esim. etelän kaupunkiseutujen liepeillä.

Jos luonnossa liikutaan konevoimin, se on epäekologista. Kävely, pyöräily, ratsastaminen, hevos- ja poroajelu, hiihtäminen, luistelu, soutaminen ja purjehtiminen ovat ekologisesti kestäviä liikkumismuotoja.

Loma-alueiden ja rakennusten ekologinen kestävyys edellyttää, että asuntoja ei pidetä lämpiminä, eli ne eivät kuluta energiaa silloin kun ne eivät ole käytössä. Perinteiset hirsirakennukset paaluperustuksilla kestävätkin tällaisen käytön vaurioitta.

Suunniteltu aluerakenne tukeutuu täysin olevaan asutukseen, tiestöön ja palveluihin. Yksittäisiä rakennuspaikkoja on osoitettu kylien liepeille yksityisten maille emätilaselvitykseen perustuen. Valtionmaalle on osoitettu loma-asuntoja vain Konesjärvelle minne johtaa oleva tie, rantakaavoitettavaksi tarkoitettu alue Ukonjärvellä ja matkailua palvelevia tukikohta-alueita. Tehokkain matkailupalvelurakentaminen osoitetaan Inarin kirkonkylän asemakaava-alueelle ja sen liepeille, missä ne voidaan varustaa nykyajan mukavuuksin. Myös Ukonjärven valtionmaan ranta-asemakaavoitettava alue sijoittuu lähelle valtatieä ja siten hyödyntää olevaa tiestöä. Nykyinen tiestö on pitkä suhteessa käyttäjämaariin, joten uusi rakentaminen on pyritty osoittamaan niiden varteen.

Sähkölinjau ja julkista vesihuoltoa ei odotetakaan yksityismaille osoitetuille syrjäisille mökeille ja kämpille.

Mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla.

Ivalon lentokenttä sijaitsee noin 50 km päässä Inarin kirkonkylästä ja on siten kohtuullisen hyvin savutettavissa massamatkailun kehittämistä ajatellen. Turistien kuljettaminen busseilla pitää alueen henkilöautoliikenteen kasvun vähäisenä, vaikka matkailijamäärät kasvaisivat merkittävästi. Isot turistimäärät mahdollistavat tiheämpivuo-roisen joukkoliikenteen järjestämisen sesonkiaikoina, mikä parantaisi myös paikallisten asukkaiden liikkumismahdollisuuksia.

Valtatie 4:n varteen ja Partakontien varteen sijoittuva oleva ja uusi asutus ja loma-asutus on liikenteellisesti, erityisesti joukkoliikenteen kannalta, hyvin saavutettavissa ja siten tukee joukkoliikenteen kehittämistä.

Järven rantaan sijoittuvat yksittäiset tontit pitkien pistoteiden päässä ovat yksityisautoilun varassa. Yksityistiestö on suhteellisen kallis rakentaa ja ylläpitää eikä mahdollista joukkoliikenteen käyttöä. Rannan suuntaisia tontteita ei juurikaan ole millään osa-alueella. Lähes kaikille tonteille pääsee myös vesitse veneellä Inarijärven suunnalta ja talvella moottorikelkoilla, mikä onkin paikallisten suosima kulkumuoto.

Pitkien etäisyyksien takia kevytliikenteen edistäminen on vaikeaa ja väylien rakentaminen taloudellisesti mahdotonta muualla paitsi kirkonkylän taajamassa ja uusien lomakyläalueiden sisällä. Matkailualueella ulkoilureitit korvaavatkin kevytliikenteen reitit.

Hietajokisuun alue on kulutusherkkää mutta helposti rakennettavaa hiekkaisen maaperän ansiosta. Vedenpinnan säännöstely romahduttaa rantaharjuja. kuva Maire Puikko

Vesi- ja jätevesihuolto järjestetään tontikohtaisesti loma-asuntoalueilla, mikä voi joissakin maastoissa olla haastavaa. Puhdasta käyttövetä on helposti saatavissa kaikista järivistä. Jäteveden määrää voidaan merkittävästi pienentää ja puhdistusta helpottaa, jos rakennetaan kuivakäymälöitä. Pienikin määrä jätevesiä voi olla haitallinen sellaisen mökin lähiympäristössä, missä juomavesikin otetaan pintavesistä. Kaavamääräyksen mukaan jätevesien käsittelyssä noudatetaan voimassa olevaa jätevesilainsäädäntöä ja järjestelmä rakennetaan ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymän suunnitelman mukaan. Nykyinen asutuksen aiheuttama hajakuormitus on niin pieni, että sen vähäinen kasvu ei aiheuta vaaraa Inarijärven vedenlaadulle.

Uusille, ranta-asemakaavoitettaville matkailualueille voidaan rakentaa keskitetyt vesi- ja viemäriverkostot, mikä edellyttää riittävän suurta käyttäjämäärää, että ratkaisu olisi taloudellisesti kestävä ja mahdollinen ylläpitää.

Energiahuolto eli sähköverkko voidaan toteuttaa edullisimmin länsirannalla olevan asutuksen viereen ja Partakontien varteen. Saariin sähköverkostoa ei tulla rakentamaan vaan kaavamääräys edellyttää maakaapelin rakentamista. Loma-asuokselle suositellaankin ensisijaisena ratkaisuna aurinkosähkö- / valokennojärjestelmän rakentamista. Sähkön kulutuksen merkittävä kasvu voi synnyttää jakeluverkon uusimistarvetta. Nykyään suuri osa sähköstä ostetaan Norjasta ja Venäjältä.

Kaikki uudisrakentaminen tulee tehdä energiatehokkaasti niin, että sähkön ja lämmitysenergian tarve olisi mahdollisimman vähäinen.

6.3.2 Vaikutukset asukkaiden toimeentuloon

Suunnitelman mukaan pääosa matkailupalveluista sijoittuisi tämän yleiskaava-alueen keskellä olevaan Inarin kirkonkylään, asemakaavoitettavalle alueelle, mikä voi parhaimmillaan synnyttää alueelle lähes 300-400 työpaikkaa (hallinto ja palvelut, matkailupalvelut). Merkittävin ja pysyvin työllistämisaikutus lienee matkailupalveluilla / ohjelmapalveluilla, jotka sijoittunevat pääosin Inarin kirkonkylään. Tämä lisää rakenta-

mis- ja palvelutarvetta erityisesti kirkonkylässä, mikä virikittää koko kunnan taloutta. Rakentaminen työllistää paremmin alkuvaiheessa ja rakennusten huolto- ja ylläpito vähemmän tulevaisuudessa.

Asemakaavoitettavat alueet Ukonjärvellä ja Hietajokisuulla mahdollistavat mittavan rakentamisen, mikä tuo työtä paikallisille rakentajille, kauppiaille ja matkailuyrittäjille. Ukonjärven ranta-asemakaavoitettavalle alueelle voi tulla keskimäärin noin 30 - 50 asuinrakennusta (a 133 k-m² paritalo tai 80 k-m² mökki), mikä tarkoittaa 10-15 vuoden toteutusjaksolla 3–5 rakennusta (4-6 lomahuoneistoa) vuosittain. Rakentamismäärä voi työllistää muutaman henkilön, jos rakentaminen tehdään paikallisesti. Hietajokisuun rakentamismäärä voisi olla noin 1-2 paritaloa vuosittain.

Yksityisten maille osoitetut uudet ja vielä rakentamattomat vanhan yleiskaavan tontit, yhteensä 275 kpl, riittänevät 10-15 vuodeksi, jos sitä verrataan vanhan yleiskaavan toteutumistahtiin. Vuosittain rakentuisi siis 18 – 27 loma-asuntoa, mikä voi työllistää muutaman paikallisen rakentajan valmismökkien perustamis- ja pystytystöissä. Jos mökit rakennetaan kokonaan paikan päällä, työllistävä vaikutus on moninkertainen.

6.4 Sosiaaliset vaikutukset

6.4.1 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Asumisen / loma-asukkaan tarpeet ja palvelujen saatavuus

Asumiselle on osoitettu uutta aluetta Partakkoon, Väylään, Sarviniemeen ja Nikulanperälle, olevan asutuksen yhteyteen. Näistä Nikulanperä ja Sarviniemi ovat kirkonkylän lievealuetta jossa palvelut ovat lähellä, muutaman kilometrin päässä.

Partakko ja Väylä ovat hiljentymässä olevia kyliä etäällä kirkonkylästä. Partakossa ja Väylässä ei ole enää mitään julkisia palveluja, matkailupalveluja lukuun ottamatta. Partakon ja Väylän asuinalueet ovatkin suunnattu ennemminkin hyväkuntoisille eläkeläisille, jotka viettävät yli puolet vuodesta vakinaiseen asumiseen tarkoitettussa loma-asunnossaan, kuin lapsiperheille. Sivukylillä asuminen edellyttää omatoimista elämäntapaa ja yhteistyötä naapureiden kanssa esim. kauppamatkojen suunnittelussa ja naapuriavusta sovittaessa. Ihminen, joka hakeutuu asumaan näin syrjään, osanee varautua siihen, ettei yhteiskunnan apua ja palveluja ole nopeasti saatavissa hätätilanteissa.

Loma-asukkaiden motiivi tulla alueelle on nimenomaan hakeutuminen luonnon rauhaan, kauas yhteiskunnan holhouksesta ja palveluista. Massamatkailu on ohjattu kirkonkylän keskustaan ja kylien läheisyyteen, missä yhteiskunnan palvelut ovat helpommin tavoitettavissa ja missä heistä on myös eniten hyötyä paikallisille yrittäjille: palvelut synnyttävät työpaikkoja ja estävät väestökatoa.

Kunta on valinnut matkailun elinkeinojen kehittämisen kärkiteemaksi ja alueella on vetovoimaa ja kysyntää. Kaavalla on haettu tasapainoa paikallisten asukkaiden ja matkailijoiden ja lomailijoiden siedettävän määrän välille. Alueelle on käytetty metsähallituksen toimesta veronmaksajien varoja ja heidänkin tulee voida nauttia valtion ylläpitämistä ulkoilualueista ja palveluista kohtuullisessa määrin. Luontotyytit ja maisemat on suojeltu valtion toimesta koko kansaa varten.

Mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön

Alueen asutusrakenne on hajakeskittynyt ja hyvin väljä, turvallinen ja terveellinen. Enemmän turvallisuutta kaipaavat väestöryhmät kuten lapsiperheet, vanhukset ja sairaat voivat hakeutua asumaan taajamiin, missä palvelut ovat lähellä. Runsaat ja vetoimaiset ulkoilualueet ja ovat sekä suunniteltavat uudet reitit edistävät liikkumista, mikä vaikuttaa positiivisesti ihmisten terveyteen. Lomailijoille ja matkailijoille alue tarjoaa luonnonrauhaa ja hiljaisuutta, mikä vähentää stressiä.

Paikalliset asukkaat hyödyntävät elinympäristöään hyvin laajasti kalastaen, metsästäen ja marjastaen kuten saamelaiset ja suomalaiset ovat tehneet vuosisatoja. Ympäristön vapaa käyttöoikeus ja jokamiehenoikeudet ovatkin hyvin tärkeitä paikallisille asukkaille. Matkailuelinkeinon kasvun suuntaaminen kirkonkylään jättää valtaosan suunnittelualueesta matkailutoimintojen ulkopuolelle. Marjastus- ja metsästysaika eivät osu matkailun huippusesonkiin.

Virkistyksen soveltuvien alueiden riittävyys

Koko suunnittelualue soveltuu erinomaisesti virkistykseen ja alueita on ylenpalttisesti käyttäjien määrään nähden. Tarjolla on erityyppisiä vesistöjä, erämaa-alueita, tunturi-alueita ja kulttuuriretkelyalueita. Tärkeää on matkailijoiden opastaminen ja jakaminen pieniin ryhmiin niin, että erämaan rauha säilyy ja on aistittavissa.

Kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen

Yleiskaavan pohjaksi on laadittu toiminnallinen suunnitelma, jossa on selvitetty alueen elinkeinojen kehittämismahdollisuuksia, erityisesti matkailun kehittämistä. Alueiden rakentamisen mitoitus perustuu pääosin tähän suunnitelmaan.

Suunnitelman mukaan pääosa matkailupalveluista sijoittuisi tämän yleiskaava-alueen keskellä olevaan Inarin kirkonkylään, asemakaavoitettavalle alueelle. Matkailupalveluiden merkittävä kasvu yhdessä saamelaiskulttuurikeskuksen perustamisen kanssa antaisi alueelle merkittävän kasvusykäyksen ja loisi kirkonkylälle vähintään 200 uutta työpaikkaa. Lisäksi tämän yleiskaavan uudet matkailupalvelut voivat luoda noin 230 uutta työpaikkaa, jos käyttöaste on Saariselän luokkaa. Matkailun kehitys antaisi alueen asukkaille tulevaisuudenuskkoa ja vahvistaisi merkittävästi saamelaiskulttuuria ja sen kehittämistä nykypäivän maailmassa.

Yleiskaavan asemakaavoitettavat alueet Ukonjärvellä ja Hietajokisuulla mahdollistavat maltillisen rakentamisen, mikä tuo työtä paikallisille rakentajille, kauppiaille ja matkailuyrittäjille.

Ronkajärven rantaa, jyrkkä tai kivinen maasto on haasteellinen rakentajalle. kuva M Puikko

Saamelaisen kulttuuriperinnön vaaliminen

Perusselvitysten pohjalta on tunnistettu saamelaiskulttuurin tiettyjä ominaispiirteitä, joita pyritään siirtämään tuleviksi toimintatavoiksi ja -periaatteiksi. Perinne tukeutuu pitkälti kieleen ja tarinoihin, käsitöihin, kiertävään elämäntapaan ja paikkoihin liittyviin tarinoihin – reitteihin ja ulkoilmaelämään, sekatalouteen eli elannon hankkimiseen monista lähteistä (kalastus, porot, karjankasvatus, pienimuotoinen viljely, keräily ja metsästys) ja voimakkaaseen sukuyhteyteen.

Selkeimmin kulttuuri voisi näkyä elämisen tavassa, jossa ylläpidetään monipuolista elinkeinojen jakaumaa ja sen perustumista paikallisiin luonnonvaroihin ja ympäristön käyttöön kestäväällä tavalla. Elinkeinoissa tulisi korostaa niiden pohjautumista luontoon ja etsiä sille uusia ilmenemismuotoja kuten ”keräilyn” harrastaminen esim. valokuvaamalla ja taideilmaisulla. Tarinat on tärkeä osa kulttuuriperintöä ja sitä tulee edistää. Kulttuuriperintöasiat eivät juurikaan näy kaavassa.

Kulttuuri muuttuu selvimmin näkyväksi rakentamisen tavassa, jonka tulisi olla pienimittakaavaista ja toimintojen jakautua useisiin pieniin talousrakennuksiin, jotka ilmentävät eri toimintoja. Rakentamisessa tulisi suosia paikallisia luonnonmateriaaleja kuten hirttä/ puuta, kiveä ja turvetta. (ks. rakentamisohje)

Saamelaiset kuitenkin elävät samassa maailmassa ja ajan hengessä muiden kanssa, rakentavat nykyisten tyylien mukaan ja harjoittavat kaikkia nykypäivän ammatteja. Valtavirrasta poikkeaminen on haastavaa ja vaatii voimakkaita esikuvia.

Perinteisesti saamelaiset ovat osanneet huomioida toiminnassaan luonnon kestokyvyn, mutta perinne ei ole välttämättä siirtynyt nykypäivään. Viime vuosikymmeninä täkäläinen rakentamistapa on noudattanut valtakunnallisia tyyliuuntia, eikä nykyisessä rakentamistyylissä, ”talopaketti autotalleineen”, ilmene mitenkään saamelaiset perinnearvot ja elämäntapa.

Uutta rakentamista ei osoitetakaan arvokkaimpien, perinteisten asuinkenttien läheisyyteen, vuotuismuuttoreiteille, kalastuspaikkojen läheisyyteen tai poronhoidon kannalta tärkeille alueille, missä tyylien erilaisuus voisi aiheuttaa ristiriitaa.

Matkailuelinkeino lisää kysyntää kulttuuripalveluille ja siten edistää kulttuurin tutkimusta ja tuntemusta sekä luo työtilaisuuksia paikallisille taiteilijoille ja käsitöiden taitajille. Saamelaiskulttuuria voidaan kehittää tähän aikaan sopivaksi ja he voivat antaa siitä jatkuvasti omat, uudet tulkintansa. Erityisesti saamelaisten perinteinen luontosuhde on sellainen, josta voidaan ottaa oppia ympäristöuhkien vähentämisessä.

Kulttuuriperinnön esittelyn osalta saamelaisten tulee itse päättää, missä määrin ja mitä kohteita ja asioita he haluavat esitellä turisteille. Tavoitteena on, että saamelaiset itse voisivat toimia esim. ohjelmapalveluyrittäjinä ja siten edistää oman kulttuurinsa tunnettavuutta ja ylläpitoa. Saamelaiskulttuurikeskuksen valmistuminen Inariin voi vahvistaa heidän identiteettiään ja lisätä kulttuurin elinvoimaa.

Yleiskaavamuutoksen loma-asutuksen pieni mitoitus ja matkailun vähäiset kasvumahdollisuudet johtuvat paikallisten arvostuksista ja varovaisesta suhtautumisesta muutoksiin, minkä voi katsoa ilmentävän paikallista, tämänhetkistä saamelaiskulttuuria.

Kulttuuri ja historialliset kulttuurikohteet ovat luonnon lisäksi kaikkialla maailmassa matkailun tärkein vetovoimatekijä. Perinteistä on siis syytä pitää kiinni jotta omaleimaisuus säilyy. Vaarana on kuitenkin saamelaisimagon keinotekoisuus, jos nykypäivän elämä on kovin kaukana ihannoidusta vanhasta kulttuurista. Haastava tavoite on luoda matkailupalveluista sellaisia, että ne vahvistavat paikallista kulttuuria - eivät johda sen ryöstöviljelyyn.

Korsu muistuttaa perinteistä maakotaa, kuva Karipääjärveltä, kuva Maire Puikko

6.4.2 Natura tarveharkinta, mitoituslaskelma Natura-arviointia varten

NATURA-ALUEELLA saarissa oli olevia, rakennettuja rakennuspaikkoja 151 kpl. Luku sisältää loma-asuntojen lisäksi kaikki valtion tukikohtat eli autiokämpät, huoltokämpät ja kalakentät. Lukuun sisältyvät myös vanhasta yleiskaavasta puuttuneet rakennuspaikat 1 Palkissaarella, 2 Kaamassaarella ja 1 Alppasaarella.

Mannerrannoilla Natura-alueella on 22 kpl vanhan kaavan mukaista rakennettua rakennuspaikkaa (Mahlatti 9, Ukonselkä 3, Akulahti 6, Tiaisniemi 4). Natura-alueella on siis yhteensä **173 olevaa rakennusta**.

Rakentamattomia RA-rakennuspaikkoja saarissa on **13 kpl**: Muurahaisniemessä 1 kpl, Akusaaressa 1, 8 Miesniemen edustalla Tissikivisaaressa, joista yksi tällä kaavalla syntynyt, Katsomasaaressa 1, Tissisaarilla 1, Kaamassaaressa 1.

Vapaita kalakenttiä KK on Kahkusaaressa 1, Pikku Pääsaaressa 1, Varttasaaressa 2, Haapasaaressa 2, Koutukinsaaressa 2 kpl eli yhteensä **8 kpl**. Rakentamattomia vanhoja tontteja mannerrannoilla on 1 kunnan palstalla Tiaisniemessä ja RM-alue Kotalahdessa.

Natura-alueella on siis **26 rakentamatonta** loma-asunto, kalakämpä- tai autiotupa-tonttia (8 kalakenttää, 2 RM/v, 13+2 RA, 1 MP-2) joista tällä kaavamutoksella syntyivät uudet lomantontit Tissikivisaareen ja Kaamassaareen, valtionmaalle saariin 2 uutta autiotuvan tai vuokratämpän paikkaa RM/v sekä paliskunnan tukikohta Iso-Petäjäsaareen, yhteensä 5 kpl.

Mahlatinsalmen oleva lomarakennuspaikka RA/v on muutettu RM/v:ksi koska alueella on tarvetta suojaisalle, yleiselle rantautumispaikalle. Lisäksi on osoitettu kaksi uutta rantautumispaikkaa VR/v, jotka sijoittuvat Pieni Jääsaareen - yksi entinen on poistettu Kärppäsaaresta. (ei laskettu rakennuspaikoiksi). Paliskunnille osoitettiin 4 taukopaikkaa MP-2 saariin, joista Iso-Petäjäsaaren paikka ei ollut vanhassa kaavassa rakentamisaluetta. Muut kolme paikkaa ovat ennestään rakennettuja kämppiä RA/v.

Yksi loma-asuntotontti RA/v Eärbinsualuissa muutettiin autiotupakortteliksi RM/v. Viisi kalakenttäpaikkaa poistettiin järven kaakkoiskulman kalakenttäalueilta sekä kaksi lomarakennuspaikkaa RA/v Lillukkalahdelta. Nyt osoitettiin yllä mainitut 5 uutta rakennuspaikkaa Natura-alueelle, eli kokonaismäärä ei kasvanut aiemmasta yleiskaavasta. Yhteensä Natura-alueella on 173 + 26rp = **199 rakennuspaikkaa**, joista **5 tällä yleiskaavalla syntyneitä**.

NATURA-RAJAUKSEN ULKOPUOLELLA MANNERRANNOILLA

Partakon alueella on olevia rakennettuja rakennuspaikkoja **51** kpl ja vapaita rakennuspaikkoja **28** kpl joista uusia, tällä kaavalla syntyneitä 14 kpl. Osa-alueella on Hietajokisuun asemakaavoitettava lomakylä (nyt 3 rakennettua rakennuspaikkaa), jonka rakennusoikeus on 1000/3000 k-m². Isompi määrä on mahdollista rakentaa vain asemakaavoittamalla alue.

Väylän osa-alueella on rakennettuja rakennuspaikkoja **61** kpl, ja vapaita tontteja **55**. Kylällä on vapaita tontteja 21, joista 16 tällä kaavalla tullutta. Kylän reunoilla on 34 vapaata, vanhan yleiskaavan mukaista rakentamatonta tonttia. Uittoniemessä säilyy oleva, nykyisen yleiskaavan mukainen tilanne

Hyljelahdella on **5** rakennettua ja **11** vapaata tonttia vanhan yleiskaavan mukaan.

Nellimön osa-alueella on **21** rakennettua ja **14** rakentamatonta tonttia, joista tällä kaavalla on syntynyt 9 kpl porotiloille ja sisäjärvelle. Mitoitus on voimassa olevan kaavan mukainen eli 5 las/km.

Nanguvuonon saarten tilanne on säilynyt olevan yleiskaavan mukaisena: **4** rakennettua ja **4** rakentamatonta paikkaa.

Ukonjärvi Konesniemessä on olevia rakennuksia **32** kpl, rakentamattomia **25** kpl, joista 16 tällä kaavalla syntyneitä,

Sisäjärvillä **7 olevaa ja 9 uutta** tonttia tällä kaavalla + Myössäjärvi RM 1000)

- Mannerrannoilla, Natura-alueen läheisyydessä on siis 181 olevaa rakennusta ja 135 rakentamatonta tonttia, joista **tällä kaavamuutoksella syntyi 64**. Matkailun tukikohdta-alue RM 300 osoitettiin Kotalahteen, joka oli jo aiemmassa kaavassa matkailualue R/v. **Yhteensä 316 rakennuspaikkaa**

KIRKONKYLÄN LIEVEALUEELLA, etäämpänä Juutuanjokisuulla

Kalkuvaara-Pielpajärvellä on olevia rakennuksia **12** ja rakentamattomia tontteja **39**, joista 23 on tullut tällä kaavalla +1 RM-alue ja 1 AP-alue (em. 3+3 rp) . Uusista tonteista sisämaan järvillä on 8 kpl.

Opiston ympäristön kyläalue on osoitettu kyläalueeksi, olevia rakennuspaikkoja 26.

Nikulanperä on osoitettu kyläalueeksi ja siellä on olevia rakennuspaikkoja 26 kpl.

Siskelivuonolla on olevia rakennuspaikkoja **31** kpl ja rakentamattomia rakennuspaikkoja **40**, joista tällä kaavalla syntyi 28 kpl (saarissa vanhan kaavan 5 vapaata tonttia ja 5 rakennettua).

Miesniemessä uusi matkailukohde RM.

- 43 olevaa rakennusta, 79 rakentamatonta tonttia, joista **tällä kaavamuutoksella syntyi 53**. **Yhteensä 122 rakennuspaikkaa**

SISÄMAASSA RETKEILYALUEEN REUNOILLA

Talvitupajärvellä on rakennettuja rakennuspaikkoja **27** kpl, rakentamattomia tontteja **5** kpl, jotka syntyivät tällä kaavalla.

Konesjärvi, valtionmaalle **16** uutta tonttia tällä kaavalla,

Tunturijärvet-Juutualla **9** olevaa rakennuspaikkaa, joista 6 RM-kohdetta, 1 huoltokämpä, 2 loma-asuntoa ja lisäksi **4** uutta loma-asuntotonttia yksityisten maille.

- 36 olevaa rakennusta ja **25 uutta tonttia tällä kaavalaajennuksella, yhteensä 61 rp**

Yhteensä rakennettuja tontteja on koko suunnittelualueella **433** kpl ja vapaita tontteja **262**, joista tällä kaavamuutoksella syntyneitä **139** kpl (joista 43 sisäjärvillä ja 53 kirkonkylän lievealueella). Vanhan kaavan mukaisia rakentamattomia tontteja on 109 kpl.

Lisäksi yleiskaavaan on esitetty kaksi asemakaavoitettavaa aluetta: Hietajoelle ja toinen Siskelijärvelle. Molempiin voi sijoittua noin 40-50 loma-asuntoa / huoneistoa.

Voimassa olevassa yleiskaavassa oli 767 loma-asuntoa / kalakenttää. Vahvistetuista loma-asuntotonteista / kalakentistä noin 170 sijoittuu etelärannalle Ivalon alueen yleiskaavaan. Voimassa olevan yleiskaavan tontteja on tällä suunnittelualueella 569 kpl + 3 AT-aluetta (Partakko, Opiston ympäristö, Nikulanperä).

Natura tarveharkinnan ja Natura-arvioinnin on tehnyt biologi Aija Degerman. Erillinen raportti on kaavan liitteenä.

7 YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN

7.1 Oikeusvaikutukset

Kaavamääräyksiä sisältyy sekä alueiden käyttömerkintöihin että varsinaisiin yleiskaavamääräyksiin. Tämä yleiskaava on luonteeltaan oikeusvaikutteinen, eli siinä on annettu alueille:

- suojelumääräyksiä (luonto, maisema, kulttuuriympäristö), joiden nojalla toteutetaan eri laeissa säädettyä ympäristönsuojelua
- rakentamismääräyksiä, jolla ohjataan alueiden käyttötapaa, rakentamisen määrää ja tapaa
- suunnittelumääräyksiä, jolla ohjataan tarkempaa suunnittelua (asemakaavoitus, rakennussuunnittelu, ympäristösuunnittelu: metsien käyttö- ja hakkuusuunnitelmat, tie-suunnitelmat, jätevesisuunnitelmat)

Rakennuslupakäytäntöä koskevia määräyksiä

Yleiskaavan perusteella voidaan kunnassa myöntää rakennuslupia kaavassa osoitetuille, ranta-alueille sijoittuville asuntojen ja loma-asuntojenrakennuspaikoille sekä sellaisille matkailupalvelualueille, joiden rakennusoikeus alittaa 500 kerrosalaneliometriä.

Suunnittelualueella on neljä asemakaavoitettavaa aluetta, joiden rakentamisen määrä asemakaavallakin voi olla enintään tässä yleiskaavassa osoitettu rakennusoikeus (Hietajokisuu 3000, Ukonjärvi 4 000). Alueet on suunniteltava tarkemmin asemakaavoilla tai ranta-asemakaavoilla, joihin tulee liittää myös tätä yleiskaavaa tarkemmat selvitykset.

Yleiskaavan perusteella ei voida suoraan myöntää rakennuslupia ranta-asemakaavoitettavaksi tai asemakaavoitettavaksi tarkoitetuille alueille. Yleiskaavassa esitetty ratkaisu voidaan asemakaavoitettavaksi osoitetuilla alueilla huomioida yhtenä rakennusluvan tai suunnittelutarveratkaisun perusteena, ennen kuin alueelle on laadittu asemakaava.

44 § Yleiskaavan käyttö rakennusluvan perusteena

*Yleiskaavan käytöstä rakennusluvan perusteena **ranta-alueella säädetään 72 §:ssä.** Rakennuslupa enintään kaksiasuntoisen asuinrakennuksen rakentamiseen voidaan 137 §:n 1 momentin estämättä myöntää, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa on erityisesti määrätty kaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena. Määräys voi koskea vain kyläaluetta, johon ei kohdistu merkittäviä rakentamispaineita. Edellytyksenä on lisäksi, että yleiskaava ohjaa riittävästi rakentamista ja muuta maankäyttöä kyseisellä alueella. Yleiskaavan määräys sen käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena on voimassa enintään 10 vuotta kerrallaan.*

72 § Suunnittelutarve ranta-alueella

Meren tai vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennusta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös ranta-aluetta, jolla rakentamisen ja muun käytön suunnitteleminen pääasiassa rantaan tukeutuvan loma-asutuksen järjestämiseksi on tarpeen alueella odotettavissa olevan rakentamisen vuoksi.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske:

- 1) maa- ja metsätalouden tai kalatalouden harjoittamista varten tarpeellista rakentamista;
- 2) maanpuolustuksen tai rajavalvonnan tarpeisiin tapahtuvaa rakentamista;
- 3) merenkulun tarpeisiin tapahtuvaa rakentamista;

4) olemassa olevan asuinrakennuksen kanssa samaan pihapiiriin kuuluvan talousrakennuksen rakentamista; eikä

5) olemassa olevan asuinrakennuksen korjaamista tai vähäistä laajentamista.

Ehdollinen rakentamisrajoitus MRL 43.1§, esim. M, MP-1, MP-2 ja MPY-alueet rantavyöhykkeen tai ranta-alueen ulkopuolella:

- rakennuslupaviranomainen harkitsee vaikeuttaako hanke yleiskaavan toteutumista suhteessa tavoitteisiin ja paikan olosuhteisiin
- jos ei vaikeuta, lupa voidaan myöntää, jos muuta rakennusluvan edellytykset täyttyvät
- jos vaikeuttaa, mutta luvan epäämisestä aiheutuu maanomistajalle huomattavaa haittaa, eikä kunta tai valtio lunasta aluetta tai suorita haitasta korvausta, lupa voidaan myöntää.
- jos vaikeuttaa, mutta luvan epääminen ei aiheuta maanomistajalle huomattavaa haittaa, lupaa ei myönnetä. Tällöin voidaan hakea poikkeamista kaavasta, mihin kuitenkin ei pääsääntöisesti ole näissä tilanteissa laissa säädettyjä edellytyksiä.

Ehdoton rakentamisrajoitus MRL 43.2§ esim. rantavyöhykkeelle- tai alueelle sijoittuvat alueet

- harkinta vaikeuttaako hanke yleiskaavan toteutumista
- pääsääntöisesti vain yleiskaavan mukainen hanke ei vaikeuta yleiskaavan toteutumista
- jos hanke vaikeuttaa ja poikkeaa yleiskaavan käyttötarkoituksesta tai –määräyksestä, rakennusluvan edellytyksenä on poikkeaminen tästä rajoituksesta. Poikkeamisen ratkaisee pääsääntöisesti kunta (MRL 171.1§), kuitenkin rantavyöhykkeellä tai –alueella asian ratkaisee alueellinen ELY-keskus. Poikkeamisen edellytykset on säädetty lain 172§:ssä: ei saa aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, vaikeuttaa luonnonsuojelun eikä rakennetun ympäristön suojelun tavoitteita.

Maisematyön myöntämisperusteet MRL 128§

Maisemalupaa vaaditaan maisemaa merkittävästi muuttavaa toimintaa varten kuten avo- ja siemenpuuhakkuita. Muut metsänhoidolliset toimenpiteet, kuten taimikonhoito ja harvennushakkuut eivät vaadi maisematyölupaa.

128 § Maisematyölupa

Maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman lupaa (toimenpiderajoitus):

1) asemakaava-alueella;

2) yleiskaava-alueella, jos yleiskaavassa niin määrätään; eikä

3) alueella, jolla on voimassa 53 §:ssä tarkoitettu rakennuskielto asemakaavan laatimiseksi tai jolle yleiskaavan laatimista tai muuttamista varten on niin määrätty.

Lupaa ei tarvita yleis- tai asemakaavan toteuttamiseksi tarpeellisten taikka myönnetyn rakennus- tai toimenpideluvan mukaisten töiden suorittamiseen eikä vaikutuksiltaan vähäisiin toimenpiteisiin.

Maisematyölupaa koskevia säännöksiä ei sovelleta sellaiseen maa-ainesten ottamiseen, johon tarvitaan maa-aineslaissa ([555/1981](#)) tarkoitettu lupa.

7.2 Toteuttamisen vaiheittaisuus

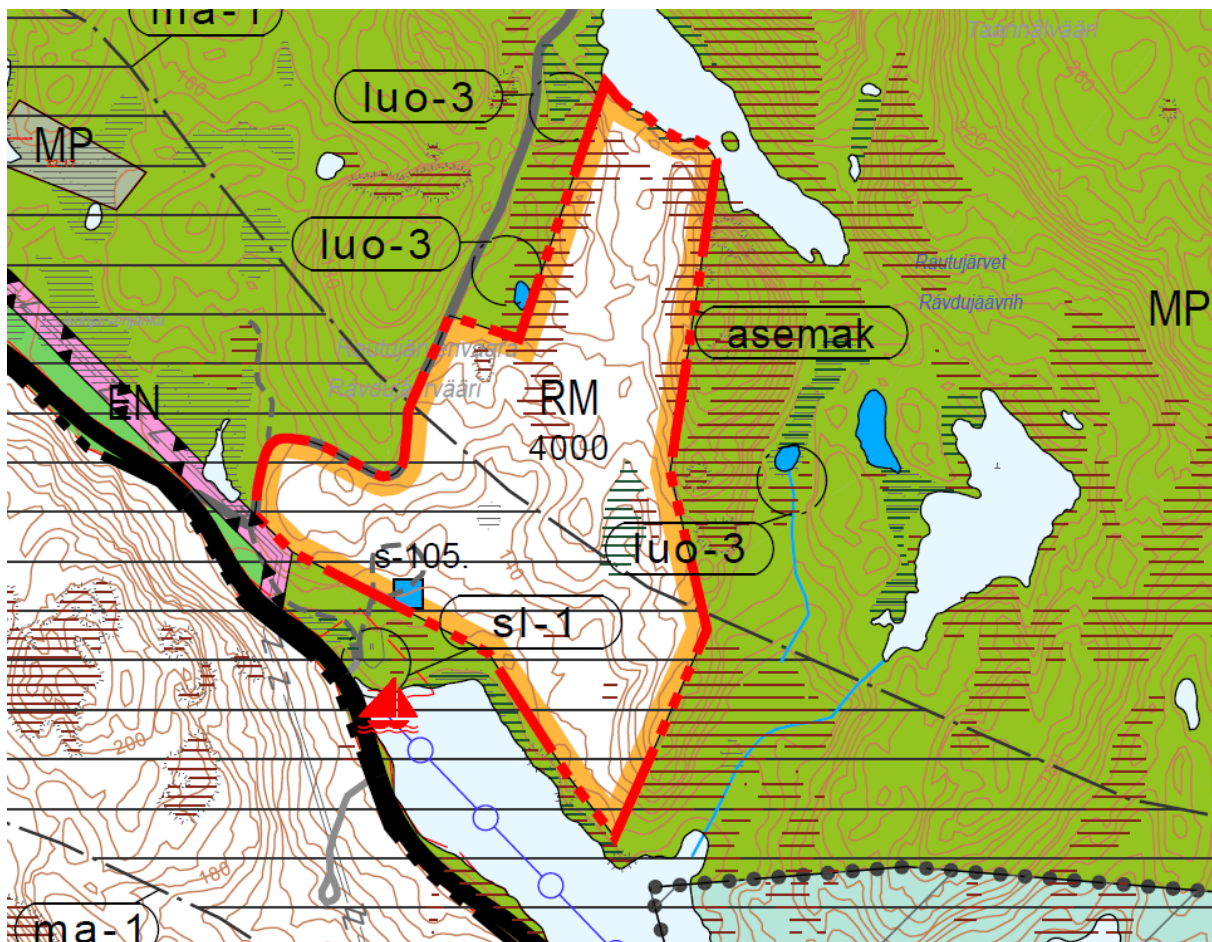
Kaavassa osoitettu rakentaminen toteutuu tarjonnan ja kysynnän mukaan. Yksityisten maille osoitetut uudet ja vielä rakentamattomat, vanhan yleiskaavan tontit, yhteensä 275 kpl, riittänevät 10-15 vuodeksi, jos sitä verrataan vanhan yleiskaavan toteutumistahtiin. Toteutuminen on kuitenkin hyvin epävarmaa, koska se riippuu omistajien myyntihalukkuudesta. Kysyntää Inarijärvelle on koko Suomen alueelta.

Ranta-asemakaavoitettava yksityisten alue Hietajokisuulla rakentunee, kun alueelle löytyy investoijia, jotka yhdessä laativat kaavan. Kaavaprosessin aikana keskellä olevalle tontille on ollut yrittäjä. Lomakylähanke voi käynnistyä piankin yleiskaavan vahvistumisen jälkeen. Paikka soveltuu erityisen hyvin kesämatkailuun hiekkarannan ansiosta.

Kalkuvaaraan ja mannerrannoille sijoittuvat matkailutontit RM 500 voivat toteutua lähivuosi-
na, riippuen matkailun kasvuodotuksista. Valtionmaalle sijoittuvat matkailutontit voidaan myydä ohjelmapalveluyrittäjille tai heidän yhteisölleen.

Siskelivuonoon on osoitettu uusi venevalkama, jonka yhteyteen voidaan suunnitella kirkonkylän sataman veneiden talvisäilytyspaikka. Sijainnin tarkempi paikka tutkitaan rakennushankkeen yhteydessä.

Ukonjärven pohjoiskulmalle osoitettu ranta-asemakaavoitettavaksi tarkoitettu alue on ainoa valtionmaalle osoitettu, tiiviimmin rakennettava alue. Pinta-alaltaan se on noin 63 ha. Vanhan yleiskaavan mukaisia rakennuskaava-alueita Mahlatin seudulla on ranta-asemakaavoitettu viimeisen 20 vuoden aikana. Tämän uuden alueen rakentamiseen voi kulu-
a 5-10 vuotta.

Ulkoilua, retkeilyä ja virkistystä palvelevat rakenteet, reitit ja kämpät, toteuttaa maanomistaja eli valtio Metsähallituksen luontopalvelujen ja Villin Pohjolan kautta. Rakentamista rajoittaa valtion määrärahojen ja ylläpitovarojen niukkuus. Reittien laatua ja määrää korotetaan matkailijamäärien kasvun myötä. Nykyinenkin verkosto on melko laaja ja vajaalla käytöllä huipusesonkien välisinä aikoina.

7.3 Rakentamishoje ja toteuttamistoimenpiteet

7.3.1 Saamelaiskulttuuri, perinteinen rakentamistapa

Kaavan tavoitteena on luoda Inarin kirkonkylästä saamelaisuuden keskus, joten saamelaiskulttuurin tulee olla läpileikkaavana teemana kaikessa suunnittelussa.

Saamelaiskäräjien lausunnon mukaan ”saamelainen kulttuurimaisema on muodostunut yhteisön, sen luonnonympäristön, elinkeinojen sekä yhteisön historian, myyttien ja tarinoiden eli aineettoman kulttuuriperinnön vuorovaikutuksessa. Saamelainen kulttuurimaisema pitää sisällään maisemaan liitetyt arvot, historian, menneisyyden ja välittää paikannimien kautta tietoa alueen merkityksestä ja elinkeinoista. Saamelaisella kulttuurimaisemalla on aina kielellinen ulottuvuus. Kulttuurimaisemassa näkyvät edellisten sukupolvien jättämät jäljet mm. juutamisreitteinä, rakenteina ja ne välittyvät maisemaan liittyvissä tarinoissa.

Transhumanssi, muuttoasutuskierto eli kesäpaikkojen pito talvipaikoista erillään oli tyypillinen asutusmalli inarinsaamelaisille. Vakituisen talvipaikan lisäksi heillä oli yksi tai kaksi kausiluontoisesti asuttua paikkaa kalastusta, metsästystä ja kesäistä karjanpitoa varten. Inarissa talvipaikka oli usein kauempana sisämaassa. Kesäpaikkajärjestelmää pidettiin edullisena karjanhoidolle siksi, että joka paikassa ei tarvinnut pystyttää esteaitoja talvipaikkojen niittyjen varjelemiseksi. Muuttoasutuskierron rakenteet ja reitit ovat tärkeä osa inarinsaamelaisesta kulttuurimaisemasta.”

- 12.6-29.7: Lappalaiset hajaantuivat *kalastamaan sukujärvilleen*, porot olivat irrallaan lähimetsissä tai ne vietiin järvien saariin.
- 25.7-1.11: *Pyydettiin peuroja* houkutusporojen avulla, ansoilla ja kuopilla. Kesyt porot koottiin houkutusporoiksi ja takkaporoksi käytettäväksi metsästysmatkalla.
- 1.11-30.11: Koottiin loputkin kesyporot ja jatkettiin peurojen pyyntiä. Sukualueilta palattiin *talvikylään*, jossa vanhukset, naiset ja lapset pysyivät kesään saakka.
- 30.11-25.1 Miehet osallistuivat *majavanpyyntiin*. Saalis lienee jaettu loppiaisena aikoihin. Koko kylän väki asui 24.2 asti talvikylässä
- 25.1-24.2. *Käräjien, veronkannon ja markkinoiden aika*
- 24.2-huhti-toukokuun vaihteeseen: *Peuran ajopyyntiä* 8-10 viikkoa yhtiöittäin. Porot päästettiin irti huhtikuun lopussa.

Esimerkki sekataloutta palvelevasta pihapiiristä: Nuoran Juhaniin kesäpaikka. Pihapiirissä on kymmenkunta eri ikäistä rakennusta. Pihakenttä on raivattu puuttomaksi ja rakennukset sijoitettu vapaasti kivikoita kierrellen. Etualalla perunamaa. Nykyään tavoitteena on kuitenkin rakentamisen piiloutuminen metsään.

7.3.2 Perinteen soveltaminen nykypäivän tarpeisiin

Talvikylä ja kesäpaikka on kuulunut saamelaiseen ja suomalaisen perinteeseen (kalakentät, niittyt) ja jatkuu edelleen kesämökkien pidolla. Tapa kuvaa suomalaisten luontosuhdetta ja tarvetta rentoutua luonnossa nykypäivänkin maailmassa. Kesäpäivä on myös pakopaikka, piilopirtti ja siellä on haluttu elää yksinkertaista, rauhallista elämää kalastaen, metsästäen ja marjastaen, palata juurille. Perinteisiin askareisiin kuuluu myös rakentaminen ja nikkarointi, polttopuun tekeminen ja pienimuotoinen viljely. Rentoutuminen ja mielihyvä saavutetaan tekemisen, puuhastelun avulla. Yhteisöllisyys ja sosiaalinen elämä, joka on saamelaisille kuten kaikille ihmisille tärkeää, toteutui erityisesti talvikylässä ja markkinoilla.

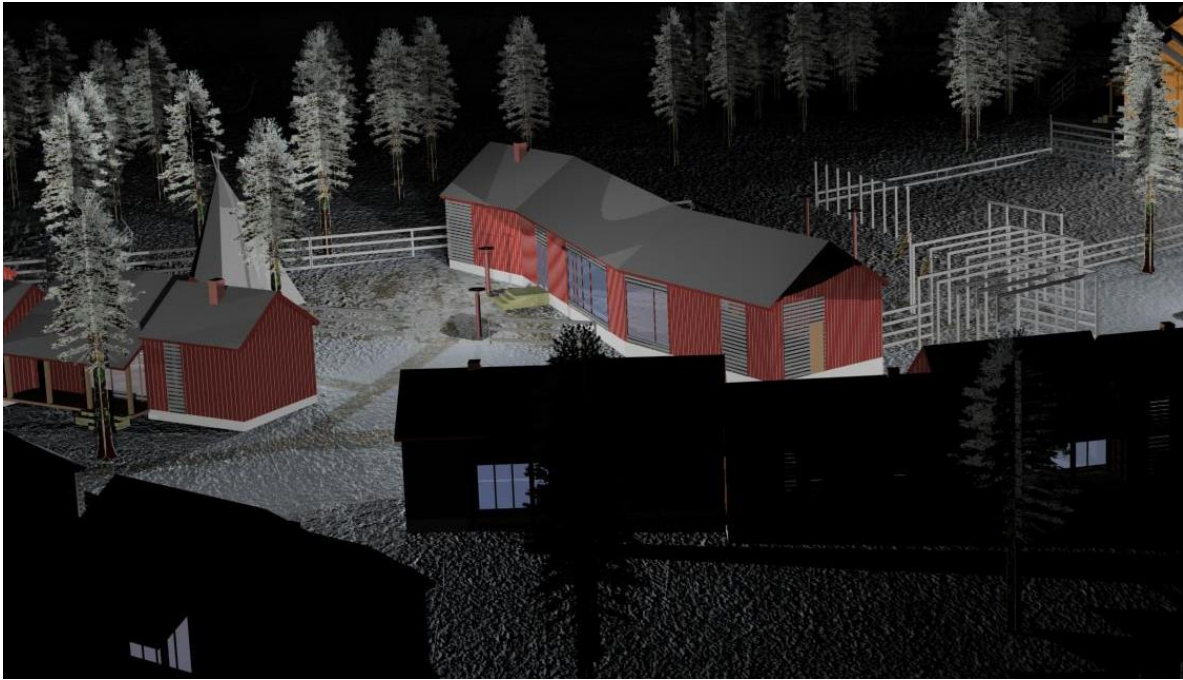
Nykyinen tyyli rakentaa isoja, talvilämpimiä ja kaupunkimaisesti varusteltuja loma-asuntoja ei palvele em. tarkoitusta ja on ekologisesti kestävämpiä pitkällä aikavälillä. Perinteen ketju uhkaa katketa ja samalla kahtaalla asumisen alkuperäinen tarkoitus hämärtyy.

7.3.3 Rakentamisen sijoittelu ja toimintojen suunnittelun periaatteet

Muuttoasutuskierron perinne ja ideologia tulisi hyödyntää myös matkailurakentamisessa. Tulevaisuudessa yhä suurempi osa matkailijoista, ei vain loma-asukkaista, voi viipyä alueella viikkoja, jopa kuukausia, jolloin majoitustilojen rakentamistyylin ja aktiviteettien tulee poiketa nykyisestä – antaa mahdollisuus myös puuhasteluun. Eri alueille sijoittuvat lomakylät voivat olla tyyliältään ja ideologialtaan erilaisia. Osa voi olla talvikylän tyyppisiä, ympäri vuoden asutavia kyliä ja osa kesäkenttiä, joissa luonnossa liikkumisella on tärkeä osa. Talvikylän ohjelmatarjonta voi painottua käsitöihin ja kulttuuriin, kesäkylän eräharrastuksiin ja keräilyyn sekä kuntoiluun.

Idealuonnos lomakylästä. Rakennukset sijoittuvat vapaamuotoisesti mutta kuitenkin kulkuteiden varteen. Koko alue voidaan aidata poroilla. Toiminnot tulee hajauttaa eri rakennuksiin. Asuinrakennusten väliin tulee lisäksi sijoittaa kotia ja erilaisia pieniä talousrakennuksia, jotta alueesta syntyy intiimi ja rakenteeltaan perinteinen. Talousrakennuksiin voidaan sijoittaa nykypäivän toimintoja kuten esim. saunat, ulkoiluvälinevarastot, työkaluvarastot, lämpökeskus, eläinsuoja, kesäkeittiö-nuotiopaikka, askartelutila/lasten leikkitala yms. Autopaikat on aidattu omiksi kentikseen ja ne symboloivat porojen aitauksia - ketomaiset kentät eivät näytä ankeilta tyhjinäkään. Aitaukset, rakennusten vapaa sijoittelu ja pieni mittakaava sekä luonnonmukainen väritys luo paikalle oman erityisluonteensa, joka luo muistumia saamelaisuuteen ja porotalouteen. Rannalla vastaava kylä kesäkenttineen luo muistumia kalastajasaamelaisien perinteisiin.

7.3.4 Rakentamistapa:

Perinne välittyy sijoittelussa, perusmuodossa, mittakaavassa ja materiaaleissa. Rakennusten arkkitehtuuri ja materiaalit voivat olla modernisti muotoillut: ikkunoiden aukotus voi olla moderni, laudoituksessa ja hirsissä voidaan hyödyntää uusinta teknologiaa, värityksen voi toteuttaa perinnevärein tai luontoon sointuvin värein. Lämmitysjärjestelmä ja tekniikka voi olla modernia teknologiaa, hyödyntää maalämpöä ja aurinkoa. Toinen vaihtoehto on suunnitella rakennukset luonnonmukaisiksi, kosteutta sitoviksi niin, että ne voi pitää talvet kylmillään.

Saamelaiden, kuten muidenkin luonnonkansojen väri-ihanteet kumpuavat ympäröivästä luonnosta. Saamelaisilla se ilmenee mm. värikkäässä puvussa ja kodin tekstiileissä. Jos maaleja olisi ollut käytettävissä, niitä olisi käytetty myös rakennuksiin tai rakenteisiin, kuten Pielpajärven kirkon aidasta näkee. Perinnevärit punamulta, keltamulta ja valkoinen sekä luonnostaan harmaantunut puu sopivat Lapin maisemaan. *kuva Pekka Junttila*

Yksinkertainen, jopa karu rakentamistyyli sopii saaristoon ja erämaiseen luontoon.

Rakennuslupaa myönnettäessä erityistä huomiota on kiinnitettävä:

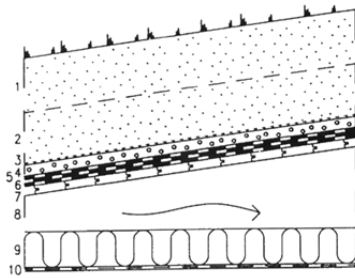
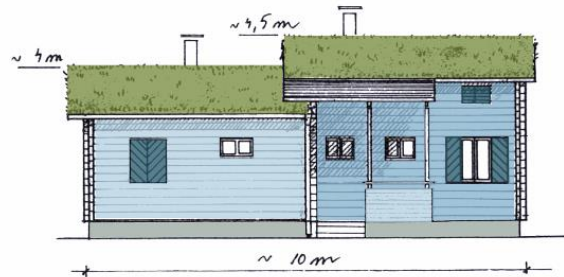
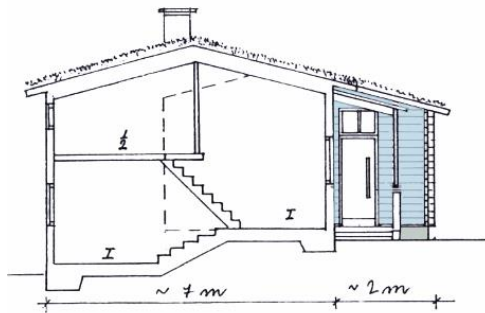
- Rakennuksen asema ryhmässä
- tonttiliittymän ja pihan korkeusasema suhteessa ympäröivään maastoon: samaan korkeustasoon tai enintään 20-40 cm korkeammalle
- lumen kinostuminen ja valumavesien huomioiminen rakennusten sijoittelussa ja pihan suunnittelussa
- riittävän korkeat perustukset / pilariperustus ja porrastus maaston mukaan
- massoittelun ja julkisivujen sopivuus arktiseen ympäristöön, ainutlaatuisen paikkaan Suomessa (korkeus, kuutiomaisuus, aukotus etelän puolelle jne.)
- julkisivumateriaalien ja massoittelun (sama kokoluokka) yhtenäisyys alueittain (lauta / hirsi, turvekatto / huopakatto)
- rakennusmateriaalien pitkäikäisyys ja kierrätettävyys
- rakennusten energiatehokkuus: suositellaan maalämmön, tuulen ja aurinkoenergian hyödyntämistä talokohtaisesti, joko passiivisesti (suojaisa sijaintipaikka) tai aktiivisesti (tekniset laitteet)

EKOLOGISEN RAKENTAMISEN PERIAATTEITA:

- Käytetään kestäviä, perinteisiä rakennusmateriaaleja ja yksinkertaista (yksiaineista) ja selkeää rakennustapaa. Yksiaineisuus = esim. puutuotteet: hirsi, lauta, paperi, selluvilla, (heinä, turve) ja kivituohteet: tiili, harkko, luonnonkivi, hieka, lecasora, kivilaatat, (lasi)
- Taloudellisuus saavutetaan kuutiomaisella rakennusmassalla ja tehokkailla pohjaratkaisuilla.
- Pienet ikkuna-aukot pohjoiseen - isompien ikkunoiden sijoittelu lämpimiä ilmansuuntia hyödyntäen säästää energiaa.
- Rakentamisessa käytetään mahdollisimman paljon paikallisia tai lähiseudun materiaaleja.
- Energian / lämmönlähteenä paikallista energiaa: maalämpö, aurinkolämpö, sähkö, ja tuulivoima.
- Rakennus voidaan jättää kylmilleen (vesijohdon sulku).

PERIAATEMALLI RAKENNUKSEN MASSOITTELUSTA

Rakennuksissa yht. 2+1 kpl lomaosakkeita.
poikkileikkaus

TURVEKATON RAKENTAMISOHJE

Rakennekaavio sisätilasta lähtien

- Sisäkatto jonka alla höyrysulku
- Lämmöneristys+ tuulensuojalevy
- Tuuletustila
- Katon lauta-alusta ja räystäslista /otsalauta
- Kaksikerroksinen kumibitumikermi
- Kevytsora / geotekstiili ja räystäälle salaojaputki
- suodatinkangas
- Alusturve, pintaturve ja kasvit

Kelohirren väri ja matala rakentaminen sopii luontoon täydellisesti.

7.3.5 Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten perusparannus- ja korjausohjeita

Rakentamista suunniteltaessa tulee aina ensin harkita vanhan korjaamista, ennen kuin uutta ryhdytään rakentamaan. Esi-isien luoman rakennusperinnön hyödyntäminen edistää kestävä kehitystä.

Peruskorjauksen suunnittelun pohjaksi tulisi aina tehdä kunto- ja käyttökelpoisuusarvio korjattavasta rakennuksesta. Sen avulla voidaan laatia aikataulu korjaustoimenpiteille ja toimenpiteet kohdistaa oikeisiin kohtiin. Etukäteissuunnittelu säästää yleensä myös rahaa. Peruskorjauksessa on syytä käyttää ammattitaitoista suunnittelijaa. Tietämättömyydellä aiheutetaan usein tuhoisia rakennevirheitä, jotka alentavat kohteen historiallista ja taloudellista arvoa. Lähtökohtana tulee olla se, että vain tarpeellinen korjataan. Liian raskaita rakenteita tai ulkonäköä muuttavia (huonontavia) toimenpiteitä tulee välttää. Esim. ulkoverhouksen, ikkunoiden ja ovien korjaamisessa riittää usein lahonneiden osien uusiminen tai halkeamien ja kolojen kittaaminen.

Rakennuksen ulkopuolinen lisäeristäminen ei normaalisti ole taloudellisesti kannattavaa. Myöskin ulkoverhouksen uusiminen on syytä harkita tarkoin. Mikäli ulkoverhous kuntosaa takia joudutaan uusimaan, saattaa myös lisäeristäminen tulla kyseeseen. Tällöin tulee ikkunat siirtää eristyksen verran ulospäin ja räystäitäkin tarvittaessa jatkaa, että julkisivupinta säilyy hahmoltaan entisellään. Uusittavassa ulkoverhouksessa on syytä käyttää ulkonäöltään ja materiaaleiltaan entisen tyyppistä verhousta ympäristökuvan säilymisen takia. Värit ja maalit tulisi samasta syystä valita alkuperäisiä vastaaviksi. Levymäisiä ja muurattuja julkisivuja tulee välttää. Samoin on syytä välttää puurakennuksissa epäluontevia materiaaleja kuten lateksimaaleja, muoveja ja höyryä sitomattomia eristeitä.

Rakennusosien, kuten ikkunoiden ja ovien, korjauksessa pätevät samat periaatteet. Alkuperäiset ja hyväkuntoiset tai niistä kunnostetut rakennusosat nostavat puurakennuksen arvoa. Vähäinenkin muutos esimerkiksi ikkunoiden puitejaossa kertautuu koko rakennuksessa ja muuttaa helposti koko rakennuksen ulkonäön vieraaksi.

Ikkunoita ei tule jättää liian syväälle julkisivuun ulkopuolisen lämmöneristämisen tai vuorilaudituksen uusimisen yhteydessä.

Sisätilojen muutosten yhteydessä tulisi aina miettiä vaikuttavatko ne huonontavasti tärkeisiin julkisivuihin. Ikkunatyypin tai aukotusten suhteiden muuttaminen tuottaa myös helposti huonon lopputuloksen.

Hyvin tehty korjaus ei turhaan muuta rakennuksen ulkonäköä. Alkuperäinen pärekatto ja rimalaudointus ovat viestejä rakentamisajankohdasta. Ylikorjaamista pitää välttää, patinan pitää näkyä.

Rakennuksen vesikaton tulee olla hyväkuntoinen koko muun rakennuksen säilymisen ja käyttökelpoisuuden takia. Kunnosta riippuen vesikaton voi paikata tai se uusitaan kokonaan. Vesikaton tulee uusimisesta huolimatta säilyä suhteiltaan alkuperäisen tyyppisenä ympäristökuvan säilymiseksi. Materiaalin on hyvä olla rakennuksen tyyliin sopiva eli rakennusajan-kohtaa vastaava.

Toinen rakennuksen säilymiseen suuresti vaikuttava asia on perustusten kunto. Muutokset perustamisoloissa näkyvät seinien, lattioiden ja muurattujen rakenteiden liikkumisena, mikä saattaa heikentää rakenteita tai vaikuttaa käyttömukavuuteen. Perustuksia tulee tarkkailla aika ajoin. Tuulettuva-alapohjaisissa rakennuksissa tulee lisäksi huolehtia, että alapohja pääsee tuulettumaan kesäaikana. Näin vältetään turhat alapohjan home- ja lahovaurioiden korjaukset.

Rakennuksen laajentaminen on hyvä toteuttaa harjan suuntaisena. Myös kuistia on mahdollista laajentaa. Laajennuksessa käytettävien materiaalien ja värien on oltava samat kuin muussa rakennuksessa. Uusi tekniikka, esim. kosteat tilat, on hyvä sijoittaa laajennusosaan.

Peruskorjaajan kymmenen käskyä

- 1) Älä korjaa kunnossa olevaa, älä uusi korjattavissa olevaa.
- 2) Selvitä vaurion syy ja poista se. Korjaa vasta sitten, ja korjaa entiselleen.
- 3) Käytä samoja materiaaleja ja työmenetelmiä kuin korjattavassa kohteessa. Älä kokeile uutuuksilla. Uusimpien tutkimusten mukaan rakennetaan vain uusimpia taloja.
- 4) Säilytä vanha rakenne. Ellei se olisi kelvollinen, ei talostasi olisi koskaan tullut vanhaa.
- 5) Älä laajenna taloasi ennen kuin olet ottanut sen kokonaan käyttöön. Laajenna sisällä. Ellei talosi riitä sinulle, vaihda mieluummin taloa.
- 6) Useimmat vauriot johtuvat huonosta hoidosta ja väärästä korjauksesta. Älä laiminlyö huoltotöitä.
- 7) Lämpötaloudelliset korjaukset eivät saa muuttaa talon ulkonäköä ulkona tai sisällä. Vanhojen talojen kauneus on niiden herkästi tuhoutuvissa mittasuhteissa. Useimmiten riittää rakenteiden tiivistäminen ja yläpohjan lisäeristys. Villaa mieluummin ylle kuin seiniin.
- 8) Hyväksy epäsäännöllisyyksiä. Hyväksy mutkia. Hyväksy vinoutta ja pientä epäkäytännöllisyyttä. Hyväksy tyylikerrostmia ja vanhanaikaisia ratkaisuja. Hyväksythän ryppyisen isoäitisikin.
- 9) Hylkää tyylijäljitelmät. Hylkää materiaalijäljitelmät. Hylkää omaperäiset koristeluideasi. Hylkää haaveet alkuperäistämisestä: vanha rakennus ei ole koskaan ollutkaan alkuperäinen, uusikin se on ollut vain kerran.
- 10) Jos sinulla on varaa rikkoa näitä käskyjä, sinulla on varaa rakentaa uusi mielesi mukainen talo. Kenelläkään ei ole varaa väittää, että kaksisataavuotias talo on huonosti rakennettu.

(Panu Kaila: Talotohtori)

7.4 Vesi- ja jätevesihuolto

YLEISKAAVAMÄÄRÄYS:

10. Jätevesien käsittelyssä noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa ympäristönsuojelujätevesilainsäädäntöä sekä alueellisia muita määräyksiä, mm. Inarin kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä ja rakennusjärjestystä. Jätevedet on käsiteltävä ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla.

Ranta-alueilla ja pohjavesialueilla talousvesien käsittelyssä tulee saavuttaa pilaantumiselle herkiltä alueilta vaadittavat puhdistustasot. Loma-asuntoalueilla, jotka eivät ole yleisen tai ryhmäkohtaisen viemäriverkoston piirissä, suositellaan kuivakäymälöitä tai kompostoivia käymälöitä.

Inarinjärvi on Natura 2000 suojelualuetta ja yksi sen suojelukriteereistä on ” Karut, kirkasvetiset järvet. Niukka-keskiravinteisia vesiä, joissa lyhytkortista, monivuotista vesi- ja rantakasvillisuutta esiintyy lampien ja altaiden rannoilla ja vesirajassa”. Tästä johtuen Inarinjärvi luokitellaan pilaantumiselle herkkiin alueisiin, missä jätevesien puhdistusvaatimukset ovat tiukimmat.

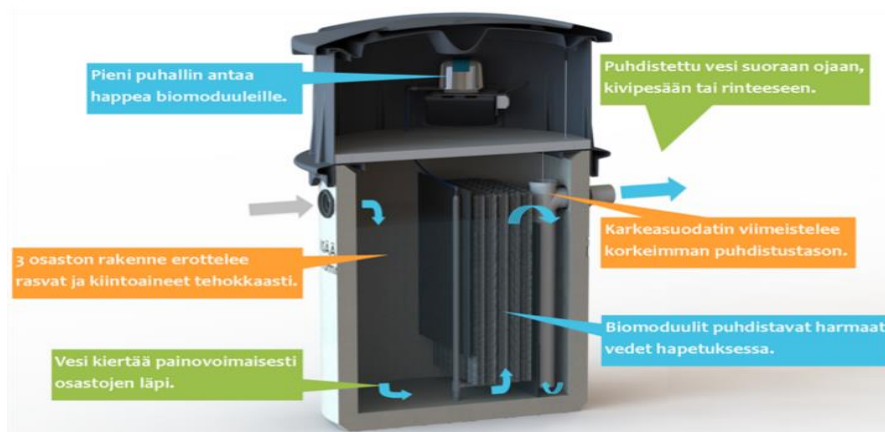
Jätevesijärjestelmän valintaan vaikuttaa rakennuspaikan ominaisuudet kuten pohjaveden korkeusasema, tontin pinta-ala ja korkeussuhteet, maaperä sekä etäisyys rantaan. Suunnittelussa on huomioitava mm. naapurien kaivot ja oma kaivo, onko kiinteistöllä sähköä, loka-auton pääsy tontille sekä syntyvän jäteveden määrä ja laatu.

Suunnittelualue jakaantuu vesihuollon kannalta neljään eri tyyppiin, joissa jätevesien määrät ja laadut ovat hyvin erilaisia:

1. lomakylät Hietajokisuulla ja Ukonjärvellä, haja-alueiden vakinainen asutus, Partakko, Väylä, Kalkuvaara, Siskelivuono, Konesniemi (vihreä raja)
2. loma-asutus haja-alueilla, kaivovesi ja kuivakäymälä
3. loma-asutus saarissa ja tiettömissä paikoissa: vesi järvestä ja kuivakäymälä

Uudet tontit on sijoitettu paikoille, missä jätevesien imeyttäminen ja suodattaminen on mahdollista. Nykyään on myös laitteita pesuvesien suodattamiseen, jotka voidaan asentaa maan pinnalle, mikä ratkaisu sopii mm. kivikkoisiin saariin. Loma-asunnoissa vettä ja pesuaineita tulee käyttää harkiten ja niihin ei suositellakaan astianpesukoneita tai pyykinpesukoneita, joissa käytetään vahvoja kemikaaleja.

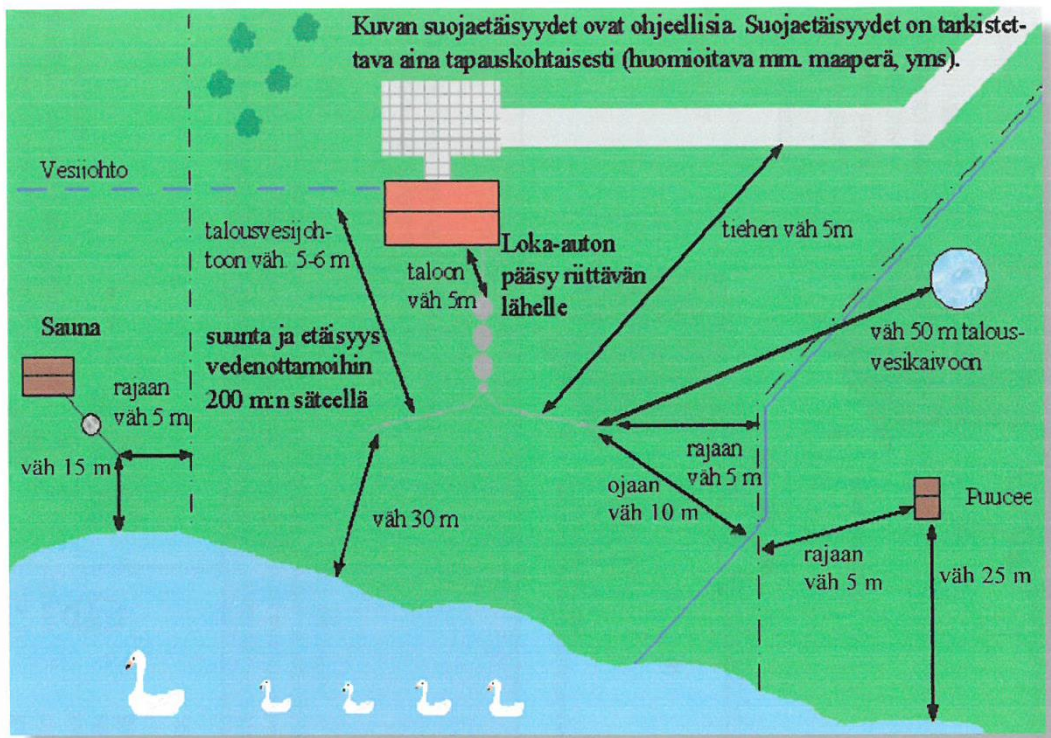
Periaatemalli harmaiden vesien biopuhdistajasta.

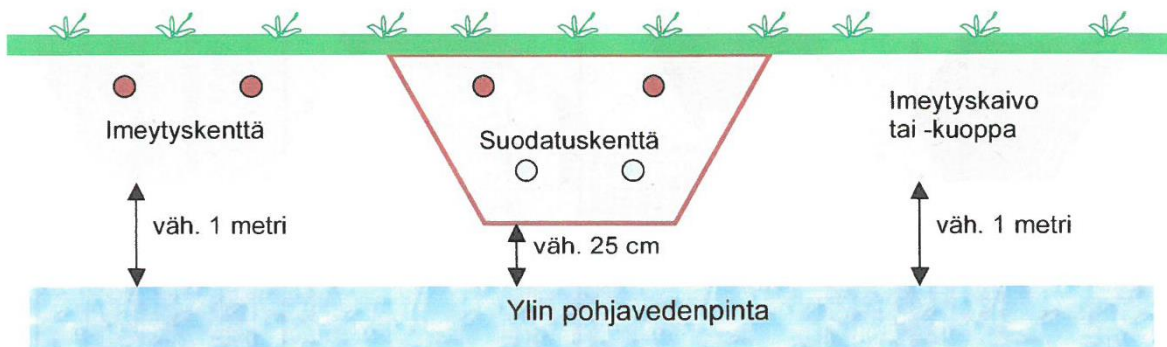
Jätevesijärjestelmän sijoittamisessa tontille huomioon otettavia asioita

Jätevesijärjestelmä on aina suunniteltava kiinteistölle sopivaksi. Alla olevassa kuvassa on esitetty jätevesijärjestelmän sijoittamisessa huomioon otettavia asioita. Esitetyt etäisyydet ovat ohjeellisia. Jätevesien purkupaikat tulee aina sijoittaa

säännöstelykorkeuden tai vesistön tulvakorkeuden yläpuolelle. Kuivakäymälä on sijoitettava siten, ettei siitä aiheudu kohtuutonta haittaa naapurille ja varustettava tiiviillä alustalla.

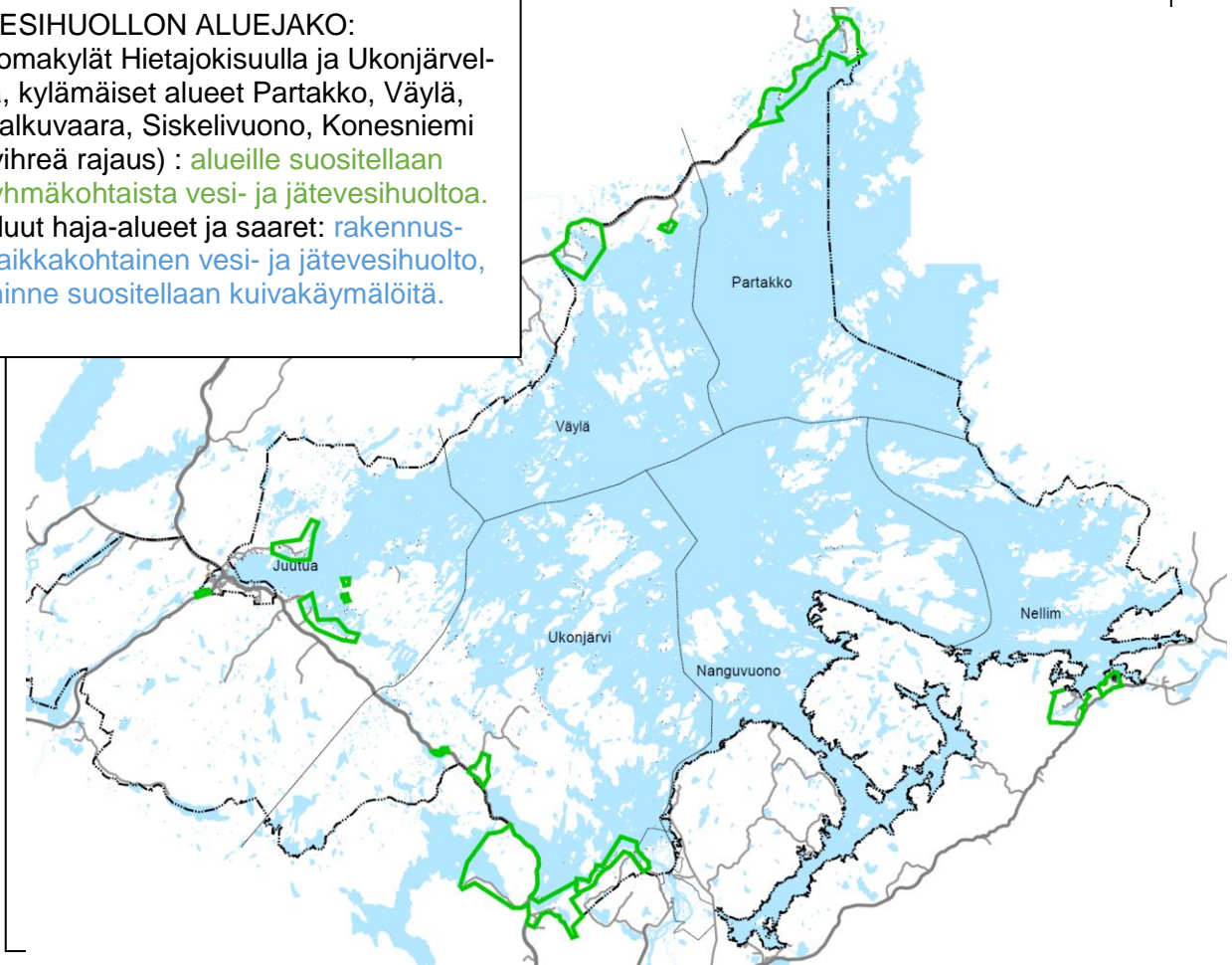

Alla olevassa kuvassa on esitetty imeytyskentän, suodatuskentän ja imeytyskaivon pohjan pystysuora vähimmäisetäisyys yläpohjavedenpintaan.

VESIHUOLLON ALUEJAKO:

Lomakylät Hietajokisuulla ja Ukonjärvelä, kylämäiset alueet Partakko, Väylä, Kalkuvaara, Siskelivuono, Konesniemi (vihreä rajaus) : alueille suositellaan ryhmäkohtaista vesi- ja jätevesihuoltoa. Muut haja-alueet ja saaret: rakennuspaikkakohtainen vesi- ja jätevesihuolto, minne suositellaan kuivakäymälöitä.

KIINTEISTÖN VARUSTELUTASON VAIKUTUS JÄTEVEDENKÄSITTELYJÄRJESTELMÄN VALINTAAN

<p>KANTOVESI (vesi tuodaan ja vietään)</p>	<p>Jäteveden voi kaataa pihalle (ei kaivojen läheisyyteen, eikä saa valua pintavesiin). Ei saa kuitenkaan aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa. Myöskään haju- tai terveyshaittaa ei saa aiheutua.</p>	<p>KANTOVESI (vesi tuodaan)</p> <p>Saunavedet imeytyskaivoon tai kuoppaan. Keittiövedet johdetaan yhden pienen saostuskaivon kautta imeytyskaivoon tai kuoppaan. Saostuskaivon tulee olla niin pieni, että sen voi itse tyhjentää. Sauna- ja keittiövedet yhden pienen saostuskaivon kautta imeytyskaivoon tai kuoppaan.</p>
<p>KUIVAKÄYMÄLÄ JA PAINEVESI</p>	<p>Kuivakäymälä tiiviillä alustalla siten, ettei missään vaiheessa pääse valumia syntymään. Kuivakäymälän jätteet kompostoidaan tiiviillä alustalla, sateelta suojattuna noin 1-2 vuotta. Täysin kompostoitunut jäte voidaan käyttää esim. puutarhan koristekasveille.</p> <p>Jätevedet kahden saostuskaivon kautta maahanimeyttämöön, maasuodattamoon tai pienpuhdistamoon joka täyttää asetuksen vaatimukset. Umpisäiliöön (täytön hälytyksellä varustettu) mikäli muuta mahdollisuutta ei ole.</p>	<p>Painevesi => selvitetään ensimmäisenä onko mahdollista liittää viemäriin.</p> <p>Maahanimeytys (pelikat pesuvedet)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Saostuskaivot (2 kpl) 2. Jakokaivo 3. Imeytysputki 4. Tuuletusputki <p>PUUCEE</p>
<p>VESIKÄYMÄLÄ JA PAINEVESI</p> <p>Jätevedet kolmiosastaisen saostuskaivon kautta</p> <ol style="list-style-type: none"> a) maahanimeyttämöön, b) maasuodattamoon tai c) pienpuhdistamoon joka täyttää asetuksen vaatimukset. d) myös kaksoisjärjestelmä mahdollinen, esim. lomamasunnoilla WC:n jätevedet umpisäiliöön (täytön hälytyksellä varustettu) ja muut jätevedet kahden saostuskaivon kautta maahanimeyttämöön, maasuodattamoon tai pienpuhdistamoon joka täyttää asetuksen vaatimukset. <p>Umpisäiliöön (täytön hälytyksellä varustettu) mikäli muuta mahdollisuutta ei ole</p>	<p>Maahanimeytys (WC-vedet ja pesuvedet)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Saostuskaivot (3 kpl) 2. Jakokaivo 3. Imeytysputki 4. Tuuletusputki <p>Pienpuhdistamo</p>	<p>Maasuodatus (WC- ja pesuvedet)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Saostuskaivot (3 kpl) 2. Jakokaivo 3. Imeytysputki 4. Kokoomaputki 5. Kokoomakaivo 6. Fuukoputki 7. Tuuletusputki <p>Kaksoisjärjestelmä Maahanimeytys (pelikat pesuvedet)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Saostuskaivot (2 kpl) 2. Jakokaivo 3. Imeytysputki 4. Tuuletusputki 5. Umpisäiliö (täytön hälytyksellä varustettu) WC-vesille

Ote Inarin kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelman liitteestä: Jätevesineuvonta Lapin kunnissa projekti / jätevesiesite 11/2007.

7.5 Haittojen vähentämistoimenpiteet

Arviointia on tehty rinnan kaavan laatimisprosessin kanssa. Alkujaan mitoitustoiveet varsinkin asemakaavoitettavista alueista olivat suuret, mutta karsiutuivat luonnosvaiheiden osallisten vastustukseen, jotka perustuivat ympäristön vaalimiseen rantojensuojelu- ja Natura-alueella. Myöskään kylien läheisyyteen ei haluttu tiiviitä loma-asuntoalueita tai pieniä matkailupalvelukohteita, jotka koettiin uhkaksi paikalliselle elämäntavalle.

Loppuvaiheessa rakentamispainetta oli mm. Ivalojoen alueen Natura-alueen saareen, mutta se poistettiin ELY-keskuksen esityksestä. Pitkässä kaavaprosessissa on kuultu osallisia herkäällä korvalla ja uuden rakentamisen määrä on hyvin maltillinen verrattuna kunnan alussa asettamiin odotuksiin.

8 SUUNNITTELUN VAIHEET

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaihe 2005-2010

Osallisilla ja kunnan jäsenillä on mahdollisuus esittää mielipiteensä suunnitelmassa esitetystä osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista, MRL 63 §. Nähtävillä olosta ilmoitetaan sanomalehdessä ja virallisella ilmoitustaululla sekä kunnan internet kotisivuilla maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisesti.

Toiminnallisen kehittämisen suunnitelmavaihe 2007

Suunnitelmat laaditaan tiiviissä yhteistyössä eri osapuolten ja osallisten kesken. Työvaiheeseen liittyy useita haastattelukäyntejä Inarissa ja puhelinhaastatteluja. Prosessissa varataan riittävästi aikaa ja resursseja erilaisten näkemysten yhteensovittamiseen. Toiminnallisen kehittämisen suunnitelma laaditaan yhtäaikaaisesti kaavoituksen perusselvitysten ja kaavan valmisteluvaiheen kanssa.

Osayleiskaavaaluonnoksen valmistelu ja arviointivaihe 2007-2010

Valmisteluaineisto asetetaan mielipiteitä varten nähtäville, (MRL 62 §, MRA 30 §) jolloin osallisilla ja kunnan jäsenillä on mahdollisuus esittää mielipiteensä suunnitelmista ja luonnoksista ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Nähtävillä olosta ilmoitetaan ulkopaikkakunnilla asuville kirjeitse, sanomalehdessä, virallisella ilmoitustaululla ja kunnan internet kotisivuilla. Kunta pyytää viranomaislausunnot myös luonnosvaiheessa.

Osayleiskaavaehdotusvaihe 2011-2015

MRL 65 §: Kaavaehdotus on asetettava julkisesti nähtäville. Nähtäville asettamisesta on tiedotettava kaavan tarkoituksen ja merkityksen kannalta sopivalla tavalla. Kunnan jäsenille ja osallisille on varattava tilaisuus esittää mielipiteensä asiassa (muistutus).

Muistutuksen tehneille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa, on ilmoitettava kunnan perusteltu kannanotto esitettyyn mielipiteeseen.

MRA 19 §: Yleiskaavaehdotus on pidettävä kunnassa julkisesti nähtävänä vähintään 30 päivän ajan. Osallisilla ja kunnan jäsenillä on oikeus tehdä kirjallinen muistutus suunnitelmasta ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Nähtävillä olosta ilmoitetaan ulkopaikkakunnilla asuville kirjeitse, sanomalehdessä, virallisella ilmoitustaululla ja kunnan internet kotisivuilla.

MRA 20§: yleiskaavaehdotuksesta on pyydettävä lausunto maakunnan liitolta, kunnalta, jonka alueiden käyttöön kaava vaikuttaa ja tarpeen mukaan alueellisesta ympäristökeskukselta sekä muilta yleiskaavan kannalta keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä.

Osayleiskaavan hyväksyminen ja päätöksestä tiedottaminen

Osayleiskaavamuutoksen hyväksyy kunnanvaltuusto, (MRL 37 §). Hyväksymisestä ilmoitetaan sanomalehdessä maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisesti, (MRL 67 §, MRA 94 §).

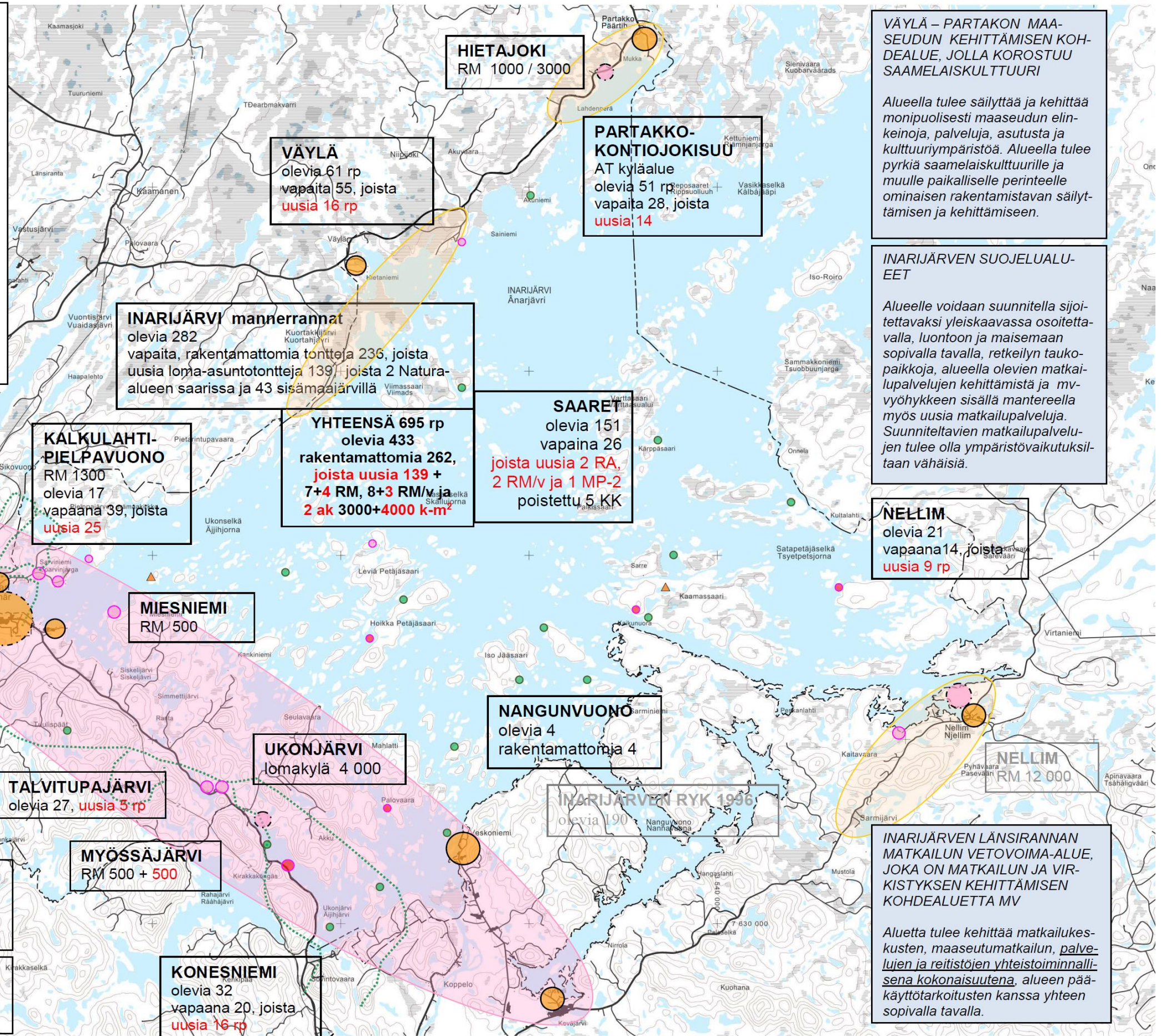
SUUNNITTELUN TOTEUTUNEET KÄSITTELYVAIHEET

- 18.8. 2006 osallistumis- ja arviointisuunnitelmaluonnos
- 21.8.2006 Aloituspalaveri Ivalossa, kunnan kaavoittajat ja konsultit
- 22.8.2006 Työn käynnistys ja kaksi yleisötilaisuutta Inarissa
- 22.8.2006 Ohjausryhmän 1. kokous Ivalossa
- 22.9.2006 1: viranomaisneuvottelu Lapin Ympäristökeskuksessa
- 4-6.10.2006 Ohjausryhmän 2. kokous, toiminnallisen suunnitelman haastatteluja
- 23-24.11.2006 Työseminaari Inarissa, toiminnallinen suunnitelma, yleisötilaisuus Partakossa
- 13-15.12.2006 Yrittäjäseminaari Ivalossa
- 22.2.2007 Valtuustoseminaari Ivalossa
- 23.2.2007 Työpalaveri Ivalossa suunnittelijoiden ja kunnan kaavoittajien kesken sekä
- ohjausryhmän 3. kokous
- 23.-25.4.2007 yleisötilaisuudet Veskoniemessä, Nellimissä ja Inarin kirkonkylässä
- 24.4.2007 Ohjausryhmän 4. kokous Inarissa (toiminnallinen suunnitelma)
- 28.5.2007 Ohjausryhmän 5. kokous Ivalossa
- 15.6.2007 Kaavakokous Lapin Ympäristökeskuksessa
- 23.8.2007 Ohjausryhmän 6. kokous Oulussa, tutustumisretki Oulun seudun kohteisiin -> etsitään uusia rakentamisalueita / asemakaavoitettavia alueita
- 27.8.2007 kunta neuvotteli Ympäristöministeriössä Natura-alueen rantarakentamisen mahdollisuuksista
- 13.9.2007 Kunnan ja Metsähallituksen luontopalveluiden neuvottelu
- 27.9. 2007 Kunnan ja Hammastunturin paliskunnan neuvottelu
- 29.-30.10.2007 Alustavan yleiskaavaluonnoksen esittely Partakossa, Nellimissä, Inarissa ja Ivalossa
- 2.12.2007 Neuvottelu Ympäristöministeriössä rantarakentamisesta rantojensuojelualueella
- 16.5.2008 Työpalaveri Oulussa, Junttila ja Yrjänheikki
- 30.6.2008 Inarin kunnan ja Muddusjärven paliskunnan edustajien tapaaminen
- 26.8.2008 Työpalaveri Oulussa kunnan kaavoittajien ja konsultin kesken
- Lisätyösopimus tilaajan ja konsultin kesken, Oulu
- 16.5. ja 26.8.2008 työpalaverit Oulussa kunnan kaavoittajien ja konsultin kesken
- 3.-4.12-2008 Luonnosten esittelytilaisuudet osallisille Ivalossa, Partakossa ja Inarin kirkonkylällä
- 26.2.2009 maankäytön suunnittelupäivä kunnantalon valtuustosalissa
- 27.2.2009 kaavakokous Rovaniemellä Ympäristökeskuksessa
-2009 työpalaveri liikenneasioista Tielaitoksella Rovaniemellä
- 19.10.2009 suunnittelukokous kunnan ja Metsähallituksen kesken
- 19.10.2009 yleiskaavaluonnoksen esittely kunnanvaltuutetuille
- 20.10.2009 maastokäynti Väylässä ja ranta-asemakaavoitettavilla alueilla
- 10.2.2010 työpalaveri Oulussa kunnan (Leppälä, kj) ja konsultin kesken
- 12.4.-14.5.2010 Yleiskaavaluonnos julkisesti nähtävillä, esittelytilaisuudet 26-27.4.2011
- 3.6.2010, palautteen käsittely kunnan ja konsultin kesken Oulussa
- elokuu 2010, kaavoittajan vastineet lausuntoihin ja mielipiteisiin
- 18.9.2010 Ivalon alueen yleiskaavan hyväksyminen kunnanvaltuustossa (kaavamääräykset samat)
- 21.9.2010 työpalaveri ELY-keskuksessa
- 3.11.2010 työpalaveri kunnan ja konsultin kesken, jatkoaikataulusta sopiminen

- 22.12.2010 Kunnanhallituksen kokous, luonnos päätetään asettaa 2. kerran nähtäville
- 26.1.-25.2.2011 2. luonnos yleisesti nähtävillä valmisteluvaiheen kuulemista varten, esittelytilaisuudet 1-2.2.2011
- 29.3.2011 Palautteen käsittely ja vastineiden kirjoittaminen
- Inarijärven yleiskaavan Natura-arvioinnin täydentäminen ja lisäksi Inarijärven ympäristön muiden yleis- ja asemakaavojen yhteisvaikutusten arviointi touko-kesäkuussa 2011
- 16.5.2011 Siskelijärven pohjoisrannan alustava luontokartoitus / Puikko
- 26.5.2011 info- ja keskustelutilaisuus Ympäristöministeriön toiveesta 21.6.2011 korjatun, alustavan ehdotusaineiston esittely ja tiedottaminen tulossa olevista muutoksista kunnanhallitukselle § 277
- 9.11.2011 työneuvottelu ELY-keskuksessa: ohjeet kaava-aineiston viimeistelyyn
- 19.4.2012 työneuvottelu muutoksista ja aikataulusta Oulussa
- 30.9.2012 Siskelijärven etelärannan luontoselvitys / Puikko
- Natura-arvioinnin tarkastusta ja täydentämistä
- syksy 2013 Siskelijärven arkeologinen inventointi – tarkastelu / Ojanlatva
- 15.1.2014 työpalaveri Oulussa ehdotuksen viimeistelystä nähtävillepanoa varten
- kesä 2014, viimeiset esitykset mm. kalakenttien siirroista
- 15.8.2014 työneuvottelu ELY:ssä muutosten vaikutuksesta Natura-arviointiin
- 4.9.2014 kunnanhallituksen päätös uusista kalastustukikohtien paikoista § 265
- 16.12.2014 ELYn täydennyspyyntö Inarijärven yleiskaavan ja Inarijärven kaikkien kaavojen yhteisvaikutusten arvioinnista
- syyskuu 2014, karttojen ja selostuksen viimeistely
- 4.2.2015 Kunnanhallituksen päätös Paavisvuono-Apajalahden alueen kaavoittamisesta: aluetta ei kaavoiteta ja korvaavat paikat osoitetaan Inarijärven yleiskaavassa rantakaavoitettaville alueille joko Siskelivuonon pohjukkaan tai Ukonjärven pohjoispäähän.
- kesä 2015, Ukonjärven rantakaavoitettavan alueen arkeologinen inventointi / Ojanlatva
- 11.8.2015 luontoselvitys Ukonjärven pohjoispään alueelta / Maire Puikko
- 20.7.2015, Ivalojoen vesien ja rantalinnuston laskenta / Osmonen, Sydänmetsä, Inarin luonnonystävät: Roininen ja Sirjola
- syksy 2015 luontotietojen päivitys ELY-keskuksesta
- 23.9.2015 luontoselvityskarttojen päivittäminen > kaavakarttojen päivittäminen
- 9-12.2015 ehdotuskartan, selostuksen ja Natura-arvioinnin viimeistely, kommentit ELY-keskukselta > jätevesien käsittelyyn tarkennuksia, jv vaikutukset vesistöön
- 1-3.2016 aineiston lopputarkistuksia
- 16.5.2016 ehdotuksen esittely kunnanhallitukselle
- ____5.- ____6.2016 yleiskaavaehdotus julkisesti nähtävillä

INARIJÄRVEN OSAYLEISKAAVA 2030
LOMA-ASUTUKSEN JA MATKAILUPALVELUJEN
MITOITUS 18.11.2015

- matkailun vetovoima-alue – keskitetyt, korkeatasoiset matkailupalvelut
- maaseudun kehittämisen kohdealue – loma-asutuksen isompi mitoitus kylillä
- oleva kyläalue
- matkailupalvelujen keskittymä / kohde
RM 23 000 / 500 k-m²
- asemakaavoitettava alue
- valtion ylläpitämä kohde: vuokratupa, taukopaikka /autiotupa
- retkeilyn pääreitit

HIETAJOKI
RM 1000 / 3000

VÄYLÄ
olevia 61 rp
vapaata 55, joista
uusia 16 rp

PARTAKKO-KONTIOJOKISUU
AT kyläalue
olevia 51 rp
vapaata 28, joista
uusia 14

INARIJÄRVI manerrannat
olevia 282
vapaata, rakentamattomia tontteja 236, joista
uusia loma-asuntotontteja 139, joista 2 Natura-
alueen saarissa ja 43 sisämaajärvillä

YHTEENSÄ 695 rp
olevia 433
rakentamattomia 262,
joista uusia 139 +
7+4 RM, 8+3 RM/v ja
2 ak 3000+4000 k-m²

SAARET
olevia 151
vapaina 26
joista uusia 2 RA,
2 RM/v ja 1 MP-2
poistettu 5 KK

INARI KK
RM 30 000+ 20 000

KALKULAHTI-PIELPAVUONO
RM 1300
olevia 17
vapaana 39, joista
uusia 25

NELLM
olevia 21
vapaana 14, joista
uusia 9 rp

KONESJÄRVI
16 uutta rp

OTSAMO - JUUTUA
RM 1500

MIESNIEMI
RM 500

SISKELIVUONO
olevia 31
vapaana 40 joista
uusia 28 rp

UKONJÄRVI
lomakylä 4 000

NANGUNVUONO
olevia 4
rakentamattomia 4

TALVITUPAJÄRVI
olevia 27, uusia 5 rp

INARIJÄRVEN RYK 1996
olevia 190

NELLM
RM 12 000

TUNTURIJÄRVET: Korppijärvi, Karamajärvi, Lintujärvi, Akunalusjärvi, Ahvenjärvi ym.
olevia 7
13 uutta lomarakennuspaikkaa

MYÖSSÄJÄRVI
RM 500 + 500

INARIJÄRVEN VIRKISTYSALUE:
- vuokratuvat RM/v: 6 retkeilyalueella +5 saarissa
- taukopaikkoja VR/v 18 kpl

KONESNIEMI
olevia 32
vapaana 20, joista
uusia 16 rp

INARIJÄRVEN LÄNSIRANNAN MATKAILUN VETOVOIMA-ALUE, JOKA ON MATKAILUN JA VIRKISTYKSEN KEHITTÄMISEN KOHDEALUETTA MV

Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena, alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla.

VÄYLÄ – PARTAKON MAASEUDUN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE, JOLLA KOROSTUU SAAMELAISKULTTUURI

Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Alueella tulee pyrkiä saamelaiskulttuurille ja muulle paikalliselle perinteelle ominaisen rakentamistavan säilyttämisen ja kehittämiseen.

INARIJÄRVEN SUOJELUALUEET

Alueelle voidaan suunnitella sijoitettavaksi yleiskaavassa osoitettavalla, luontoon ja maisemaan sopivalla tavalla, retkeilyn taukopaikkoja, alueella olevien matkailupalvelujen kehittämistä ja mvyöhykkeen sisällä mantereella myös uusia matkailupalveluja. Suunniteltavien matkailupalvelujen tulee olla ympäristövaikutuksiltaan vähäisiä.

Liite 2 Inarijärven osayleiskaava-alueen ja Inarin kirkonkylän asema- kaava-alueen arkeologinen inventointi

1.7.-31.7.2008 Metsähallitus, Lapin luontopalvelut, inventoija FM Eija Ojanlatva ja .8.-12.9.2008
Museovirasto, arkeologian osasto, inventoijat FM Eija Ojanlatva ja HuK Piritta Häkälä

Yhteenveto tuloksista

Vuoden 2008 inventoinnin jälkeen alueelta tunnetaan kaikkiaan 126 kiinteää muinaisjäännettä, 17 mahdollista muinaisjäännettä ja kahdeksan irtolöytöpaikkaa. Muinaisjäänneksien levintä vaikuttaa melko tasaiselta Inarijärven rannoilla ja sisämaassa, mutta kaava-alueilla on selkeästi kolme muinaisjäänneskeskittymää: 1) Partakko, 2) Väylä ja sen eteläosa sekä 3) Nukkumajoki ja Inarin kirkonkylän eteläosa. Inarijärven keski- ja itäosan saarista ei tällä hetkellä tunneta juurikaan muinaisjäänneksiä. Tämä johtuu mitä ilmeisimmin siitä, ettei saaria ole vielä kattavasti inventoitu.

Uusista kiinteistä muinaisjäänneksistä 13 on kivi- ja/tai pronssikautista, esihistoriallista tai ajoittamatonta asuinpaikkaa, seitsemän historiallista tai ajoittamatonta lapinkenttää, viisi ajoittamatonta pyyntikuoppakohtetta, kaksi historiallista tai ajoittamatonta talonpohjaa, kaksi ajoittamatonta tulisijaa, yksi historiallisen ajan kellarirakenne, yksi historiallisen ajan kaiverrus sekä yksi moniperiodinen kohde, jossa on esihistoriallinen asuinpaikka ja lapinkenttä. Suurin osa asuinpaikoista ja kaikki pyyntikuoppakohteet löytyivät Partakon ja Väylän eteläosan väliseltä hienon hiekan alueelta, josta odotettiin löytävän uusia kohteita.

Uusista mahdollisista muinaisjäänneksistä neljä on esihistoriallista, uuden ajan tai ajoittamatonta asuinpaikkaa, kaksi raaka-aineen hankintapaikkaa, yksi ajoittamaton tulisija, yksi ajoittamaton kivirakenne ja yksi uuden ajan talonpohja. Neljäntoista uuteen mahdolliseen muinaisjäännekseen sisällytettiin myös 5 sotahistoriallista kohdetta, jotka on lueteltu yhdessä viiden savottahistoriaan liittyvän kohteen ja yhden vanhemman leiripaikan kanssa taulukossa 8 Muut kohteet. Lisäksi Petäjaniemestä, Petäjajärven pohjoisrannalta tarkastettiin liuske-esineen löytöpaikka. Paikalta ei löytynyt mitään kiinteään muinaisjäännekseen viittaavaa, joten kohde liitettiin irtolöytöpaikkoihin.

Ennestään tunnetuista kohteista inventoinnissa tarkastettiin 74 kiinteää muinaisjäännettä, yksi mahdollinen muinaisjäänne ja neljä irtolöytöpaikkaa. Inventoinnin aikana kahden irtolöytöpaikan, Nikulanperän (Inari 618) ja Pirtisaaren (Inari 36), status muutettiin kiinteäksi muinaisjäännekseksi. Samoin yhden kiinteän muinaisjäänneksen, Kivisalmen (Inari 474), status muutettiin mahdolliseksi muinaisjäännekseksi, sillä paikalla on toisen maailmansodan aikainen vankileiri.

Tunnetuista kiinteistä muinaisjäänneksistä jäi 18 tarkastamatta, osa ajanpuutteen tai logistiikkaongelmien vuoksi ja osa siksi, että kohteet oli joko kokonaan tai osin tutkittu ja kartoitettu lähi-vuosina. Näistä kohteista Ukonsaarta (Inari 53) on tutkittu vuonna 2006 ja Ukonjärven Ukkoa (Inari 146) sekä Nukkumajokea 5 (Inari 83) vuonna 2007. Hautuumaasaari (Inari 96) on kartoitettu vuonna 1993. Lisäksi alkukesästä 2008 Ojanlatva tarkasti kohteen Käyräniemi (Inari 347) Museoviraston valtuuttamana, sillä paikalle oltiin rakentamassa kesämökkiä. Nukkumajoen kohteista on aiemmin tutkittu kohteet 2 ja 4, joten nekin jätettiin inventoinnin ulkopuolelle. Muita tarkastamattomia kiinteitä muinaisjäänneksiä olivat Kolessaari (Inari 9), Ritakoski (Inari 61), Nukkumajoki 3 (Inari 78), Munhaissaari (Inari 106), Poikasenkenttä (Inari 196), Otsamo (Inari 430), Nellim, Kenttäsaari (465), Kultalahti itä (Inari 485), Äijihkeđgi Ukonkivi (Inari 956) ja Pyhävaara (Inari 957). Mahdollisista muinaisjäänneksistä jäi tarkastamatta kaksi, Tervasaari (Inari 313) ja Salanuora (aiemmin tarkastamaton), ja irtolöytöpaikoista kolme, Tiiisniemi (Inari 24), Haapalahti (Inari 388) ja Oravasalmi (Inari 902).

Tulevaisuuden inventointeja ajatellen kiinnostavilta kohteilta vaikuttavat Pyhävaaran seutu ja Otsamon rinteet, Harju-, Kutu- ja Alajärven rannat, Nukkumajoen ja Juutuanjoen väliset lammet ja järvet, Paatsvuonon alue, Tervavuonon ja Nellimin kylän edustan saaret sekä useat saaret Partakko-Väylä-välisen alueen edustalla.

5 INARIJÄRVEN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET

Taulukkoon on koottu tiedot Inarijärven osayleiskaava-alueen kiinteistä muinaisjäännöksistä. Liitteissä 2-14 kaikkien kaava-alueen muinaisjäännösten ja irtolöytöjen sijainnit näkyvät kartalla. Tiedot perustuvat muinaisjäännösrekisteriin (30.11.2008). Inventoinnissa tarkastamattomat kohteet on merkitty kursivilla ja uudet kohteet tummennettu.

Kohteet on merkitty kaavakartalle joko alumerkintänä tai kohdesymbolina, johon liittyy kirjaintunnus sm- ja alla olevan taulukon mukainen kohteen luettelointinumero.

9	<i>Kolessaari</i>	148010009	<i>kivikautinen</i>	<i>asuinpaikat</i>	<i>ei määritelty</i>	2	7651100	3548100	118	-
14	Vuopaja pohjoinen	148010014	moniperiodinen	muinaisjäännösryhmät	ei määritelty	1	7648060	3501250	120	130
19	Muurahaisniemi	148010019	moniperiodinen	asuinpaikat	ei määritelty	2	7662030	3523132	118	125
22	Paloniemi	148010022	historiallinen	muinaisjäännösryhmät	ei määritelty	2	7666165	3524795	120	125
32	<i>Nukkumajoki 4</i>	148010032	<i>historiallinen</i>	<i>asuinpaikat</i>	<i>kodanpohjat</i>	1	7644190	3503100	136	-
35	Lapinoja	148010035	moniperiodinen	asuinpaikat	ei määritelty	3	7645920	3504720	122	130
36	Pirtisaari	1000002790	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	2	7645007	3517410	120	125
37	<i>Paatsjoen Luusua</i>	148010037	<i>kivi- ja/tai pronssikautinen</i>	<i>asuinpaikat</i>	<i>ei määritelty</i>	2	7646500	3555240	120	-
41	Kenttävuopaja	148010041	moniperiodinen	muinaisjäännösryhmät	ei määritelty	2	7677342	3535067	120	125
42	Käymäsaari	1000002791	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	2	7632964	3525464	120	122,5
45	Varankiniemi	1000002792	ajottamaton	työ- ja valmistuspaikat	pyyntikuopat	2	7657523	3518176	120	125
46	<i>Nukkumajoki 2</i>	148010046	<i>historiallinen</i>	<i>asuinpaikat</i>	<i>kodanpohjat</i>	1	7645400	3503760	130	-
49	Lusmasaari	148010049	moniperiodinen	muinaisjäännösryhmät	ei määritelty	2	7643760	3545670	118	120
53	<i>Ukonsaari</i>	148010053	<i>ajottamaton</i>	<i>kultti- ja tarinapaikat</i>	<i>ei määritelty</i>	1	7650720	3511780	140	0
59	Sarviniemi	1000002795	historiallinen	asuinpaikat	lapinkentät	2	7648280	3504860	118	122,5
61	<i>Ritakoski</i>	148010061	<i>ajottamaton</i>	<i>muinaisjäännösryhmät</i>	<i>ei määritelty</i>	2	7644180	3495730	145	-
63	Palttoniemi	1000002796	moniperiodinen	asuinpaikat	ei määritelty	2	7666891	3521183	120	122,5
65	Einejärvi	148010065	historiallinen	asuinpaikat	kodanpohjat	1	7651535	3506380	135	140
67	Pielpajärvi	148010067	historiallinen	muinaisjäännösryhmät	ei määritelty	1	7652000	3504850	142,5	150
70	Tuhka-Sammeli	148010070	moniperiodinen	asuinpaikat	ei määritelty	2	7661030	3521080	118	120
77	Lapinojan talvikylä	148010077	historiallinen	asuinpaikat	kodanpohjat	2	7645560	3504632	130	132,5
78	<i>Nukkumajoki 3</i>	148010078	<i>historiallinen</i>	<i>asuinpaikat</i>	<i>kodanpohjat</i>	1	7644540	3503400	130	140
79	Äärelä	148010079	ajottamaton	asuinpaikat	talonpohjat	3	7645600	3503100	150	155
80	Nukkumajoki 6	148010080	historiallinen	asuinpaikat	ei määritelty	1	7642563	3501317	150	152,5
81	Nukkumajoki 7	148010081	historiallinen	asuinpaikat	kodanpohjat	1	7641428	3500762	150	155
82	Nukkumajoen suu (Nukkumajoki 1)	148010082	historiallinen	asuinpaikat	ei määritelty	3	7646260	3503800	120	120
83	<i>Nukkumajoki 5</i>	148010083	<i>keskiaikainen</i>	<i>asuinpaikat</i>	<i>kodanpohjat</i>	1	7643870	3502610	139	-

86	Nunnarosaari	148010086	moniperiodinen	asuinpaikat	lapinkentät	2	7634668	3525774	118	122,5
91	Liisajouninkenttä	148010091	historiallinen	asuinpaikat	lapinkentät	2	7659452	3535240	120	125
92	Taplasaari	148010092	historiallinen	asuinpaikat	kodanpohjat	2	7644375	3543664	118	122,5
96	Hautuumaasaari	148010096	moniperiodinen	muinaijännöryhmät	ei määritely	1	7651700	3511300	120	125
105	Ukonjärvi	148010105	historiallinen	asuinpaikat	lapinkentät	2	7627423	3531163	120	125
106	Munhaissaari	148010106	moniperiodinen	asuinpaikat	ei määritely	2	7639340	3531260	120	-
108	Irvasaari	148010108	historiallinen	asuinpaikat	ei määritely	2	7632800	3537193	120	125
111	Palosaari	148010111	historiallinen	asuinpaikat	lapinkentät	2	7634023	3539191	120	127,5
112	Viipassaari	1000002797	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritely	2	7662275	3524700	118	122,5
128	Lahdenperä 1	148010128	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritely	3	7674970	3532467	125	130
129	Lahdenperä 2	148010129	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritely	3	7675051	3533147	120	130
146	Ukonjärven Ukko	148010146	historiallinen	kultti- ja tarinapaikat	seidat	1	7630950	3521550	120	195
177	Morottajankenttä	148010177	ajoittamaton	muinaijännöryhmät	ei määritely	2	7629205	3521135	123	130
180	Kenttäsaari Joensuun- kenttäsaari	148010180	historiallinen	asuinpaikat	lapinkentät	2	7630945	3525603	120	130
196	Poikasenkenttä	148010196	historiallinen	asuinpaikat	ei määritely	2	7639900	3490800	145	-
301	Ulkuniemen nokka	148010301	moniperiodinen	asuinpaikat	ei määritely	2	7651440	3548100	118	-
304	Säisaari	148010304	historiallinen	asuinpaikat	lapinkentät	2	7645313	3506809	120	125
308	Kaurinsaari	148010308	historiallinen	asuinpaikat	lapinkentät	2	7642142	3517910	120	125
319	Lahdenperä 3	148010319	historiallinen	asuinpaikat	talonpohjat	2	7675104	3533316	120	130
321	Partakko Urheilukenttä	148010321	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritely	3	7678630	3536030	120	125
345	Partakkosalmi	148010345	kivikautinen	muinaijännöryhmät	ei määritely	3	7678400	3535980	118	125
346	Korppiojansuu	1000002803	ajoittamaton	muinaijännöryhmät	ei määritely	2	7678270	3536260	120	125
347	Käyräniemi	1000002804	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritely	2	7677490	3536160	120	125
386	Korteveara 1	148010386	moniperiodinen	muinaijännöryhmät	ei määritely	2	7647172	3499696	130	140
430	Otsamo	148010430	ajoittamaton	työ- ja valmistuspaikat	pyyntikuopat	2	7643940	3494280	230	240
433	Täyssinän rauhan raja- kivi	148010433	historiallinen	kivirakenteet	rajamerkit	1	7646995	3535156	120	125
442	Kyläjoki	148010442	kivi- ja/tai pronssikautinen	asuinpaikat	ei määritely	2	7635062	3496603	183	185
444	Nukkumajoki 8	148010444	rautakautinen ja/tai keskiai- kainen	asuinpaikat	kodanpohjat	1	7640900	3499800	162,5	165
445	Nukkumajoki 9	1000011953	rautakautinen ja/tai keskiai- kainen	kivirakenteet	latomukset	1	7642507	3501292	147,5	152,5
463	Vanhahautuumaasaari	148010463	moniperiodinen	muinaijännöryhmät	ei määritely	1	7649750	3507880	120	125
464	Kirkkoranta	1000002820	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritely	2	7646840	3501620	120	127
465	Nellim, Kenttäsaari	148010465	historiallinen	asuinpaikat	ei määritely	2	7642250	3550700	120	-
466	Paltoniemi länsi	148010466	esihistoriallinen	asuinpaikat	kodanpohjat	2	7667149	3520970	120	125
467	Väyläjoki etelä	148010467	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritely	2	7666944	3520860	120	125

469	Jolnivuono	148010469	ajoittamaton	muinaisjäännösryhmät	ei määritelty	2	7659635	3519538	120	125
470	Hietasaari	148010470	moniperiodinen	muinaisjäännösryhmät	ei määritelty	2	7655591	3517102	120	125
471	Lapinoja länsi	148010471	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	2	7645750	3504350	128	130
472	Niliniemi	148010472	uusi aika	asuinpaikat	lapinkentät	2	7645348	3507882	120	125
473	Leviä Petäjäsaari	148010473	ajoittamaton	muinaisjäännösryhmät	ei määritelty	2	7650847	3522451	120	125
475	Hämähäkkinielemi	148010475	historiallinen	asuinpaikat	talonpohjat	2	7632367	3522150	118	120
485	<i>Kultalahti itä</i>	<i>148010485</i>	<i>kivikautinen</i>	<i>asuinpaikat</i>	<i>ei määritelty</i>	2	<i>7651100</i>	<i>3548260</i>	119	-
488	Ukonjärven Akku	148010488	historiallinen	kultti- ja tarinapaikat	ei määritelty	1	7634920	3519449	-	320
489	Kalkuvaaran Akku	148010489	historiallinen	kultti- ja tarinapaikat	ei määritelty	1	7649573	3504766	120	200
534	Naarassaari	1000011430	ajoittamaton	muinaisjäännösryhmät	ei määritelty	2	7664936	3526566	120	125
562	Sieid-ämmir (Seitajuppura)	148010562	historiallinen	kultti- ja tarinapaikat	seidat	1	7642057	3493187	140	145
563	Seitalampi	148010563	historiallinen	kultti- ja tarinapaikat	seidat	1	7642108	3493152	140	145
613	Nuottamajärven kenttä	148010613	moniperiodinen	muinaisjäännösryhmät	ei määritelty	2	7638873	3515332	125	135
615	Tsuskavääri	148010615	uusi aika	asuinpaikat	ei määritelty	2	7640615	3513188	145	150
618	Nikulanperä	1000002828	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritelty	3	7646020	3505040	125	130
735	Apajalahdensuu	148010735	historiallinen	asuinpaikat	kodanpohjat	2	7641052	3516332	120	125
736	Paavisvuononperänsuu	148010736	moniperiodinen	asuinpaikat	ei määritelty	2	7640779	3515780	118	120
908	Päällyskivi	1000008781	ajoittamaton	kultti- ja tarinapaikat	tarinapaikat	1	7631508,997	3523259	115	125
956	<i>Äjjhkedgi Ukonkivi</i>	<i>1000011428</i>	<i>ajoittamaton</i>	<i>kultti- ja tarinapaikat</i>	<i>seidat</i>	1	<i>7649131</i>	<i>3534301</i>	119,5	-
957	<i>Pyhävaara</i>	<i>1000002878</i>	<i>ajoittamaton</i>	<i>kultti- ja tarinapaikat</i>	<i>seidat</i>	1	<i>7643700</i>	<i>3488160</i>	160	230
976	Sieidilässä	1000011431	ajoittamaton	kultti- ja tarinapaikat	seidat	1	7663140	3530393	120	122,5
983	Kankiniemi	1000011444	historiallinen	asuinpaikat	lapinkentät	2	7644134	3514450	120	125
984	Kaamassaari länsi	1000012308	historiallinen	kivirakenteet	kellarit	2	7647170	3535027	122,5	125
985	Mukkajärvenlammet saari	1000012314	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritelty	2	7634467	3511474	156	165
986	Mukkajärvi kaakko	1000012315	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritelty	2	7634778	3511449	160	165
987	Möyrylahti	1000012319	ajoittamaton	asuinpaikat	ei määritelty	2	7651989	3549821	119	122
988	Haapaniemi	1000012332	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritelty	2	7676666	3536420	115	120
989	Haapavuono	1000012333	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritelty	2	7676937	3537138	118	120
990	Jolnivuono 2	1000012334	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritelty	2	7659736	3519686	118	122,5
991	Pualžävuälääsjävri	1000012335	ajoittamaton	työ- ja valmistuspaikat	pyyntikuopat	2	7668592	3527195	122,5	130
992	Raitiomukankenttä	1000012357	moniperiodinen	asuinpaikat	ei määritelty	2	7677003	3535040	118	120
993	Kaapin-Matti	1000012358	historiallinen	asuinpaikat	lapinkentät	2	7653021	3509396	118	125
994	Paloniemi 2	1000012359	ajoittamaton	työ- ja valmistuspaikat	pyyntikuopat	2	7666428	3525108	125	130
995	Kotkavuono	1000012360	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritelty	2	7658724	3519228	118	122,5

996	Vuopioniemi	1000012361	ajoittamaton	työ- ja valmistuspaikat	pyyntikuopat	2	7661416	3520600	120	122,5
997	Vuopioniemi 2	1000012362	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritelty	2	7660385	3520726	118	120
998	Vuopioniemi 3	1000012363	ajoittamaton	työ- ja valmistuspaikat	tulisijat	2	7660343	3520681	118	122,5
999	Varankiniemi 2	1000012364	kivi- ja/tai pronssikautinen	asuinpaikat	ei määritelty	2	7657354	3518224	116	120
1000	Vehersaari	1000012367	esihistoriallinen	asuinpaikat	kodanpohjat	2	7644829	3517393	120	125
1001	Kenttäsaari Kankivuono	1000012372	moniperiodinen	muinaisjäännösrühmät	ei määritelty	2	7645529	3514818	120	125
1002	Aikion kenttä / lisäkinkenttä	1000012374	historiallinen	asuinpaikat	lapinkentät	2	7642238	3513119	135	145
1003	Vuopioniemen kenttä	1000012375	historiallinen	asuinpaikat	lapinkentät	2	7660950	3520930	118	120
1004	Ronkajärvi koillinen	1000012376	ajoittamaton	asuinpaikat	talonpohjat	2	7635201	3502507	185	190
1005	Tupavaara Nukkumajoki	1000012378	historiallinen	asuinpaikat	talonpohjat	2	7639104	3502038	220	225
1007	Lahdenperä 4	1000012385	ajoittamaton	työ- ja valmistuspaikat	pyyntikuopat	2	7675248	3533210	125	130
1008	Harjajärvi koillinen	1000012396	ajoittamaton	työ- ja valmistuspaikat	tulisijat	2	7633547	3504290	162	165
1009	Siuttajoki 1	1000012423	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritelty	2	7678470	3536126	117	125
1012	Vanha Kirkkovaara	1000009071	historiallinen	taide, muistomerkit	kaiverrukset	2	7653965	3505634	145	150
1014	Kaapin-Matin vanha kenttä	1000011319	historiallinen	asuinpaikat	lapinkentät	2	7652912	3508444	118	122,5
1015	Nuoran-Juhani	1000011440	historiallinen	asuinpaikat	lapinkentät	2	7641338	3518918	120	125
1030	Jänkajärvi	1000010720	ajoittamaton	asuinpaikat	lapinkentät	2	7633702	3504389	162	165
1031	Siuttajoki 4	1000012589	ajoittamaton	työ- ja valmistuspaikat	pyyntikuopat	2	7678857	3536429	120	125

6 INARIJÄRVEN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN MAHDOLLISET MUINAISJÄÄNNÖKSET

Taulukkoon on koottu tiedot Inarijärven osayleiskaava-alueen mahdollisista muinaisjäännöksistä. Liitteissä 3-14 kaikkien kaava-alueen muinaisjäännösten ja irtolöytöjen sijainnit näkyvät kartalla. Tiedot perustuvat muinaisjäännösrekisteriin (30.11.2008). Inventoinnissa tarkastamattomat kohteet on merkitty kursivilla ja uudet kohteet on tummennettu.

-1	<i>Salanuora</i>	<i>1000012769</i>	<i>uusi aika</i>	<i>ei määritely</i>	<i>ei määritely</i>	-	-	-		
313	Tervasaari	1000002798	historiallinen	asuinpaikat	lapinkentät	-	7647880	3550180	120	0
1016	Jurmurova	1000010722	ajottamaton	kivirakenteet	latomukset	-	7641894	3494690	255	260
1017	Miesniemi Kankivuonon perä	1000011443	uusi aika	asuinpaikat	lapinkentät	-	7643062	3513313	120	130
1018	Mukkajärvi itä	1000012316	ajottamaton	työ- ja valmistuspaikat	tulisijat	-	7635213	3511811	157	160
1019	Ala-Sieksijärvi	1000012331	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritely	-	7665048	3520153	118	123
1020	Kontionojansuu	1000012356	ajottamaton	asuinpaikat	ei määritely	-	7673785	3531645	120	125
1021	Mukkajärvi etelä	1000012370	ajottamaton	asuinpaikat	ei määritely	-	7634962	3511164	156	160
1022	Malkosaaret luode	1000012379	ajottamaton	raaka-aineen hankintapaikat	louhokset	-	7650803	3524620	120	123
1023	Ukonjärvi luode	1000012380	uusi aika	työ- ja valmistuspaikat	ei määritely	-	7635829	3515127	120	125
1024	Selkälähti	1000012382	ajottamaton	raaka-aineen hankintapaikat	ei määritely	-	7660537	3535576	120	123

7 INARIJÄRVEN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN IRTOLÖYTÖPAIKAT

Taulukkoon on koottu tiedot Inarijärven osayleiskaava-alueen irtolöydöistä. Liitteissä 3-14 kaikkien kaava-alueen muinaisjäännösten ja irtolöytöjen sijainnit näkyvät kartalla. Tiedot perustuvat muinaisjäännösrekisteriin (30.11.2008). Inventoinnissa tarkastamattomat kohteet on merkitty kursivilla ja uudet kohteet tummennettu.

16	Nivasalo	1000002787	kivikautinen	löytöpaikat	ei määritely	-	7648220	3501760	120	125
18	Ukonjärvi	1000002788	kivikautinen	löytöpaikat	ei määritely	-	7633077	3517268	120	130
24	<i>Tiiaisniemi</i>	<i>1000002789</i>	<i>kivikautinen</i>	<i>löytöpaikat</i>	<i>ei määritely</i>	-	7648260	3551300	120	125
57	Uhoniemi	1000002793	kivikautinen	löytöpaikat	ei määritely	-	7648090	3501840	120	123
388	<i>Haapalahti</i>	<i>1000002817</i>	<i>kivikautinen</i>	<i>löytöpaikat</i>	<i>ei määritely</i>	-	7646080	3497810	137,5	143
902	<i>Oravasalmi</i>	<i>1000008104</i>	<i>kivikautinen</i>	<i>löytöpaikat</i>	<i>irtolöytöpaikat</i>	-	7645000	3548850	119	0
903	Sarviniemi 2	1000008707	kivikautinen	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	-	7648351	3505311	120	123
1029	Petäjaniemi	1000011945	kivikautinen	löytöpaikat	irtolöytöpaikat	-	7638865	3508928	156	163

8 MUUT KOHTEET

Taulukkoon on koottu tiedot Inarijärven osayleiskaava-alueen ja Inarin kirkonkylän asema-kaava-alueen sotahistoriallisista kohteista. Liitteissä 3-14 kaikkien kaava-alueen muinaisjään-
nösten ja irtolöytöjen sijainnit näkyvät kartalla. Tiedot perustuvat muinaisjään-
nösrekisteriin (30.11.2008). Inventoinnin uudet kohteet on tummennettu.

474	Kivisalmi	148000474	uusi aika	ei määritelty	ei määritelty	-	7637840	3521660	120	125
1025	Martinkotajärvi (Martinjärvi)	1000012423	uusi aika	ei määritelty	ei määritelty	-	7638317	3511827	155	175
1026	Karhunpesävaara	1000012433	uusi aika	puolustusvarustukset	ei määritelty	-	7637160	3513041	160	170
1027	Karipäänjärvi	1000012434	uusi aika	ei määritelty	ei määritelty	-	7639162	3494807	275	285
1028	Korppivaara pohjoinen	1000012533	uusi aika	ei määritelty	ei määritelty	-	7642270	3512962	138	143
1032	Korppioja lounas	1000012754	uusi aika	ei määritelty	ei määritelty	-	7647967	3500446	133	138

Alla olevaan taulukkoon on koottu tiedot Inarijärven osayleiskaava-alueen muista kohteista. Niitä ei ole muinaisjään-
nösrekisterissä, sillä niillä ei ole muinaisjään-
nöksen statusta. Näiden kohteiden sijoittumisesta kaava-alueelle ei ole laadittu erillistä karttaa.

No	Kohdenimi	Tyyppi	P-koordinaatti	I-koordinaatti	Z
1	Mukkajärvi koillinen savottakohde	kämpän jäännökset	7634946	3511159	160
2	Mukkajärvi etelä savottakohde I	kämpän ja ulkorakennuksen jäännökset	7634955	3511157	160
3	Mukkajärvi etelä savottakohde II	kämpän jäännökset	7634997	3511073	160
4	Rovajärvi länsi savottakohde	kämpän jäännökset	7645115	3490918	189
5	Alajärvenlampi pohjoinen savottakohde	kämpän jäännökset I	7633114	3507323	164
		kämpän jäännökset II	7633116	3507267	164
6	Alajärvi koillinen	uuden ajan leiri/kalastus paikan jäännökset	7632409	3506558	162
		kellarin tai rinnekammin jäännökset	7632409	3506558	162